Scanned
on 9/12/25

SCANNED

శ్రీ పరబ్రహ్మణే నమః

సకల పురుషార్థ సిద్ధిప్రదంబగు

శ్రీరామోత్సవతత్త్వదర్శిని

పట్టాభిషేక యంత్రసహితము

శతాధిక వైదిక గ్రంథకర్త

కీ॥ శే॥ చల్లా లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి గారిచే

వ్రాయఁబడి

పబ్లిషర్సు

శ్రీలక్ష్మీనరసింహ ప్రెస్

బచ్చుపేట - మచిలీపట్నం

ముద్రించి ప్రకటింపఁబడినది

తృతీయ ముద్రణ ప్రతులు 500

రిజిష్టర్డు కాపీరైట్] 1983 [వెల 10-00

సూర్యయంత్రము

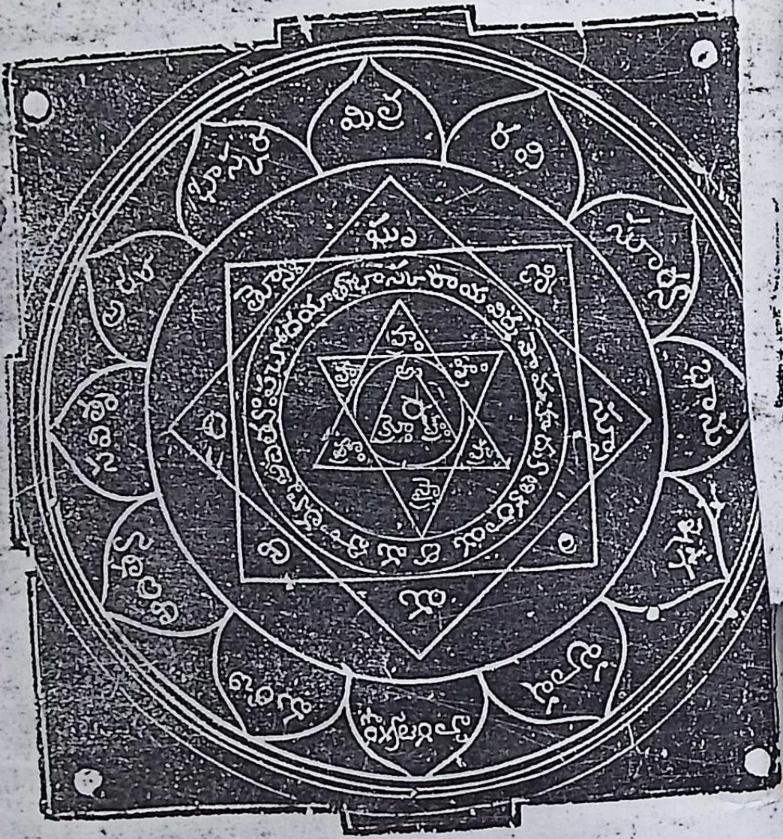
మిత్ర
రవి
ఘృ
ణి
హ్రాం
హ్రీం

ఇదం దేవవాస్తుమండలం నవరేఖాత్మకమ్.

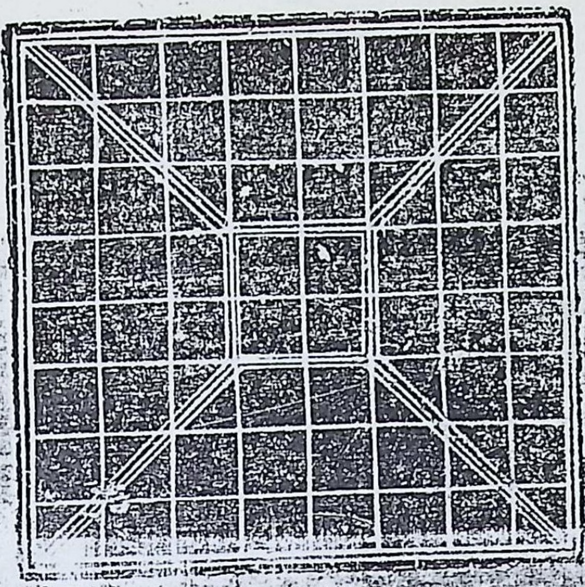

ఏతన్మణ్డలే వాస్తుపురుషాదిమండల దేవతా [illegible]

ఇదం దశరేఖాత్మకం నవగ్రహ [illegible].

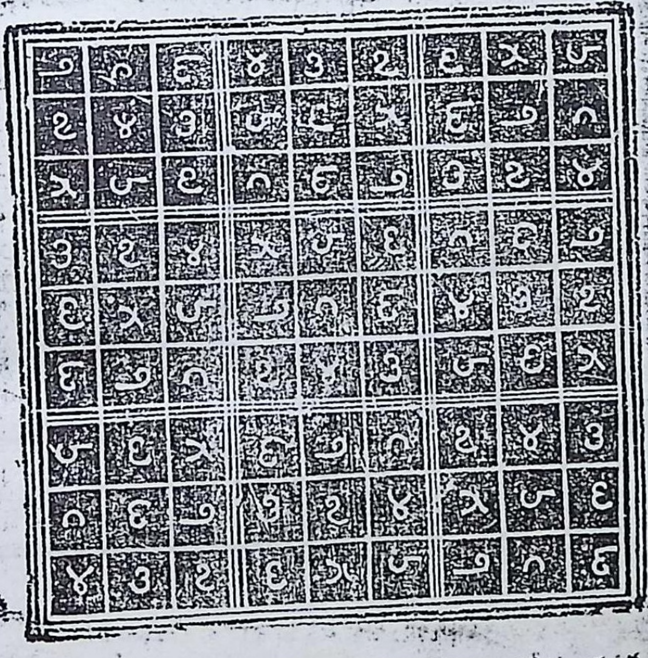

[illegible] వాస్తుపూజన [illegible]

శ్రీరామపూజాయన్త్రమ్

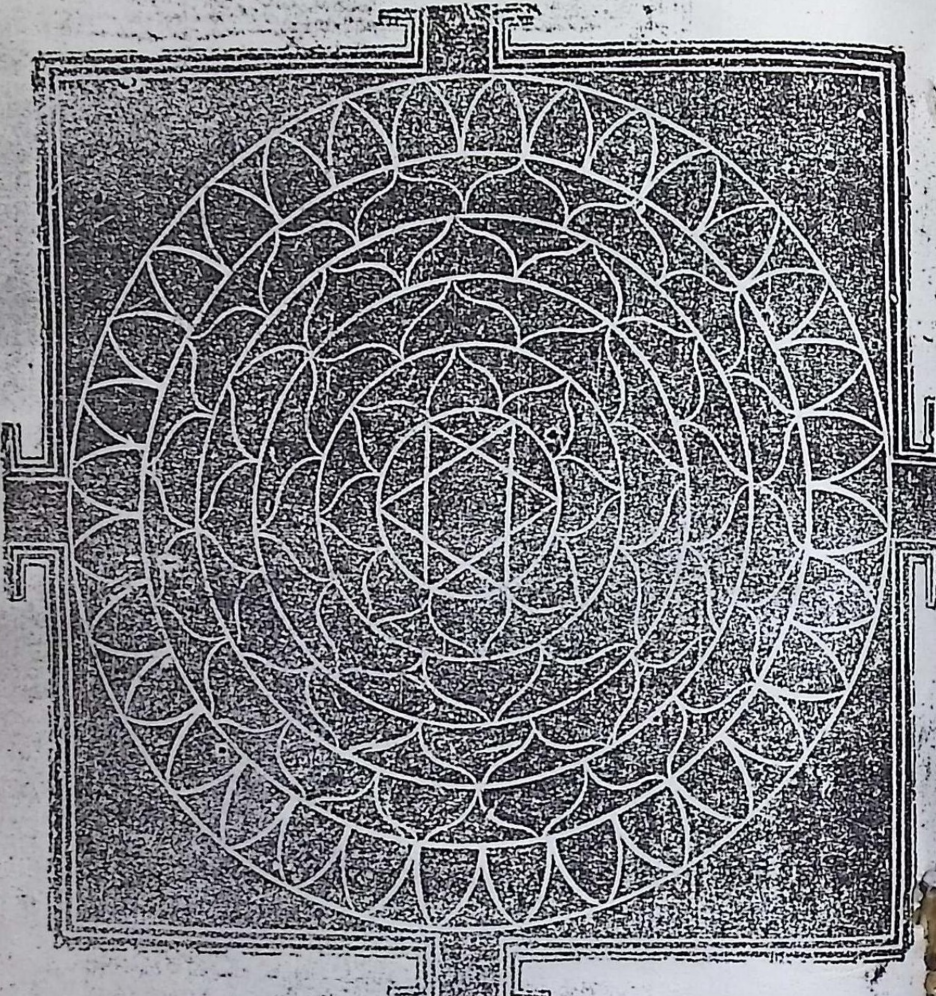

ఇదం యన్త్రం శ్రీరామదశావరణ పూజార్థం సువర్ణ రజత తామ్ర
పట్టికా పూజాపీఠాదౌ లేఖనీయమ్.

ఇదం పఞ్చదశరేఖాత్మకం సర్వతః ప్రాకారాన్వితో భద్రదక్షిణాదిసంగమ్.

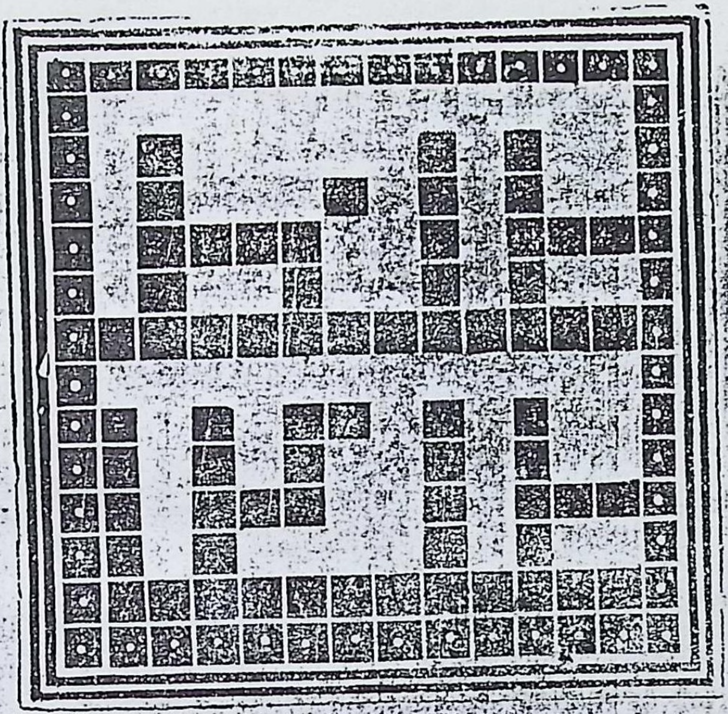

ఏతన్మణ్డలం నవరాత్రాద్యుత్సవాదిషు యత్ర యత్ర దేవతాస్థాప
న: విహితం తత్ర తత్ర శ్రీరామదేవస్థాపనీయః పీఠాధో భూమధ్యే విన్యా
స తద్దైవ రామనామ సప్తాహోత్సవ భజనయంత్రకణికా వేదాద్యం
ప్ర ప్రస్థాం చ ప్రశస్తతమమ్.

౫౧. ఇదం ఏకపంచాశద్భ్రాత్మషోడశముద్రా రామలింగతోభద్ర మణ్డలమ్ ౫౧.

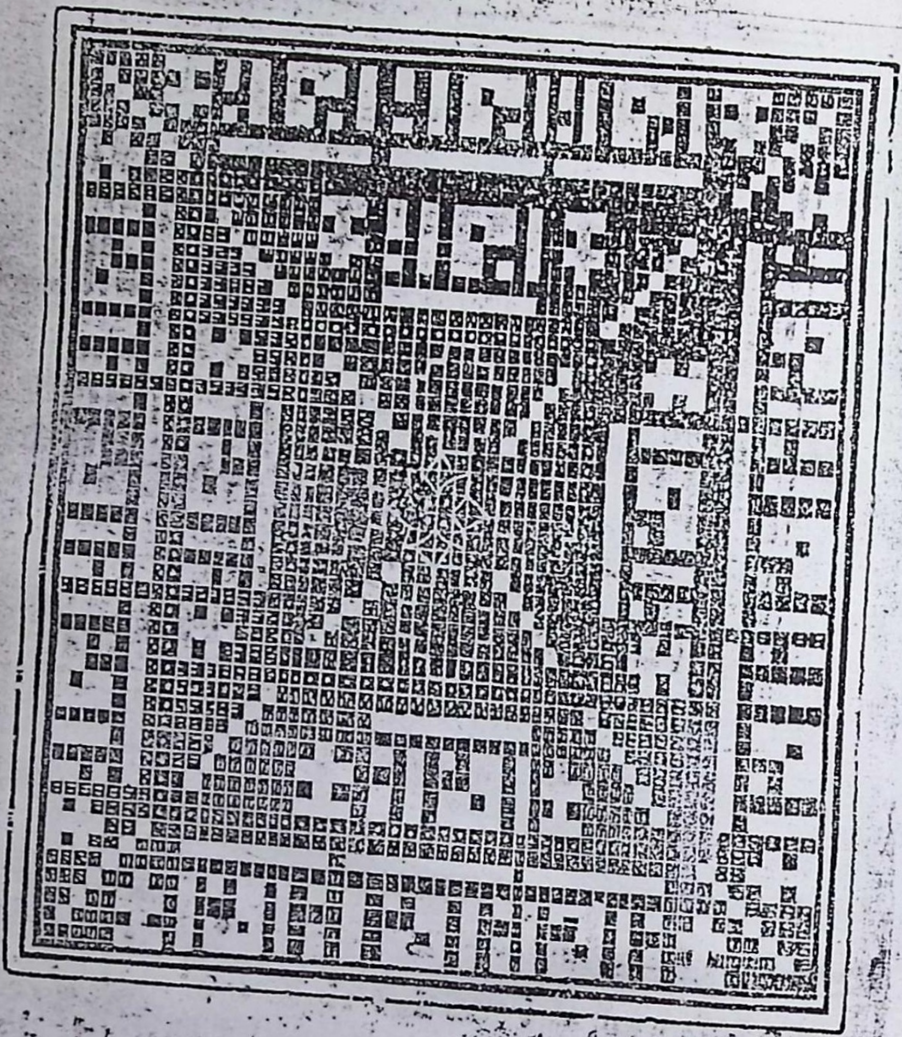

ఏతన్మండలం శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేక. సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకమహాపట్టాభిషేకోత్సవేషు, శ్రీరామమాసవ్రత ఉవిష్ణువ్రతోద్యాపనకర్మసు చైవ రామప్రతిష్ఠావిష్ణుప్రతిష్ఠా కర్మసు ప్రశస్తమ్.

గ్రంథస్థవిషయాః

విషయాః పుట.
శ్రీరామోత్సవరత్నదర్శినీ గ్రంథారంభః 1
నవరత్నమల్లికాప్రారంభః
ప్రథమరత్నమ్ ౪
ద్వితీయరత్నమ్ 6
తృతీయరత్నమ్ 18
చతుర్థరత్నమ్ 11
పంచమరత్నమ్ 11
షష్ఠరత్నమ్ 11
రామనామసప్తాహోత్సవవిధిః [illegible]
విద్యాధరోపాఖ్యానమ్ 88
శుకజనకయోః పూర్వజన్మవృత్తాంతః 36
వసంత నవరాత్రారంభః 32
దశావరణ మహాపూజాక్రమః 43
తత్కారికావళిః 47
శ్రీరామలఘుయంత్రోద్ధారణవిధిః [illegible]
ప్రదోషపూజాక్రమః 51
దశావరణపూజా 69
శ్రీరామాగమోక్తవిధిః 74
శ్రీసీతారామ పట్టాభిషేక ప్రయోగః 83
అగస్త్యకారక హోమవిధిః [illegible]
కారికావళిః 100
బోధాయనోక్త [illegible] హోమ ప్రయోగః 103
విషయాః పుట
జన్మకుండలీ ప్రకారో నిరూప్యతే 105
శ్రీరామ జన్మకుండలి 105
శరన్నవరాత్రివిధిః 108
మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేక ప్రయోగః 110
శ్రీరామాయణస్య పారాయణ శ్రవణయోః క్రమః 133
బాలకాండస్య 134
అయోధ్యాకాండస్య 135
అరణ్యకాండస్య ”
కిష్కింధాకాండస్య 136
సుందరకాండస్య 137
సుందరకాండే సప్తసర్గపఠన ప్రకారః ”
యుద్ధకాండస్య 138
అథ శ్రీమంగళశ్లోకాః 139
[illegible] శతనీ సుశ్లోకాః 141
శ్రీసీతాష్టోత్తరశతనామావళిః 143
శ్రీసీతాసహస్రనామావళిః 145
అథ [illegible] సంపుటిత శ్రీరామాష్టోత్తర శతనామావళిః 163
శ్రీరామనవమీ నిర్ణయః 165
ప్రాణప్రతిష్ఠా ”
రామదాస విష్ణుసంవాదః 171

విషయాః	పుటే.
ఏకముద్రా రామతోభద్ర మండలోద్ధార	176
మంటపకుండవిధానం	177
చతురస్రాదిప్రకారః	178
ఇతి కుండమంటపవిధానం	”
నవరాత్రి కలశస్థాపనమ్	180
శ్రీరామాష్టోత్తరశతనామావళిః	190
శ్రీరామసహస్రనామావళిః	[illegible]
శ్రీరామసీతాకల్యాణోత్సవం	206
శ్రీసీతా జన్మోత్సవ విధిః	214
తత్రాయం ప్రయోగః	”
శ్రీరామజన్మోత్సవప్రయోగః	220
ఆసనధ్యానాదిషోడశోపచారాః	224
అథాంగపూజా	237
అథ రాజోపచారాః	239
మంగళాచరణమ్	[illegible]
కళ్యాణోత్సవమ్ (యజుర్వేద ప్రకరణమ్)	[illegible]
ఆదౌ కౌతుకధారణమ్	[illegible]
పాణిగ్రహణకాలనిర్ణయః	,
సీతారామకల్యాణోత్సవము పురాణోక్తమార్గము	[illegible]
ఏకహారతి	
నేత్రహారతి	”
బిల్వహారతి	”

విషయాః	పుటే.
నాగహారతి	241
పంచహారతి	”
కుంభహారతి	”
నక్షత్రహారతి	”
రథహారతి	”
కర్పూరకళాహారతి.	242
మంత్రపుష్పమ్	”
ప్రదక్షిణం	”
క్షమాపణం	”
వసంతనవరాత్రోత్సవః	243
అథ నవవిధ పుష్పాణి	”
నవవిధ భక్ష్యాణి	”
నవవిధ ధాన్యాని	”
నవాన్నమ్	”
లఘునవాన్నమ్	244
నవవిధ ఫలాని	”
నవవిధ తాంబూలాని	”
నవవిధ రాజోపచారాః	”
నవవిధ భోగ్యవస్తూని	245
నవవిధ శయ్యోపచారాః	”
నవవిధ వస్త్రాణి	”
అథ నవవిధాభరణాని	”
మహాసంకల్పః	246
సీతోపనిషత్	[illegible]
చూర్ణికా	[illegible]

గ్రంథస్థ విషయములు సమాప్తము

ఓమ్

పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీరామహోత్సవరత్నదర్శిని గ్రంథారంభః

శ్లో॥ రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే। రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః। శ్రీమత్సత్యచిదానందగురూన్ నత్వా స్మరామ్యహమ్। శ్రీరామాయణమాహాత్మ్య సారసంగ్రహమాదరాత్ ॥౧॥ శ్రీరామచంద్రచరితే శతకోటిప్రవిస్తరే। సారాత్సారతరం శ్రీమద్రామాయణమనుత్తమమ్ ॥౨॥ వాల్మీకీయం చతుర్వింశత్సహస్రపరిసంహితమ్। వేదవేదాంత తాత్పర్యసహితం బ్రహ్మవిస్మితమ్ ॥౩॥ తన్మాహాత్మ్యాని చోక్తాని కృష్ణద్వైపాయనాదిభిః। సంహితాసు పురాణేషు యామళాదిష్వనేకశః ॥౪॥ తానిసర్వాణ్యసులభాన్యేకత్రానుపలబ్ధితః। యథేష్టవాంఛాకరప్రాప్తి రత్నాన్యఖిలదేహినామ్ ॥౫॥ అతః శ్రీరామచంద్రేణ సర్వాంతర్యామిణా త్వహం। ప్రేరితో రామభక్తానాముపకారాయ సన్ముదే ॥౬॥ స్కాందబ్రహ్మాండపాద్మాది పురాణాన్యథ కానిచిత్। పారాశర్యాభిధానోపపురాణాన్యథ కానిచిత్ ॥౭॥ శ్రీతత్త్వసంగ్రహాభిఖ్య రామాయణగతాని చ। యత్ర శ్రీరామచంద్రస్య తత్త్వసంగ్రహణం కృతమ్ ॥౮॥ పురాణాదిగతం శ్రీమద్రామబ్రహ్మానందయోగిభిః। తానిమాహాత్మ్యజాలాని సమాలోచ్య యథామతి ॥౯॥ జ్ఞాత్వా సూరిముఖాత్ [illegible] పరమార్థతః। సారాత్సారాణి సర్వోద్ధృత్య నవరత్నసమాని మే ॥౧౦॥ తన్నాయకమణిం శ్రీమద్రఘునాయకమచ్యుతమ్। సమోజ్జ్వలగ్రథితాం దివ్యాం నవరత్నాగ్ర్యమాలికామ్ ॥౧౧॥ నానాకరాబ్ధిజాన్ దివ్యాన్ పరీక్ష్యైచ్ఛాత్రవచాన్మణీన్ సంగాక్షైర్యుక్తియుతే మాలాకృతా మాలా తథా మయా ॥౧౨॥ ఏతద్విరచనాయాం మే నాల్పోఽప్యస్తి మమ శ్రమః। ఖానాద్యబ్ధ్యమణినిర్మాణే మాలాకారస్య కః శ్రమః ॥౧౩॥ తత్రస్థానాం ప్రయోగాద్యా సదీయాహి నమా [illegible] యోగ్యో యద్వన్మాలాకారస్య

నేష్యతే ॥౧౪॥ వ్యాసాదిభిః పురాణాబ్ధిన్యస్త సగుణమణిర్భృతా । సురాగశైధృతామెనసో మోక్షాధ్యాధి పతిభవేత్ ॥౧౫॥ సర్వస్వంధాన్యరామః గుణైః వీత్యసముద్గుణైః । సమాలాకృద్గుణైర్మాలా గృహ్యతేకింతుతద్గుణైః ॥౧౬॥ అథగృహ్ణంతుమాహైనా మతిర్నాస్తి మహాగ్రహః । యతోనవమణీమాలా రామస్యనిహి[illegible]గళే ॥౧౭॥ తథాపిప్రార్థనమెరామ భక్తాస్స్వీక్రియతామితి। యతః శ్రీరామచరితమాహాత్మ్యానుమంజితా ॥౧౮॥ ప్రియతాం జానకీజానిః శ్రీరామశ్చిన్మయోనఘః । గళేనిహిత యాభక్త్యా నవరత్నాగ్రిమాలయా ॥౧౯॥ రత్నమాలాసంగ్రథన సువర్ణమయసూత్రిగః । మేరుశ్చాపురయంజీయా శ్రీరామ కరుణారసాత్ ॥౨౦॥ నప్తా శంకరదీక్షితస్య హృదయే స్మృతుర్ణః పదేశాంకరే పౌత్రోప్రిహిపవయజ్వనోధ్వరకృతామగ్రేసరశ్చాగ్రసః ॥ పుత్రిస్సద్గుణలక్ష్మణాకవిమణేః శ్రీలక్ష్మణార్యస్య విభ్రాజత్పూర్వకకల్యభూతిః నిలయో నారాయణో ఖ్యాత్వ్రతీ ॥ ౨౧ ॥ దశరథ వసుతచరణ ద్వితయస్మరణాభిరతమతిరతీవ । వ్యతనోద్రామచరితామిత మహాత్మ్య సారసంగ్రహకమ్ ॥౨౨॥

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్య సారసంగ్రహేచోక్తం

నవరత్నమాలికా ప్రారంభః

ఋషయ ఊచుః శ్లో। సూతసూత మహాభాగ సర్వశాస్త్రవిశారద । శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యం వదనో వదతాంవర ॥౧॥ శ్రీసూతఉవాచ। శ్లో। సాధుపృష్టం మహాభాగా భవద్భిర్లోకమంగళం । శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యం వక్ష్యామిశృణుతాదరాత్ ॥౨॥ పురాకైలాసశిఖరే పార్వతీపరమేశ్వరాత్ । శ్రుత్వా రామాయణంసర్వమిత్యుక్త్వా పతీసతీ । పార్వతీప్యాహచ । దేవేశ కరుణాసింధోలోకానుగ్రహకారక । శ్రుతంరామాయణంత్వత్తః సవిశేషంమయాస్ఫుటం । రామాయణస్యమాహాత్మ్యం వక్తుమర్హసిమేశివ ॥౩॥ శ్రీమహాదేవః । రామాయణఫలంతస్య శ్రవణస్యచయద్భవేత్ । రామాయణఫ

లం దేవి రామో వేత్తి న చాపరః । తథాపి తద్యథాబుద్ధి వక్ష్యే శృణు సమాహితా ।౪। రామాయణకథా దేవి శతకోటిప్రవిస్తరా । శ్రుత్వా యచ్ఛ్రావయన్మర్త్యః సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥౫॥ చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్ । ఏకైకమక్షరం ప్రోక్తం మహాపాతకనాశనమ్ ।౬। మధ్యే రామాయణే పుంభిర్వర్ణ ఏకః శ్రుతో యది ప్రాయశ్చిత్తం మనుష్యాణాం తదేవ శతవార్షికమ్ ।౭। సంస్కృతం రామచరితం పరిత్యజ్యోత్తమం నరః । భాషాంతరకృతం శృణ్వన్మృగతృష్ణాజలం పిబేత్ ।౮। భాషాంతరకృతం శృణ్వన్ కథం తరతి పాపధీః । క్షున్నివృత్తిర్భోజనేన వినా తత్క్షుధయా కథమ్ ।౧౦। రామాయణస్య వాక్యం వా పాదం వా పదమేవ వా । భక్త్యా నిత్యం ప్రయుంజానో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ।౧౧। బ్రహ్మలోకే చ సతతం శతకోటిప్రవిస్తరమ్ । బ్రహ్మణా గీయతే నిత్యం మార్కండేయాద్విజోత్తమాత్ ॥౧౨। బ్రహ్మలోకే స్వర్గలోకే కైలాసే విష్ణుమందిరే । అష్టదిక్పాలలోకేషు నాగాదీనాం చ సద్మసు ।౧౩। జనభ్యా దేవేభ్యో లోకేషు వ్యాప్య విశ్వం వ్యవస్థితా । సకృద్రామాయణం శ్రుత్వా జన్మపావనముత్తమమ్ । అపకృచ్ఛ్వచనాత్తస్య పతనాద్వాపి భూసురః । ౧౪ సర్వసంచితనాశేన స్వరూపజ్ఞానవాన్ భవేత్ । భక్త్యా రామాయణం శ్రుత్వా పరం వా భద్రమశ్నుతే ।౧౫। రామాయణకథామేవ యె శృణ్వంతి ద్విజోత్తమాః । విధూతపాపాస్తే యాంతి విష్ణులోకం సనాతనమ్ ॥౧౬। శృణ్వన్ రామాయణం భక్త్యా యః పాదం పదమేవ వా స యాతి బ్రహ్మణః స్థానం బ్రహ్మణా పూజ్యతే సదా ।౧౭। యో రామభక్తస్సతతం తస్య సేవాపరో భవేత్ । తం తారయతి పాపేభ్యః పుమాంసం భక్తవత్సలః ॥౧౮। రామార్చనపరో యశ్చ తత్పాదైకపరాయణః । కల్పాంతే స్వకులైస్సార్ధం బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ౧౯ । రామాయణస్య శ్లోకాని యె లిఖంతి మహీతలే । తేషాం దేవి యయాపార్థం నివాసః పరమాత్మని ।౨౦। ధర్మార్థీ ప్రాప్నుయాద్ధర్మమర్థార్థీ చార్థమాప్నుయాత్ । కామానవాప్నుయాత్కామీ మోక్షార్థీ మోక్షమాప్నుయాత్ ॥౨౧। బ్రహ్మహత్యాసురా

పాన స్వర్ణస్తేయసముద్భవమ్। గుర్వంగనాగతిప్రాప్తం పాపం హరతి తత్క్షణాత్ ॥ ౨౨ ॥ అత్రైవోదాహరంతీమమితిహాసం పురాతనమ్ । యం శ్రుత్వా సర్వపాపేభ్యో ముచ్యతే పాతకీ జనః ॥ ౨౩ ॥ విప్రః కశ్చిన్మహాబుద్ధిః వేదవేదాంగపారగః । ధర్మవర్మా సధర్మాత్మా రామార్చనపరాయణః ॥ ౨౪ ॥ సదా రామం హృది ధ్యాయన్ వదతే తత్కథాం శుభామ్। తథా కదాచిద్విప్రాగ్రీ తతో దేశాంతరం గతః ॥ ౨౫ ॥ శిష్యగణసహితో విప్రః పరిగృహ్య కథాం శుభామ్ । కదాచిన్మార్గమధ్యస్థః క్షుత్పిపాసాసమన్వితః ॥ ౨౬ ॥ శిష్యమాహ స్థితం పార్శ్వే భుక్త్వా గచ్ఛామహే వయమ్ । స తచ్ఛ్రుత్వా హితం శిష్యః పథికాశ్చమహానుగాః ॥ ౨౭ ॥ తటాకతీరం వివిశుః సర్వే తే శ్రమకర్శితాః । తత్రైవ వటవృక్షోఽస్తి కశ్చిచ్ఛాఖాతివిస్తృతః ॥ ౨౮ ॥ తులాదరివ్యగ్రిహాభూత్వా జాబ్రాహ్మణా బ్రహ్మరాక్షసాః । సంస్థితాస్తత్ర బహవో వటవృక్షే సువిస్తరే ॥ ౨౯ ॥ క్షణం విశ్రమ్య తస్మాత్తే తే విప్రాః శ్రమకర్శితాః । అథ దర్పణాభజలం దృష్ట్వా స్నాత్వా పీత్వా పిపాసితాః ॥ ౩౦ ॥ యథాసుఖం యథాయోగం పాకం కర్తుం సముద్యతాః । తతోఽన్నఫలాని సంపాద్య పాకం చక్రుర్యథారుచి ॥ ౩౧ ॥ ఏతస్మిన్నేవ సమయే తత్రస్థా బ్రహ్మరాక్షసాః । యతిరూపం సమాస్థాయ తేషాం దృష్టిపథం గతాః ॥ ౩౨ ॥ కృత్వా తు వైశ్వదేవం తే నైవేద్యం వినివేద్య చ । శ్వానవాయసబల్యం తే దృష్టవంతో యతీశ్వరాన్ ॥ ౩౩ ॥ యతిబృందం సమాలోక్య సమయే సముపాగతమ్। ప్రతిగృహ్యాంఘ్రిహస్తే ఏకైకం సముయోజయన్ ॥ ౩౪ ॥ సమాప్య తే కర్మజాలం దదుర్హస్తోదకం ద్విజాః । చిరకాలసిద్ధాస్తత్ర బుభుజుర్బ్రహ్మరాక్షసాః ॥ ౩౫ ॥ కబళే కబళే కుర్వన్నామ్నా ఘురక్ష స్వప్రశంసనమ్। న తృప్తిముపలబ్ధాస్తే భుక్త్వా బహువిధోదనమ్ ॥ ౩౬ ॥ ఆశ్చర్యయుక్తాస్తే విప్రా దదురన్నం యథేప్సితమ్। తత ఆచమనం కృత్వా యయుర్యత్రాస్తి తద్గురుః ॥ ౩౭ ॥ గురుణా సహితాః సర్వే వటవృక్షముపాశ్రితాః । సముద్యంతే సమీక్షంతే బ్రాహ్మణానాం విహింసనే ॥ ౩౮ ॥ విప్రాశ్చాచమ్య భుక్త్వాంతే రాక్షస్యం వటతలం యయుః । రామా

యణం గృహీత్వాథ పఠనాయ మనోఽగ్రహః । ౩౯ । ఉపావిశత్తతలే రమ్యే సహవిప్రైర్మహాత్మభిః । అత్యానందముపప్రుష్టే బ్రాహ్మణాః బ్రహ్మరాక్షసాః । ౪౦ । దృష్ట్వా స్వపటమూలస్థాః తద్దింవాఘంర్యమిహాహితాః । రామాయణకథాపారే మంగళాన్యకరోద్ద్విజః । ౪౧ । మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ । వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి । ౪౨ । ఉల్లంఘ్యసింధోస్సలిలం సలీలం యశ్శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః । ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం నమామి తం ప్రాంజలిమాంజనేయమ్ ౪౩ శ్లో । యత్ర యత్ర రఘునాథకీర్తనం తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిం । బాష్పవారిపరిపూర్ణలోచనం మారుతిం నమత రాక్షసాంతకమ్ । ౪౪ । శ్లో । నమోఽస్తు రామాయ సలక్ష్మణాయ దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై । నమోఽస్తు రుద్రేంద్రయమానిలేభ్యో నమోఽస్తు చంద్రార్కమరుద్గణేభ్యః । ౪౫ । శ్లో । ఇత్యుదీరితమాకర్ణ్య బ్రాహ్మణానాం శోభితాః । ఉపవిష్టా బ్రాహ్మణేషు యే తత్ర బ్రహ్మరాక్షసాః । ౪౬ । శ్లో । హనుమత్స్మరణాదేవ భిత్త్వా వటగృహం యయుః । వటవృక్షే విలీనాస్తాన్ దృష్ట్వా తే బ్రాహ్మణోత్తమాః । ౪౭ । శ్లో । సంస్థా బ్రాహ్మణాస్సర్వే గాఃసంశంసంరామాయణమ్ముః । మంగళాంతే ద్విజశ్రేష్ఠః పీఠం దత్త్వా హనూమతః । ౪౮ । శ్లో । వాచయామాస చరితం రాఘవస్య మహాత్మనః । సర్వపాపహరం శుద్ధం సర్వవేదైశ్చ సమ్మితమ్ । ౪౯ శ్లో । శ్రోత్రాశ్రయసుఖరమ్యాం తద్బభౌ తత్ర సంసది । శ్రుత్వా రామాయణకథాం వటేషు బ్రహ్మరాక్షసాః । ౫౦ । శ్లో । రామాయణప్రభావేన సర్వే నాశితపాతకాః । పురోదదృశిరే నేషాం విప్రరూపాన్వితాః ఖలాః । ౫౧ । శ్లో । అబ్రువన్ బ్రాహ్మణాః సత శంకితా వేవదర్శనాత్ । హస్తపాదేషు వైరూప్యం భవతి బ్రహ్మరక్షసామ్ । ౫౨ । శ్లో । కంఠసూచీబిలాకారాః క్షుత్పిపాసేను దారుణే । తద్రక్షోగురుర్గుహేద మథతాంస్తు సమావృతాః । ౫౩ । బ్రహ్మరాక్షస ఉవాచ । శ్లో । నభే త్తత్స్యాన్నభే త్తస్యం భవద్భిర్లోకపావనాః । విప్రయాపవిపన్నాశ్శరణం భవతోఽద్య జసత్తమాః । ౫౪ । శ్లో । రామాయణస్య శ్రవ

ణా స్పృష్టా రాక్షసధీమతా। రాక్షసానాం స్వభావోహి మారణం పశుపక్షిణామ్ ॥౫౫॥ శ్లో॥ సపాపభీతిరస్మాకం సతిచ్ఛిద్రేదురాత్మనామ్। శ్రుతా రామాయణకథా త్వంవిశిష్టోసి వాచకః ॥౫౬॥ శ్లో॥ ముక్తింగతావయాసర్వే భవతోస్యచదర్శనాత్। భవత్సంభావనార్థంహి ఋణముక్తా వయంస్థితాః ॥౫౭॥ శ్లో॥ విమానానిమహాంత్యత్ర ప్రమానీకాని దైవతైః। సువర్ణరత్నవిచిత్రాణి సర్వోపస్కారవంతిచ ॥౫౮॥ వైభవంభవతోధీనం పరలోకవిజృంభితమ్। సత్సంగశ్చైవధిష్ణాయః సర్వేషామపి దేహినామ్ ॥౫౯॥ శ్లో॥ సర్వస్తారయతే పాపదృష్టాంతోత్రియయంద్విజ। రామాయణకథాంశ్రుత్వా వయంపాపస్యనిర్గమాత్ ౬౦ ॥ శ్లో॥ ఆరుహ్యస్వర్గే సౌఖ్యాని భజామః కృతినోయథా। ఇత్యుక్త్వాబ్రహ్మరక్షాంసి పరిక్రమ్య ప్రణమ్యతమ్ ॥౬౧ శ్లో॥ బ్రాహ్మణేము ప్రేక్షమాణేషు త్యక్త్వా దేహాన్సుదారుణాన్। దేవత్వంసమనుప్రాప్యయుర్దేవగతింతథా ౬౨॥

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యసారసంగ్రహే
నవరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరి గ్రథితాయాం
శ్రీతత్త్వసంగ్రహే రామాయణాకరభవః

ప్రథమరత్నః

పార్వత్యువాచ। శ్లో॥ భగవన్ దేవదేవేశ శ్రీరామాయణవైభవమ్। శ్రుతంమయా విశేషేణ భవతో ముఖనిస్సృతమ్ ॥౧॥ శ్లో॥ బ్రూహి రామాయణస్యాస్య శ్రవణేవిధిమద్య మే పారాయణే వాతిథ్యృక్షమాసవారాదికంతథా ॥౨॥ శ్రీపరమేశ్వరః ॥శ్లో॥ పురాసనత్కుమారోమాం దక్షిణామూర్తిరూపిణమ్। అపృచ్ఛదేతదేవాహమబ్రువంతదిదంప్రియే ॥౩॥ శ్రీదక్షిణామూర్తిరువాచ। శ్లో॥ యస్తుభక్తః పశుపతే నాన్యదేవాన్నమవాభువి। శ్రీరామేభక్తిసంపన్నః పఠేదేతన్మహామనుమ్। పఠనేబ్రాహ్మణాదీనాం త్రయాణామధికారితా। శూద్రాణామధికారోత్ర నాస్తిరామాయణేద్విజ। అన్యత్రరామచరితాద్వ్యాజాదన్యత్రసర్వతః। పఠనేపిచశూద్రాణామధి

కారస్తుసమ్మతః" రామాయణేత్రినిఖిల శుభత్వఫల ప్రపాదకే । అధికారో స్త్రిశ్రవణే శూద్రాణాంతుద్విజాగ్రతః॥ తే పారాయ..ముఖ్యేషు వర్జనీయపిమవాసునే । అపవిత్రాయ [illegible] ఖాయ విభిన్నవృత్తినే తథా ॥ శఠాయగురుభక్తాయ [illegible] నాస్త్రవేదనే । భక్తాయచ చోరాయ హ[illegible]తాయచ । వేదానాంనిందకాయాథ భ్ర[illegible]ప్రకాయచ । భృతకాధ్యాయినేచైవ కృతఘ్నాయచఘాతినే । అవిష్ణుభక్తాయతథా మద్భక్తిరహితాయచ । కులఘ్నాయాభిక్తాయ తథావ్యాకులబుద్ధయే । రామాయణంపరంవస్తు నేదంవాచ్యంద్విజన్మనా । విధింతస్యప్రవక్ష్యామి శ్రవణస్యమునీశ్వర । రామాయణస్య మంత్రస్య సర్వమంత్రోత్తమస్యచ । చైత్రమాసేధర్మవృద్ధిస్సంపద్వృద్ధిశ్చమాధవే । జ్యేష్ఠే సర్వార్థసంసిద్ధి రాషాఢేధర్మనాశనమ్॥ శ్రావణేకర్మవృద్ధిశ్చ ధనవృద్ధిస్తథాశ్వినే । సామాన్యంస్యాద్భాద్రపదే ఫలంమునిభిరీరితమ్ । కార్తికేతుయశోవృద్ధి ర్మార్గశీర్షేఫలాధికమ్ । పుష్యేసర్వార్థనాశశ్చ మాఘేసర్వార్థసంపదః । ఫాల్గునేకార్యసంసిద్ధి రిత్యేతన్మాసలక్షణమ్ । శుక్రాస్తసమయేచాపి గురోరస్తసమయేతథా । నైవారంభఃప్రకర్తవ్యో రామాయణమహామునే ॥ ద్వితీయాప్రథమాచాపి తృతీయాపంచమీతథా । త్రయోదశీసప్తమీచ దశమ్యేకాదశీతిథిః ॥ పఠనేశ్రవణేచాపి ప్రశస్తావేతాశ్శుభావహాః । భానువారేఽగ్నివృద్ధి స్సోమేసర్వాఘనాశనమ్ । భౌమేదేహవినాశశ్చ సౌమ్యేకీర్తిస్తుశాశ్వతీ । గురౌతుశుభవృద్ధిస్స్యాదర్థవృద్ధిర్భృగోర్భవేత్ । శనౌతుకార్యహానిస్స్యా దిత్యేతద్వారలక్షణమ్ । ౨౦ శ్లో॥ అశ్విన్యాంచైవరేవత్యాం త్రిపూర్వాయాంప్రజాపతే । పునర్వసౌతథా పుష్యే హస్తోత్తరేషుచిత్రయోః ॥ ఏతేషుఋక్షముఖ్యేషు పఠనారంభమాచరేత్ । తేష్వేవశ్రవణస్యాపి ప్రారంభస్తుశుభావహః । ఏవంవిమృశ్యసద్భక్త శ్శృణుయాచ్ఛుద్ధమానసః । గోదావర్యాస్తథాతీరే గంగాయాశ్చమునీశ్వర । ధర్మక్షేత్రేషుపర్వేషు చాయోధ్యాయాంవిశేషతః । కాశ్యాంసముద్రతీరేవా తథాదేవాలయేపివా । గోష్ఠేబృందావనేవాపి హ్యగ్నిహోత్రగృహేపివా ।

బ్రాహ్మణానాంసమూహే వా తథా వైష్ణవసన్నిధౌ । మద్భక్తసన్నిధా
నే వా తథా వేదాంతవేదినామ్। క్షేత్రేష్వత్రప్రభృతిషు శుద్ధేషు
సర్వదా । ఆరంభస్తు నరః కుర్యాదస్య రామాయణస్య హి । ఏవం సర్వ
గుణోపేత ద్విపనే పారాయణే హి । వేదాధ్యయనసంపన్నం మహామం
త్రార్థపారగమ్ । అనూచానం సదాభక్తం శ్రీరామే చ హనూ
మతి । రామాయణార్థవ్యాఖ్యానే సమర్థం సముదర్శనమ్ ।। పాప
భీరుం నగ్నరత మసూయారహితం సదా । ఏవం బహుగుణం విప్రమా
చార్యం కారయేన్నరః।। తం పూజయిత్వా శ్రేష్ఠయా స్మహావాసాది
మం శుభమ్ । ౩౦ ।శ్లో । వాల్మీకిమేవవక్తారం భావయేచ్ఛ్రీవక్తోత్త
మః ।। యదన్యం భావయేద్వస్తు సమహారౌరవం వ్రజేత్ । హృదంబు
జే రఘుపతిం ధ్యాత్వా రామం జగత్పతిమ్ ।। వినాయకం పూజయిత్వా
తథా దేవాన్నమస్కృత్య హనూమంతం పురస్థాప్య వాచకం సన్నివేశ
యేత్ । పశ్చాన్ముఖస్తు వక్తా హ్యాచార్యవరః ।। పూర్వదిఙ్ముఖః । ఉదఙ్ము
ఖాయ శివాన్వయ శ్రావయేత్ప్రాఙ్ముఖాయ వా । తథాసీత యథాశ
ణాం దక్షిణం పరిశేత్తథా । శరీరం చైవ వాచం చ బుద్ధీంద్రియమ
నాంసి చ। నియమ్య ప్రాంజలిస్తిష్ఠేద్దీక్షితస్తు గురోర్ముఖమ్। వా
చకం నత్వా రూపం ధ్యాత్వా శ్రావ్యం ద్విజస్య హ రామాయణేవ
త్సమాజేవ సగరం శృణుయాద్వదిః । అశ్రోత్వా హా నరో గచ్ఛే తుర్యం
భిపాకేవ సేద్ధ్రువమ్ । రామాయణస్య మధ్యే తు కథామనన్యం ప్రసం
గతః । కుర్యాద్వదినరో లోకే ప్రభుత్వాదిమదైర్యుతః । సబ్రహ్మ రా
క్షసో భూత్వా బ్రహ్మకల్పం వసేద్ధ్రువమ్ । మనస్సంకల్పం కృత్వా
శ్రీహ్యమేతం మనుం త్రైత్రి। అశ్రద్ధయా శృణ్వగా త్సన్వగో రారః ●
వ్రజేత్ । థ వంతం శ్రవణార్థం ఋషా విఘ్న కూచగలిన్విజః । సవీర హే
త విజ్ఞేయో మహారౌరవగో భవేత్ ।। ద్విజానత్త్వా నరః శ్లోకార్థ శ్రీ
వణాదావినూర్ణ పతేన్ ।।౪౧।।శ్లో।। రామాయణమహామంత్రీ శ్రీని
జేనవనాలినః । పరస్మిన్వస్తునా రామః శ్రీరామ్యాదద్యాన్నమేఘ్నితమ్ ।।
బ్రహ్మావిష్ణ్వీశ్వరాన్వితం గృహే శంఖంతు నేపదా । అకృష్ణారాముడుం
త్రేణ కైంకర్యంసముపస్థితాః।। ఘుటీగాహాదు గాద్వృష్ట సిద్ధరూవిధ

యోనవ । పార్వతీచరమా వాణీ కింకర్యస్సంభవంతు మే । ఇతి వైప్రి
ర్థనాంకృత్వా కుర్యాచ్ఛ్రీమంగళాదికమ్ । ఏవంధ్యాత్వా తతో
భక్త్యా శ్రీరామధ్యానమాచరేత్ । కౌశపట్టధరం దేవం వనమాలా
విభూషితమ్ । శ్రీరామం బాలకంధ్యాయే ద్బాలకాండే మునీశ్వర ।
సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితమ్ । సీతాపతిం హరింధ్యా
యేదయోధ్యాకాండఉత్తమే । జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవా
సినమ్ । మునివేషధరంధ్యాయే దారణ్యకాండఉత్తమే । సుగ్రీవాది
యుతం శ్రీశం భస్మాంకాన్వితమీశ్వరమ్ । మహేశ్వరసమంధ్యాయే
త్కిష్కింధాకాండఉత్తమే । చంద్రబింబసమాకారం వాంఛితార్థ
ప్రదాయకమ్ హనూమత్సేవితంధ్యాయే త్సుందరేకాండఉత్తమే ।
రావణాదినిహంతారం శ్రీశరుద్రాదిసేవితమ్ । సీతాదేవీయుతం యుద్ధే
రామంధ్యాయేద్ధృదంబుజే । అగస్త్యాదిమునిస్తుత్యం వాంఛితార్థప్ర
దాయకమ్ । సర్వదేవోత్తమంధ్యాయే దుత్తరేకాండఉత్తమే । అథా
చార్యః ప్రసన్నాత్మా గంభీరమధురస్వరః । తత్తద్వృత్తోచితైర్భావైః
శ్లోకార్థం చిత్తే ప్రవర్ణయన్ । సర్వశాస్త్రార్థమధురాం రామా
యణకథాం సుధామ్ । ఆవశ్యకాదిమశ్లోకమారభ్య శ్రావయేత్ప్రియే ।
సర్గాంతం ప్రాప్య విరమే న్నతు మధ్యే కదాచన । కృతే విరామే ము
ధ్యే తు తత్సర్గాదిపునః పఠేత్ । రామావతారసర్గే తు రామాఖ
న్మోత్సవం చరేత్ । ఆరాధయేద్విశేషేణ రామం భాగవతానపి ।
క్షీరం చ నవనీతం చ రామాదిభ్యో నివేదయేత్ । ఘృతం గుడకపాయం చ
తన్మాతృభ్యో విశేషతః । సీతావివాహసర్గే తు పఠ్యమానే సదా నరైః ।
ఆచార్యస్తు సుసంపూజ్య స్వధాన్యైర్ద్విజసత్తమాః । సీతాసమేతాం
ప్రతిమాం రాఘవస్య స్వశక్తితః । జాంబూనదమయీం కృత్వా వాం
ఛితార్థస్య సిద్ధయే । నిధాయ పూర్ణకలశే సౌమవస్త్రేణ వేష్టితే ।
యథావిధి సుసంపూజ్య సద్భక్త్యా దక్షిణాయుతమ్ । ధరణీగర్భసం
భూతే ధరణీధరవల్లభే । ధరణీం మే ప్రయచ్ఛాశు ప్రీతా భవ శుచిస్మితే
కౌసల్యాగర్భసంభూత భూభారోత్తారణాయ చ । ప్రతిమాదానతుష్ట
స్సన్ వాంఛితం యచ్ఛ రాఘవ । మంత్రద్వయం సముచ్చార్య దద్యా

ద్వక్త్రైద్విజన్మనే । ఏవం సంపూజ్య విధివత్ వక్తారం శ్రావకస్సుధీః ॥ తతో విప్రాన్ సమభ్యర్చ్య సర్వానిష్టాంస్తు భోజయేత్ । విత్తశాఠ్యమకృత్వైవ తాంశ్చైవారాధయేన్ముదా । ఏవం కృత్వా తతో భక్త్యా తతః శ్రీరామాయణమారభేత్ । తస్య పుణ్యఫలం నాహం వక్తుం శక్తో మునీశ్వర । కిమత్ర బహునోక్తేన స వై రామో భవేద్ధ్రువమ్ । ఉత । శ్లో । బాలకాండసమాప్తౌ తు రామం సంపూజ్య భక్తితః । భోజయేద్వైష్ణవాన్ విప్రాన్ నారాధ్య గురుమాదరాత్ ॥ అయమేవ విధిః ప్రోక్తః సర్వకాండాంతగేష్వపి । శ్రుత్వైవం విదధీతైవ విత్తశాఠ్యవివర్జితః । రామలక్ష్మణయోర్యత్ర సీతాయా భరతస్య వా । సర్వేషామపి మూర్ఛాది యత్ర యత్ర ప్రయత్నతః ॥ సితాపానీయమృద్వీక నారికేళరసాదికమ్ । యత్తు స్యాచ్ఛీతలం వస్తు తేభ్యస్తత్తు నివేద్యతామ్ । లంకాదాహాదికం యద్యచ్ఛ్రావ్యం రౌద్రతరాం కథామ్ । ఇదమేవ విధిః కుర్యాద్రామస్య ప్రీతిమావహన్ । యత్రేంద్రజిత్కుంభకర్ణ రావణాదివధో భవేత్ । తత్రారాధ్యో విశేషేణ రాఘవస్సహలక్ష్మణః । ఏవం స నియమం కృత్వా పాఠం రామాయణమనుమ్ । అభిషేకేఽథ యః కార్యం తద్వక్ష్యామి శృణు ప్రియమ్ ।౧౭॥ శ్లో॥ పట్టాభిషేకవేళాయాం ప్రాగుత్థాయ వానరః । సంలిప్య గోమయేనోర్వీమలంకృత్య తు భక్తితః । శ్రీరామప్రతిమాం కుర్యాత్ చతుర్భిర్వానరైర్యుతైః । సీతాలక్ష్మణశత్రుఘ్న భరతాదిభిరన్వితామ్ । కుర్యాద్దశరథం చాథ తదర్థేనాథవాఽబుధః । అథవా రజతేనాపి యథావిభవసారతః ॥ ఉత్తమస్యోత్తమం కల్ప్యం మధ్యమస్య తు మధ్యమః । దరిద్రస్యాధమస్యాపి నేతో న్యూనం విధీయతే । తతః సింహాసనస్థాప్య స్వర్ణరత్నోపశోభితమ్ । తత్ర తాం ప్రతిమాం ప్రాజ్ఞః శుభలగ్నే నివేశయేత్ । ద్విజాన్నిమంత్రయేదష్టౌ విధిజ్ఞాన్ వేదపారగాన్ । వసిష్ఠం వామదేవం చ జాబాలిమథ కాశ్యపమ్ । కాత్యాయనం గౌతమం చ సుయజ్ఞం విజయం తతః । కృత్వా తు మండపం తస్మిన్ సుపాత్రే తండులరాశికమ్ ॥ నూత్నేన వాససాచ్ఛాద్య కౌశేయేన చ తత్ర హి । అష్టదిక్షు చ కలశాన్ మధ్యే కుంభచతుష్టయమ్ । స్థాపయేదష్టదిక్షు తీర్థాన్ సంభృత్య తీర్థచతుష్టయమ్ । తేషు

ద్వాదశసంఖ్యేషు చాహాహ్యభిశ్చ చతుర్భుజాత్ । అభిషేకంస్వ యంగానైస్తైస్సహద్విజపుంగవైః ॥ నసవస్వ్యేతిమంత్రేణ సామ్రాజ్యాయేతిమంత్రితైః పూర్వాభిమంత్రితైః క్షీరైః మణింత్రిభిః కవ్యకాదిభిః । ఉపచారైష్షోడశభిః పూజయిత్వా యథావిధి గతోర్చయేద్వాపరంతు స్వర్ణరత్నవిభూషణైః । అశ్వైరాందోళికాభిశ్చ గృహక్షేత్రాదిభిస్తథా । శ్రోత్రికాచేచ్చక్రవర్తీ స్యాత్ శ్లోకసంఖ్యైస్సువర్ణకైః ముద్రితై రామబింబైః స్వాచార్యం ప్రతిపూజయేత్ । యదిస్యాన్మండలాధీశో నిష్కైస్తావద్భిరర్చయేత్ । శతైశ్చతుర్వింశతిభీ రాజాచేత్పూజయేద్గురుమ్ । రాజపుత్రస్త్రయశ్చేద్రామాయణమనోజ్ఞాతా । చతుర్వింశతిసంఖ్యాకైర్దశభిః పరితోషయేత్ । ఇయంహి దక్షిణా దేవి శ్రుతే రామాయణే స్మృతా । నేతో న్యూనాధిపమాత్రైర్దేయా శ్రీమాంస్యభీప్సుభిః । సహీనదక్షిణకర్మ కించిత్ఫలార్గ్యం విజానతా । దక్షిణాకర్మణామాయు నాశయత్యుపేక్షితా కర్మణామ్ । అన్నం శరీరమాఖ్యాతం సర్వేషాం కర్మణాం బుధైః । ఆయుర్దేహవిలోపేతు కిమన్యదవశిష్యతే । ఏవం సంపూజ్య తం విప్రం రామబుద్ధ్యా ప్రయత్నతః । తతస్తం ప్రార్థయేచ్చైవ తస్మై దత్త్వాతిభక్తితః ॥

౯౦ ॥ శ్లో ॥ సహస్రైర్వాసుహోమంత్రిసహస్రత్రయసంఖ్యయా । గాయత్ర్యా హవనం కుర్యాదాజ్యేనైవాతిభక్తితః । తతః శ్రీరామగాయత్ర్యా హావయేద్ధవనం తథా । రామాయణాదిసర్గస్య శ్లోకైశ్చాపి హునేత్తతః । యద్వాసహస్రపారాయణే స్యాద్గాయత్ర్యాస్తు భవేన్నతః తథాగ్న్యాజ్యైః కారయేత్స యథాశాస్త్రం ప్రయత్నతః । తతః పూర్ణాహుతిం దత్త్వా హ్యగ్నిస్తోత్రవిధానతః । హోమాశక్తావమీషాం హి జపః కార్యస్సుచిహ్నితైః । హోమద్రవ్యం వైష్ణవాయ దద్యాదాలోభవర్జితః । కర్మచ్ఛిద్రాపిధానాయ నామత్రయమహామనుమ్ । జపేద్యుక్తిర్విజోనామ్నాం సహస్రం రామతారకమ్ । చతుర్వింశతిసంఖ్యాకాన్ బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః । దశవాథశతం వాపి సహస్రం వా స్వశక్తితః । శిష్టైరిష్టజనైస్సార్ధముపభుంజ్యాత్ప్రయత్నతః । సర్వే

షాండశీకాండదాన్యద్యథాతుష్టా భవంతి తే ! ఏవంనియమతో యస్తు కుర్యాదేతద్వ్రతంద్విజ । విసృజ్యలింగదేహంచ పరంరాఘవమాప్నుయాత్ ॥౯౯॥ శ్లో ॥ తముత్తరంతూత్తరంవై సంశ్రావ్యమునిజోత్తమః । సీతావివాహపర్యంతాంకథాంశ్రుత్వాసమాపయేత్ । నోత్తరఃకథితఃపాఠ్యో నైవశ్రావ్యఇతిస్మృతః । ఆచార్యైః కేచిదూచుర్వై పరమార్థప్రకాశకాః ॥౧౦౦॥ శ్లో ॥ దేవాలయేషుసర్వేషు నదీతీరాదిషుద్విజా తథాన్యేషుచ సర్వేషు ప్రోక్తోద్యాపనకర్మసు ॥ ఉత్తరో నైవపాఠ్యస్స్యాన్నైవశ్రావ్యఃకదాచన । ఏవం రామాయణంశ్రుత్వా పూజయేద్గురుమాదరాత్ ॥ జన్మాంతరసహస్రేషు కృతపుణ్యోమహామనాః । రామాయణకథాంశ్రోతుం కశ్చిదేవాభివాంఛతి ॥ శుశ్రూషూణాంచ తేష్వేకః కశ్చిదేవాంతమృచ్ఛతి । శ్రుతవత్సుయథాశాస్త్రం కశ్చిదేవశృణోత్యహో ॥ తేష్వప్యాచార్యమారాధ్య కృతార్థోభువిదుర్లభః । శృణ్వన్ రామాయణంభక్త్యా యథాశాస్త్రం గురోర్ముఖాత్ ॥ యోగురోరవజ్ఞాం దక్షం తస్యతుల్యోనపాపహి । యథాప్రీణాతిభగవాన్ శిలాదిప్రతిమార్చనాత్ । తతః ప్రకోటిగుణితం తుష్యేదాచార్యపూజనాత్ । ఆచార్యస్సహరిస్సాక్షాచ్చరరూపోనసంశయః ॥ తముపధక్త్రచ్చక్రోనామ భగవత్ప్రతిమాంవహేత్ । యథాప్రతిమఖస్యైవ నాన్యస్యఖస్యపరిపూర్ణతిః । తథాచార్యపరిహారో రామస్యైవసశయః ॥ అనాదృతసుతంగేహే పురుషంనాభినందతి । తథానర్చితసద్భర్తృం భగవాన్నాభినందతి । స్వారాధనం విహాయాపి స్వభక్తానర్చయంతియే । తేభ్యఃప్రసన్నోభగవాన్ సిద్ధిమిష్టాంప్రయచ్ఛతి । తస్మాదాచార్యమేవసుసదా నచాస్యద్రోహదుహం సదా ॥ ధనైర్ధాన్యైర్యథాశక్తి వస్త్రైరాభరణైస్సదా । ౧౧౦ ॥ శ్లో ॥ శతకోటిసుసంకీర్ణమేతద్రామాయణంమహత్ । మల్లోకేవిష్ణులోకేచ సత్యలోకేపరంతప ॥ నందీశ్వరాదశృణుయాః మహారామాయణంపురా । విష్వక్సేనాత్తతో విష్ణుః శృణోతిచరితంసదా ॥ మార్కండేయాత్పద్మజోపి శృణోతిసుమహామనుమ్ । పంచాశత్కోటివిస్తీర్ణం తత్రచేమాధుర్యాంతికే । గాయంతిదేవాని

త్యంహి పరమానందనిర్భరాః । తథా గవాంచ లోకేషు దశకోటిప్రవిస్తరమ్। ఇమం గాయంతి సతతం కల్పవృక్షద్రుమో మునే । స్వర్గేంద్రస్య సమీపేషు కోటివిస్తీర్ణమద్భుతమ్ ॥ ఇమం గాయంతి మునయో వసిష్ఠాద్యా ఋషీశ్వరాః । పంచాశత్కోటిసంఖ్యాక మిమమాద్యం పురాతనమ్ ॥ సూర్యలోకే చ గాయంతి వాలఖిల్యాదయస్సదా । గంధర్వయక్షముఖ్యానాం కిన్నరాణాం వాద్యశాలినామ్ । లోకేషు గాయంత్యేతాంహి ప్రత్యేకం కోటివిస్తరమ్ ॥ వ్యాఖ్యాతి నారదస్తత్ర నిత్యానందప్రదాం సదా । సహస్రాణాం చతుర్వింశచ్ఛ్లోకానాం సంఖ్యయాయుతమ్ । ఉపాదిశన్మహాంతస్య వాల్మీకేస్సమహాత్మనః । రామేవసంహితాంచోమా పఠత్యన్వహమాదరాత్ । తస్మాద్రామాయణంనాంగం యః శ్రావయతి శాస్త్రతః । సోన్యం పుమాంసం ననమేన్నియమస్థోథ వేద్యది । సఏవ ధన్యో వంద్యశ్చ హ్యస్మాకం ద్విజోత్తమః । కిమత్ర చిత్రం వక్తవ్యం యః శ్రావ్యా వాఘ్నపం మనుమ్। సఏవ విష్ణుః స్రష్టా చ శివోహం చ న సంశయః । ఏవం శ్రీదక్షిణామూర్తిరూపిణాం మునయే మయా । కథితం యత్త్వముక్తం తే కిమన్యచ్ఛ్రోతుమిచ్ఛసి॥

శ్రీరామాయణమహాత్మ్య సారసంగ్రహే

నవరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరిగ్రథితాయాం

బ్రహ్మాండపురాణోద్ధృతో

ద్వితీయరత్నమ్

పార్వత్యువాచ । శ్లో । ధన్యాస్మ్యనుగృహీతాస్మి కృతార్థాస్మి మహేశ్వర । రామాయణప్రభావం యచ్ఛ్రుతం భవతాస్మ్యహమ్। నవరాత్రే కథం కార్యం శ్రీరామాయణకీర్తనమ్ । కదా తన్నవరాత్రింస్యాత్ కిం ఫలం తత్ర పాఠనే । పునర్వస్వభిషేకాఖ్యం యదుక్తం భగవంస్త్వయా । కిం తత్ప్రోక్తవిధిస్తత్ర భగవంస్తద్బ్రవీహి మే। పిబంత్యా రామచారిత్రసుధామయరసం మమ । న తృప్యతి మనో నాథ నృత్యతీవ ముహుర్ముహుః । త్వత్తో రామప్రభావజ్ఞః కోన్యో

స్థిజ తీతలే । యస్యతేహ దయాంభోజే దీప్యతే రామతారకమ్ ॥ ఆస్యాబహిరానుచరిత ప్రభావం కృపయామయా ఏతేనమానవాస్సర్వే, కృతార్థాస్సంత్వితి ప్రభో । శ్రీ హీశ్వరః ॥ శ్లో ॥ శాంత తేనవరాత్రస్య ప్రభావ వచ్మిమానిని । యదాచరణతో లోకాః కృతార్థాస్సుస్య రపంశయం । వసంతం శారదం చేతి నవరాత్రం ద్విధా భవేత్ । ద్వయోరవశ్యం కర్తవ్యం పాఠ్యం రామాయణం బుధైః । దినానినవ చైత్రాదౌ వాసంతం నవరాత్రకమ్ । తత్ర రామకథాశ్రావ్యా కోటియజ్ఞఫలప్రదా । ఇదంపవిత్రం పరమ మిదంసర్వఫలప్రదమ్ । యదత్ర నవమేనుస్సేఽవతీర్ణో రఘునందనః । ౧౧ । శ్లో । ఆచైత్రశుక్లప్రతిపద్దినమాదశమ్యామాత్ । మహోత్సవో దాశరథేః కార్యోరామపరాయణైః । వక్త్రాచార్యం ప్రతిదిని శుద్ధాయాంతుయథావిధి । రామాయణకథాం తస్మాచ్ఛృణుయాన్నియమాన్వితః । సుదీర్ఘా శాలక్ష్మణేసి సుమోదుద్వారోనవరైః స్తోత్రశాలెతుసుకర ఇతిక్లుప్తమిదం వ్రతమ్ । శుద్ధాహారోజితక్రోధ శ్శుచిస్నియతమానసః । శ్రద్ధయాపరయోపేత స్సుశీలాద్బ్రహ్మచర్యతః । ప్రత్యహంభోజయేద్దేవిచతుర్వింశతిదంపతీన్ । అశక్తానకవద్వాపి । చతురోవాయథోచితమ్ । ఆచార్యం భక్తితో నిత్యం బ్రాహ్మణైస్సహవైష్ణవైః । భోజయేత్పాయసాపూప దధిశాకఫలాదికమ్ । ఆరాధయేద్విశేషేణ సీతాపరిణయోత్సవే । తేషుతేషుదినేష్వేకం యథావిధవమచరేత్ । ఏవంనియమతశ్శృణ్వన్ పఠన్ వాభక్తిపూర్వకమ్ । సంప్రీణయేద్దాశరథిం నాత్రకార్యావిచారణా । శ్రీరామనవమీం ప్రాప్య మహోత్సవమథాచరేత్ । తత్రోపవాసః కర్తవ్యో రామభక్తిపరాయణైః । దశమ్యాంపుష్యనక్షత్రే రాఘవస్యాభిషేచనమ్ । పూర్వోక్తవిధినాకార్యం యద్రామోఽత్రాభ్యషిచ్యత । ౧౧ । శ్లో । చతుర్వింశతిసంఖ్యాని శతానిదశవాదరాత్ । బ్రాహ్మణాన్ భోజయేదంతే శ్రీరామప్రీతిమావహాన్ । చతుర్వింశత్యనవరాన్ దరిద్రోపిచవైష్ణవాన్ । అవశ్యం భోజయేచ్ఛృణ్వన్ పఠన్వారామసంహితామ్ । రామపట్టాభిషేకే

స్మిన్ పూజయేద్గురుమాదరాత్ । గంధైర్మాల్యైర్ధూపదీపైః వస
స్త్రైరాభరణైరపి ॥ దిః తాదక్షిణా హృత్వా చతుర్వింశతిః ప్రకారా ।
అవశ్యమత్రదాతవ్యం రామనామాంగుళీయక । యదత్ర రామస్సం
జాతో యదత్రైకోఽభ్యషిచ్యత । నవమీ దశమీ చైవం తిస్మిన్నా
న్యమేవతే । అత్ర రామాయణం శృణ్వన్ కుర్వన్ రామాభిషేచ
నమ్ । వైకుంఠనాథ కైంకర్య సామ్రాజ్యేనాభిషిచ్యతే । శక్తావాదే
నాపాతంచ కార్యో రామాయణోత్సవః । అశక్తావే వారం వా నవ
రాత్రోత్సవంచరేత్ । అర్థతో రామచరితం, భాగ్యహీనైర్నల
భ్యతే । రచితానల్పపుణ్యేన కేనచిల్లభ్యతే న వా ॥ రామాయణస్యతి
శ్యార్థ మేకో జానాతి కోటిషు । శ్రీతురీదృశ ఆచార్యో దుర్లభో
జన్మకోటిభిః । రామాయణం పఠంత్యేవ సర్వే కింతత్ర జానతే । పద్మా
క్షశేలుర లోపి పారభ్యాగ్నహి కాసరా ॥ భూయసా సమరో నైవ హృ
ర్థతః శ్రవణం భవేత్ । నవరాత్రే కథామాత్రం శృణుయాత్సతివ
శ్లం ॥ ౩౧ ॥ శ్లో ॥ అసంఖ్యవేసుహి లావా పార్వా రామస్య మానిని
నవరాత్రే యథావంద్యం నసాక్షాత్కృత్యం తథాపరైః ॥ నవిత్రే నవరా
త్రేస్మిన్ యేన రామకథా శ్రుతా । కింతస్య తీర్థైః కింతుభిస్తపో
భిర్వా మహాత్మనః ॥ వాల్మీకేర్మునిసింహస్య కవితావనచారిణః
శృణ్వన్ రామకథానాదం కో నయాతి పరాంగతిమ్ । నయజ్ఞదానత
పసాం కోటయోఽపి పుణ్యత్వమాప్నుః । నజాతు రామచరితం యస్య శ్రవణ
గోచరః ॥ గంగాదిసర్వతీర్థాని మిళితాన్యపికోటిశః । స్పృశంతి
సంచితకం [illegible] స్త్రీకావ । నాసత్యం ప్రతిజానామి
తిరిరామ [illegible] నసి । నహి రామాత్పరం దైవం శాస్త్రం రామాయ
ణాదపి పదాగ్రజరాగాద్వ భావినీకరం తవమ్ । [illegible]
గ్నాంబుబిందూకృతసరిత్పతిం । బ్రహ్మాస్త్రీకృతదర్భాగ్రపార్థివీ
కృతవానరమ్ । సమస్త [illegible] చరాచరవి[illegible]కిదమ్ । అపివా
మార్గమాణేన బ్రహ్మాండాని పునః పునః । కేనవా మేదృశం దైవం
కృద్దృష్టం రఘువాత్పరమ్ । ఏతస్య చరితం శ్రోత్ర నవరాత్రాదిషు
ప్రియే । చేతనో మోన ముచ్యేత నసోస్తి భువనత్రయే । ౪౧ ।

శ్లో॥ ఏవంరామాయణంపార్వత్యై ఉపాఖ్యాప్యశంకరే ప్రీయతే భగవాం స్తేన రామోదశరథాత్మజః । అశ్వినేప్రథమేపక్షే ఆరభ్యప్రతిపత్తిథిః । పఠేచ్ఛ్రీరామచరితం నవమ్యాంతుసమాపయేత్ । దశమ్యాంరామచంద్రస్య కార్యఃపట్టాభిషేచనమ్ । పూర్వోక్తవిధినా కార్యమాచార్యాచ్ఛాదికంప్రియే । పార్వతీ । రామాయణశ్రుతిర్యుక్తా వాసంతేనవరాత్రకే । జన్మాభిషేకౌరామస్య యదత్రైవబభూవతుః । శారదేనవరాత్రేతు రామపట్టాభిషేచనే । కారణంనతు జానామి భగవన్ తద్బ్రవీహి మే । మహేశ్వరః । శ్లో॥ సాధుపృష్టంత్వయా దేవి కారణంతచ్ఛృణుష్వతే । సావధానేనమనసా శ్రూయతాంమానినిత్వయా । అశ్వినేప్రథమేపక్షే దశమీవిజయాభిధా పట్టాభిషేచనం రాజ్ఞాం కార్యంచైవానువత్సరమ్ । దశమ్యాంవిజయాఖ్యాయాం రాఘవోఽత్రాభ్యషిచ్యత । చక్రవర్తిసుతేజాతః పరివర్షంపురాయుతః । తస్మాదవశ్యంవిప్రాద్యైః కార్యానవ్రస్తోనువత్సరమ్ । అవశ్యమభిషేచ్యోఽస్యాం సార్వభౌమోరఘూత్తమః । రాఘవస్యాభిషేకాఖ్యం పాఠ్యంరామాయణాంతరే । శారదేనవరాత్రేస్మిన్ రామభక్తిపరాయణైః । ౫౧ । శ్లో॥ నహిరాజాధిరాజోఽస్తి రామాదన్యోజగత్త్రయే । అభిషేచ్యస్తతోఽవశ్యం దశమ్యాంరఘునాయకః । తీర్థైస్తదభిషేకస్య శేషైరన్యైర్నరాధిపాః । దశమ్యామభిషిక్తాశ్చేద్యాంత్యమీసార్వభౌమతామ్ । దశైతాస్తిథయఃపుణ్యాః ఆశ్వినే సితపక్షకే । ఏకమత్రకృతంకర్మ సహస్రగుణితంభవేత్ । రాజ్ఞాం మహోత్సవోనిత్య మత్రశాస్త్రవిధీయతే । కాఽన్యారాజాధిరాజస్య రామస్యాతోమహోత్సవః । కిమత్రబహునోక్తేన నవరాత్రేషుశోభనే । నిత్యంరామాయణంశ్రీమత్పఠనీయంమహాప్రియే ॥

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్య సారసంగ్రహే
నవరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరిగ్రథితాయాం
శ్రీమత్పారాశర్యోపపురాణాభిధః
తృతీయరత్నమ్.

మహేశ్వరః । శ్లో॥ అథ తే సంప్రవక్ష్యామి పునర్వస్వభిషేచనే ।
విధిం శృణు మహాభాగ రాఘవో యేన తుష్యతి । నిష్కామో వా సకా
మో వా ప్రాగాచార్యం తు కృతాన్వితమ్ । వృత్వా గృహే నవలంకృత్య శుచి
ర్నియతమానసః॥ పునర్వసావుపక్రమ్య శ్రోష్యమాణశ్చ పునర్వసోః ।
రామాయణమహామంత్రకృతిసంకల్పయేద్బుధః । పూర్వోక్తైర్నియ
మైర్యుక్తః స్నానధ్యానాదుదఙ్ముఖః । ప్రత్యహం వింశతిం సర్గాన్
శృణుయాదా పునర్వసు । అన్వహం గీతవాద్యైస్తైరుపచారైర్యథావిధి ।
తోషయేద్రఘూత్తమం సమ్యక్తథా బ్రాహ్మణభోజనైః । నక్షత్రే ద్వి
తీయే దైవత్యే పునః ప్రాప్తే శుభవివర్తే । పూర్వోక్తవిధినా సమ్యగభిషే
చ్యేద్రఘూత్తమః । ఆచార్యారాధనాదీని యథోక్తవిధినాచరేత్ ।
స్వయమేవం కృతే భక్త్యా రాఘవప్రీతిమావహేత్ । ప్రాప్తే చ గ్రహవై
షమ్యే శత్రుభిశ్చ పరాభవే । చోరరాజాగ్నిశస్త్రేభ్యః ప్రాప్తాయాం
చ మహాపది ఏవం సర్వవిధే దుఃఖే ప్రాప్తే నియతమానసైః । శ్రుత్వా
రామాయణం కార్యం పునర్వస్వభిషేచనమ్ । మహాబలాకులీభూత
జలదావలివత్క్షణాత్ । నశ్యంతి సర్వవిపదో నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
పుత్రాన్ ధనం చ ధాన్యం చ సౌభాగ్యం రాజ్యమేవ వా । విద్యాం స్త్రీ
యం చ మోక్షం వా ప్రాప్నోత్యేతద్వ్రతాన్నరః । శ్లో॥ ఇష్ట
ప్రాప్తిరనిష్టాఘవారణం వ వరాసనే । న తథాన్యైరుపాయైస్తు స్యా
ద్యథా రామాయణాద్భవేత్ । కలౌ తు రామాయణం సాక్షాత్త్వవాన్య
త్రాన్యథా ధ్రువమ్ । క్వ మధ్యాహ్నస్సహస్రాంశుః క్వ తారాజ్యోతిరింగ
ణాః । ఉపాయాః క్వ ను నానాన్యే క్వ రామాయణవైభవమ్ । శశకా
ద్యాః క్వ ను మృగా దుర్ధర్షః క్వ ను కేసరీ । అనిష్టదూరీకరణమిష్టా
వాప్తిశ్చ భామిని । యద్రామాయణతో న స్యాత్తేన నామ తదా
స్యతే । సతి రామాయణే స్వేష్టమన్యస్మాద్యోఽభివాంఛతి । రక్షత్యేవ
మహారాశేకదగ్ధం సబిభితే । మహాప్రభావే రామస్య చరితే పావ
నోన్నతే । రాఘవస్తు న తే యత్తు తద్దుష్కృతవిజృంభితమ్ । తస్మాత్స
ర్వాస్వవస్థాసు శ్రుత్వా రామాయణం నరః । ఇహ ప్రాప్యాఖిలేష్టా
ర్థాన్ సపరేఽప్యద్భుతమోదతే । చతుర్వింశతివారాంస్తు శ్రుత్వా

మహాదేవః ।శ్లో । శృణుపార్వతివక్ష్యామి శ్రీరామచరితంమహత్ ॥ షట్కాండసమ్మితందివ్యం రామాయణమనుక్రమాత్ । ష్టాంశతి సంఖ్యాక మపివాష్టోత్తరంశతం । పారాయణానియేకుర్యుస్తైః కార్యం పృథివీతలే । సామ్రాజ్యపట్టాభిషేక కరణంభాగ్యసిద్ధయే । స్వర్గ మోమోక్షమాప్నోతి క్రతుతుల్యంకరోతిచేత్ । తద్విధింతే ప్రవక్ష్యామి శృణునాన్యమనాః ప్రియే । పూర్వేద్యుఃపంచగవ్యస్య ప్రాశనంచాప్యవశ్యకం । పరేద్యుఃస్వస్తిపుణ్యాహ వాచనంబ్రాహ్మణైస్సహ । కృత్వాదౌవరయేద్విప్రాన్ దీక్షావస్త్రాద్యలంకృతాన్ ॥ ఆమండలంవాకుర్వీత తదభావేర్ధమండలం । పంచవింశతిసంఖ్యాకానథవ షోడశర్త్విజః । సంగృహ్య శ్రద్ధయా యుక్తో వినయావనతోభవేత్ । కల్పోక్తవిధినాపూజ్య ప్రత్యహంశుద్ధమానసః ।శ్లో । రామమంత్రజపంనిత్యం పంచభిః కారయేత్తతః హనూమజ్జపమారభ్య త్రిభిర్ ఋత్విగ్భిరాదరాత్ ॥ హయగ్రీవజపంతద్వన్నవగ్రహజపం తథా । ఏకేనకాండషట్కంచ రామాయణమనందితః । ద్విపంచదినకేచైవ శృణుయాదభిషేచనం । చతురావృత్యకుర్వీత రామపట్టాభిషేచనం । పంచాక్షరీజపంద్వాభ్యాం కారయేచ్ఛుభమానస । ఏకేన శ్రీభాగవతం యావత్పూర్ణం పునఃపునః । తథైవైకేనగాయత్రీ జపః కార్యఃశుచివ్రతే । గోపాలమంత్రకంద్వాభ్యాం ద్వాభ్యాంసౌరం విధానతః । సూర్యాష్టాంగనమస్కారాన్ కారయేత్పుష్టిసిద్ధయే । ఏకేనవేదపఠనం భారతంచైకకస్తథా । ఏకేనభగవద్గీత పారాయణమనుక్రమాత్ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేన్నిత్య మృత్విగ్భిః షడ్రసైస్సహ । రాత్రౌపూజాంచరేన్నిత్యం స్వసి వాచనపూర్వం । నానావాద్యవినోదైశ్చ గీతనృత్తవిశేషకైః । గుడోదకైశ్చణకైర్ముద్గైఫలవిశేషకైః । గుడమిశ్రైర్నారికేళైర్నిత్యోత్సవకలాపకైః ॥ ఏవంప్రాతస్తథాసాయం పూజాంకృత్వావిధానతః । మాసాంతేతర్పణంకుర్యామ్నాకే చైవవిధానతః । మధ్యేష్వరణ్యవాసాది చర్యాంకుర్యాత్తువేపద్థోః । శ్లో । మండలాంతేప్యవభృథమాచండాలాంతరభోజనం ।

ఏవంసామ్రాజ్యనామాభిషేచనంకారయేత్సుధీః ॥ బ్రాహ్మణానాంచ విదుషాం వస్త్రసువర్ణభూషణైః బహుమానంకారయిత్వా ఋత్విజో దక్షిణాదిభిః । వస్త్రైరాభరణైశ్చైవ తోషయిత్వాప్రయత్నతః । ఆభ్యంజనాదిసంస్కారైః స్తోషయిత్వాప్యనేకశః । పరివారసమేతంచ శ్రీరామంగ్రామవీథిషు । నానావాద్యవినోదైశ్చ గీతనర్తనజైస్సహ । స్వస్తివాచనపూర్వైశ్చ ప్రదక్షిణవిధానతః । ఉత్సవంకారయిత్వాతు పునర్గృహనివేశనం ॥ కృత్వాశివంగృహీత్వాతు స్వస్థానం తాః ప్రవేశయేత్ । ఏవం యః కురుతేసమ్యక్ సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ॥ పుత్రార్థీ లభతేపుత్రం ధనార్థీలభతేధనం । కన్యార్థీలభతేకన్యాం రాజ్యార్థీ రాజ్యమాప్నుయాత్ । జయార్థీల భతేశీఘ్రం సర్వత్రతుజయంతథా కిముక్తేనైవబహునా మోక్షార్థీ మోక్షమాప్నుయాత్ ॥ పూర్వంతుజనకః కృత్వా రాజర్షిత్వమవాప్తవాన్ । ఇంద్రాదిభిర్లోకపాలైః కారితంసుమహద్వ్రతం । ఇదంరహస్యంకథితం భక్తాసీతిమయాప్రియే । నకస్యచిదిదం వాచ్యం గోప్యత్వాత్ప్రాణవల్లభే । ....

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యసారసంగ్రహే

నవరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరిగ్రథితాయాం

శ్రీస్కాందపురాణోద్ధృతః

పంచమరత్నమ్.

శ్రీదశరథనందనాయనమః.

పంచమరత్నప్రారంభః పార్వత్యువాచ । శ్లో ॥ ధన్యాస్మ్యనుగృహీతాస్మి యచ్ఛ్రీరామాయణవైభవం । కృపయాశ్రావితాస్మ్యద్య సర్వజ్ఞేనత్వయావిభో । రాజావా రాజతుల్యోవా ధనికోయస్తుకశ్చన । తేనశక్యమిదంకర్తుం యత్త్వయోక్తంభవతాప్రభో । ధనినాంసులభాహ్యేషా రామాయణకథాశ్రుతిః । అకించనైః కథంలభ్యా శ్రోతుకామైస్సుమానుషైః । రాఘవాచార్యపాణిని సుర్వన్నాపయిఃకథనం ।

ఽకించిన్నైవసులభం దుర్లభా తత్కథాశ్రుతిః । తస్మాత్కథం మహాభాగ తరిష్యంత్యకించనాః । అథవా నైవ కిం తేషామధికారః కథాశ్రుతౌ యథా తే పితరిష్యంతి దుస్తరం భవవారిధిం । తథా కశ్చిదుపాయోఽస్తి యది తత్కృపయా వద । మహేశ్వరః । శ్లో । ధనినో వా దరిద్రా వా దేవి రామాయణశ్రుతౌ । అధికుర్వంతి సర్వేఽపి నాత్ర కశ్చన సంశయః । ధనస్య ధనసంపత్తిర్యావతీ యస్య విద్యతే । తాన్నైవాపలపేచ్ఛక్తిం విప్రగుర్వచ్యుతార్చనే । అకించనోఽపి రామస్య కథాం శ్రుత్వా ప్రయత్నతః విహితేష్వష్టమాంశం వా షోడశాంశమథాపి వా । దద్యాదేవ యథాశక్తి దక్షిణాదికమాదరాత్ । శక్తిం నాపలపేద్దేవి ప్రాణైః కంఠగతైరపి । అశక్తావప్రదానే తు ప్రత్యవైతి న కశ్చన । శక్తావప్యదదన్మర్త్యః భవత్యాత్మాపహారకః । శక్తౌ సత్యామపి శ్రీమాన్నాస్తి నాస్తీతి యో వదేత్ । ఆకల్పం దేహి దేహీతి స భిక్షేత న సంశయః । జాతు శక్తిర్న మేఽస్తీతి జ్ఞానదాన్న ప్రతారయేత్ । శక్తిం జానంతు మా వాన్యే నాంతర్యామ్యపి వేత్తి కిం । కదాచిదపి దారిద్ర్యం మామనూస్త్వితి చింతయన్ । దద్యాదేవ యథాశక్తి న దదద్దుర్విధో భవేత్ । అదానదోషేణ భవేద్దరిద్రో దరిద్రదోషేణ కరోతి పాపం । పాపాదవశ్యం నరకం ప్రయాతి పునర్దరిద్రః పునరేవ పాపీ । ప్రదానభాగ్యే భవేద్ధనాఢ్యో ధనాఢ్యభావేన కరోతి పుణ్యం । పుణ్యాదసౌ స్వర్గమవశ్యమేతి పునర్ధనాఢ్యస్సుకృతీ పునశ్చ । తస్మాద్భగవతః ప్రీతిమాచరన్నాదరాన్నరః । వైష్ణవాచార్యవిష్ణ్వర్థే వినియుంజ్యాత్స్థితం ధనం. స్వయం తు సంహితాపాఠే ధనదానం కృతాకృతం । అదాతుర్గురవే గోమః పాఠనే శ్రవణేఽపి వా । యో యః శృణోతి రామస్య కథామాచార్యవక్త్రతః । అవశ్యం తేన దాతవ్యం రామప్రీత్యై గురుభృశం । న ధనం భగవద్దివ్యకథాశ్రవణకారణం । వివేకః కేవలం హ్యత్ర కారణం పరమాంగనే । కారణత్వం ధనస్యైవ భవేద్యది శుచిస్మితే । అమీ సర్వేఽపి ధనినః శృణుయుర్భగవత్కథాం । అక్షైర్దీవ్యంతి దత్వాన్నం స్త్రీషు రజ్యంతి పంచతం । మృగయాం యాంతి పశ్యంతి ద్యూతనృత్తాదికం వృథా । గోష్ఠీః కుర్వంతి వివాదం ప్రలపంతి చ ।

ఐహికాముష్మికశ్రేయో గంధహీనానికామిని । ఏవంవిధానికర్మాణి సంతన్వంతిప్రయత్నతః । జాతాహ్యసురసంపత్త్యా ధనమానమదాన్వితాః। భోగాపవర్గదంశ్రీమన్నారాయణకథామృతం । శ్రోతుమాసప్తనారాంచ నిత్యంతేషామభాగ్యతః। సత్కథాశ్రోత్రిరప్యేభిర్వ్యర్థీక్రియతేతిప్రయత్నతః । రామకథాచార్యపూజాదేస్తేషాంవితథజన్మనాం। ఏతేషాంచాతిమహతీం సంపదంప్రాప్యదుర్భగాః । వృథాతాంముక్త్వాచస్వాంతేః పతంతినరకేఽశుచౌ । తస్మాద్ధనంహరికథాశ్రవణేనైవసత్కారణం। వివేకః కారణంసోపి సుకృతైరేవలభ్యతే। యేహిప్రాదుర్విష్ణుపత్న్యలక్ష్మ్యాఽఽరాధితాపురా । తేదైవీమభిజాయంతే సంపదంనాపరేజనాః । తేషాంశౌచందయాసత్యం శమశ్చేంద్రియనిగ్రహః। విష్ణువైష్ణవగుర్వంఘ్రి మహైకాంతభక్తితా । శ్రీమన్నారాయణకథాశ్రవణైకాంతచిత్తతా । నిత్యంతచ్చరణాంభోజపరిష్కారమహోత్సవః । దేశేకాలేచపాత్రేచ దానందాక్షిణ్యమార్జవం । ఏవంవిధాస్తుకల్యాణాస్సంభవంతిగుణానృణాం । ఏవంభారతవర్షేఽస్మిన్ జన్మలబ్ధ్వాతిదుర్లభం కుర్యాదవితథంరామకథాశ్రోత్రార్చనాదిభిః । యావదార్జితనందద్యాత్తత్త్రికోటిగుణంశ్రియం । దత్వాపిశ్రుతకృత్యస్మాత్త్రైవతుల్యమకించనః । దరిద్రోపమార్థకృతాం స్తోకం దద్యాన్నవిత్తవాన్ । సంపత్తౌసుచ్ఛధీఃప్సత్వాయం నిస్వవనధవేత్సగః । అత్రేతూదాహరంతీమమితిహాసంపురాతనం । యథాధికారండత్త్వైవశ్రేయోనిష్పద్యతేయథా । ఆసీద్వైశ్యోవిదేహేషు మాకందోనామకశ్చన । భూయసాపీడ్యమానోసౌ దారిద్ర్యేణమహామునాః । సదాంధాందుర్ముఖాంలుబ్ధాం ధనికాన్వీక్ష్యభూయశః । భవేయంచయద్యహంజాతు ధనవాన్సకలంధనం । దద్యాంపాత్రేషునాసత్యం నామీఇవవృథాధనీ । కదాచిదపిభూయాస మిత్థంమహత్చింతయన్ ॥ కదాచిద్గాలవంనామ మహాపిణ్యంసంశితవ్రతం । యదృచ్ఛయాగతంవీక్ష్య నత్వాప్రోవాచసాంజలిః । మాకందః ।శ్లో। సర్వజ్ఞోసిమహర్షేత్వం త్వామహంశరణంగతః । తథాదయస్వమేస్వామిన్ యథాస్యాంధనవానహం । గాలవః ।శ్లో। మాకంద శృణుయేనైవ

భవిష్యతి భవాన్ ధనీ తముపాయం బ్రవీమ్యద్య శక్త్యా దేహి సీధవే । ఉత్పతన్నపి చాకాశం విశన్నపి రసాతలం । అటన్నపి మహీం కృత్స్నాం నాదత్తముపతిష్ఠతే । దత్తం హి ప్రాప్యతే స్వర్గే నాదత్తం దామకైశ్చ న యత్కించిద్దత్తమశ్నాతి పుష్కలం తద్భవాంతరే । ధనీ స్యామితి కామశ్చేత్తవ దేహి యథాబలం । భవేర్భవాంతరే నూనం ధనికో నాత్ర సంశయః । అథవా చిత్తవైకృత్య హేతునా కిము సంపదా । కర్తుమిచ్ఛసి తద్బ్రూహి పృచ్ఛతే మే మహామతే । మాకంద । శ్లో । భూయిష్టం దాతుమిచ్ఛామి దారిద్ర్యాద్యద్దదామి కిం । ఉదారచిత్తతా వ్యర్థా మమ కాంతౌమితద్ధనం । గాలవః ॥ భూయిష్టం దాతుమిచ్ఛంచేత్ప్రాప్స్యసి భవాంతరే । దారిద్ర్యేపి యథాశక్తి దేహి సంప్రతి వాణిజ । మాకంద । శ్లో । నాల్పాపి శక్తిర్వ్రజమే దాతుం కిం నామ దద్మ్యహం । ఏతైః పటోలికైర్జీవామ్యహం నిష్కుటసంభవైః । నేతోపి జీవికా కాచిన్మమ బ్రాహ్మణ విద్యతే । పటోలలతికాశ్చేమాః పశ్య నిష్కుటకే మమ । గాలవః । శ్లో । అనావిలముదారం చేత్తవ చేతో మహామతే । ఏతేషామప్యలం దానం ధనీ సంపత్స్యతే భవాన్ । నియమేన ప్రదేహి మహ్యం కోమలాంస్త్వం పటోలకాన్ దానేనాల్పేనాపి నిత్యం భవేచ్ఛ్రీమాన్ భవాంతరే । మా విహాసీః కదాపి త్వం స్వసంకల్పం ధనాగమే । ప్రాయో ధనాగమే చిత్తవైకృత్యం భజతే నరః । యథైవైశ్వర్యం గతే కాలే వర్ధమానస్య వర్ధతే । తథైవ తృష్ణాపి విత్తేన వర్ధమానేన వర్ధతే । న కామాననువర్తేత దుఃఖం కామేషు వై గతిః । ప్రాప్యార్థానుపయుంజీత ధర్మం కామాన్ వివర్జయేత్ ॥ శ్రేయసే తే వరం దద్మి స్యాత్తే జన్మాంతరస్మృతిః । ఇత్యుక్త్వాంతర్దధే శ్రీమాన్ గాలవో మునిసత్తమః । శ్రుత్వా మునివచో వైశ్యో ముముదే కృతకృత్యవత్ । తదాప్రభృత్యనుదినమ్మైకైకం సపటోలకం భక్త్యా పరమయా యుక్తో విప్రేభ్యస్సాదరం దదౌ । అకించనోఽహం కిం దద్యాం దయధ్వం మమ కేవలం ఇత్యల్పదానతో హ్రీతో విప్రాన్ ప్రార్థయతే ముహుః । అథ కాలే బహుతిథే కాలధర్మముపేయివాన్ । తేన దానప్రభావేన రాజా వంగేష్వజాయత । శ్రీమాన్ బృహచ్ఛ్రవా నామ

సతుపిత్రాభిషేచితః వరేణగాలవమునే రాజాజాతిస్మరోభవత్ । పురాపటోలకాః కాంశ్చిద్దత్వాజాతోస్మిభూపతిః । భూయిష్టమద్య తానేవ దత్వాస్యాంమహాంతశ్చేశ్వరః ॥ ఇతిసంకల్ప్యభూయిష్ట మానీయ సపటోలకం । బ్రాహ్మణేభ్యోస్వహంప్రాదా ద్రాజానాన్యత్తుకించన । వినాపటోలకంరాజా నదదత్కాకిణీమపి । సప్రపచ్ఛబ్రాహ్మణాన్సర్వా న్నాగతాన్సముపస్థితాన్ ॥ తావత్తేయద్ధినిష్పన్న మియత్తాస్యాఃకియత్పునః । బ్రూతసత్యంమహాప్రాజ్ఞా యూయంసర్వేద్విజోత్తమాః ॥ ఇతి రాజకృతంప్రశ్నంనబుద్ధ్వార్థంబ్రాహ్మణోత్తమాః । అజానంతస్తుతూష్ణీకా నిత్యంజగ్ముర్యథాగతం ॥ అథతంగేశ్వరంద్రష్టుం కదాచిద్గాలవోమునిః । భూమిరాంతరమాదాయ తత్రాగాద్యత్రభూపతిః । ఆగతంబ్రాహ్మణంవీక్ష్య సతురాజాబృహచ్ఛ్రియాః । దత్వాసపటోలకంతస్మై పప్రచ్ఛవినయాన్వితః । రాజా । శ్లో । తావత్తేయద్ధినిష్పన్న మియత్తాస్యాఃకియత్పునః । బ్రూహిమేప్రచ్ఛతేసౌమ్య త్వంసర్వజ్ఞోమతోమమ । గాలవః । తావత్తేయద్ధినిష్పన్నం సత్యమేతన్నసంశయః । ఇయత్తా తావదేవస్యా న్నహికశ్చనసంశయః । మహేశ్వరః । ఇత్యుక్తవంతంతంవిప్రంహస్తేజగ్రాహభూపతిః । గాలవోయంమహాభాగ ఇతిమత్వామహామనాః । రాజా । శ్లో । కస్త్వంచరసివిప్రర్షే భస్మచ్ఛన్నఇవానలః । యదిత్వంగాలవోబ్రహ్మన్ బ్రూహిమేయద్వివక్షితం । గాలవః । శ్లో । స్మరస్యథకథంభూప మాంకద స్త్వంభవిష్యసి । గాలవోహంనసందేహో బ్రూహియత్తేవివక్షితం । రాజా । శ్లో । ధన్యోస్మ్యనుగృహీతోస్మి కృపయాయద్భవాన్మమ । ఆగతోదర్శనంసౌమ్య పృచ్ఛామ్యేతద్బ్రవీతుమే । తావత్తేయద్ధిసమ్పన్నం సత్యమేతన్నసంశయః ఇయత్తా తావదేవస్యా న్నహికశ్చనసంశయః ॥ ఇత్యబ్రవీర్యదేతత్త్వం కోర్థస్తస్యమహామునే । గాలవః । యత్త్వంపటోలకందత్సే పురాత్యర్థమకించనః । దానేనతావతేరుత్తే ఫలంజాతోసియన్నృపః । మహతీంసంపదంప్రాప్య యదద్యధరణీపతే । పటోలకాన్యేవపునః ప్రయచ్ఛసినకించన । ఇయత్తా తావదేవస్యా త్సిద్ధిరియస్మిన్స్వాంతః పునః । రాజా । శ్లో । యద్దత్వాకించిదేవా

హాం భూమిపాలోఽథవంచునే। భూయస్తదేవదత్త్వాహం సకధంస్యామితోఽధనీ। అత్రమేసంశయోభూయాం శ్ఛింధితంమునిపుంగవ। యత్రైనైవేహదానేన ప్రపదారిద్ర్యమాప్నుయాం॥ గాలవః॥శ్లో॥ సత్యమేవయదాత్థత్వం కింత్వేతచ్ఛృణుపార్థివ। నిస్వానాంధనికానాంచ దానేస్తిమహదంతరం। యావచ్ఛక్త్యాశ్వరోదద్యాన్నిస్వస్తత్రాల్పమంశకం। దత్త్వాతత్ఫలమాప్నోతి సయావత్ఫలమశ్నుతే। గజేంద్రోశ్నాతిభూయిష్ఠం మత్కృష్టంమశకోనృప। ఉభయోరపిసంతృప్తౌ తారతమ్యంనకించన। దద్యాన్నశ్రావదేవాఢ్యో యావద్దద్యాదకించనః। యదిదద్యాత్తావదేవ దుర్భర్తాథానిస్వతామియాత్। మహతీం సంపదంప్రాప్య దానేదుర్గతతుల్యతాం। యత్రాప్యర్థగతే తతప్రియోభావిదారిద్ర్యసూచనం। సత్యాంసంపదినోప్యల్ప దానంనైవసమీహతాం। యోహ్యస్మాద్దేష్టిదుర్మేధా యంచదిక్ష్మోవయం నృప। దరిద్రవదనాద్వాణీ యాంద్రృశీవపనిస్సరేత్। నవదైత్యాద్రృశీం బ్రూమః శ్రీమానాపద్యపిక్వచిత్। శ్రియంప్రాప్తవతోయస్య శుష్కాగీర్నిస్సరేన్ముఖాత్। నతద్వదనమీక్షేత శ్రేయస్కామః కథంచన। అకించనోపియోభూష్ణుర్నదరిద్రగిరంవదేత్। ఆశాసతేసు స్తస్మైకల్యాణంనాత్రసంశయః। యోబ్రూయాద్దార్ద్ర్యధీవాణీం యస్తుర్యాద్దార్ద్ర్యదింధియం। ప్రాప్యాపిరాజ్యసంపత్తిం తస్యలక్ష్మీః పరాఙ్ముఖీ। స్వల్పామపిశ్రియంప్రాప్య యస్యధీర్నలఘీయసీ। తస్యలక్ష్మీర్జగన్మాతా తత్రత్యయతిసంపదః। సత్యంబ్రవీమిరాజేంద్ర ద్రభరహం నాత్రసంశయః। శ్రీమానేకదరిద్రోయ స్సదారిద్ర్యాద్విశిష్యతి। దద్యాచ్ఛ్రీమానివశ్రీమాన్ నిస్వోనిస్వఇవప్రభో। పనసఃపనసంద ద్యాద్బదరీబదరీఫలం। పనసోబదరీతుల్యం కపిత్థసదృశంతుహా। నారికేళసమంక్వాపి యదిదద్యాత్ఫలంక్వచిత్। నతత్ప్రశంసంతిసంతమాధాఅపికథంచన। బదరీజాతుచేద్దద్యాత్ కపిత్థసదృశంఫలం। ఆబాలమాచగోపాలం తత్ప్రశంసంతిమానవాః। తచ్ఛ్రీమతోల్పదానాయ తత్ప్రశంసంతినోత్తమాః। కించిదప్యధికందానం దరిద్రస్య ప్రశస్యతే। ఇదంప్రాగ్భవవాహ మన్వశాంతనభూపతే। విస్మర

బుద్ధిదౌర్బల్యాల్లోభమనుధ్యానువర్తనే । జహిమాంసాసికాంబుద్ధిం శ్రేయసీధియమాపన్నహి। లోభోల్పోపియశోహంతి శ్విత్రంరూపమివోర్జితం । హరిణాకృపయాదత్తం తవయద్వసుమానద । దేహిపాత్రేషుసత్కృత్య శృణుత్వంసత్కథాంమహాః । పూజయజ్ఞానదాతౄంస్త్వం శృణురామకథామపి ॥ ఆరాధయరఘూత్తంసం విత్తశాఠ్యవివర్జితః । ఏవంహితేభవేత్స్వస్తి భజేస్త్వంసార్వభౌమతాం ॥ నాత్రకర్తవ్యసందేహః కురుష్వవచనంమమ । కథంతేజాఠరీపూర్తిం నదత్తంహరిణాధనం । యాగదానాదిభిశ్శ్రేయః ప్రాప్తుమేవనసంశయః ॥ యదభీష్టంభగవతస్తత్కష్టైరేవపూరణం । యావద్భ్రియేతజఠరం ప్రసద్యాత్తావదేవహి సహిరాజ్ఞాంశ్రియస్స్వాధీనాః పరాధీనా ఏవవస్తుతః । జ్ఞాత్వైవందానధర్మేషు వినియుంక్ష్వధనం నృప నమాతానపితానాపి భ్రాతానసుతబాంధవాః । నధనంనచ రాజ్యంవా జంత్వాముత్రోపకుర్వతే। ఏకఃప్రజాయతేజంతురేకఏవ ప్రలీయతే ఏకోనుభుంక్తేసుకృతమేకఏవహిదుష్కృతం । మృతంశరీరముత్సృజ్య కాష్ఠలోష్టసమంక్షితౌ । విముఖాబాంధవాయాంతి ధర్మస్తమనుగచ్ఛతి। త్యక్త్వాగుయ్యాఖిలంయాతే స్వవైతద్భవేద్ధ్రువం । అనిత్యేతాధనేకాస్థా మమేతిహ్యాదిధార్యతాం । ధనంవాపురుషోరాజన్ పురుషంవాధనంక్వచిత్ ॥ అవశ్యమేకమన్యత్తు త్యజత్యేవనసంశయః । యావత్సాన్నిధ్యవశేవిత్తం తావదేవమహామతిః తత్కర్త్యాజ్జాగరూకోసౌ యదముత్రోపకారకం । అవశంహియదావిత్తం తదాధర్మాంచికీర్షతా । గతాయాంప్రాప్తిపిప్రాయ స్వస్వంపుంసా ప్రరోక్ష్యతే । తస్మాత్కల్యోత్థఏవస్యాత్తద్ధేవమతిమాన్నరః । త్వరమాణఃప్రయత్నేన దానధర్మాన్సమాచరేత్ । మహేశ్వరః ॥ శ్లో॥ ఇత్యుక్తవంతంరాజేంద్రో గాలవంమునిపుంగవం । ప్రశ్రయావనతోభూత్వా నిర్విణ్ణోవాక్యమబ్రవీత్ ॥ రాజా । మహర్షేయదతిక్రాంతమజ్ఞానాద్బుద్ధిలాఘవాత్ । శిష్యస్యమమతత్సర్వం క్షంతవ్యం కరుణానిధే । త్వమేవరామచరితం సంశ్రావయమునేమమ । యదన్యదపిజానీషే హితంతదపిమేవద ॥ మహేశ్వరః ఇతిసంప్రార్థితస్తేన

రాజ్ఞా స మునిసత్తమః । శ్రావయామాస విధినా రామాయణమహాను
నుం । అర్చితశ్చ యథాన్యాయ్యం తేన రాజ్ఞా మహామునిః శ్రియాస్స్యే
వాస్తు తే బుద్ధిరిత్యుక్త్వాంతరధాత్ప్రభుః । అథ రాజా యథావిత్తం దద
త్త్వా తేభ్యో భూరిశః । యశసా దివమావృణ్వన్ కాలధర్మముపేయి
వాన్ । అథ కాలేషు సంజాతశ్చక్రవర్తీ మహామనాః । తీర్థకీర్తిరితి
ఖ్యాతః స గాలవవచస్స్మరన్ । చక్రే దానాని సర్వాణి జ్ఞాంశ్చాప్యా
ప్తదక్షిణాన్ । తపాంస్యతప్తవిధివత్ తీర్థానానాంగిరీన్ బహూన్ ।
నిత్యం సస్నౌ స జాహ్నవ్యామశృణోత్సత్కథాస్తథా । ఆముష్మికం
ఫలం ప్రాప్తుమేవం సర్వం చకార సః । కామవాసనయా చిత్తం నయ
దావిలతాం జహౌ । తదా నిర్విణ్ణధీ రాజా చింతయద్గాలవం మునిం ।
ధ్యానమాత్రేణ స మునీ రాజ్ఞో దర్శనమాయయౌ । జాతిస్మరస్స రా
జాపి ప్రత్యుత్థాయ కృతాంజలిః । ప్రణమ్య గురవే తస్మై ప్రాంజలి
స్సమభాషత ॥ తీర్థకీర్తిః । ప్రీతోస్మి సర్వభావత్వం భగవంస్త్వ
దనుగ్రహాత్ । నాంతం పశ్యామి తృష్ణాయా శ్శాంతిర్నైవ చ మే మునే ।
న జాతు కామః కామానాముపభోగేన శామ్యతి । హవిషా కృష్ణవర్త్మేవ
భూయ ఏవాభివర్ధతే । పృథివ్యాం యద్వ్రీహి యవం హిరణ్యం పశ
వస్స్త్రియః । నాలమేకస్య కామాయ ఇతి మత్వా శమం వ్రజేత్ । ఇతి
కామాననుభవన్ వీతస్పృహమనస్థితం । యథా గాయద్యయాతిః ప్రాక్
జ్ఞానేతిచ్ఛ్రేయసాంపదం ॥ దత్తోపి చ దానాని యజతోపి క్రతూత్తమైః ।
యజతోపి చ గంగాయాం నహి శుధ్యతి మే మనః । యథా శుధ్యేన్మమ
మతిస్తథా న్యాయం శాధి తే పదే । తథా మామనుగృహ్ణాస్వ త్వత్తో నా
న్యోస్తి మే గతిః ॥ గాలవః ॥ శ్లో । ఇదానీం త్వం కృతార్థోసి యజ్ఞాతో
వైష్ణవీ మతిః । శ్రేయస్త్వామభిధాస్యామి యేన త్వం సుఖమాప్స్యసి ॥
జహిహి రాజశార్దూల సర్వైవం కామవాసనాః । కురుష్వ యజ్ఞదా
నాది ఫలాన్యనభిసంధధత్ । ప్రాప్య తే చేతసః శుద్ధిం యయా ధీ కురు
షే వృథం । శ్రీరామచరణాంభోజ పవిత్రో జపసత్తమ । స్వాకారాన్ని పు
రాణాని సేతిహాసాని సంతతం । శృణు రామాయణం భూయః శృణు
ధర్మ్యా మహామతే । శ్లోకరత్నసమాకీర్ణం స్వర్గేకల్లోలసంకులం ।

సప్తకాండమహాద్వీపం భజత రామాయణార్ణవం । విష్ణువైష్ణవగుర్వాదీనర్ఘ్యప్రాయసుధానిధిం । సత్యం త్వయా కృతార్థస్త్వం నాత్ర కార్యావిచారణా । మహేశ్వరః ॥ శ్లో ॥ ఇత్యుక్త్వా ప్రార్థితస్తేన సంశ్రావ్య భగవత్కథాః । అష్టోత్తరశతావృత్త్యా రామాయణకథామృతం ॥ శ్రావయిత్వా యథాశాస్త్రం వినియోజ్య ధనం బహు । మహారాజ్యపట్టాభిషే[illegible]త్సవం । కారయిత్వా రఘూత్తంసే న్యస్తభారం విధాయ చ । అర్చితస్తేన విధివత్స జగామ యథాసుఖం । రాజాపి సుచిరంకాలం నయన్ శ్రీవిబుధార్చనైః ॥ ఆచార్యకృపయా ప్రాప కృతార్థో వైష్ణవం పదం । సంప్రాప్య నిత్యకైంకర్యసామ్రాజ్యం విధిమలకం । శ్రీమతా వాసుదేవేన తేనైవ సహ మోదతే । తస్మాద్ధరిచరిత్రస్వల్పం ధనీ దద్యాన్న జాత్వపి । అరుదుతియ శ్రేయాం స్యత్ర త్ర మూర్జితం । ఇత్యేతత్కథితం దేవి ! యత్పృష్టోహం మహాత్మ్యయా । సిస్సం దేహాసి కద్బిత్వం కిమన్యచ్ఛ్రోతుమిచ్ఛసి । ....

[illegible]

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యసారసంగ్రహే

నవరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరిగ్రథితాయాం

శ్రీమత్కాగశగోత్యప ప్రురాణాబ్ధిభవః

షష్ఠమరత్నమ్

రామనామ సప్తాహోత్సవ విధిః

సప్తమరత్న ప్రారంభః పార్వత్యువాచ ॥ శ్లో ॥ ధన్యాస్మ్యనుగృహీతాస్మి కృతార్థాస్మి చ యాసి తే । యద్రామాయణమాహాత్మ్యం శ్రుతం త్వన్ముఖనిస్సృతం । పట్టాభిషేకవిధయశ్చ తత్తత్ప్రోక్తా నేరకః । తత్ర రామాయణస్యైవ పఠనం బహుశోదితం । పూర్వముత్తరకాండే వై వల్మీకప్రభవాంతికే । కుశీలవౌ కుశలవౌ రామాయణమగాయతాం । తంత్రీలయసమాయుక్తం గాంధర్వమతిమానుషం । ఇతి శ్రుతం మయా త్వత్తః కృపాసాగర శంకర । కించ శ్రాసనే కామో

హ్యర్థః మమచేతసిజాయతే. తత్సంశయస్యవిచ్ఛేదం కురుమే వదతాం వర। తస్మాచ్ఛ్రీరామచరితం కథంపాఠ్యంముముక్షుభిః। తత్తత్సంవద విస్పష్టం సంశయచ్ఛేదకారకం। శ్రీపరమేశ్వరః॥ శ్లో। సాధుసాధు మహాప్రాజ్ఞే మతిస్తే విమలోజ్జ్వలా। శ్రీరామచరితే దేవి యజ్జాతా నైష్ఠికీరతిః। శ్రీమద్రామాయణస్యేహ గానమేవ ప్రశస్యతే తంత్రీలయసమాయుక్తం మృదంగరవసంశ్రితం ఛందోబద్ధస్య తస్యైవ గానం ప్రోక్తం తదుత్తమం। ఇతి తత్త్వత సంప్రోక్తం తత్ర తత్ర మహేశ్వరి। గాతుం సమర్థశ్చేద్గేయం శ్రీమద్రామాయణం సదా। సర్వపాపహరం పుణ్యం సర్వాపద్వినివారణం॥ పార్వత్యువాచ। శ్లో। గానాశక్తైః కథం గేయం కించాన్యద్దేయమస్తి వా। చేత్తద్విధం వద స్వామిన్ కృపాపాత్రాస్మి యద్యపి। మహేశ్వరః॥ శ్లో॥ గానాసమర్థైః సుజనైర్గేయం శ్రీరామనామ హి। శ్రీమద్రామాయణం నిత్యం యతస్తను పఠ్యం హి। [illegible]స్య గానేఽశక్యతా చేచ్ఛ్రీరామచరితే శివే। అన్యైర్వా కార్యమేతద్గానం రామకీర్తనకారిభిః। భక్తైర్విరక్తైర్బుధైః స్వదేశపరచేతసా। గాయతః శ్రీరామరామేతి రామచంద్రేతి చ స్వయం॥ పార్వత్యువాచ। రామాయణస్య దివ్యస్య గ్రంథసంఖ్యాస్తి కోటిశః। తస్మిన్ సర్గాశ్చ కాండాశ్చ నియతాస్సంతి సర్వశః। తస్మాద్గాతుం న పఠితుం నియమం విద్యతేఽత్ర తు। అసంఖ్యా రామచంద్రస్య నామకీర్తనపారయోః। నియమాత్సర్వదా నామకీర్తనం ఖలు దుష్కరం। స్తోకకాలేన తత్సిద్ధిర్యథా స్యాద్ధి తథా వద। శ్రీపరమేశ్వరః॥ శ్లో॥ గేయం సప్తదినానీహ కాండసప్తకసంఖ్యయా। తుల్యాన్యహాని కంతద్వదవిరామమఖండితం। నకుర్యాన్నామగీతస్య విరామం లోకసుందరి। దివారాత్రం చైకరీత్యా గేయం వాసరసప్తకం। గాతుం దివానిశం రామనామైకస్య సుదుర్లభం। అతః ఋత్విగ్భిః సుఖేనైవ కారయేద్బ్రాహ్మణోత్తమైః॥ పార్వత్యువాచ। శ్లో। ఋత్విజః కతి సంపాద్యాః కుర్యాత్ప్రారంభణం కదా। కదా సమాపనం కార్యం కో విధిర్వద విస్తరాత్। పరమేశ్వరః॥ శ్లో॥ అచైత్రశుక్లనవమీ దివసాపూర్ణిమాంతకమాత్। శ్రీరామచంద్రనామ్నాం తు కీర్తనం హి ప్రశస్యతే। అథ వైశాఖమా

సాది సర్వమాసేషు పార్వతి। ముక్త్వైకం పుష్యమాసంతు శుక్లనావమికాదితః। యతో నవమ్యాం శ్రీరామ స్సంజాతశ్చిన్మయో హరిః। అతస్తదాదికార్యం స్యాద్రామకీర్తనమాదరాత్। తద్విధింతే ప్రవక్ష్యామి శృణునాన్యమనాః ప్రియే। నవమ్యాం ప్రాతరుత్థాయ స్మృత్వా రామపదాంబుజం కృత్వాతు మంగళస్నానం స్వస్తివాచనమాచరేత్। గృహే దేవాలయే నద్యాముద్యానే వాతిపావనే। యత్ర స్థలం విశాలం స్యాత్తత్ర శాలామథాచరేత్। తన్మధ్యే మంటపం కార్యం ధ్వజతోరణమండితం। రంభాస్తంభైః పుష్పఫలై ర్నిర్మితం సుమనోహరం। తన్మధ్యే రాఘవః స్థాప్యః పీఠే సపరివారకః। తత్పార్శ్వే వాచయేచ్ఛ్రీమద్రామాయణమథైకతః। తదగ్రే మంటపం కార్యం శ్రీరామభజనాయవై। అష్టద్వారయుతం సమ్యక్ షోడశస్తంభసముజ్జ్వలమ్। తోరణైశ్చ పతాకాభిర్వితానేన విరాజితమ్। శ్రావకాః ప్రేక్షకాస్సర్వే యథా పశ్యంతి సర్వతః। తథా కుర్యాత్తన్మధ్యభాగే తతో రామం ప్రపూజయేత్। అనంతరం చ వృణుయా ద్వాల్మీకిం ద్విజసత్తమమ్। రామమంత్రార్థనిష్ణాతం దాంతం శాంతం తపోనిధిమ్। రామాయణస్య పఠనే కీర్తనే కుశలం ద్విజమ్। ఉభౌ కుశలవౌ సమ్యగ్వృణుయాచ్ఛుకకోకిలౌ। గంభీరనాదసంపన్నౌ లయస్వరవిశారదౌ। భరద్వాజం ప్రవృణుయా చ్ఛిష్యం వల్మీకజన్మనః। మృదంగవాద్యనటుం తా భక్త్యాభిః ప్రపూజయేత్। తే తన్మంటపమావిశ్య కుర్యుర్గీతం మనోరమమ్। సాహాయ్యం వరయేత్తేషా ముపగాతౄన్ ద్విజోత్తమాన్। యుక్తపాఠం సప్తధిన కీర్తనం దుష్కరం తతః। ఏవం దినానికం కుర్యా ద్వ్యాజకం దినసప్తకమ్। అష్టమే దివసే ప్రాత స్సమాప్తేహ్ని కీర్తనే। సరయూం తీర్థనాథం హి గచ్ఛేత్పుణ్యజలాశయమ్। స్నాత్వా స్వజనైశ్చైవ ఋత్విగ్భిర్వర్ణకాదిభిః। రామపట్టాభిషేకార్థం గృహీత్వా సుశుభోదకమ్। పునర్గృహమథాగత్య కుర్యాత్పట్టాభిషేచనమ్। బ్రాహ్మణాన్ భోజయేదంతే దీనాంధకృపణానపి। ఋత్విజో దక్షిణాభిశ్చ వస్త్రసౌవర్ణభూషణైః। పూజయి

త్వాథవిసృజేచ్ఛ్రీరామప్రీతిమావహన్ । శ్రీరామనామసప్తాహ ఏవంరీత్యాకృతేసతి । శ్రీరామాయణసద్గానం కృతంభవతినిశ్చితమ్ । నసప్తాహసమోయజ్ఞో నసప్తాహసమోజపః । నసప్తాహసమోయోగో నాస్తినాస్తికృపేశ్వరి । లౌకికేష్వపిగానేషు ప్రసాదంకురుతేహరిః । కింపునర్వైదికేగానే తతోగానంసమాశ్రయేత్ । వ్యాఖ్యాగానేప్యశక్తస్తు రామముద్దిశ్యభక్తితః । లౌకికీమపివాగీతిం కుర్యాన్నిత్యమతన్ద్రితః । గీతిజ్ఞానంహరిప్రాప్తేః సులభంకారణంభవేత్ । గీతిజ్ఞానేనయోగఃస్యాద్యోగాద్రామైక్యతాభవేత్ । గీతిజ్ఞోయది యోగేన నయాతిపరమేశ్వరమ్ । ప్రబంధగానబాహుళ్యాత్ తస్యైవానుచరోభవేత్ । కేవలంలౌకికంగానం నకుర్యాన్మహతోఽపివా । యదికుర్యాత్ప్రమాదేన ప్రాయశ్చిత్తీభవేన్నరః । రామేతివర్ణద్వయమాదరేణసదాస్మరన్ ముక్తిముపైతిజంతుః । కలౌయుగేకల్మషమానసానా మన్యత్రధర్మేఖలునాధికారః । వచనేరామోవసు చాహరామో నదీస్తరామోనభయంస్మరామః । ఇతీరయంతోఽపివనే కిరాతా ముక్తింగతారామపదానుషంగాత్ । అన్యాపదేశతోరామ నామ్నోముక్తిప్రదాయిని । సతసాదారామనామకీర్తనంముక్తిదాయమ్, కథంనభవతీశాని, తస్మాన్నామైవకీర్తయేత్ । తన్మయస్తత్పదంయాతి సత్యంసత్యంవదామ్యహమ్ ।

శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యసారసంగ్రహే
గుణరత్నమాలికాయాం నారాయణాధ్వరిగ్రథితాయాం
శ్రీస్కాందపురాణోద్భవః
సప్తమరత్నమ్ సంపూర్ణమ్.
శ్రీరామచంద్రార్పణమస్తు

విద్యాధరోపాఖ్యానమ్.

అష్టమరత్నప్రారంభః శ్రీశివః ॥ శ్లో ॥ అత్రాప్యుదాహరంతీమమితిహాసంపురాతనమ్ । అవంతివిషయేకశ్చిద్బ్రాహ్మణోవేదపారగః ॥ శ్రుతాధ్యయనసంపన్నో విద్యాధరఇతిస్మృతః । ధనినాంశ్రోత్రియాణాంచ స్వాధ్యాయవ్రతశాలినామ్ ॥ కులేజాతో౽పివిశేషేణ స్నానానపానతత్పరః । సచయుస్సైద్విజగృహైంస్త్వేదపారతో౽పిసః ॥ సుకన్యాంశ్రోత్రియగృహే పరిణీయశుచిస్మితామ్ । సుదహాసేతివిఖ్యాతాం కన్యాంసర్వాంగసుందరీమ్ । సద్విజో౽గ్నీన్స్నాతికాలే జుహోతిస్మవిశ్వసతః ॥ ఏవం సతో ద్విజవరో వేదవాదబహిష్కృతైః ॥ కదాచిత్క్రూరసంవాద స్త్రీసఖ్యమరోచత ॥ విహాయవైదికాన్ధర్మాన్ శ్రుతిస్మృత్యురరీకృతాన్ । పాషండైఃకృతసంసర్గః పరదారపరాయణః । వేశ్యాపతిరభూన్నిత్యం ద్రవ్యత్యాగకృతాదరః ॥ ఏవందినేషుగచ్ఛత్సు విభజ్యభ్రాతరోధనమ్ । ఉపేక్షాంచక్రుస్సకలం తంద్విజం వేదదూషకమ్ ॥ నస్త్రీషుద్రవ్యజాలేషు స్వదారనిరతో౽భవత్ । సాపితీవ్రతపోధాదగ్ధా పచత్వంచగతాసుభా । హాతారామేతివిజ్ఞాయ చితాముపాసేదివానసౌ । విలాపమనుకుర్వన్సౌ హారామేతిరురోదహ ॥ హారామేమమరామేతి క్వరామేతిమనోరమే । ఇయంశబ్దంసుబహుశః కుర్వన్సంచరతిక్షితౌ । ఏవంకాలేబహుగతే దగ్ధకల్మషపంజరః । నామస్మరణమాహాత్మ్యాజ్జీవన్ముక్తశ్చవాసః । ఏవంభూతం ద్విజవరం కింకరాఃకాలచోదితాః । సంగృహ్యసర్వతఃపాశైః కష్టముద్యోగమాస్థితాః । పాశంప్రాణేషుసంయోజ్య ప్రాణాంస్తేజసియోజితాః । తేజస్యాకృష్యమాణేషు తత్రైవవిలయంగతః ॥ విద్యాధరమదృష్ట్వాతే క్వగతోబ్రాహ్మణాధమః । ఇతిశంకితచిత్తాస్తే మార్గణంతేస్మపరస్పరమ్ ॥ మార్గిత్వాబహుకాలంతు దూతాఖిన్నముఖాస్తతః । రాజ్ఞేనివేదయామాసు బ్రాహ్మణానయనక్రియామ్ ॥ యమదూతాః ॥ శ్లో ॥ శృణు॥ పితృపతే౽స్మాకం దుర్ఘటస్యవిచేష్టితమ్ । పాశైస్సమాకృష్యమాణం గతాస్మబ్రాహ్మణాంతకమ్ ॥ బహుశో

బహుశోయత్నమాస్థాయ బ్రాహ్మణగ్రహణేకృతే । తంతత్ర,కంచ నాదృష్ట్వా నిరాశాజీవితేవయమ్ । అస్మాన్రక్షస్వ రాజేంద్ర తవాజ్ఞాకారిణోవయమ్ । ఇత్యుక్తోదూతముఖ్యైస్తు చిత్రగుప్తముపాహ్వయత్ ।యమః । శ్లో । చిత్రగుప్తత్వయాసర్వం జ్ఞాతంసర్వజనస్యచ । ధర్మాధర్మస్వరూపంచ పాపినాంధర్మిణామపి । అస్యవిద్యాధరాఖ్యస్య బ్రాహ్మణస్యవిచేష్టితమ్ । ఆలోక్యాచక్ష్వగణక పక్షపాతవివర్జితమ్ । పత్రిజాలంపరామృశ్య చిత్రోవిద్యాధరస్యచ । ప్రోవాచసుమహాద్వాక్యం యథావచ్ఛృణుసూర్యజ । చిత్రగుప్తః । శ్లో । జన్మప్రభృతివిప్రేణ పరదారాభిమర్శనమ్ । వృషలీగమనంచైవ శూద్రస్త్రీగమనంకృతమ్ । సూచీకారస్యలలనాం ప్రియాంక్రకచకస్యచ వేశ్యాయాగమనంచైవ కృతంరాగవశాద్భృశమ్ । ఆరూఢపతితాజ్జాతా వర్ధకీకులటాంగనా । రజసోదర్శనాత్పూర్వం వనూఢాబ్రాహ్మణాంగనా । ఊఢాచసమగోత్రాచ వృషల్యఃపరికీర్తితాః । యఃకరోత్యేకరాత్రేణ వృషలీసేవనంద్విజః । సభైక్షభుజ్జపన్ దేవీం త్రిభిర్వర్షైర్విశుద్ధ్యతి । వృషలీగమనాద్విప్రః కుంభీపాకేషుపచ్యతే । పరదారాభిగమనాత్కాలసూత్రేషుసీద్యతే । అయంవిద్యాధరోవిప్రః పాపినామగ్రణీర్భృశమ్ । అభక్ష్యభక్షణంచక్రే గృంజనానాంచ భక్షణం కలంజశునానాంచ భక్ష్యాంమాంసభక్షణమ్ । ఏకోద్దిష్టనవశ్రాద్ధ సపిండప్రేతభోజనమ్ । గోదానగ్రహణంచైవ కృతవాన్ సమహాపాతకీ । యతీనాంనిందకశ్చాయం మహతాంనాశకస్తథా । ఏవమాదీనిపాపాని కృతవాన్బుద్ధిపూర్వకమ్ । తస్మాద్విదేహనిర్వాణ పదవీంనార్హతిద్విజః । చిత్రగుప్తేనైవముక్తః కాలోదండధరోరుషా । దండంసాంద్రాంచసంగృహ్య వేధసోంతికమాగమత్ । ప్రణమ్యసత్యలోకస్థం చతురాననమబ్రవీత్ ॥ యమః । శ్లో । భగవన్ దేవదేవేశ మహాపాతకినాంవరః । విద్యాధరఃకథంవిప్రః సాయుజ్యంమోక్షమభ్యగాత్ ॥ బ్రహ్మ । శ్లో । ధర్మరాజ ప్రవక్ష్యామి విప్రస్యచరితంమహత్ యస్యస్మరణమాత్రేణ జీవన్ముక్తోభవేన్నరః ॥ అయం బ్రాహ్మణదాయాదో రామనామసదాస్మరత్ । సహస్రనామ

పద్మే శ్లో॥ రామనామాత్మకో మనుః । కోటియజ్ఞసమో గాను చంద్రభద్రేత్యయం మనుః । రామేతి రామచంద్రేతి రామభద్రేతి వా మనుం । గాయన్ జపంజపన్ మర్త్యో జీవన్ముక్తో న సంశయః । తస్మాత్కౌశిక గోత్రోద్యం జపన్నైపరమం మనుం । రామచంద్రస్య సతతం ముక్తిమార్గసుదుర్లభాం । యమః । శ్లో । అనేనసర్వపాపంచ కృతంబుద్ధిపురస్సరం । బుద్ధిపూర్వకృతేపాపే ప్రాయశ్చిత్తం న విద్యతే । వరదారపరద్రవ్య పరాన్నగ్రాహిణః । ఏవంభూతస్యపాపిస్య కథంముక్తిర్భవిష్యతి । బ్రహ్మ । శ్లో శ్రీరామనామామృతసద్భుశమంత్రేచాపిసంగృణన్ । ముక్తింప్రాప్నోతిమనుజః కింపునర్బుద్ధిపూర్వకం । రామశబ్దోచ్చారణేజాతే వక్త్రాత్పాపస్యనిర్గమః । మకారశ్రవణేజాతే భస్మీభావం గమిష్యతి । బ్రహ్మహత్యాసహస్రాణి స్వర్ణస్తేయశతానిచ । సురాపానశతంచాపి గురుస్త్రీగమనాయుతం । తత్సంయోగశతంచాపి నశ్యంతే రామకీర్తనాత్ । ప్రళయానలసంపర్కాత్ తూలసంఘ ఇవస్ఫుటం । ఔపాసనేరహితాః పంచయజ్ఞపరాఙ్ముఖాః । సంధ్యావందనహీనాశ్చ శుద్ధా రామస్యకీర్తనాత్ । అభక్ష్యభక్షణేసక్తా వృషలీగమనేరతః । ఉచ్చార్యసతతంరామశబ్దంముక్తానసంశయః । గచ్ఛన్ తిష్ఠన్ శయన్ స్వపన్ భుంజానోవాపిమానవః । ముచ్యతేరాఘునాథస్య కీర్తనాన్నాత్రసంశయో ద్విజః । రఘునాథస్యనామాని యేగృణంతి నరాభువి । విముక్తసర్వపాపాస్తే మోదంతేవిష్ణుమందిరే । శివః । శ్లో । శ్రుత్వాయమోవిశ్వసృజః శ్రుతివాక్యాని పితృక్తో చతురాననస్య । భక్త్యైకసత్త్వస్సంయమనీం గాత్పురీం పునస్తథాపిశ్వస్వజనం ప్రణమ్య । సూతః । శ్లో । భక్తిర్ముక్తివిధాయినీ భగవతః శ్రీరామచంద్రస్య హేలోకాః స్ఫారసుదుర్ధరాఙ్ఘ్రిపద యుగళం సేవధ్యమత్యాదరాః । నానాజ్ఞానవిశేషమంత్రవితతిం త్యక్త్వాసుదూరేభృశం రామం శ్యామతనుం స్మరారిహృదయేభాంతం భజధ్వంబుధాః ।

అష్టమరత్నమ్ సంపూర్ణమ్.

శుకజనకయోః పూర్వజన్మవృత్తాంతః

ఋషయ ఊచుః । శ్లో । యైర్నామభిః పురా రామః పూజితో మునిపుంగవైః । తాని నామాని రామస్య సూత నో వక్తుమర్హసి । శ్రీసూతః । శ్లో । పురా కైలాసశిఖరే విష్ణుమారాధ్య శంకరః । ఉపవిష్టస్తతో భోక్తుం ద్వాదశ్యామాహ పార్వతీ। శ్రీశివః॥ శ్లో॥ పార్వత్యేహి మయా సార్ధం భోక్తుం భువనవందితే । తమాహ పార్వతీ దేవి జప్త్వా నామసహస్రకం । తతో భోక్ష్యే మహాదేవ భుజ్యతాం భవతా ప్రభో । తతస్తాం పార్వతీం ప్రాహ ప్రహసన్ పరమేశ్వరః । ధన్యాసి కృతకృత్యాసి విష్ణుభక్తాసి పార్వతి । దుర్లభా వైష్ణవీ భక్తిర్భాగధేయం వినేశ్వరి । రహస్యమంత్రం తే వచ్మి శతకోటిప్రవిస్తరే । రామాయణే ప్రియే గుప్తం శ్రేష్ఠం నామసహస్రకః। ప్రథమం దేవి సారజ్ఞే రామతత్త్వేషు దుర్లభే । శతకోటిం త్రిధా కుర్యాత్కోటిమాత్రావశేషితాం । తతః కోటించ పునస్త్రిధా లక్షమాత్రావశేషితం । తచ్చాపి తేథ తథా కుర్యాచ్ఛట్సహస్రకం త్రిధా । కృతేశతం తత్ర వర్ష్యేషు కృతే దశ విశిష్యతే । తత్రపృష్ఠం కృతేత్వేక శ్లోకోనుష్టుప్ప్రశస్యతే । తస్మిన్నపి త్రిధా భక్తే శిష్యతేఽక్షరయోర్యుగం । తద్యుగ్మమేవ దేవేశి రామ ఇత్యక్షరద్వయం । తతో రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే । సహస్రనామభిస్తుల్యం రామనామ వరాననే । సదా సకృద్వా రామేతి జపం కృత్వా ప్రసన్నధీః । సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా సకలం భద్రమశ్నుతే । ముక్తా ముముక్షవో బద్ధా స్త్రివిధా జీవరాశయః । పరిహాసేన వా కృత్వా సల్లాపార్థేన కేనవా । స్మరన్ రామేతి సతతం జీవన్ముక్తా న సంశయః । అస్మిన్నర్థే కథా కాచిదస్తి పాపప్రణాశనీ । తామేవ కథయిష్యామి విశ్వాసార్థం తవానఘే । పురా రాజాశ్చిదాసీచ్చిత్రవర్మేతి విశ్రుతః । కేకయాధిపతిః శ్రీమాంఛిష్యో గార్గస్య ధర్మవిత్ । తస్య పుత్రోఽతి మేధావీ వైజయంత ఇతి శ్రుతః। శృణోతి శబ్దాన్ వాచా తు మూకః ప్రాచీనకల్మషాత్ । ఏకపుత్రస్తత్పితా తు

పుత్రిమూకత్వశాంతయే । వైదికంలౌకికంయత్నం వివిధంకృతవాన్ప్రభుః॥ ఏవంసబహుధాయత్నం కుర్వన్నపినృపశ్శుభే । అలబ్ధ్వాప్రతీకార మాసీచ్చింతాపరస్సదా ॥ ఏవంకాలేబహుగతే కదాచిచ్చిత్రిపర్మణః । యదృచ్ఛయాగృహంప్రాప్తో నారదోద్భుతదర్శనః । తందృష్ట్వాసహసారాజా పూజాంకృత్వాతిథిక్రితః । నమస్కారంసుతేనాపి కారయామాసదీనధీః॥ నమస్కృతంవైజయంతం దీనాదీనంచ పార్థివం । నిరీక్ష్యనారదః ప్రాహతంప్రాక్తభక్తియంత్రితః॥ శ్రీనారదః॥ రాజన్మయ్యతిథౌప్రాప్తే కిందైన్యంతవమేవద । నిస్పృహస్సస్పృహోఽవార్యః పథికః పూజ్యఏవహి । దృష్ట్వాతిథింగృహంప్రాప్తం వివర్ణవదనోత్రియః । కఠినోక్తికరోవ వి పాండు గీభవేద్భృశం॥ గృహేతిష్ఠన్నపిగృహే నాస్తీత్యతిథయేవదేః । ఘూకోభవేదదృశ్యస్సః సర్పోవాజాయతేఖిలే । యతింగృహస్థంవ్రతినం కోవా వాప్యతిథింనృప । శపన్నసూయయావాచా దరిద్రో రోగవాన్స్యసః । ఏవంప్రసంగాత్తేనోక్తాన్ ధర్మాన్శ్రుత్వానృపోభయాత్ । నారదంప్రణిపత్యాహ వాక్యంసానునయంశుభం । ధన్యోస్మ్యద్యమునిశ్రేష్ఠ తవాగమనకారణాత్ । తథాపిమమదైన్యస్య కారణంవచ్మితచ్ఛృణు । అపుత్రేణమయాకృచ్ఛ్రాత్ప్రాప్తో ముంగుణవాన్సుతః । శ్రోతావక్తింస్వపక్తాన్స్య దితిచింతాస్తిమేసదా । తేనకర్మప్రభావేన శ్రోతాసన్మూకతాంగతః । మమపుత్రస్తన్నిదానం వదమేకరుణానిధే నారదః శ్లో॥ రాజంస్తవసుతఃపూర్వం సునందేరభవత్సుతః । ప్రసేనజిదితిఖ్యాత సూర్యవంశసముద్భవః । సకదాచిద్వశిష్ఠస్యాశ్రమంగత్వాశుకంశుభం॥ రామేతివాదినంతత్ర దదర్శనృపశేఖరః । తతఃకౌతూహలాద్రాజా శుకంగురుమయాచత । శిష్యప్రీత్యైవదగాసోపి శుకంనామైకశిక్షితం । తతఃప్రసేనజిత్పశ్చాద్గృహంప్రాప్యపురంస్వకం । తన్నామమోచయిత్వాతం కృతవాన్బాహ్యవాదినం । లీలాశుకంవిహాయాథ కాలేరాజ్ఞిమృతేపునః । శుకోపిపూర్వాభ్యాసేన వసిష్ఠస్యాశ్రమంయయౌ । ప్రసేనజిచ్ఛుకోగ్రామ నామస్మరణాత్పురా॥ తవాత్మజో భూదధునా మూకోభూన్నామహానతః ॥ మో

హావ్యోఽ రామభక్తస్య ద్వేషకృద్భక్తివిఘ్నకృత్ । చండాలో వాఽథ వేచ్ఛశ్వ ద్వికలాంగోఽపి వా ధ్రువం । తద్వసిష్ఠాశ్రమం గత్వా బిక్షిత్వా శునమేవతం । కూజింతం రామరామేతి స్థాపితశ్చైత్యసాంతికే తస్య వాక్యం తేనాకర్ణ్య రామేతి మధురం శుచిః । తదాత్మజోఽథ వేదజ్ఞో నామతత్త్వాఘనాశకః । ఏవం చిరం రామనామాభ్యాసాద్యోగీన్ద్రసుతశ్చ తే। నృపో భూత్వాఽథ తే రాజ శుకో మోక్షార్థవిమ్యతః । ఏవముక్త్వా తతో రాజ్ఞా పూజితో నారదస్తథా యయావాకాశ మార్గేణ గాయన్ నారాయణం ముదా ॥ రాజాపి చిరవర్షాణ్యథ నారదోక్త ప్రకారతః । చకార సర్వాం తేనాభూత్పుత్రో వక్త్రాఘశంసవత్ । ఏవం కతిపయే కాలే చిరవర్షాసుతం సజే । రాజ్యేఽభిషిచ్య వృద్ధస్సన్ సపత్నీకో వనం యయౌ । గతే రాతో వైజయంతో వైజయంతమితి శ్రుతం కారయిత్వా పురం తత్ర పాలయామాస మేదినీం । అథ కాలే గతే భూరి మృతోం జో శుకశ్చ సః । మిథిలాయాం పజనో జజ్ఞే శ్రీరామతత్త్వవిత్ । శుకస్తు వ్యాసపుత్రోఽభూద్వ్యాసస్తస్యాపవాదవిత్ । శుక ఇత్యభిధాం చ కే । తేన ఖ్యాతోఽథ వేచ్ఛుకః । స శుకః పూర్వసంబంధం జ్ఞాత్వా వజనకం గతః । తస్యోపదేశాన్మేదినాం జీవన్ముక్తశ్చచార వై । తస్మాచ్ఛ్రీరామచంద్రస్య నామకీర్తనతత్పరః సర్వపాతకనిర్ముక్తో జీవన్ముక్తోఽభవేద్ధ్రువం॥ శివః । శ్లో ॥ ఏవం మహాఫలం రామ నామోక్త్వాపరితపూర్తయే । భుంక్ష్వ దేవి మయా తేన తవ పాపం న విద్యతే । సూతః ॥ శ్లో ॥ ఏవముక్త్వా శంకరేణ రహస్యం జ్ఞాయ పార్వతీ । తథా రామేతి ధామోక్త్వా బుభుజే శంభునాసహ । తతో భుక్త్వా మహాదేవీ శర్వేణసహ సంస్థితా । సప్రచ్ఛత మహాదేవం ప్రీతి పవనయాగిరా । పార్వత్యువాచ । శ్లో ॥ సహస్రనామభిస్తుల్యం రామనామత్వయోదితం తస్యాపరాణి నామాని సంతి చేత్రాసమేవద । శృణు నామాని వక్ష్యామి రామచంద్రస్య పార్వతి । లౌకికా వైదికాశ్చ బ్రాహ్మణాశ్చిత్స్వంతి యాత వే । నామాని రామచంద్రస్య సహస్రం తేషు చాధికం । తేషు చాత్యంత ముఖ్యం హి నామ్నామష్టోత్తరం శతం । విష్ణోరేకైకం నామ సర్వవేదాంతసమ్మతం । తాదృఙ్నామసహస్రస్య రామనామసమం మతం । [illegible] యా

రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే । రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః । ఇమం మంత్రం మహాదేవి జపన్నేవ దివానిశం । సర్వపాపవినిర్ముక్తో విష్ణుసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । శ్రీసూతః । శ్లో। ఏవముక్త్వా స్వభర్త్రా సా జపంతీమం సదానఘమ్ । ఉవాస సుఖేనైవ కైలాసే పతినా సహ । ఏతద్వః సర్వమాఖ్యాతం గుహ్యాద్గుహ్యతమం మహత్ । సదా రామకథామేవ పఠత శృణుతాదరాత్ ।

ఇతి నవమరత్నమ్ సంపూర్ణమ్.

వసంతనవరాత్రారంభః

తత్రాదౌ దేవతాస్థాపనవిధిః ।

హరిః ఓం । శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం వసంతనవరాత్రవ్రతం కరిష్యమాణశ్చైత్రశుక్లప్రతిపది బ్రాహ్మముహూర్తే చోత్థాయ స్వగురుధ్యానపూర్వకం శ్రీసీతారామం ధ్యాత్వా ప్రాతః కృత్యం నిర్వర్త్య సపత్నీకస్సుగంధామలకకల్కతైలాభ్యంగం కృత్వా-ఉష్ణోదకేన స్నాత్వా ధృతకౌశేయవస్త్రోపవస్త్రస్సకుంకుమశ్రీచందనాక్షతమాల్యాభరణైర్యథావిభవమలంకృతః । - గోమయరంగద్రవ్యాద్యుపలిప్తదేహలీస్థండిలాభ్యంతరభిత్తిద్వారకవాటస్య రంగవల్ల్యాద్యలంకృతస్య బద్ధవితానధ్వజచూతపల్లవతోరణపుష్పమాలికస్య ధూపధూపితస్య గృహస్య మధ్యే యథావిభవం నవరత్నఖచితసువర్ణరజతగజదంతదార్వాదిభిర్విరచితే । కదళీస్తంభపత్రశాఖావితానతోరణాద్యలంకృతే శంఖచక్రహనూమచ్చిహ్నచిహ్నితప్రాగ్ద్వారశోభితే శార్ఙ్గబాణగరుడచిహ్నచిహ్నితదక్షిణద్వారాంచితే-గదాఖడ్గాంగదచిహ్నచిహ్నితప్రత్యగ్ద్వారాన్వితే - పద్మస్వస్తికసీఃచిహ్నచిహ్నితోదగ్ద్వారవిరాజితే చతుస్స్తంభమంటపే-వేద్యాం- ఏ ముద్రాగమతో భద్రమండలం విలిఖ్య తదుపరి దివ్యసింహాసనం ప్రతిష్ఠాప్య తస్మిన్ విసహితయంత్రోపరి- శ్రీసీతా

రామం సపరివారం సంస్థాప్య పూజయేత్ । అథైకముద్రారామశోభద్రమండలక్రమః ॥ శ్లో॥ తిర్యగూర్ధ్వంపంచదశ రక్తరేఖాః ప్రకల్పయేత్ । సీతాప్రిగమికావత్రికోష్ఠేష్వదిక్షుపరికారయేత్ ॥ పఙ్క్తిర్ద్వితీయాశుభ్రైవ తృతీయాయామధోర్ధ్వకే । ప్రథమంహిద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । అష్టమంనవమంచైవ తథైకాదశమంపదం । తతశ్చతుర్థ్యాంపఙ్క్తౌహి చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । తథైకాదశమంజ్ఞేయం పంచమ్యాః క్రమోధునా ప్రథమంహిద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । నవమైకాదశేచాపి షష్ఠ్యాయాశ్చక్రమోధునా । ప్రథమంహిద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠముత్తమమ్ । నవమైకాదశేచాపి సప్తపలాసితా । అథాష్టమీచసఙ్ఖ్యా శుభ్రాకార్యాబుధోత్తమైః । నవమ్యాః ప్రథమంకృష్ణం ద్వితీయంచచతుర్థకమ్ షష్ఠంహిసప్తమంచాపి నవమందశమంస్మృతమ్ । తథైవద్వాదశంచాపి దశమ్యాశ్చక్రమోధునా । చతుర్థంచతథాషష్ఠం సప్తమాకేతథాసితే । ఏకాదశ్యాశ్చప్రథమం ద్వితీయంహి చతుర్థకమ్ । షష్ఠాష్టనవమాన్యేవ దశమార్కే తథాఽసితే । ద్వాదశ్యాః ప్రథమం కృష్ణంకృష్ణంద్వితీయంహిచతుర్థకమ్ । షష్ఠంచసప్తమంచాపి చాష్టమంనవమంతథా । దశమార్కే తథాప్రోక్తే కృత్వాన్యత్కృష్ణవత్తమోదశీ । ఏవంబుధ్యాప్రపూరయిత్వా రాజారామేతివైస్ఫుటః । సితవర్ణేన రామనామ ముద్రాయాంహిసరీతయేత్ । ఏవంమండలంకృత్వా ॥ తదాదౌ సిద్ధ్యర్థంచవృద్ధ్యర్థం బ్రాహ్మణైః స్వస్తివాచనంకృత్వా సంకల్పంకుర్యాత్ । తద్యథా । ఆచమ్య - స్వగురుకులదేవతాం మాతాపితరౌ సమస్తబ్రాహ్మణాంశ్చ నమస్కృత్యాన్య సహప్రాణానాయమ్య-దేశకాలౌ సంకీర్త్య - అస్మాకం సహకుటుంబానాం క్షేమస్థైర్యాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్తదురితోపశాంత్యర్థం చింతితమనోరథసిద్ధ్యర్థం అలక్ష్మీపరిహారద్వారా మహాలక్ష్మీప్రాప్త్యర్థం నవానాంగ్రహాణాం ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం మనోవాక్కాయకర్మభిః జ్ఞానజ్ఞానకృతదోషపరిహారార్థం అష్టోర్వాదూ

ధిసర్వక్రతుఫలసిద్ధ్యర్థం సర్వాశ్రితసమస్తతీర్థస్నాన సకలపుణ్యక్షేత్ర సందర్శనఫలసిద్ధ్యర్థం, శ్రీరామమంత్రాది మహామంత్రానుష్ఠాన పురశ్చర్యాఫలసిద్ధ్యర్థం। చతుర్వేదపారాయణాష్టాదశపురాణేతిహాస శ్రవణ ఫలసిద్ధ్యర్థం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యవిచ్ఛిన్నసంతానావాప్త్యర్థం ఆధ్యాత్మికాది తాపత్రయనివృత్త్యర్థం। సప్తద్వీపవట్టరాదశ్యాపి దాగానూత్న। దివ్యనూతనదాశ్యఫాప్త్యర్థం గర్భశ్రావాదోషిక రథసంపత్సమృద్ధ్యర్థం శ్రీమద్రామాయణష్టాత శ్రీరామపట్టాభిషేక ఫలసిద్ధ్యర్థం ధర్మార్థకామమోక్ష (చతుర్విధపురుషార్థసిద్ధ్యర్థం శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం। శ్రీమద్వసంతనవరాత్రోత్సవాఖ్యం శుభకర్మ కరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య। ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణపతిపూజాం విష్వక్సేనపూజనం కృత్వా - అఖండదీపస్థాపనం ఋత్విగ్వరణం దేవతాస్థాపనం చ కరిష్యే। గణపతిం విష్వక్సేనం వా సంపూజ్య। పూర్వాంగత్వేన స్వస్తివాచనే కర్తుంచ వాక్యైరత్రస్వస్తివాచనం కుర్యాత్। తద్యథా। ఓం మమహ్యాం సహకుటుంబస్యాయుశ్శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయశోభనే మహాజనా। అనుస్కుర్వాణాయ అద్యకరిష్యమాణ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యస్య కర్మణః పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు। ఓం పుణ్యాహం కర్మణోస్తు। ఓం యత్పుణ్యాం నక్షత్రం=పుణ్యాహ నవకురుతే। ఓం మమహ్యాం సహకుటుంబస్యాయుశ్శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయశోభనే మహాజనా అనుస్కుర్వాణాయాద్యకరిష్యమాణ శ్రీరామ నవరాత్రోత్సవాఖ్యకర్మణే స్వస్తి భవంతో బ్రువంతు ఓం స్వస్తి కర్మణోస్తు। ఓం స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః= బృహస్పతిర్దధాతు। ఓం మమహ్యాం సహకుటుంబస్యాయుశ్శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయశోభనే మహాజనా అనుస్కుర్వాణాయాద్యకరిష్యమాణ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యస్య కర్మణః ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। ఓం కర్మ ఋధ్యతాం। ఋధ్యాస్మహవ్యైర్నమసోపసద్య= స్వధీరాః॥ శ్రీరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। అస్తు శ్రీః। కల్యాణం భవంతో బ్రువంతు అస్తు కల్యాణం। ప్రజాపతేనత్వదేతాన్యన్యో విశ్వా రయీణాం। పుణ్యాహవాచనఫలసమృద్ధిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు పుణ్యాహవాచనఫల

సమృద్ధిరస్తు । తతః దేవస్య దక్షిణవామపార్శ్వయోః అఖండదీపస్థాపనం చకుర్యాత్ । అశక్తావేకం దక్షిణభాగేవ స్థాపయేత్ । యథా అన్యవర్తినా అఖండదీపవర్తిం ప్రజ్వాల్య । శ్లో । భో దీప బ్రహ్మరూపేణ సర్వేషాం హృది సంస్థితః । అతస్త్వాం స్థాపయామ్యద్య మదజ్ఞానముపాకురు । ఇతి ప్రార్థ్య స్థిరీకృత్య । శ్రీమదఖండజ్యోతిః స్వరూప పరబ్రహ్మణే నమః । ఇతి షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య । ధ్రువం తే రాజా వరుణో ధారయతాం । ఇతి నమస్కృత్య ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్ । తదిత్థం । అస్మిన్ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యే శుభకర్మణి వసిష్ఠమాచార్యం త్వామహం వృణే । ఇతి సఫలాక్షతైర్వృణుయాత్ - వృతోస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచనం । శ్లో । యథాచార్యో వసిష్ఠోభూ దిక్ష్వాకూణాం పురే పురా । తథా రామోత్సవేస్మిన్ త్వమాచార్యో భవ సువ్రత । ఇతి ప్రార్థ్య నమస్కుర్యాత్ । అస్మిన్ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యే శుభకర్మణి వామదేవం బ్రహ్మాణం త్వామహం వృణే । పూర్వవద్వరణం పూర్వవత్ప్రతివచనం । శ్లో । వామదేవో యథా ఋత్విక్ బ్రహ్మయోధ్యాపురే పురా । తథా రామోత్సవేస్మిన్ త్వం బ్రహ్మా భవ బుధోత్తమ । ఇతి ప్రార్థ్య నమస్కుర్యాత్ । తావాచార్యబ్రహ్మాణౌ శ్రీరామపూజాహోమాదిషు యుక్తౌ భూయాస్తాం । అస్మిన్ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యే శుభకర్మణి శ్రీరామాయణపారాయణార్థం వాల్మీకిం త్వామహం వృణే । పూర్వవద్వరణప్రతివచనే । యథాభవద్వాల్మీకిరయోధ్యా రామసంసది । తథా రామోత్సవేస్మిన్ త్వం రామాయణమనుంపఠ । ఇతి ప్రార్థ్య నమస్కుర్యాత్ । స చ శ్రీరామాయణపారాయణం కుర్యాత్ । శక్తశ్చేత్సంభవే వా - అస్మిన్ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యే శుభకర్మణి శ్రీభాగవతపారాయణార్థం శ్రీశుకం త్వామహం వృణే – పూర్వవద్వరణప్రతివచనే । శుకరూప ప్రబోధజ్ఞ సర్వశాస్త్రవిశారద । ఏతత్కథాప్రకాశేన మదజ్ఞానముపాకురు । ఇతి ప్రార్థ్య నమస్కుర్యాత్ । అస్మిన్ శ్రీరామనవరాత్రోత్సవాఖ్యే శుభకర్మణి శ్రీరామతారకమంత్రజపార్థం త్వామహం వృణే । ఏవమేవ భగవద్గీతాపారాయణ వేదపారాయణ శ్రీరామతాపిన్యుప

నిత్యపారాయణేపి సప్తశత్యధ్యాత్మ రామాయణాగస్త్యరామా
యణాదీనాం పారాయణార్థం రుద్రాభిషేకనవగ్రహారాధన హనూ
మత్స్తోత్ర జపాభిషేకార్థంచ యథాశక్తి యథాసంభవం ఋత్వి
గ్వరణే ఏవమేనోహః । శ్లో । సర్వేస్వస్వకర్మకుశలా స్సర్వేశ్రీరామ
రూపిణః స్వస్వకర్మ వినిర్వర్త్య కృతార్థం కురుతాదరాత్ । ఇతి
పాద్యార్ఘ్యసమర్పయిత్వా తాః పర్వాః వస్త్రాలంకారాదిభిర్యథావిధి
పం మధుపర్కపూజాం కృత్వా మంటపపూజాం కుర్యాత్ । పృథివ్యై
నమః రత్నవేదికాయైనమః సువర్ణమంటపాయనమః ముక్తావితా
నాయనమః - పూర్వద్వారాయనమః - శంఖాయనమః - చక్రాయ
నమః - హనుమతేనమః - దక్షిణద్వారాయనమః - శార్ఙ్గాయనమః
శరేభ్యోనమః - గరుడాయనమః - పశ్చిమద్వారాయనమః - గదాయై
నమః - ఖడ్గాయనమః - అంగదాయనమః - ఉత్తరద్వారాయనమః -
పద్మాయనమః - స్వస్తికాయనమః - నీలాయనమః - ప్రవాళతోర
ణాయనమః - చతుర్ధ్వజేభ్యోనమః - ఇతి మంటపంసంపూజ్య తైరభ్య
ర్చ్యః । తన్మధ్యే దేవస్థాపనం కుర్యాత్ । తద్యథా । మహీద్యౌరితిమంట
పాంతర్భూమింసంస్పృశ్య - మహీద్యౌః పృథివీచన=భరీమభిః । తత్రౌష
ధయస్సంవదంతే = పారయామసి - తత్రరామతోభద్రమండలోపరి
దివ్యసింహాసనం సంస్థాప్య తదుపర్యభివస్త్రాణి కౌశేయం వస్త్రమాస్త
రణార్థం వితత్య - అభివస్త్రాసువస దేవసోమ తదుపరిరామ
యంత్రం సంస్థాప్య - నోచేత్సువర్ణరజత తామ్రపట్టికాభూర్జ
పత్రపీఠాంధా కస్తూరీకుంకుమపంకేన సతూలస్వర్ణశలాకాదినాయం
త్రంలిఖేత్ । తత్ప్రకారః । మధ్యేషడ్దళం-వృత్తం-అష్టదళం-పునరష్ట
దళం- ద్వాదశదళం- షోడశదళం- ద్వాత్రింశద్దళం- భూగృహం
చతుర్ద్వారశోభితం- ఏవంవిలిఖ్య- ధ్రువంతేరాజావరుణ ఇతి సూయ
హారాతేన సంస్థాప్య । ధ్రువంతే రాజా=ధారయతాం- తన్మధ్యే శ్రీసీ
[illegible] మత్ప్రతిమాం ఏతచ్చక్రసీతారామసాలగ్రామంవా ప్రతిష్ఠాప్య
స్థిరోభవ - సుప్రతిష్ఠితోభవ - వరదోభవ - ప్రసన్నోభవ - ఇతిప్ర
[illegible] సమర్ప్య శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనూమ

దాది పరివారసమేత శ్రీ,రామచంద్ర పరమాత్మనేనమఇతి ప్రతిష్ఠాపనాంగం షోడశోపచార పూజనం లఘుప్రకారేణకృత్వా । శ్లో। ద్విస్తే రామనమస్త్రిస్తే దశకృత్వస్సహస్రధా । శతకృత్వోనంతకృత్వో భూయోభూయోనమోస్తుతే। ఇతినమస్కుర్యాత్। తతఆచార్యబ్రహ్మణాపవక్ష్యమాణ రామార్చనచంద్రికోక్త దశావరణ మహాపూజాంకుర్వన్ యంత్రస్థషడ్దళాదిషు ఆవరణదేవతా ఆవాహ్య। పూజయేత్ - అథవాతాభ్యాంసహస్వయంవాకుర్యాదితి నవరాత్రోత్సవ ప్రయుక్త దేవతాస్థాపనవిధిః ॥

దేవతాస్థాపనవిధిస్సమాప్తః

దశావరణ మహాపూజాక్రమః

అథ రామార్చనచంద్రికోక్త దశావరణమహాపూజావిధిః

హరిః ఓం। శ్లో। రామాయరామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే। రఘునాథాయనాథాయ సీతాయాః పతయేనమః। ఆదౌ ధ్యానం ప్రకుర్వీత మనశ్శుద్ధికరం పరం । అయోధ్యానగరేరమ్యే రత్నమంటపమధ్యమే । ధ్యాయేత్కల్పతరోర్మూలే రత్నసింహాసనంశుభం । తన్మధ్యేష్టదళంపద్మం నానారత్నప్రవేష్టితం। తత్రశ్రీరామచంద్రాఖ్యం ధ్యాయేత్తుపరాత్పరం । వామాంకస్థితసీతయాశ్యామం స్థిత్వాత్పత్న్యాస్వమాధవం । దేవాసురమునీంద్రైశ్చ యోగిబృందైశ్చసేవితం। చతుర్భుజంశంఖచక్ర గదాపంకజధారిణం। కిరీటహారకేయూర కర్ణకుండలమండితం। దేవతాగురుమంత్రాణాం భావనైరైక్యమాత్మనా। ఏవం ధ్యాత్వానమస్కృత్య మనస్యేవ రఘూత్తమం। తదనుజ్ఞాంతతోలబ్ధ్వా బాహ్యపూజాంసమారభేత్। ఆగమార్థంతుదేవానాం గమనార్థంతురక్షసాం । కుర్యాద్ఘంటారవంతత్ర దేవతాహ్వానలాంఛనం। యో దేవః పూజకశ్చైవ పూజాద్రవ్యాణితత్ఫలం । ప్రాణబుద్ధ్యాదికంసర్వం తస్మైపరమాత్మనే నమః। అనేనమనునానత్వా ద్వారదేవాన్ప్రపూజయేత్। ఓం

నమో రామభద్రాయ - గం గణపతయే నమః - సంపవిత్రే నమః - హాం శివాయ నమః - ఐం హ్రీం శ్రీం పరశక్త్యై నమః - దీం దీపశఖానాథయ నమః - క్షేం క్షేత్రపాలకాయ నమః - ఇతి ద్వారపాలాన్ పుష్పాక్షతై రభ్యర్చ్య - పూర్వద్వారే - ద్వారశ్రియై నమః - ఊర్ధ్వం దేహల్యై నమః - తదధః - ద్వారస్య దక్షిణవామశాఖయోః - ధాత్రే నమః - విధాత్రే నమః - గంగాయై నమః - యమునాయై నమః - దక్షిణద్వారే - ద్వారశ్రియై నమః - ఊర్ధ్వం - దేహల్యై నమః - తదధః - ద్వారస్య దక్షిణవామశాఖయోః - భద్రాయ నమః - సుభద్రాయ నమః - గోదావర్యై నమః - కృష్ణాయై నమః - ప్రత్యగ్ద్వారే - ద్వారశ్రియై నమః - ఊర్ధ్వం దేహల్యై నమః - తదధః ద్వారస్య దక్షిణవామశాఖయోః - చండాయ నమః - ప్రచండాయ నమః - రేవాయై నమః - తాపిన్యై నమః - ఉత్తరద్వారే - ద్వారశ్రియై నమః - ఊర్ధ్వం - దేహల్యై నమః - తదధః - ద్వారస్య దక్షిణవామశాఖయోః - బలాయ నమః - ప్రబలాయ నమః - వాన్యై నమః - వేన్యై నమః - శంఖనిధయే నమః - పద్మనిధయే నమః - మకరాయ నమః - కచ్ఛపాయ నమః ముకుందాయ నమః - కుందాయ నమః - నీలాయ నమః - వరాయ నమః - ఇతి చతుర్ద్వారేషు క్రమేణ నిధిద్వంద్వం సంపూజ్య । గృహోపరి - గృహేశాయ నమః - గృహాయ నమః - కులకేన్యై నమః - సకలగజాయ ఫట్ - వినాయకాయ ఫట్ - పార్ష్ణిఘాతత్రయం కృత్వా ॥ శ్లో ॥ అపసర్పంతు తే భూతా యే భూతా భూమిసంస్థితాః । యే భూతా విఘ్నకర్తారస్తే నశ్యంతు శివాజ్ఞయా ॥ అపక్రామంతు భూతాద్యాః సర్వే తే భూమిభారకాః । సర్వేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే ॥ ఇతి భూతానుత్సార్య - దక్షిణపాదపూర్వం దేహలీమస్పృశన్ పూజామంటపం ప్రవిశ్య శేషాయ నమః విద్యాయై నమః పీఠాయ నమః వాస్తుపురుషాయ నమః ఇతి ద్వారపూజా । పృథివ్యాః మేరుపృష్ఠ ఋషిః - కూర్మో దేవతా - సుతలం ఛందః - ఆసనే వినియోగః - పృథ్వి త్వయా ధృతా లోకా దేవి త్వం విష్ణునా ధృతా । త్వం చ ధారయ మాం దేవి పవిత్రం కురు చాసనం ॥ ఓం భూర్భువస్సువః - అనంతాసనాయ నమః - కూర్మాయ నమః - ఆధారశక్త్యై నమః - దుమవిద్రావణా

[illegible]

యనృసింహాయనమః - ఇత్యుచ్చార్య । కృష్ణాజినదిగ్రకంబలా దికమాసనం విధాయ । తస్మిన్నుపవిశ్య - ఓంరః అస్త్రాయఫట్ । ఇతి నారాచముద్రయా అష్టదిగ్బంధనం కృత్వా । పూజాద్రవ్యాణి సంపాద్య । గురుపరంపరాం పఠేత్ । శ్లో॥ నారాయణం పద్మభువం వసిష్ఠం శక్తిం చ తత్పుత్ర పరాశరం చ । వ్యాసం శుకం గౌడపదం మహాంతం గోవిందయోగీంద్రమథాస్య శిష్యం । శ్రీశంకరాచార్య మథాస్యపద్మపాదం చ హస్తామలకం చ శిష్యం । తం తోటకం వార్తికకారమన్యానస్మద్గురూన్ సంతతమానతోస్మి । తథా మాధ్వైర్వైష్ణవైః స్వస్వగురుపరంపరానుసంధేయా । అనంతరగురుభ్యోనమః । పరమగురుభ్యోనమః - పరమేష్ఠిగురుభ్యోనమః । ఇతి త్రిన్నానుపూర్వకం గురుత్రయం నమస్కృత్య । ప్రణవస్య పరబ్రహ్మఋషిః - పరమాత్మా దేవతా । దైవీగాయత్రీఛందః ప్రాణాయామే వినియోగః । ఓం భూః - సువరోం । దేశకాలౌ సంకీర్త్య । శుభార్థం చ = శుభతిథౌ । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం యావచ్ఛక్తి ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే । తదంగకలశారాధనం కరిష్యే । చతురశ్రమండలం కృత్వా । తత్ర కలశం సంస్థాప్య పూజయిత్వా । వం వరుణాయ నమ ఇతి దశవారం కలశోదకమభిమంత్ర్య । ప్రణవేనాచ్ఛాద్య ధేను శంఖగరుడముద్రాః ప్రదర్శ్య । క్రోమిత్యంకుశబీజేన తీర్థాన్యావాహ్య । బ్రహ్మాండోదర తీర్థాని కరైః స్పృష్టాని తే రవే । తేన సత్యేన మే దేవ తీర్థం దేహి దివాకర । యస్య కేశేషు జీమూతా నద్యస్సర్వాంగసంధిషు । కుక్షౌ సముద్రాశ్చత్వారస్తస్మై తోయాత్మనే నమః । కలశస్య ముఖే విష్ణుః - జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు । ఇమం మే గంగే యమునే - సుషోమయా ఇత్యభిమంత్ర్య తీర్థకలశం ధ్యాయేత్ । సానందకరీమశేషదురిత ధ్వాంసాం శశాంకప్రభాం త్ర్యక్షీం చోర్ధ్వకరద్వయేన దధతీం పాశం సృణిం చ క్రమాత్ । దోర్భ్యాం చామృతపూర్ణకుంభమమలం [illegible] క్షమాలామథో గంగాసింధుసరిద్వరాదిరచితా శ్రీతీర్థకలశం భజే । తతః శంఖార్చనం కుర్యాత్ । శంఖపీఠం ప్రక్షాళ్య । రం అగ్నిమండలాయ

దశకలాత్మనే శ్రీరామాయార్ఘ్యపాత్రాసనాయనమః - ఆధారం ప్రతిష్ఠాప్య । యంధూమ్రాయైనమః — రంనీలరక్తాయైనమః — లంకపిలాయైనమః-షంవిస్ఫులింగిన్యైనమః - శంజ్వాలిన్యైనమః - షంనిష్పత్రిరాయైనమః — సంహవ్యవాహిన్యైనమః — హంకవ్యవాహిన్యైనమః- ళంరౌద్ర్యైనమః— క్షంపహారిణ్యైనమః । ఏతాః కలాః ఆధారోపరిసంపూజ్య । తతః శంఖమూలమంత్రేణసంశోధ్య । ఆధారేనిధాయ। కంభంతపిన్యైనమః-ఖంబంతాపిన్యైనమః — గంఫంసంధిన్యైనమః—ఘంపంబోధిన్యైనమః-ఙంమంకాలిన్యైనమః — చంధంశోషిణ్యైనమః- ఛందంవరిణ్యైనమః-జంథంఆకర్షిణ్యైనమః - ఝంతంవైష్ణవ్యైనమః- ఞంణంవిష్ణువిద్యాయైనమః — టంఢంజ్యోత్స్నాయైనమః- ఠండంహిరణ్యాయైనమః- ఏతాఃశంఖేసంపూజ్య । మూలమంత్రముచ్చరన్ శుద్ధోదకేనశంఖమాపూర్య । ఓంచంసోమమండలాయ షోడశకలాత్మనే శ్రీరామాయార్ఘ్యామృతాయనమః । సంపూజ్యతత్రచంద్రమసః షోడశకలాః పూజయేత్ । అంఅమృతాయైనమః।ఆంమానసాయైనమః ఇంతుష్ట్యైనమః।ఈంపుష్ట్యైనమః।ఉంప్రీత్యైనమః। ఊంరమ్యైనమః ఋంలజ్జాయైనమఃౠంశ్రియైనమః। ఌంస్వధాయైనమః। ౡంరాత్ర్యైనమః। ఏంజ్యోత్స్నాయైనమః।ఐంహంసవత్యైనమః। ఓంఛాయాయైనమః ఔంపరిణ్యైనమః । అంవామాయైనమః । అఃఅమాయైనమః। ఇతిసంపూజ్యతస్మిన్ శంఖజలే । గంగేచయమునేచైవ - సన్నిధింకురు । ఇతితీర్థమావాహ్యగంధపుష్పాదిభిరభ్యర్చ్య। శంఖంపాణితలేధృత్వా మూలమంత్రేణాభిమంత్ర్య । చిన్ముద్రయాంతీర్థంచింతయిత్వా । క్రోమిత్యంకుశ ముద్రయాతీర్థాన్యాకృష్య । బ్రహ్మాండోదరతీర్థాని కరైః స్పృష్టాని తేరవే । తేనసత్యేన మేదేవ తీర్థందేహి దివాకర । ఇత్యుచ్చరన్ శంఖముద్రాం చక్రముద్రాంధేనుముద్రాంప్రదర్శ్య। తజ్జలేన దేవస్యమూర్ధ్ని పూజాద్రవ్యేషు ఆత్మనిసించేదితిశంఖప్రతిష్ఠా । అథహైమరజత తామ్రమయపాత్రచతుష్టం పాద్యార్థమర్ఘ్యార్థమాచమనార్థం మధుప

రాధారణం। స్వపురతః శంఖం తత్పురత ఆసాదయేత్ । పాద్యపాత్రే శ్యామాకదూర్వావిష్ణుక్రాంతకమలాని। అర్ఘ్యపాత్రే గంధపుష్పాక్షతయవకుశాగ్రతిలదూర్వాసర్షపాః । ఆచమనపాత్రే జాతీఫలలవంగతక్కోలాని మధుపర్కపాత్రే దధిమధుఘృతాని। ఏకస్మిన్ పాత్రే వా పాద్యాదీన్ నిక్షిపేత్ । సర్వోపచారేష్వస్తూనాం అభావే భావనైవ హి। నిర్మలేనోదకేనైవ పూరణే తేత్యాహ నారదః । ఇతి పాత్రాసాదనం। పాత్రాణి చైవమాసాద్య సాలగ్రామశిలోత్తమం అర్చయేత్తాన్మంత్రపాత్రస్థం తతో హృద్యాగమారభేత్ । ధర్మకందసముద్భూతం జ్ఞాననాళం సుశోభనం । ఐశ్వర్యాష్టదళోపేతం పరం వైరాగ్యకర్ణికం। తస్మిన్ పీఠే చిదాత్మానం చింతయేచ్చిత్స్వరూపిణం । ధ్యాత్వా యజేచ్చందనాద్యైర్నానాకుసుమై- ధూపదీపకైః । భోజనాదిసరేకించిజ్జ సంకల్పితాని వేదయేత్ । హృత్పద్మస్థానగతే కుండే త్రికోణే వహ్నిముజ్జ్వలేత్ । చిద్రూపేణ వహ్నినా మహామాయాహంతాదికం హావయేత్ ॥ మూలముచ్చార్య। అహంతాద్యమహం జుహోమి స్వాహా పూజాహోమాదికం దేవ కృతం యుష్మదనుగ్రహాత్ । తేన ప్రీతో భవత్వం భో శుద్ధం మే మానసం కురు నివేదయామి చాత్మానం త్వం గతిః పరమేశ్వర। శ్వాసమార్గేణ గతం తేజః ఇత్యుక్త్వాత్మానమర్పయేత్। తన్మయః సచ్చిదానందభూతాత్మనిష్ఠేత్ క్రియయతిక్రియ తర్పణం। ఓం ఆత్మతత్త్వాయ నమః - ఓం విద్యాతత్త్వాయ నమః - ఓం శివతత్త్వాయ నమః ఇత్యర్ఘ్యైరర్చ్య బహిర్యాగం సమాచరేత్ । ఆదౌ లిఖేద్యంత్రరాజం రఘునందనవిగ్రహం । సౌవర్ణే రాజతే తామ్రే పీఠే భూర్జే ధరాభువి। వినా యంత్రేణ చేత్పూజా దేవతా న ప్రసీదతి । శ్రీరామః పూజితో యంత్రే సీతయా సహ యంత్రితః। యదిష్టం తత్కరోత్యేవ నాత్ర కార్యా విచారణా। మధ్యే షట్కోణం। అష్టదళం । పునరష్టదళం ద్వాదశదళం। షోడశదళం । ద్వాత్రింశద్దళం భూగృహం ఏవం లిఖిత్వా ఆదౌ పీఠపూజాం కుర్యాత్ । స్వవామభాగే । గురుభ్యో నమః - పరమగురుభ్యో నమః - పరమేష్ఠిగురుభ్యో నమః - పరాత్పరగురుభ్యో నమః - ఇత్యగ్రస్య స్వదక్షిణభాగే గం గణపతయే నమః - స సర

స్వత్యైనమః - దండుగాయైనమః - క్షేత్రపాలకాయనమః ।
గృహానుక్త్యైవాస్తు పురుషాయనమః - మండూకాయనమః - కాలాగ్ని
రుద్రాయనమః - ఆధారశక్త్యైనమః - కూర్మాయనమః -- అనం
తాయనమః - పృథివ్యైనమః - క్షీరసాగరాయనమః - శ్వేతద్వీపాయ
నమః - రత్నమంటపాయనమః - కల్పవృక్షాయనమః - రత్నవేదికా
యైనమః - రత్నసింహాసనాయనమః - ఇత్యభ్యర్చ్య ॥ పీఠపాదేషు ।
ధర్మాయనమః - జ్ఞానాయనమః - వైరాగ్యాయనమః - ఐశ్వర్యా
యనమః - పీఠగాత్రేషు । అధర్మాయనమః - అజ్ఞానాయనమః -
అవైరాగ్యాయనమః - అనైశ్వర్యాయనమః - కర్ణికాయాం । అనం
తకందాయనమః - సంవహ్నినాళాయనమః - సర్వతత్త్వదళోర్ధ్వాయ
నమః - ప్రకృతిపత్రేభ్యోనమః - వికారకేసరేభ్యోనమః - పంచాశ
ద్వర్ణాఢ్యకర్ణికాయైనమః - రంవహ్నిమండలాయ దశకళాత్మనే
నమః - అం అర్కమండలాయ ద్వాదశకళాత్మనేనమః - సం సోమమం
డలాయ షోడశకళాత్మనేనమః - సత్త్వాయప్రబోధాత్మనేనమః - రజ
సేప్రకృత్యాత్మనేనమః - తమసేమోహాత్మనేనమః - ఆత్మనేనమః -
అంతరాత్మనేనమః - పరమాత్మనేనమః - జ్ఞానాత్మనేనమః - మాయా
తత్త్వాయనమః - కలాతత్త్వాయనమః - విద్యాతత్త్వాయనమః - పర
తత్త్వాయనమః - ఏతానేకైకోపరిసంపూజ్య । కర్ణికాయాం - పూర్వా
ద్యష్టపత్రేషు । విమలాయైనమః ఉత్కర్షిణ్యైనమః - జ్ఞానాయై
నమః క్రియాయైనమః యోగాయైనమః ప్రహ్వ్యైనమః సత్యా
యైనమః - ఈశానాయైనమః మధ్యే అనుగ్రహాయైనమః - కర్ణికా
యాం ఓం నమోభగవతే విష్ణవేసర్వభూతాత్మనే వాసుదేవాయ
సర్వాత్మకాయ యోగపీఠాత్మనేనమః పుష్పాంజలిందద్యాదితిపీఠ
పూజా చైతన్యవిగ్రహం రామంస్థితంహృదయపంకజే । శ్వాసహా
కేశానుగతం చింతయేత్కుసుమాంజలౌ । తత్పాదుకాభ్యాం దక్షియానీయ
మూర్త్యాసంయోజ్యయత్నతః । ఆవాహనాది సప్తదశముద్రాః
ప్రదర్శయేత్ । పాలగ్రామేచస్థావరే నావాహనవిసర్జనే । సాల
గ్రామశిలాయాంతు నిత్యం సన్నిహితోహరిః । అంజలౌపుష్పాణి

గృహీత్వా । మూలముచ్చార్య - దాశరథాయ విద్మహే సీతావల్లభాయ ధీమహి - తన్నో రామః ప్రచోదయాత్ । శ్రీరామాయ సాయుధాయ సవాహనాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ పుష్పాంజలిం కల్పయామి నమః ఇతి స్వహృదిస్థం చిచ్ఛైత్య తన్మయవిగ్రహం రామంధ్యాత్వా సమార్గేణ పుష్పాంజలావాగతిం విభావ్య యంత్రస్థ మూర్తౌ సంయోజయేత్ పుష్పాంజలిందద్యాత్ । తతః ఆవాహితో భవ స్థాపితో భవ సన్నిహితో భవ సన్నిరుద్ధో భవ సమ్ముఖో భవ ఇత్యావాహనీ స్థాపినీ సన్నిధీకరణీ సన్నిరోధినీ సమ్ముఖీకరణీ సకలీకరణీ మహాముద్రాః శంఖచక్రగదాపద్మధేను కౌస్తుభగరుడశ్రీవత్సవనమాలాయోనిముద్రాః సప్తదశ ప్రదర్శయేత్ । అనంతరం సహస్రశీర్షేతి షోడశ ఋగ్భిః షోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ । సహస్రశీర్షేత్యావాహనం । సహస్రశీర్షా దశాంగులం । శ్రీసీతాసహితం శ్రీరామం సాంగం సాయుధం సపరివారమావాహయామి । పురుష ఏవేదమిత్యాసనం । పురుష ఏవేదగ్ం= తిరోహతి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరమాత్మనే నమః । రత్నసింహాసనం సమర్పయామి । ఏతావానస్యేతి పాద్యం । ఏతావానస్య మహిమా=స్యామృతం దివి । శ్రీసీతా=నమః, పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి . త్రిపాదూర్ధ్వ ఇత్యర్ఘ్యం, త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్ = సశనే అభి । శ్రీసీతా=నమః. హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి । తస్మాద్విరాడిత్యాచమనం, తస్మాద్విరాడజాయత—భూమిమథో పురః । శ్రీసీతా— నమః. ఆచమనీయం సమర్పయామి । మధుపర్కం సమర్పయామి । అభ్యంజనం సమర్పయామి । సుగంధామలకోద్వర్తనం సమర్పయామి । అభిషేకాంగవస్త్రం సమర్పయామి । నీరాజనం సమర్పయామి । తతః పంచామృతస్నానం । ఆప్యాయస్వేతి పయసా । దధిక్రావ్ణ్ణ ఇతి దధ్నా । శుక్రమసీత్యాజ్యేన మధువాతా ఇతి మధునా । తాః శర్కరా ఇతి శర్కరయా । యాః ఫలినీరితి నారికేళఫలోదకేన తాళఫలోదకేన కదళీపనసామ్రజలేన ఇక్షురసేన । గంధద్వారామితి గంధోదకేన స్వాదుః పవస్వేతి కర్పూరాగాదిసుగంధవాసితజలేన । పుష్పవతీరితి పు

ష్పోదకేన । హిరణ్యరూప ఇతిస్వర్ణోదకేన । సహిరత్నానీతిరత్నోదకేన యథాసంభవంస్నానం సమర్ప్య। యత్పురుషేణేతి శుద్ధశంఖోదకస్నానం । యత్పురుషేణ=శ్శరద్ధవిః । శ్రీసీతా=నమః శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి । స్నానాంగపంచపూజాం కృత్వానీరాజనం దత్వా । తతః సువర్ణంఘర్మానువాకేన దశశాంతిభిః అన్యైస్సూక్తైర్మంత్రైః పురాణమంత్రైశ్చ యథాశక్తిమహాభిషేకం కుర్యాత్ । స్నానానంతరం ఆచమనీయందత్వా॥ కృష్ణాగరుధూపేన కేశధూపనంప్రకల్ప్య । సప్తాస్యాసన్నితివస్త్రం । సప్తాస్యాసన్పరి = పశుం। శ్రీసీతా=నమః దివ్యపీతాంబరం సమర్పయామి । అనంతరం పాదుకముద్రియానీయ పూర్వవత్పీఠేస్థాపయేత్ । తంయజ్ఞమితియజ్ఞోపవీతం । తంయజ్ఞంబర్హిషి- ఋషయశ్చయే శ్రీసీతా - నమః, సువర్ణయజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి । తస్మాద్యజ్ఞాదిత్యాభరణం । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । సంభృతం-- గ్రామ్యాశ్చయే। శ్రీసీతా - నమః, కిరీటహారకేయూరకటకకటిసూత్రాంగుళీయాది దివ్యాభరణాని సమర్పయామి । తస్మాద్యజ్ఞాదిగంధం । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । ఋచస్సామాని-నజాయత। శ్రీసీతా-నమః, దివ్యచందనంసమర్పయామి। తస్మాదశ్వాఇతి తులసీపుష్పాణి । తస్మాదశ్వా - అజావయః ॥ శ్రీసీతా-నమః, తులసీదళాని సమర్పయామి । తతఃపుష్పాంజల్యష్టకందద్యాత్ । అథరామస్యవామభాగే సీతామంత్రేణసీతామర్చయేత్ । తద్దక్షిణకోణాగ్రేలక్ష్మణమంత్రేణలక్ష్మణమర్చయేత్ వామపార్శ్వే, శార్ఙ్గాయనమః, శార్ఙ్గమావాహయామి । దక్షిణపార్శ్వేశంకరేభ్యోనమః, శరానావాహయామి । ఏవమభ్యర్చ్య అనుజ్ఞాంలబ్ధ్వాదశావరణ పూజాంకుర్యాత్ । ఇతి ప్రధానపూజా । అథావరణపూజా । షట్కోణే । రాంహృదయాయనమః, రీంశిరసే స్వాహా, రూంశిఖాయైవషట్, రైంకవచాయహుం, రౌంనేత్రత్రయాయవౌషట్ రఃఅస్త్రాయఫట్. ఇతిపుష్పాక్షతైస్సంపూజ్యహస్తేప్రక్షాళ్య, శంఖోదకేన పుష్పసహితేన । దఃహూత్థేత్రాహిసంసార

సర్పాన్మాంశరణాగతమ్ । భక్త్యాసమర్పయే దేవ ప్రథమావరణార్చనం । ఇతిసమర్ప్య । పుష్పాంజలిందత్త్వా । శంఖముద్రాంప్రదర్శ్య । ప్రథమాష్టదళమూలేషు । ఆంఆత్మనేనమః, నింనివృత్త్యైనమః, అంఅంతరాత్మనేనమః, ప్రంప్రతిష్ఠాయైనమః, పంపరమాత్మనేనమః, వింవిద్యాయైనమః. జ్ఞాంజ్ఞానాత్మనేనమః, హస్తప్రక్షాళనాదికంపూర్వవత్ । దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్ । భక్త్యాసమర్పయే దేవ ద్వితీయావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిందత్త్వా । చక్రముద్రాం । ప్రథమాష్టదళమధ్యే । వాంవాసుదేవాయనమః; శ్రీంశ్రియైనమః, సంసంకర్షణాయనమః, శాంశాంత్యైనమః, ప్రంప్రద్యుమ్నాయనమః, రంరత్యైనమః, అంఅనిరుద్ధాయనమః, ప్రీంప్రీత్యైనమః । హస్తప్రక్షాళ్య । దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్ । భక్త్యాసమర్పయే దేవ తృతీయావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిందత్త్వా । గదాముద్రాం । ప్రథమాష్టదళాగ్రేషు హంహనుమతేనమః, సుం సుగ్రీవాయనమః, భం భరతాయనమః. విం విభీషణాయనమః, లం లక్ష్మణాయనమః, అం అంగదాయనమః, శం శత్రుఘ్నాయనమః, జాం జాంబవంతేనమః॥ హస్తప్రక్షాళ్య । శంఖోదకేన పుష్పసహితేన । దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్ । భక్త్యాసమర్పయే దేవ చతుర్థావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిందత్త్వా । పద్మముద్రాం । ద్వితీయాష్టదళేషు । ధృం ధృష్టయే నమః, జం జయంతాయనమః విం విజయాయనమః, సుం సురాష్ట్రాయనమః, రాం రాష్ట్రవర్ధనాయనమః, అం అశోకాయనమః, ధం ధర్మపాలాయనమః, సుం సుమంత్రాయనమః॥ హస్తప్రక్షాళ్య శంఖోదకేన పుష్పసహితేన । దయాబ్ధే త్రాహిసంసారసర్పాన్మాంశరణాగతమ్ । భక్త్యాసమర్పయే దేవ పంచమావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిందత్త్వా । ధేనుముద్రాం । ద్వాదశదళేషు । వం వసిష్ఠాయనమః, వాం వాసుదేవాయనమః జాం జాబాలయేనమః గౌం గౌతమాయనమః: భం భరద్వాజాయనమః; కౌం కౌశికాయనమః, వాం వాల్మీకయేనమః,

నాం నారదాయనమః, సం సనకాయనమః, సం సనందనాయనమః: సం సనత్సుజాతాయనమః; సం సనత్కుమారాయనమః। హస్తౌప్రక్షాళ్య। దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్। భక్త్యాసమర్పయే దేవ షష్ఠమావరణార్చనమ్। పుష్పాంజలిం దత్వా। కౌస్తుభముద్రా। షోడశదళేషు। నం నలాయనమః, నీం నీలాయనమః: గం గవయాయనమః, గం గవాక్షాయనమః; గం గంధమాదనాయనమః: శం శరభాయనమః, మం మైందాయనమః; ద్విం ద్వివిదాయనమః, కిం కిరీటాయనమః, కుం కుండలద్వయాయనమః। శ్రీం శ్రీవత్సాయనమః: కౌం కౌస్తుభాయనమః, శం శంఖాయనమః, చం చక్రాయనమః, గం గదాయైనమః, పం పద్మాయైనమః। హస్తౌప్రక్షాళ్య। శంఖోదకేన పుష్పసహితేన। దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్। భక్త్యాసమర్పయే దేవ సప్తమావరణార్చనం। పుష్పాంజలిం దత్వా। గరుడముద్రా ద్వాత్రింశద్దళేషు-ధుం ధ్రువాయనమః, ధం ధర్మాయనమః; సోం సోమాయనమః, అం అద్భ్యోనమః, అం అనిలాయనమః అం అనలాయనమః, ప్రం ప్రత్యూషాయనమః, ప్రం ప్రభాసాయనమః, విం వీరభద్రాయనమః; శం శంభవేనమః; గిం గిరీశాయనమః అం అజైకపాదాయనమః అం అహిర్బుధ్న్యాయనమః, పిం పినాకీశాయనమః, భుం భువనాధీశ్వరాయనమః, కం కపాలినేనమః, దిం దిక్పతయేనమః, స్థాం స్థాణవేనమః, భం భగాయనమః, అం అరుణాయనమః, సూం సూర్యాయనమః, వేం వేదాంగాయనమః: భాం భానవేనమః ఇం ఇంద్రాయనమః రం రవయేనమః, గం గభస్తయేనమః, యం యమాయనమః, హిం హిరణ్యరేతసేనమః: దిం దివాకరాయనమః, మిం మిత్రాయనమః, విం విష్ణవేనమః: ధాం ధాత్రేనమః హస్తౌప్రక్షాళ్య శంఖోదకేన పుష్పసహితేన, దయాబ్ధే త్రాహి సంసార సర్పాన్మాం శరణాగతమ్। భక్త్యాసమర్పయే దేవ అష్టమావరణార్చనమ్। పుష్పాంజలిం దత్వా। శ్రీవత్సముద్రా। ప్రథమభూపురే। ఇం ఇంద్రాయనమః: రం అగ్నయేనమః, యం యమాయనమః: నిం నిర్ఋతయేనమః: వం వరుణాయనమః:

వాం వాయవేనమః, ఈం ఈశానాయనమః, అం బ్రహ్మణేనమః, విం విష్ణవేనమః, హస్తౌ ప్రక్షాళ్య శంఖోదకేన పుష్పసహితేన । దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్ । భక్త్యా సమర్పయే దేవ నవావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిం దత్వా । వనమాలాముద్రా । ద్వితీయభూగృహే । వం వజ్రాయనమః, శం శక్తయేనమః దం దండాయనమః, కుం కుంతాయనమః, పాం పాశాయనమః, ధ్వం ధ్వజాయనమః, గం గదాయైనమః, త్రిం త్రిశూలాయనమః: అం అబ్జాయనమః: చం చక్రాయనమః । హస్తౌ ప్రక్షాళ్య । శంఖోదకేన పుష్పసహితేన । దయాబ్ధే త్రాహి సంసారసర్పాన్మాం శరణాగతమ్ । భక్త్యా సమర్పయే దేవ దశమావరణార్చనమ్ । పుష్పాంజలిం దత్వా । యోనిముద్రా । తృతీయభూగృహే । రాం సుపార్షదేభ్యోనమః - బహిర్నాగేభ్యోనమః - ఇత్యావరణపూజా । అనేన దశావరణపూజనేన భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీరామచంద్రస్సుప్రీతో వరదో భవతు । శంఖోదకేన పుష్పసహితేన పూజాంసమర్ప్య । అనంతరమష్టోత్తరనామభిః పూజయేత్ । యత్పురుషమితి ధూపమ్ । యత్పురుషంవ్యదధుః=పాదావుచ్యేతే । శ్రీసీతా=నమః - ధూపమాఘ్రాపయామి । బ్రాహ్మణోస్యేతి దీపం - బ్రాహ్మణోస్యముఖ=మజాయత । శ్రీసీతా-నమః- దీపందర్శయామి । ధూపదీపానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి । సౌవర్ణే రాజతే తామ్రే పాలాశపత్రే వల్యాం కదళీపత్రే కమలపత్రే వా నిహితం చతుర్విధభోజ్యచోష్యలేహ్యాన్వితం మడ్రిపాన్నం తులసీమిశ్రిత శంఖోదకేన ప్రోక్ష్య మూలేన సప్తవారమభిమంత్ర్య ధేనుచక్రముద్రా । (ప్రదర్శ్య—చంద్రమామనస ఇతి నైవేద్యం చంద్రమామనసోజాతః-రజాయత శ్రీసీతా-నమః । మహానైవేద్యం సమర్పయామి । తతః యవనికాం విసార్య యథాశక్తి మూలమంత్రజపం కృత్వా । మధ్యేమధ్యే పానీయం సమర్పయామి । ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి । హస్తప్రక్షాళనముద్వర్తనం గాండూషికజలం పాదప్రక్షాళనం సమర్పయామి శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి । నాభ్యా ఆసీదితి తాంబూలం । నాభ్యాఆసీదంతరి-క్షకల్పాతః - శ్రీసీతా-నమః

తాంబూలం సమర్పయామి । ఇదం ఫలం మయా దేవ స్థాపితం పురతస్తవ । తేన మే సఫలావాప్తిర్భవేజ్జన్మని జన్మని ॥ ఇతి ఫలం సమర్పయామి । హిరణ్యరూపస్సహిరణ్య-దద్యన్నమస్మై - సువర్ణపుష్పదక్షిణాం సమర్పయామి । వేదాహమేతమితి మంగళనీరాజనం । వేదాహమేతం-యదాస్తే-ఘర్యప్రజాంపొ-పాతయు-శ్రీసీతా-నమః । కర్పూరమంగళనీరాజనం సమర్పయామి । ధాతా పురస్తాదితి మంత్రపుష్పం । ధాతా పురస్తా-అయనాయవిద్యతే । సహస్రశీర్షం దేవం సీతా-సమః - దివ్యమంత్రపుష్పం సమర్పయామి । యజ్ఞేన యజ్ఞమితి ప్రదక్షిణనమస్కారాః-యజ్ఞేనయజ్ఞమయజంత-దేవాః - ప్రదక్షిణం కృత్వా । నమో బ్రహ్మణ్యదేవాయ రామాయాకుంఠమేధసే । ఉత్తమశ్లోకధుర్యాయ న్యస్తదండార్పితాంఘ్రయే । ఇందీవరదళశ్యామో రామో రాజీవలోచనః । మానసే వర్తతే యస్య స్తం సీతాం ప్రణమామ్యహం ॥ ధ్యేయః సదాపరిభవఘ్నమభీష్టదోహం తీర్థాస్పదం శివవిరించినుతం శరణ్యం । భృత్యార్తిహం ప్రణతపాలభవాబ్ధిపోతం వందే మహాపురుష తే చరణారవిందం త్యక్త్వా సుదుస్త్యజసురేప్సిత రాజ్యలక్ష్మీం ధర్మిష్ఠ ఆర్యవచసా యదగాదరణ్యం । మాయామృగం దయితయేప్సితమన్వధావద్వందే మహాపురుష తే చరణారవిందం ॥ ఇతి దండప్రణామాః ॥ అనంతరమాదర్శం దర్శయేత్ । ఛత్రం ధారయేత్ - చామరాభ్యాం వీజయేత్ । తతః ॥ పాపోఽహం పాపకర్మాఽహం పాపాత్మా పాపసంభవః । త్రాహి మాం కృపయా దేవ శరణాగతవత్సల ! అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ । తస్మాత్కారుణ్యభావేన రక్ష రక్ష జనార్దన ॥ ఇతి ప్రార్థ్య వైదికైః పౌరాణికైర్మంత్రైర్యథాశక్తి స్తుత్వా ॥ నృత్యగీతాదికుర్వీత ద్విజదేవాగ్నితుష్టయే । న జీవనాయ యుంజీత విప్రః పాపభియా క్వచిత్ । నృత్యం దర్శయామి - గీతం శ్రావయామి - వాద్యం వాదయామి ॥ ఇతి నృత్యగీతవాద్యాని । అథ పుష్పాంజలిం దత్త్వా కృత్వా తత్పాదయోశ్శిరః । ప్రార్థయేద్రాఘవం భక్త్యా కపిముద్రాం ప్రదర్శయేత్ । తర్జన్యగ్రేంగుష్ఠమూలకం కృత్వాన్యాంగుళియోజనం । తత్సంపుటితయోః పాణ్యోర్ముద్రా వానరసంజ్ఞ

రా। అజ్ఞానాదథవాజ్ఞానాదశుభం యన్మయాకృతం। క్షంతుమర్హసి తత్సర్వం దాస్యే నైవ గృహాణమాం। త్వంమాతాపితరౌ త్వమేవ సుహృత్ప్రసూర్భ్రాతర స్త్వంసఖా త్వం విద్యా త్వముదారకీర్తి చరితం త్వం భాగ్యమత్యద్భుతం। కింభూయస్సకలం సమీహితమితిజ్ఞాత్వా కృపాలో హరే శ్రీమద్రాఘవ సంప్రసీద భగవన్ త్వత్తః పరం నాస్తి మే। అపరాధసహస్రాణి క్రియంతేఽహర్నిశం మయా। దాసోఽయమితి మాం మత్వా క్షమస్వ రఘునందన। ఇతి క్షమాపణం। కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వానుసృత స్వభావాత్। కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి। దివా రాత్రౌ చ యత్కర్మ జ్ఞానాజ్ఞానాకృతం చ యత్। తత్సర్వమర్పయే తుభ్యం తేన ప్రీతో భవ ప్రభో। సాధు వాసాధు వా కర్మ యద్యదాచరితం మయా। తత్సర్వం భగవన్ విష్ణో గృహాణారాధనం పరం। ఇతి శంఖజలేన దేవస్య దక్షిణహస్తే కర్మార్పయేత్। సత్యపి భేదాపగమే నాథ తవాహం న మామకీనస్త్వం। సాముద్రో హి తరంగః క్వచన సముద్రో న తారంగః। సోఽహం దాసోఽనామితి వా మతిర్యస్య వ్యద్యాధాముళా। కర్మభిర్న స బధ్యేత వ్యాకత్వాచ్చిలేషువత్। త్వమేవాహమహంచ త్వం సచ్చిన్మాత్రవిగ్రహధరః। ఆవయోరంతరభ్రాంతిం గ్నక్ష్యతాం జ్ఞాబలాత్తవ॥ ఇత్యాత్మార్పణం। త్వయోపభుక్తస్రగ్గంధవాసోలంకారచర్చితాః। ఉచ్ఛిష్టభోజినో దాసాస్తవ మాయాం జయేమహి। మహాప్రసాద ఇత్యుక్త్వా పరమప్రీతిపూర్వకం। తచ్ఛేషం గంధపుష్పాది సమ్యగాత్మని ధారయేత్। ఇతి శేషగ్రహణం। మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం జనార్దన। యత్పూజితం మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తు మే। ఇతి పుష్పాంజలిం దత్వా సంహృత్యావరణాన్ హరేః। భక్త్యా సంశోధితం స్వాంతం విశ విశ్రామహేతవే। హృత్పద్మకర్ణికామధ్యే సీతయా సహ రాఘవ। నివస త్వం సురశ్రేష్ఠ సర్వైరావరణైస్సహ। ప్రార్థ్యైవం పాదుకే దత్వా సాంగముద్వాసయేద్ధరిం। ప్రార్థనాయాం మండపం గంచ కృత్వా ముద్రావిసర్జయేత్। అహం రామో న చాన్యోఽస్మి బ్రహ్మైవాహం న శోకభాక్। సచ్చిదా

నందరూపోహం నిత్యముక్తస్వభావవాన్ । ఆత్మానంసతతంరామం సంభావ్యవిహరంతియే । నతేషాందుష్కృతంకించిత్ సుకృతంవాన చాపదం । ఇతివిసర్జనం । యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందేతమచ్యుతం । అనేన యథాసంభవషోడశోపచారపూజనేన దశావరణపూజనేనచ భగవాన్సర్వాత్మకః శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నహనూమత్సమేతః శ్రీరామచంద్రస్సుప్రీతోవరదోభవతు । శ్లో । దేవదేవ జగన్నాథ శంఖచక్రగదాధర । దేహిరామమమానుజ్ఞాం తవతీర్థనిషేవణే । లబ్ధ్వానుజ్ఞాం తతస్తీర్థే పాత్రస్థేయంత్రమాలిఖేత్ కుశైర్మూలంలిఖిత్వాతు పఠేన్మంత్రమఘాపహం । శ్లో । అకాలమృత్యుహరణం సర్వవ్యాధినివారణం । సర్వపాపప్రశమనం రామపాదోదకంపిబేత్ । ఇతితీర్థంపిబేత్ । శ్లో । సాలగ్రామశిలాతోయమపీత్వాయస్తుమస్తకే । ప్రక్షేపణంప్రకుర్వీత బ్రహ్మహాసోనిగద్యతే । విష్ణోఃపాదోదకంపీతం కోటిజన్మాఘనాశనం । తదేవాష్టగుణంపాపం భూమౌబిందునిపాతనాత్ । ఇతితీర్థప్రాశనం । శ్లో । యాదృష్టానిఖిలాఘసంఘశమనీ స్పృష్టావపుఃపావనీ రోగఘ్నీహ్యభివందితామల జలాసిక్తాంతకత్రాసినీ । ప్రత్యాసత్తివిధాయినీభగవతః కృష్ణస్యసంరోపితా న్యస్తాతచ్చరణేవిముక్తిఫలదాతస్యైతులస్యైనమః । ఇతితులసీదళగ్రహణం । అనంతరంతదంగ బ్రాహ్మణసువాసినీపూజాంకుర్యాత్ ।

శ్రీరామార్చనచంద్రికోక్త రామదశావరణ

పూజావిధిస్సమాప్తః

తత్రకారికావళిః

తత్రసంగ్రహరామాయణే । పార్వత్యువాచ । శ్లో । దేవదేవమహాదేవ కరుణాకరశంకర । రామపూజావిధానంచ ప్రతిమాదిషు మెవద

శ్రీపరమేశ్వరః । శ్లో ॥ రామపూజావిధానస్యనాంతోఽస్తి శుభదర్శనే । ఋషిభిర్బహుధోక్తత్వా ద్వేదైశ్చవివిధైస్తథా । తథాపివక్ష్యేరామస్య పూజావిధిమనుత్తమం । యస్యశ్రవణమాత్రేణ తత్పూజాఫలభాగ్భవేత్ । స్వగృహ్యోక్తవిధానేన ద్విజత్వంప్రాప్యమానవః । సకాశాత్సద్గురోర్మంత్రం లబ్ధ్వామద్భక్తిసంయుతః । తేనసందర్శితవిధిస్తతో రామంసమర్చయేత్ । హృదయేవానలేవార్కే ప్రతిమాదావిభావసౌ । సాలగ్రామశిలాయాంవా పూజయేత్తమతంద్రితః ॥ ప్రాతఃస్నానంప్రకుర్వీత ప్రథమం దేహశుద్ధయే । వేదతంత్రోదితైర్మంత్రైర్మృల్లేపనవిధానతః । సంధ్యాదికర్మయన్నిత్యం తత్కుర్యాద్విధినాబుధః । ఆదౌధ్యానంప్రకుర్వీత మనశ్శుద్ధికరంపరం । అయోధ్యానగరేరమ్యే రత్నమంటపమధ్యమే । ధ్యాయేత్కల్పతరోర్మూలే రత్నసింహాసనంశుభం । తన్మధ్యేష్టదళంపద్మం నానారత్నప్రవేష్టితం । తత్రశ్రీరామచంద్రాఖ్యం ధ్యాయేత్తేజఃపరాత్పరం । ప్రకృత్యాసీతయాశ్యామం స్థిత్యుత్పత్త్యప్యయావహం । దేవాసురమునీంద్రైశ్చయోగిబృందైశ్చసేవితం । చతుర్భుజంశంఖచక్రగదాపంకజధారిణం । కిరీటహారకేయూర రత్నకుండలమండితం । దేవతాగురుమంత్రాణాం భావనేనైక్యమాత్మనా । ఏవంధ్యాత్వార్చయిత్వాచ మనస్యేవరఘూత్తమం । తదనుజ్ఞాంతతోలబ్ధ్వా బాహ్యపూజాం సమాచరేత్ ॥ ఆగమార్థంతుదేవానాం గమనార్థంతురక్షసాం । కుర్యాద్ఘంటారవంతత్ర దేవతాహ్వానలాంఛనం । యోదేవఃపూజకశ్చాథ పూజాద్రవ్యాణితత్ఫలం । ప్రాణబుద్ధ్యాదికం సర్వం తస్మైరామాత్మనేనమః । అనేనమనునాన్యస్త్వా ద్వారదేవాన్ప్రపూజయేత్ ఓంనమోరామభద్రాయ గంగణేశాయతేనమః । సంసవిత్రేహ్రాంశివాయ ఐంహ్రీంశ్రీం పరశక్త్యై । దీందీనానాథాయనమః క్షేంక్షేత్రపాలాయనమః పుష్పాక్షతాదిభిఃపూజ్య శ్రీరామద్వారదేవతాః । పద్ద్వార్శ్రీప్రభృతీన్ స్వాన్స్వాన్ ప్రతిమాద్యర్చయేత్సుధీః । నారశ్రియైనమశ్చోర్ధ్వేణం దహస్త్యైవధృతః । ద్వారస్యశోభనస్యాధశాఖయోర్దక్షవామయోః । ధాత్రేవిధాత్రేగంగాయై యమునాయై

చపూర్వతః । భద్రాయచ సుభద్రాంచ గోదాంకృష్ణాంచదక్షిణే । చండాయప్రచండాయ శేషాంజాపీంచపశ్చిమే । బలాయప్రబలాయేతి వాణీంవేణీంతథోత్తరే । శంఖపద్మనిధీద్వావప్యేవం చతుర్ధ్వారేషుపూజయేత్ । ద్వారేష్వేవంసంపూజ్య గృహాపరితతోయజేత్ । గృహేశాముగృహామూర్ధకుదైవత్యైనమోనమః । నిస్సార్యవిఘ్నసంఘాతం పార్ష్ణిఘాతం సమాచరేత్ । దేహళిమస్పృశన్ దక్షపాదపూర్వంప్రవిశ్యచ । శేహాయవిన్యాస్త్రీర్తాము వాస్తుపుంసేనమోఽర్చయేత్ । కృష్ణాజినంవ్యాఘ్రచర్మ కౌశేయాదివినిర్మితమ్ । వస్త్రాసన్చకంబళంవా కల్పయేదాసనంతతః । నివిశ్యతస్మిన్షదాతు పాత్రాసాదనమాచరేత్ । సంపాద్యవివిధైఃపుష్పైః పూరితాంపుష్పపేటికామ్ । తులసీపద్మజాత్యాద్యైః మాల్యైర్బహువిధైరపి । స్వపురోదక్షిణేశుద్ధతీర్థవారిసుపూరితమ్ । కలశంస్వపురోవామభాగేతువినియోజయేత్ । అన్యాసపూజాద్రవ్యాణి పురస్తాదేవనిక్షిపేత్ । స్వసంప్రదాయానురోధాం నత్వాగురుపరంపరామ్ । దేశకాలౌచసంకీర్త్యశ్రీరామపూజాంసమారభేత్ చతురస్రంత్రికోణంచ షట్కోణంమండలంలిఖేత్ । తన్మధ్యేకలశంన్యస్య వారుణంప్రజపేన్మనుమ్ । అలంకృత్యతతఃకుంభం గంధపుష్పాక్షతాదిభిః । దశవారస్తుగాయత్ర్యానిమన్త్ర్యకలశోదకమ్ । ప్రణవాద్యాదశావృత్యా ప్రోచ్చరన్నభిమన్త్రయేత్ । తతశ్చధేనుశంఖాది గారుడాఖ్యాఃప్రదర్శయేత్ । క్రోమిత్యంకుశబీజేన తీర్థాన్యాకృష్యమణ్డలాత్ । బ్రహ్మాండోదరతీర్థాని కరైఃస్పృష్టానితేరవే । తేనసత్యేనమేదేవ తీర్థందేహిదివాకర । యస్యకేశేషుజీమూతా నద్యస్సర్వాంగసన్ధిషు । కుక్షౌసముద్రాశ్చత్వారస్తస్మైతోయాత్మనేనమః । కలశస్యేతిమన్త్రేణ ఋగ్వేదఇతిమన్త్రకైః । ఇమంమేఇతిమన్త్రేణ దూఃప్రవతఇతిమన్త్రితః । సర్వేసముద్రామన్త్రేణ గంగేతియమునేతిచ । ఇత్యాదిమన్త్రైఃసమంత్ర్య కలశస్థోదకంబుధః । సమాహితమనాభూత్వా ధ్యాయేత్తీర్థాధిదేవతామ్ । సర్వాసన్నకేమ శేవదురిత ధ్వంసాంశశాంకప్రభామ్ । త్ర్యక్షీంచోద్యత్కరద్వయేన దధతీంపాశంసృణించక్రమాత్ । దోర్భ్యాంచా

ఘృతపూర్ణకుంభమతులం ముక్తాఫలమథో గంగాసింధుసరిద్వారాదిరచిత శీతీర్థశంక్త్రింభజే । శంఖపీఠంతు సంపూజ్యమూలమంత్రేణమంత్రవిత్ । సంస్థాప్యపూజయేత్తత్ర వహ్నేర్దశకలాః శుభాః అవష్టభ్యతతఃశుభ్రం శఙ్ఖంశంఖాఖ్యముద్రయా । ప్రక్షాల్యస్థాప్యార్కకలా స్తత్సంఖ్యాస్తత్రపూజయేత్ । మూలేనాపూర్య శంఖేంభః తత్రచంద్రమసఃకలాః । షోడశాభ్యర్చయిత్వాథ తీర్థమావాహయేత్తతః । గంధాదిభిరలంకృత్య మంత్రయేన్మూలమంత్రతః । శంఖంపాణితలేధృత్వా జపేన్మంత్రంషడక్షరమ్ ॥ చిన్మయంచింతయేత్తీర్థ మానీయాంకుశముద్రయా । బ్రహ్మాండోదరతీర్థాని ధేనుముద్రాంప్రదర్శ్యచ । శంఖముద్రాంచక్రముద్రాం గారుడాఖ్యాం ప్రదర్శయేత్ । పరమీకృత్యయత్నేన పావనంతద్విచింతయేత్ । దేవస్యమూర్ధ్నితత్సించే త్పూజాద్రవ్యాణిచాత్మని । సంప్రోక్ష్య పూజాద్రవ్యాణి పావనానివిచింతయేత్ । పాత్రాణితామ్రహేమాది నిర్మితానిజలాంతరే । జలజానివిచిత్రాణి భవంతిహ్యర్ఘ్యకాదిషు । పాద్యార్థమర్ఘ్యదానార్థం మధుపర్కార్థమప్యథ । తథైవాచమనీయార్థం న్యసేత్పాత్రచతుష్టయమ్ । ఆత్మనఃపురతఃశంఖం తత్పురఃస్థాపయేత్తతః । అర్ఘ్యపాత్రాదిపాత్రేషు సంపూర్యసలిలం శుభమ్ । తత్రార్ఘ్యపాత్రేదాతవ్యా గంధపుష్పాక్షతాయవాః । కుశాగ్రతిలదూర్వాశ్చ సర్షపాశ్చార్ఘ్యసిద్ధయే । పాద్యపాత్రేపి దాతవ్యా దూర్వాశ్యామాకమేవచ । అబ్జంచవిష్ణుక్రాంతంచ పాద్యసిద్ధ్యైప్రయోజయేత్ । తథాచమనపాత్రేతు దద్యాజ్జాతీఫలంశివే లవంగమపితక్కోలం శస్తమాచమనీయకమ్ । దధ్నాచమధుసర్పిర్భ్యాం మధుపర్కోభవిష్యతి । ఏకస్మిన్నథవాపాత్రే పాద్యాదీనిప్రకల్పయేత్ । సర్వోపచారవస్తూనా మభావేభావయేద్ధియా । సర్వతేనోదకేనైవ పూర్ణతామాహనారదః ॥ యంత్రపూజాంతతఃకుర్యాన్మనోమలనియంత్రణాత్ । యంత్రమిత్యాహురేతస్మిన్ రామపూజావిశేషతే । త్రిరేఖాపుటమాలిఖ్య మధ్యేతారద్వయంలిఖేత్ । తన్మధ్యేబీజమాలిఖ్య తదధఃసాధ్యమాలిఖేత్ । ద్వితీయంతత

స్యోర్ధ్వే షష్ఠ్యంతం సాధకం తథా। పురద్వయం చ తత్పార్శ్వే లిఖేద్బీజాంతరే రమామ్ । తత్సర్వం ప్రణవాభ్యాం చ వేష్టయేచ్ఛుద్ధబుద్ధిమాన్। దీర్ఘభాజి షడస్త్రేషు లిఖేద్బీజం హృగాదిభిః। కోణపార్శ్వే రమామాయే తదగ్రేఽనంగమాలిఖేత్ । క్రోడం కోణాగ్రాంతరేషు లిఖ్యమంత్రిభిర్గిరమ్। వృత్తత్రయం సాష్టపత్రం సరోజే విలిఖేత్స్వరాన్। కేసరేష్వష్టపత్రేషు వర్గాష్టకమథో లిఖేత్ । తేషు మాలామనోర్వర్ణాన్ విలిఖేదూర్మిసంఖ్యయా । అంతే పంచాక్షరాణ్యేవం పునరష్టదళం లిఖేత్ । తేషు నారాయణాష్టార్ణం లిఖేత్తత్కేసరే రమామ్। తద్బహిర్ద్వాదశదళం విలిఖేద్ద్వాదశాక్షరమ్ । తదోన్నమో భగవతే వాసుదేవాయ ఇత్యపి । ఆదిక్షాంతాన్ కేసరేషు వృత్తాకారేణ సంలిఖేత్ । తద్బహిః షోడశదళం లిఖేత్తత్కేసరే హ్రియః। వర్మాస్త్రనతిసంయుక్తం దళేషు ద్వాదశాక్షరమ్ । తత్సంధిష్వీరజాదీనాం మంత్రాన్ మంత్రీ సమాలిఖేత్ । హ్రాం స్రూం భ్రూం ద్రూం ల్రూం ఆం శ్రూం జ్రూం చ లిఖేత్సమ్యక్తతో బహిః । ద్వాత్రింశారం మహాపద్మం నాదబిందుసమాయుతమ్ । విలిఖేన్మంత్రరాజార్ణాన్ తేషు పత్రేషు యత్నతః। శ్రుత్యనుష్టుప్శిరోగామ్యం యదేతత్సంప్రదాయకమ్ । తత్రైకాదశరుద్రాణాం వసూనాం చ లిఖేత్క్రమాత్ । బీజాని ద్వాదశార్కాణాం ధాతుర్బహ్యేవషట్కృతిః। భూగృహం వజ్రశూలాఢ్యం రేఖాత్రయసమన్వితమ్ । ద్వారోపేతం చ రాశ్యాదిభూషితం ఫణిసంయుతమ్। అనంతో వాసుకిశ్చైవ తక్షః కర్కోటపద్మకౌ। మహాపద్మస్తథా శంఖః కులికోఽష్టౌ ప్రకీర్తితాః। ఏవం మండలమాలిఖ్య తత్స్వదిక్షు విదిక్షు చ నారసింహం చ వారాహం లిఖేన్మంత్రద్వయం తథా। ఇదం సర్వాత్మకం యంత్రం ప్రాగుక్తమృషిసేవితమ్ । సాధకానాం మోక్షకరమాయురారోగ్యవర్ధనమ్ । అపుత్రాణాం పుత్రదం చ బహునా కిమునేన వై । ప్రాప్నువంతి క్షణాత్సమ్యక్ సత్రధర్మాదికానపి ఇదం రహస్యం పరమమీశ్వరేణాపి దుర్గమమ్। ఏవం యంత్రం సమాఖ్యాతం న దేయం ప్రాకృతే జనే। గురుదర్శితమార్గేణ స్వబుద్ధ్యా నైవ తల్లిఖేత్ । గుర్వనుజ్ఞాక్రియాస్సర్వా నిష్ఫలా దుఃఖదా ధ్రువమ్। ఏవం ప్రియే మే రామభక్తః శ్రుత్యుక్తం యంత్రనాయకమ్। విలిఖ్య పూజ

ఖేద్యంత్రం తన్మధ్యేపీఠమర్చయేత్ । స్వస్యాగ్రతో వామభాగే గురూనభ్యర్చ్య దక్షిణే గణేశం శారదాం దుర్గాం చ క్షేత్రపాలం సమర్చయేత్ । ఆధారశక్తిమారభ్య పీఠమంత్రాంతమర్చయేత్ । అథ కూర్మశిలారూఢాం శరచ్చంద్రనిభప్రభామ్ । ఆధారశక్తిం ప్రభజేత్పాశజద్వయధారిణీమ్ । మూర్ధ్ని తస్యాస్సమాసీనం కూర్మం నీలాభమర్చయేత్ । ఊర్ధ్వం బ్రహ్మశిలాసీనమనంతం కుందసన్నిభమ్ । యజేచ్చక్రధరం మూర్ధ్ని ధారయంతం వసుంధరామ్ । తమాలశ్యామలాం తస్మిన్ నీలేందీవరధారిణీమ్ । అథార్చయేద్వసుమతీం స్ఫురత్సాగరమేఖలామ్ । తస్యాం క్షీరార్ణవం శ్వేతద్వీపం చ మణిమంటపమ్ । యజేత్కల్పతరోర్మూలే వేదికాం మండలోజ్జ్వలామ్ । పశ్చాదభ్యర్చయేత్తస్యాం పీఠం ధర్మాదిభిః క్రమాత్ । ధర్మం జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ యథాక్రమమ్ । ఆనందకందం ప్రథమం సంవిన్నాళం సరోరుహమ్ । తత్త్వం ప్రకృతిపత్రాణి వికారమయకేసరాన్ । పంచాశద్వర్ణబీజాఢ్యాం కర్ణికాం పూజయేత్తతః । కలాభిః పూజయేత్తానధరం తస్యాం సూర్యేందుపావకాన్ । ప్రణవస్య త్రిభిర్వర్ణైరధః సత్త్వాదికాన్ గుణాన్ । సత్త్వం రజస్తమోభ్యర్చ్య శుక్లం రక్తం చ కృష్ణకమ్ । ఆత్మాంతరాత్మపరమజ్ఞానాత్మనః సమర్చయేత్ । పరతత్త్వం తథా మాయా విద్యాతత్త్వం సునిర్మలమ్ । నిరంజనాఖ్యం తత్త్వం చ నిష్కళంకం తథార్చయేత్ । తత్త్వాన్యభ్యర్చ్య విధివత్పరశక్తీస్తతోర్చయేత్ । విమలోత్కర్షిణీ జ్ఞానా క్రియా యోగా చ పంచమీ । ప్రహ్వీ సత్యా తథేశానానుగ్రహా నవ శక్తయః । తతోన్నమో భగవతే విష్ణవేతదనంతరమ్ । సర్వభూతాత్మనే చేతి వాసుదేవాయ చేత్యపి । తతస్సర్వాత్మకాయేతి యోగపీఠాత్మనే నమః । మూలయుక్తేనానేన దద్యాత్పుష్పాంజలిం పునః । పౌరుషస్య తు సూక్తస్య షోడశర్గ్భిః క్రమాత్సుధీః । ఆవాహనాదికాంత్సమ్యగుపచారాన్ ప్రకల్పయేత్ । చైతన్యవిగ్రహం రామం స్థితం హృదయపంకజే । ధ్యానమార్గేణానుగతం చింతయేత్కుసుమాంజలౌ । పాదుకాముద్రయానీయ మూర్తౌ సంయోజ్య సిద్ధయా । ముద్రాః ప్రదర్శయేత్తత్ర దశ

చావాహనాదికాః । ఆవాహనీస్థాపనీచ సన్నిధీకరణీతథా । సుసన్ని
రోధనీముద్రా సమ్ముఖీకరణీతథా । సంకలీకరణీచైవ మవముద్రా
తథైవచ । శంఖచక్రగదాపద్మ ధేనుకౌస్తుభగారుడాః । శ్రీవత్సంచ
వనమాలాంచ యోనిముద్రాంచదర్శయేత్ । ఏతాభిస్సప్తదశభి
ర్ముద్రాభిస్తువిచక్షణః ॥ యోరామమర్చయేన్నిత్యం మోదతేసను
రేశ్వరి । సాలగ్రామేస్థాపరేచ నావాహనవిసర్జనే । సాలగ్రామశి
లాదౌతు నిత్యంసన్నిహితోహరిః । ఆదౌపుష్పాంజలిందత్వాపాద్యా
దీనితతఃపరమ్ । పాద్యమర్ఘ్యంచాచమనం మధుపర్కంయథోచి
తమ్ । అర్ఘ్యంగోద్వాణేనేకృత్వా మహాస్నానంసమాచరేత్ । అభి
షేకాంగవస్త్రంచ దత్వానీరాజయేత్ప్రభుమ్ । స్నాపయంపురుషసూ
క్తేన శుద్ధశంఖోదకేనచ క్షీరదధ్యాజ్యమధుభిః ఖండేనచపృథక్పృ
థక్ । నారికేళోదకేనాపి తథాతాళఫలాంబునా । గంధద్రవ్యైశ్చమ
ధుభిస్తథాగంధోదకేనచ । ఇక్షువేనోదకేనాపి కర్పూరాదిసుగంధి
నా । శతంసహస్రమయుతం యథాశక్త్యభిషేచయేత్ । తతశ్శుద్ధో
దకేనైవ స్నాపయేత్తమనన్యధీః । దత్వాచాచమనీయంచ వాసఃసీప
రిధాపయేత్ । పీఠమానీయసంస్థాప్య పాదుకామ్ముద్రయాహరిమ్ ।
ధూపైర్ధూపయెదగ్ర్యై స్తులసీదళమిశ్రితైః । మూలేనచార్పయె
ద్గంధం-పుష్పాజల్యష్టకంతలైః । వామభాగేసమాసీనాం సీతాంకాం
చనసన్నిభామ్ । పూజయిత్వాథరామస్య దక్షిణేలక్ష్మణంయజేత్ ।
వామభాగేశత్రుఘ్నస్య శాఙ్గందక్షిణకేకరాః । పూజ్యానుజ్ఞాంతతో
లబ్ధ్వా బహిరంగాంస్తథార్చయేత్ । ప్రపగాదిపట్కోణేషు హృదా
ద్యంగానిమద్యజేత్ । తతః శంఖోదకంపుష్పసహితంగృహ్యహస్తతః ।
దయాబ్ధేత్రాహిసంసార సర్పాన్మాంశరణాగతమ్ । దత్వాసమర్పయే
దేవ ప్రథమావరణార్చనమ్ ॥ ఏవందయాబ్ధేత్రాహీతి శ్లోకముచ్చార్య
భక్తిమాన్ । ప్రత్యావరణపూజాంతు రాఘవాయార్పయేత్సుధీః ॥
ద్వితీయఆత్మప్రభృతీ నష్టాబ్జదళమూలకే । ఆత్మాంతరాత్మపరమ
జ్ఞానాత్మాపఃక్రమాద్యజేత్ । నివృత్తించప్రతిష్ఠాంచ విద్యాంశాం
తింపిదిక్షుచ । వాసుదేవంశ్రియంసంకర్షణంశాంతిందళాంతరే ॥

ప్రద్యుమ్నంచరతించానిరుద్ధంప్రీతింతతోయజేత్ । ప్రథమాష్టదళాంతేషు హనూమంతంచసూర్యజమ్ । భరతంచాపిపౌలస్త్యం లక్ష్మణంచాంగదంక్రమాత్ । శత్రుఘ్నంజాంబవంతంచ చతుర్థావరణే యజేత్ ॥ ధృష్టింజయంతంవిజయం సురాష్ట్రంరాష్ట్రవర్ధనమ్ । అశోకంధర్మపాలంచ సుమంత్రంపంచమావృతౌ । ద్వితీయాష్టదళేత్వేవం మంత్రిణఃపూజయన్మంత్రవిత్ । ఋషీన్షష్ఠావృతౌపశ్చాద్యజేద్ద్వాదశపత్రకే । వసిష్ఠంవామదేవంచ జాబాలింగౌతమంక్రమాత్ । భరద్వాజంకౌశికంచ వాల్మీకింనారదంతథా । సనకంచసనందంచ సనాతనముపంయజేత్ । సనత్కుమారంప్రాగాది రామమంత్రప్రదాయినః । సప్తమావరణేపశ్చాత్షోడశాబ్జేప్రచేత్సుధీః । నలంనీలంచగవయం గవాక్షంగంధమాదనమ్ । శరభంచకపింమైందం ద్వివిదందక్షిణాద్యజేత్ । కిరీటకుండలంశ్రీమచ్ఛ్రీవత్సం కౌస్తుభంతథా । శంఖచక్రంగదాపద్మం షోడశాబ్జేచయేత్తతః । ధ్రువోధర్మశ్చసోమశ్చ ఆపశ్చైవానలోనలః । ప్రత్యూషశ్చప్రభాసశ్చ వసవోష్టౌప్రకీర్తితాః । వీరభద్రశ్చశంభుశ్చ గిరీశశ్చమహాయశాః । అజైకపాదహిర్బుధ్న్యః పినాకీచాపరాజితః । భువనాధీశ్వరశ్చైవ కపాలీచదిశాంపతిః స్థాణుర్భగశ్చభగవాన్ రుద్రాశ్చైకాదశస్మృతాః । అరుణసూర్యవేదాంగా భానురింద్రోరవిస్తథా । గభస్తిశ్చయమస్స్వర్ణరేతాశ్చదివాకరః । మిత్రోవిష్ణురితిప్రోక్తా ధాతాచైవాదిశఃక్రమాత్ । ద్వాత్రింశత్పత్రకేష్వేతా నష్టమావరణేర్చయేత్ ॥ భూగృహేసప్తమేపూజ్యా ఇంద్రాద్యానవమావృతౌ । తదస్త్రాణిభూగృహేన్యస్మిన్ దశమావరణేయజేత్ । పూర్వపశ్చిమయోర్విష్ణుం విధియంత్రాద్బహిఃక్రమాత్ । శ్రీరామపార్షదానష్టౌ నాగాన్పూర్వాదితోయజేత్ । నామమంత్రైర్నమస్కార శ్చతుర్థీభ్యః ప్రపూజయేత్ । దశావరణపూజేయం కథితాద్యా రాఘవార్చకైః । సకామోభుక్తిమాప్నోతి నిష్కామోముక్తిభాగ్భవేత్ । ఏవంసావర్చనాంకృత్వా పునర్హోమఃశివే । తస్యయంత్రాంతరం సాక్షం పూజార్థంవచ్మితచ్ఛృణు । తత్రకారికావళి స్సమాప్తః.

శ్రీరామలఘుయంత్రోద్ధారవిధిః

శ్లో॥ ఆదావష్టకోణమాలిఖ్య తద్బహిశ్చాష్టపత్రకమ్ । లిఖ్య పూర్వోక్తమార్గేణ తన్మధ్యే పీఠమర్చయేత్ । తతః క్రమాదావాహనస్య పురోక్తవత్ప్రాణాంతపూజనమ్ । తద్వామభాగే వైదేహీం సీతాం తన్మంత్రతో యజేత్ । దక్షిణే లక్ష్మణః పూజ్యో రాఘవస్యాత్మమంత్రతః । త్రికోణే వామే శార్ఙ్గం చ యజేద్దక్షిణకే శరాన్ । ప్రాగాదిషట్కోణేషు హృదాద్యంగాని పూజయేత్ । హనూమంతం చ సుగ్రీవం భరతం చ విభీషణమ్ । లక్ష్మణాంగదశత్రుఘ్నాన్ జాంబవంతం దళకాదిషు । ధృష్టిం జయంతం విజయం సురాష్ట్రం రాష్ట్రవర్ధనమ్ । అశోకం ధర్మపాలం చ సుమంత్రం దళమధ్యతః । దళాగ్రే లోకపాలాంశ్చ తదస్త్రాణి తతో బహిః ॥ తతస్సహస్రనామాద్యైః రష్టోత్తరశతేన వా । తులసీకుందపద్మాది మాలతీమల్లికాదిభిః ॥ కరవీరైశ్చంపకాద్యైశ్చ రామం సంపూజయేత్తతః । వనస్పతిరసోత్పన్న ఇతి ధూపం నివేద్య చ । సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తమితి దీపం ప్రకల్పయేత్ । తతో మృష్టం షడ్రసాన్నం భక్ష్యభోజ్యసమన్వితం నైవేద్యం తులసీయుక్తం సంప్రోక్ష్యాస్మై నివేదయేత్ । శాలీభక్తం సుపక్వం శిశిరకరసితం పాయసాపూపసూపం లేహ్యం పేయం సుభోజ్యం శ్రితమమృతఫలం ఖాదిరాద్యం సుఖాద్యం । ఆజ్యం ప్రాజ్యం సమిద్ధ్యం నయనరుచికరం జీరకైలామరీచి స్వాదీయం శాకరాజీపరికరమమృతాహార జోషం జుషస్వ । బ్రహ్మేశాద్యైః పరితఋషివరైః సన్నివిష్టైస్సమేతో లక్ష్మ్యాశింజద్వలయకరయా సాదరం వీజ్యమానః । నర్మక్రీడాప్రహసితము[illegible] భోక్తా భుంక్తే పాత్రే కనకరచితే షడ్రసాన్ శ్రీరమేశ్వరః । గండూషికం జలం దద్యాద్దద్యాదాచమనం తతః । హస్తవాసం సకర్పూరం ముకుటం భూషణాని చ । కుండలాదీని శంఖాది దశముద్రాః ప్రదర్శయేత్ । ధనుర్బాణాఖ్యముద్రే చ దర్శయేద్వామదక్షిణే । లవంగజాతీతక్కోల చూర్ణం క్రముకఖాదిరం । కర్పూరం

తులసీపత్రం తాంబూలంచ సమర్పయేత్ । ఆదర్శయేత్తాదర్శం కల్పయేచ్ఛత్రచామరే । మహానీరాజనంశ్రీమన్మంగళేశాయకల్పయేత్ । వైదికంమంత్రముచ్చార్య దద్యాత్పుష్పాంజలింతతః జపర్దేవంనమస్కుర్యాత్ప్రసీదభగవన్నితి । ధ్యేయంసదాపరిభవఘ్నమభీష్టదోహంతీర్థాస్పదంశివవిరించినుతంశరణ్యం । భృత్యార్తిహం ప్రణతపాలభవాబ్ధిపోతం వందేమహాపురుష తేచరణారవిందం త్యక్త్వా సుదుస్త్యజ సురేప్సితరాజ్యలక్ష్మీం ధర్మిష్ఠఆర్యవచసాయదగాదరణ్యం । మాయామృగందయితయేప్సితమన్వధావద్వందే మహాపురుషతేచరణారవింద ॥ యచ్ఛౌచనిస్సృతసరిత్ప్రవరోదకేన తీర్థేనమూర్ధ్నివిధృతేన శివశ్శివోభూత్ । ధ్యాతుర్మనశ్శమలశైలనిసృష్టవజ్రం ధ్యాయేచ్చిరంభగవతశ్చరణారవిందం ॥ శ్రీరామచంద్ర రఘుపుంగవరాజవర్య రాజేంద్ర రామ రఘునాయక రాఘవేశ । రాజాధిరాజరఘునందనరామచంద్ర దాసోహమద్య భవతశ్శరణాగతోస్మి ॥ యస్యామలంనృపశిరస్సు యశోధునాపి గాయంత్యఘఘ్నమృషయో దిగిభేంద్రపట్టం । తన్నాకపాలవసుపాలకిరీటజుష్టం పాదాంబుజంరఘుపతేశ్శరణంప్రపద్యే ॥ నమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ రామాయాకుంఠమేధసే । ఉత్తమశ్లోకధుర్యాయ న్యస్తదండార్పితాంఘ్రయే ॥ ఇందీవరదళశ్యామో రామోరాజీవలోచనః । మానసేవర్తతే యస్యాస్తు పీతాంబరమామ్యహం ॥ రామమేవంనమస్కృత్య త్రిః ప్రదక్షిణమాచరేత్ । తతస్తుతద్యథాశక్తి శ్రుతిస్తోత్రాదిమంగళైః । ఉపచారైః ప్రపూజ్యైవ తీర్థంస్వీకృత్యయత్నతః । తతస్సంప్రోక్ష్యచాత్మానం శ్రీరామంప్రార్థయేత్సుధీః ॥ సత్యపిభేదాపగమే నాథతవాహం నమామకీనస్త్వం । సాముద్రోహితరంగః క్వచన సముద్రోనతారంగః । త్వయ్యేవభక్తింజనయత్వమేవ రామభద్రాస్మత్కృపయాభవాబ్ధేః । క్లిష్టందయాలోనదయాసి తేచేత్తర్హి శ్రీహా కర్మవశాద్ధతోస్మి । త్వత్పూజనాసర్వగతాహతాతే ధ్యానేనచేతః పరతాహతాతే । స్తుత్యాసమాసాప్రతాహతాతే క్షమస్వసర్వంసుమదేవదేవ । దివారాత్రౌచయత్కర్మ జ్ఞానాజ్ఞానాత్కృతంచయత్ ।

తత్సర్వమర్పయే తుభ్యం తేన ప్రీతో భవ ప్రభో। ఇతి పుష్పాంజలిం దత్వా సంప్రార్థ్య వరణాన్ హరేః । ధ్యాత్వా సంశోధితం స్వాంతం విశ్వవిశ్రామహేతవే। ప్రార్థ్యైకాదశం పాదుకే దత్వా సాంగముద్వాసయేద్ధరిం । అహం రామః సదా సోఽస్మీత్యేవం సంచింతయేత్సుధీః । ఆత్మానం సంతతం రామం సంభావ్య విహరంతి యే । న తేషాం దుష్కృతం కించిత్సుకృతం వా న చాపదః। త్రికాలమేకకాలం వా యః కుర్యాద్దేవమన్వహం । సర్వకామార్థిరాజా స్యాదంతే ముక్తిమవాప్నుయాత్ । ఆరాధనాసమర్థశ్చేద్దద్యాద్దర్శనసాధనం । యో దాతుం నైవ శక్నోతి కుర్యాద్దర్శకదర్శనం । నైకం చ యస్య విద్యేత సోఽధోయాతి న సంశయః । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కుర్యాద్రామార్చనం బుధః । ఏవముక్తమయా దేవి రామచంద్రార్చనం శుభం । మయా సమస్తతః సర్వం కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ఇతి శ్రీతత్వసంగ్రహే రామాయణారణ్యకాండప్రతిపాదిత శ్రీరామదశావరణపూజా కారికావళి ఏవం పూర్వోక్తరీత్యా శ్రీరామభక్తః సర్వదా శ్రీరామదశావరణపూజాం కుర్యాత్ — అసమర్థశ్చేన్నవరాత్రోత్సవరాత్రిష్వేవమేవ ప్రతివర్షం పరయా భక్త్యా పూజాం కృత్వా। శ్లో॥ ఇహ భోగాన్ సమస్తాన్ భుక్త్వాఽంతే శ్రీరామసాయుజ్యం గచ్ఛతీతి శ్రీరామప్రీతః పూజావిధిః సమాప్తః

ప్రదోషపూజాక్రమః

ఓం । ఆచమ్య । శ్లో॥ ఆగమార్థం తు దేవానాం గమనార్థం తు రక్షసాం । కుర్యాద్ఘంటారవం తత్ర దేవతాహ్వానలాంఛనం । యో దేవః పూజితః శ్రాద్ధ పూజాద్రవ్యాణి తత్ఫలం । ప్రాణబుద్ధ్యాదికం సర్వం తస్మై శ్రీరామాత్మనే నమః । ప్రాణానాయమ్య — పృథివ్యాః = శుభతిథౌ । శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం ప్రదోషపూజాం కరిష్యే - కలశార్చనం కృత్వా పుష్పం గృహీత్వా శ్లో॥ కాలాంభోధర కాంతి కాంతమనిశం వీరాసనాధ్యాసితం

ముద్రాంజ్ఞానమయీం దధానమపరం హస్తాంబుజంజానుని । సీతాంపార్శ్వగతాం సరోరుహకరాం విద్యున్నిభాంరాఘవం । పశ్యంతంముకుటాంగదాదివివిధాకల్పోజ్జ్వలాంగంభజే । ఇతిధ్యాత్వామూలమంత్రముక్త్వా దాశరథాయవిద్మహే సీతావల్లభాయధీమహి - తన్నోరామః ప్రచోదయాత్ । శ్రీరామాయసాయుధాయ సవాహనాయ సశక్తికాయ సపరివారాయ పుష్పాంజలింకల్పయామినమః । ఆవాహయామివిశ్వేశంజానకీవల్లభంహరిం । కౌసల్యాతనయంవిష్ణుం శ్రీరామంప్రకృతేఃపరం । ఇతిశ్రీసీతారామం సపరివారమావాహయామి । ఇత్యావాహ్య । శ్లో॥ రాజాధిరాజ రాజేంద్ర రామచంద్రమహీపతే । రత్నసింహాసనంతుభ్యం దాస్యామిస్వీకురుప్రభో । శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రపరమాత్మనేనమః । రత్నసింహాసనంసమర్పయామి। శ్లో॥ త్రైలోక్యపావనోసిత్వం నమస్తే రఘునాయక । పాద్యంగృహాణ రాజర్షే నమోరాజీవలోచన । శ్రీసీతా=నమః పాదయోః పాద్యంసమర్పయామి । శ్లో॥ పరిపూర్ణ పరానంద నమోరామాయ వేధసే । గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం కృష్ణవిష్ణోనమోస్తుతే। శ్రీసీతా=నమః హస్తయోః అర్ఘ్యంసమర్పయామి శ్లో॥ గృహాణాచమనంనాథ సర్వలోకైకనాయక । బ్రహ్మాండోదరసంస్థోసి నమఃశ్రీరఘునాయక। శ్రీసీతా=నమః- ఆచమనీయం సమర్పయామి। శ్లో॥ పయోదధిఘృతోపేతం శర్కరామధుసంయుతం। గృహాణరామరాజేంద్ర స్నానంపంచామృతాంచితం। శ్రీసీతా=నమః- పంచామృతస్నానం పురుషసూక్తేనశుద్ధోదకస్నానం। శ్లో॥ సంతప్తకాంచనమయం పీతాంబరమిదంహరే । సంగృహాణ జగన్నాథ రామచంద్రనమోస్తుతే । శ్రీసీతా=నమః- దివ్యపీతాంబరంసమర్పయామి । శ్రీరామాచ్యుతగోవింద శ్రీధరానంతరాఘవ । బ్రహ్మసూత్రంసోత్తరీయం గృహాణరఘునందన । శ్రీసీతా=నమః యజ్ఞోపవీతం । శ్లో॥ కిరీటహారకేయూర రత్నకంకణమేఖలాః । గ్రైవేయంకౌస్తుభంచ మణికంకణనూపురాః । ఏతాని దివ్యరత్నాని భూషణానిరఘూత్తమ । అహందాస్యామిసద్భక్త్యా సంగృహాణజనార్దన । శ్రీసీతా=నమః-

అనర్ఘ్యరత్నాభరణాని ॥ శ్లో॥ కుంకుమాగరుకస్తూరీకర్పూరోన్మిశ్రచందనం। తుభ్యందాస్యామి దేవేశ శ్రీరామస్వీకురుప్రభో। శ్రీసీతా=నమః దివ్యచందనహరిద్రాచూర్ణకుంకుమాది సుగంధద్రవ్యాణి సమర్పయామి॥ శ్లో॥ తులసీకుందమందార జాతీపున్నాగచంపకైః। కదంబకరవీరైశ్చ కుసుమైశ్శతపత్రకైః। నీలాంబుజైర్బిల్వదలైః పుష్పహారైశ్చ రాఘవ। పూజయామిభక్త్యాసంగృహాణజనార్దన॥ ..... పుష్పాణి ॥

దశావరణపూజా.

ఓం శ్రీరామాయనమః - ఓం శ్రీసీతాయైనమః = ఓంలక్ష్మణాయనమః-ఓంశార్ఙ్గాయనమః- ఓంశరేభ్యోనమః - ఓం హృదయదేవాయనమః - ఓంశిరోదేవాయనమః - ఓంశిఖాదేవాయనమః- ఓంకవచదేవాయనమః - ఓంనేత్రదేవాయనమః - ఓంఅస్త్రదేవాయనమః-ఓం ఆత్మనేనమః-ఓంనివృత్త్యైనమః-ఓంఅంతరాత్మనేనమః-ఓంప్రతిష్ఠాయైనమః - ఓం పరమాత్మనేనమః - ఓంవిద్యాయైనమః - ఓంజ్ఞానాత్మనేనమః- ఓంశాంత్యైనమః- ఓంవాసుదేవాయనమః- ఓంశ్రియైనమః ఓంసంకర్షణాయనమః - ఓంశాంత్యైనమః- ఓంప్రద్యుమ్నాయనమః - ఓంరత్యైనమః - ఓంఅనిరుద్ధాయనమః-ఓంప్రీత్యైనమః - ఓంహనుమతేనమః - ఓంసుగ్రీవాయనమః ఓంభరతాయనమః- ఓంవిభీషణాయనమః - ఓంలక్ష్మణాయనమః - ఓంఅంగదాయనమః-ఓంశత్రుఘ్నాయనమః ఓంజాంబవంతేనమః - ఓంధృష్టయేనమః- ఓంజయంతాయనమః- ఓంవిజయాయనమః-ఓంసురాష్ట్రాయనమః- ఓంరాష్ట్రవర్ధనాయనమః - ఓంఅశోకాయనమః- ఓంధర్మపాలాయనమః - ఓంసుమంత్రాయనమః - ఓంవసిష్ఠాయనమః- ఓంవామదేవాయనమః - ఓంజాబాలనే నమః - ఓంగౌతమాయనమః - ఓంభరద్వాజాయనమః - ఓంకౌశికాయనమః - ఓంవాల్మీకయేనమః-ఓంనారదాయనమః - ఓంసనకాయనమః - ఓంసనందనాయనమః-ఓంసనత్సుజాతాయనమః - ఓంసనత్కుమారాయనమః-ఓంనలాయనమః - ఓంనీలాయనమః- ఓం గవయాయనమః - ఓంగవాక్షాయనమః- ఓం గంధమాదనాయనమః - ఓంశరభాయన

మః- ఓం మైందాయనమః- ఓంద్వివిదాయనమః - ఓంకిరీటాయనమః ఓంకుండలద్వయాయనమః - ఓంశ్రీవత్సాయనమః - ఓంకౌస్తుభాయనమః- ఓంశంఖాయనమః-ఓంచక్రాయనమః - ఓం గదాయైనమః - ఓంపద్మాయనమః- ఓం ధ్రువాయనమః - ఓంచర్మాయనమః - ఓంసోమాయనమః- ఓంఅద్భ్యోనమః- ఓంఅనిలాయనమః- ఓంఅనలాయనమః- ఓంప్రత్యూషాయనమః-ఓంప్రభాసాయనమః - ఓంవీరభద్రాయనమః- ఓంశంభవేనమః- ఓంగిరీశాయనమః - ఓంఅజైకపాబాయనమః - ఓంఅహిర్బుధ్న్యాయనమః - ఓంపినాకీశాయనమః - ఓం భువనాధీశ్వరాయనమః-ఓంకపాలినేనమః- ఓందిక్పతయేనమః -- ఓంస్థాణవేనమః- ఓంభగాయనమః ఓంఅరుణాయనమః - ఓం ర్యాయనమః-ఓంవేదాంగాయనమః- ఓంభానవేనమః - ఓంఇంద్రాయనమః- ఓంరవయేనమః - ఓంగభస్తయేనమః - ఓంయమాయనమః-ఓంహిరణ్యరేతసేనమః- ఓందివాకరాయనమః- ఓంమిత్రాయనమః- ఓంవిష్ణవేనమః- ఓంధాత్రేనమః- ఓంఇంద్రాయనమః- ఓంఅగ్నయేనమః- ఓం యమాయనమః- ఓంనిర్ఋతయేనమః- ఓంవరుణాయనమః- ఓంవాయవేనమః-ఓంకుబేరాయనమః - ఓంఈశానాయనమః -ఓంబ్రహ్మణేనమః- ఓంవిష్ణవేనమః- ఓంవజ్రాయనమః-ఓంశక్తయేనమః-ఓందండాయనమః- ఓంకుంతాయనమః -- ఓంపాశాయనమః-ఓంధ్వజాయనమః- ఓంగదాయైనమః- ఓంత్రిశూలాయనమః ఓంఅబ్జాయనమః -ఓంచక్రాయనమః- ఓంరామపార్షదేభ్యోనమః- ఓంనాగేభ్యోనమః । శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రపరమాత్మనేనమః । ఇతిసంపూజ్య । అనంతరంశ్రీరామసహస్రనామభిః అష్టోత్తరశతనామభిర్వాపూజయేత్ । శ్లో। వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతః । ఆఘ్రేయస్సర్వదేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతాం। శ్రీసీతా=నమః ధూపమాఘ్రాపయామి। శ్లో। సాజ్యంత్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినాయోజితంమయా। గృహాణమంగళందీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహం । శ్రీ సీతా =నమః-దీపందర్శయామి। ధూపదీపానంతరమాచమనీయం సమర్పయామి శ్లో। ఇదందివ్యం

న్నమయ్యుతగంరసైష్షడ్భిస్సమన్వితం । శ్రీరామరామరాజేంద్ర నైవే
ద్యం ప్రతిగృహ్యతాం । శ్రీసీతా=నమః । నైవేద్యంసమర్పయామి ।
శ్లో। పూగీఫలైస్సకర్పూరైర్నాగవల్లీదళైర్యుతం । సచూర్ణం జానకీ
నాథ తాంబూలంప్రతిగృహ్యతాం । శ్రీసీతా=నమః । తాంబూలం
సువర్ణపుష్పదక్షిణాం సమర్పయామి ॥ శ్లో। మంగళార్థంమహీపాల
నీరాజనమిదంహరే । సంగృహాణజగన్నాథ రామచంద్రనమో
స్తుతే శ్రీసీతా=నమః । మంగళనీరాజనం । శ్లో। తప్తజాంబూనదేనైవనిర్మి
తంరత్నభూషితం । మంత్రపుష్పంప్రదాస్యామి రఘుశ్రేష్ఠనమో
స్తుతే। శ్రీసీతా=నమః మంత్రపుష్పం । యానికానిచపాపానిజన్మాం
తరకృతానిచ । తానితానివినశ్యంతు ప్రదక్షిణపదేపదే । శ్రీసీతా=
నమః ఆత్మప్రదక్షిణం। నమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ రామాయాకుం
ఠమేధసే ఉత్తమశ్లోకధుర్యాయ న్యస్తదండార్పితాంఘ్రయే । ఇందీ
దళశ్యామో రామోరాజీవలోచనః । మానసేవర్తతే యస్యా
స్తాంసీతాం ప్రణమామ్యహం । ద్విస్తేరామనమస్త్రిస్తే దశకృత్వస్స
హస్రధా । శతకృత్వోనంతకృత్వో భూయోభూయోనమోస్తుతే ।
ఇతిదండప్రణామః । శ్లో। నృత్యైర్గీతైశ్చవాద్యైశ్చపురాణపఠనాదిభిః ।
రాజోపచారైరఖిలైస్సంతుష్టోభవరాఘవ । రాజోపచారాః । శ్రీసీ
తాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రఋగ్వేద
మవధారయ। అగ్నిమీళేపురోహితం యజ్ఞస్యదేవమృత్విజం। హోతా
రంరత్నధాతమం ॥ భద్రోభద్రయాసచమాన ఆగాత్స్వసారంజారో
అభ్యేతిపశ్చాత్ । సుప్రకేతైర్ద్యుభిరగ్నిర్వితిష్ఠన్రుశద్భిర్వర్ణైరభి
రామమస్థాత్ । భద్రో, రామభద్రో భద్రయామంగళరూపయాసీత
యాసచమానస్సంపద్యమాన ఆసమంతాదగాత్పితుర్నియోగవశా
దరణ్యమగాజ్జారః పరదారహర్తా రావణస్స్వసారం మాతృవ
త్పూజ్యాం జగన్మాతరంసీతాం పశ్చాదభ్యేత్యరణ్యగమనానంతరం
సమీపే ఆగతవాననంతరం సేతుబంధనద్వారా రావణేహతే సీతా
ంచాగ్నౌ ప్రవిష్టాయాం విశ్వాసార్థమగ్నిస్తాంగృహీత్వా రా
మం రఘునాథమభ్యభిముఖే నాసాంశుద్ధేత్యభినివేదితవాం స్తతస్సు

ప్రకైస్తైస్సకలార్తిహారిభిర్దుర్జనైః కాంతిభిరుజ్జ్వలద్భిః కమనీయాభిర్వర్ణైః రాకారవిశేషైశ్చైవవిశిష్ట న్విశేషేణ స్థితవాంస్తస్యైషా పరాభవతి తస్యోత్తరాభూయసే సర్వచనాయుశ్చ వచనాయు । ఓంస్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర యజుర్వేదమవధారయ । ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవస్థోపాయవస్థదేవోవస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయకర్మణ ఆప్యాయధ్వమఘ్నియా దేవభాగమూర్జస్వతీః పయస్వతీః ప్రజావతీరనమీవా అయక్ష్మామావస్తేన ఈశత మాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివోవృణక్తు ధ్రువాఅస్మిన్ గోపతౌస్యాతబహ్వీర్యజమానస్య పశూన్ పాహి । విష్ణోర్నుకం వీర్యాణిప్రవోచం యః పార్థివాని విమమేరజాగ్ంసి యో అస్కభాయ దుత్తరగ్ంసధస్థం విచక్రమాణస్త్రేధోరుగాయః । ఓంస్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రసామవేద మవధారయ । అగ్నఆయాహివీతయె గృణానోహవ్యదాతయె । నిహోతాసత్సిబర్హిషి । ఇంద్రోవిశ్వస్యరాజతి । ఇంద్రిసామ ఇంద్రోట-విశ్వాస్యరా అ=జతిహా ।- ఇ - డా - శ్రియశ్రియంతీయం శ్రియంనమః- శ్రియామేవతచ్ఛ్రియాం ప్రతిష్ఠాపయంతి । ఓంస్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర అధర్వణవేదమవధారయ । శన్నోదేవీరభిష్టయ ఆపోభవంతు పీతయే-శంయోరభిస్రవంతునః । ఓంస్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర చతుర్వేదోపనిషత్సోవధారయ- ఋగ్వేదే । ఆత్మావాఇదమేకఏవాగ్ర ఆసీన్నాన్యత్కించన మిషత్స ఐక్షతలోకాన్నుసృజా ఇతి సఇమాన్ లోకానసృజత । ఓంస్వస్తి । యజుర్వేదే । బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరం - తదేషాభ్యుక్తా-సత్యం జ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ । యోవేదనిహితంగుహాయాం పరమేవ్యోమన్ । సోశ్నుతేసర్వాన్ కామాన్సహ-బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి- ఓంస్వస్తి - సామవేదే । సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవాద్వితీయం తద్ధైతదాహురసదేవేదమగ్ర ఆసీదేకమేవాద్వితీయం తస్మాదసతస్సజ్జాయత । ఓం

స్వస్తి ॥ అథర్వణవేదే॥ అథ హైనం భరద్వాజః పప్రచ్ఛ యాజ్ఞవల్క్యం కిం తారకం కిం తరతీతి — సహోవాచ యాజ్ఞవల్క్యస్తారకం దీర్ఘానలం బిందుపూర్వం దీర్ఘానలం పునర్మాయాం నమశ్చంద్రాయ నమో భద్రాయ నమ ఇత్యోం తద్బ్రహ్మాత్మకః సచ్చిదానందాత్మక ఇత్యుపాసితవ్యం — అకారః ప్రథమాక్షరో భవతి — ఉకారో ద్వితీయాక్షరో భవతి — అర్ధమాత్రశ్చతుర్థాక్షరో భవతి — బిందుః పంచాక్షరో భవతి — నాదష్షష్టాక్షరో భవతి — తారకత్వాత్తారకం భవతి — తదేవ తారకం బ్రహ్మత్వం విద్ధి — తదేవోపాసితవ్యమితి — తదేవ జన్మజరామరణసంసారభయాత్సంతారయతి తస్మాత్తదుచ్యతే తారకమితి ॥ ఓం స్వస్తి ॥ శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర శ్రీరామాయణమవధారయ ॥ శ్లో॥ తపస్స్వాధ్యాయనిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరం । నారదం పరిపప్రచ్ఛ వాల్మీకిర్మునిపుంగవం । రామం విద్ధి పరం బ్రహ్మ సచ్చిదానందమద్వయం । సర్వోపాధివినిర్ముక్తం సత్తామాత్రమగోచరం । మాం విద్ధి మూలప్రకృతిం సర్గస్థిత్యంతకారిణీం । తస్య సన్నిధిమాత్రేణ సృజామీదమతంద్రితా ॥ ఓం స్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర శ్రీభాగవతపురాణమవధారయ ॥ శ్లో॥ జన్మాద్యస్య యతోన్వయాదితరతశ్చార్థేష్వభిజ్ఞః స్వరాట్తేనే బ్రహ్మ హృదా య ఆదికవయే ముహ్యంతి యత్సూరయః తేజోవారిమృదాం యథా వినిమయో యత్ర త్రిసర్గోమృషా ధామ్నా స్వేన సదా నిరస్తకుహకం సత్యం పరం ధీమహి ॥ ఓం స్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర శ్రీభారతపురాణమవధారయ ॥ ఊర్ధ్వమూలమధశ్శాఖమశ్వత్థం ప్రాహురవ్యయమ్ । ఛందాంసి యస్య పర్ణాని యస్తం వేద స వేదవిత్ ॥ ఓం స్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పంచాంగమవధారయ ॥ శ్లో॥ జ్యోతిశ్శాస్త్రం మహాపుణ్యం ప్రత్యక్షమృషిగోపితం । చంద్రార్కసాక్షికే తత్ర శ్రౌతస్మార్తాదిసాధనమ్ ॥ ఓం స్వస్తి । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామ...నమః । ఛత్రం ధారయామి చామ

రం వీజయామి। నృత్యం దర్శయామి। గీతం శ్రావయామి। దర్పణం దర్శయామి। సమస్త రాజోపచారాన్ సమర్పయామి। శ్లో॥ అపరాధసహస్రాణి క్రియన్తేఽహర్నిశం మయా। దాసోఽయమితి మాం మత్వా క్షమస్వ రఘునన్దన॥ అజ్ఞానాదథవా జ్ఞానాదశుభం యన్మయా కృతమ్। క్షన్తుమర్హసి తత్సర్వం దాస్యేనైవ గృహాణ మామ్॥ ఇతి క్షమాపణమ్॥ శ్లో॥ హృత్పద్మకర్ణికామధ్యే సీతయా సహ రాఘవ। నివస త్వం రఘుశ్రేష్ఠ సర్వైరావరణైస్సహ॥ ఇతి హృత్పద్మనివేశనమ్ యస్యస్మృత్యా చ — తదస్తు మే। అనేన ప్రదోషపూజనేన భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీసీతారామచన్ద్రస్సుప్రీతో...భవతు ఏవం సాయంకాలపూజాం కృత్వా శయనికాం విస్తార్య యథాశక్తి డోలాగీతమంగళగీతాదికం కారయేదితి ప్రదోషపూజావిధిస్సమాప్తః॥

శ్రీరామాగమోత్సవవిధిః

హరిః ఓం. ఏవం చైత్రశుక్లప్రతిపదారభ్య పంచమీపర్యంతం సాయంప్రాతర్యథాశక్తి యథాసంభవం నృత్యగీతవాద్యస్వస్తివాచనపూర్వకం మహారాజవిభూతిభిర్మహాపూజాం కృత్వా విత్తశాఠ్యమకృత్వా సువాసినీబ్రాహ్మణాన్ మధురాదిషడ్రసైః భోజయిత్వా తతః షష్ఠ్యాం ప్రాతః శ్రీరామోత్సవః కార్యః। తథా హి। అత్రిదా పూర్వమయోధ్యాయాం యస్మిన్ యస్మిన్ దినే శ్రీరామస్య యద్యదుత్సవాదికం జాతం తస్మిన్ తస్మిన్ దినే తత్తదుత్సవాదీనామవశ్యకర్తవ్యత్వాత్తన్నిర్ణయార్థం గోవిందరాజీయమహేశతీర్థీయాది శ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానానుసారేణ కించిద్విచార్యతే। యథా। వాల్మీకిచరితే॥ పురాలక్ష్మీస్స్వభూర్జాతా పద్మకోశసరోవరే। లంకాయాం శివపూజార్థం రావణేన మహాత్మనా। పద్మాన్యాహర్తుకామేన దృష్టా సా శుభలక్షణా। తాం దేవీం పద్మమధ్యస్థాం యౌవనస్థామయోనిజామ్। దృష్ట్వా తు కేయమితి స్నై రాన

ణోవిస్మయాకులః । పరిహస్తాదిభిరాలోచ్య మంత్రిభిర్మంత్రకోవిదైః । నిక్షిప్య తాం పేటికాయాం సిన్ధుమధ్యే వ్యనిక్షిపేత్ । కృతార్థమివ చాత్మానం మేనేసౌ రాక్షసేశ్వరః । సముద్రమధ్యే నిక్షిప్తానామ్నా వేదవతీస్మృతా । పేటికాంతఃస్థితా తస్మాన్మిథిలానగరంతదా । నదీజలపరివాహేన చిరకాల స్థితాహ్యభూత్ । మిథిలాయాశ్చోపకంఠభూమేరంతర్గతాసతీతి । అవశిష్టాంశవిషయే పాద్మేచ । శ్లో । అథలోకేశ్వరీలక్ష్మీర్జనకస్య నివేశనే । శుభక్షేత్రే హలోత్ఖాతే సముద్భూతా సుమధ్యమా । బాలార్కకోటిసంకాశా పద్మపత్రనిభేక్షణా । సర్వలక్షణసంపన్నా నిత్యయౌవనశాలినీ । ధృత్వావక్షసిచార్వంగీ మాలమమ్లానపంకజామ్ । సీతాముఖాత్సముత్పన్నా సీతేతిభువివిశ్రుతా । తాంద్రుష్ట్వాజనకో రాజా మధుశుక్లాష్టమీదినే । ఉద్ధృత్యావత్సభావేన పుపోష మిథిలేశ్వరః । జనకస్యకులేరమ్యే సర్వలోకేశ్వరప్రియా । వవృధేసర్వలోకస్య రక్షణార్థంసురేశ్వరీతి । ఏవంప్రతిపాదితైర్వచనైః శ్రీమత్సచ్చిదానందమూర్తినా జగజ్జన్మాదికారణేన భగవతానారాయణేన రావణవధార్థమాదిష్టా శ్రీమహాలక్ష్మీర్యోగమాయా వైష్ణవీచిచ్ఛక్తిర్లంకాయాం పద్మకోశసరోవరే । పద్మకోశేనిత్యయౌవనవతీజాతా సతీస్వనాశశంకితేన రావణేనపేటికాయాంసంస్థాప్య । సముద్రేనిక్షిప్తా సముద్రాద్గంగాస్రోతోవిలోమమార్గేణ భూమ్యంతర్జలధారామనువృత్యమిథిలా నగరోపవనభూమిం స్వమాయయాప్రవిష్టా యజ్ఞభూశోధనార్థం స్వర్ణలాంగలేనకర్షతః సీరధ్వజనామ్నో జనకమహారాజస్యపుత్రీత్వేన ప్రాప్తా సీతానామ్నా చైత్రశుక్లాష్టమ్యామిత్యర్థోలభ్యతే । తతఃసాసీతాషడ్వర్షపర్యంతం జనకరాజగృహేస్థితాచాసీత్ । తత్పూర్వమేవ షష్ఠేవర్షే భక్తరక్షణార్థం భూభారనివారణార్థంచ భగవాన్నారాయణః పరమాత్మా దశరథరాజగృహే శ్రీరామరూపేణ చైత్రశుక్లనవమ్యామవతతార । సచశ్రీరామః అష్టమవర్షే ఉపనీతః । అయమేవార్థంసూచయతి దండకారణ్యగమనసమయే శ్రీరామంప్రతి కౌసల్యోక్తిరయోధ్యాకాండే । శ్లో । దశసప్తచవర్షాణి

తవజాతస్యరాఘవ । అస్థితానిపరికాంక్షంత్వా మయాదుఃఖపరీక్షయ మితి । అత్రాయమాశయః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం ద్విజన్మత్వేన జన్మ ద్వయమభిహితమ్ । జన్మనాజాయతేశూద్రః కర్మణా జాయతేద్విజఇతి । ఏకంశౌక్లమన్యత్సావిత్రం। తత్రశౌక్లజన్మనోపిసావిత్రజన్మనోముఖ్యత్వంకర్మజ్ఞానాదికారసంపాదకత్వాత్ – తస్మాదేతన్మసిసిధాయవిదుష్యా బ్రహ్మవాదిన్యా కౌసల్యయా ముఖ్యద్వితీయజన్మారభ్యైచ దశసప్తచవర్షాణితవజాతస్య రాఘవేత్యుక్తం – ఏవం చేదష్టమవర్షే ఉపవీతస్యతదనంతరంసప్తదశవర్షేవనంగంతుం ప్రవృత్తస్యరామస్య పంచవింశతివార్షిక వయస్కత్వం సిద్ధ్యతి – నోచేదగ్రే ప్రతిపాదయిష్యమాణస్యమ మభర్తా మహాబాహోవయసా పంచవింశక ఇతిసీతావాక్యస్యైతత్పూర్వవాక్యస్య చైకవాక్యతా నస్యాత్ । తస్మాద్యుక్తముక్తం దశసప్తచవర్షాణీతి – ఏవమేవ శ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాతృభిర్వ్యాఖ్యాతః । తస్మాదష్టమవర్షే ఉపనీత ఇతిసిద్ధం – ఏవ ముపనీతః శ్రీరామః ద్వాదశవర్షే విశ్వామిత్రయాగసంరక్షణార్థం గచ్ఛన్ మార్గే తాటకాం నిహత్యాగ్నేయవాయవ్యాస్త్రాభ్యాం సుబాహు సంహారమారీచోచ్చాటన పూర్వకం మునియాగం సంరక్ష్య అహల్యాం శాపాద్విమోచ్య మిథిలానగరే జనకరాజగృహేస్థితాం సీతాం ఫాల్గున శుక్లపూర్ణిమాయా ముత్తరఫల్గునీ నక్షత్రయుక్తాయాంశివధనుర్భంగపూర్వకం వివాహ్యమార్గే పరశురామం జిత్వా పునరయోధ్యాంప్రవిష్టః – అయమర్థోవ్యజ్యతేరావణక ప్రతిమారీచోక్త దశరథవచనానువాదకవచనేన తృతీయకాండే – దశరథం ప్రతిజనకోక్తవచనేన బాలకాండేచ । యథా । శ్లో॥ బాలోద్వాదశవర్షోయ మకృతాస్త్రశ్చ రాఘవః । కామంతుమమయత్నేన్యం త్వయాసహగమిష్యతీతి । మఘాహ్యద్యమహాబాహో తృతీయేదివసేప్రభో । ఫల్గున్యాముత్తరే రాజం స్తస్మిన్ వైవాహికంకుర్వితిచ । తతఃపునరయోధ్యాయాం ద్వాదశవర్షపర్యంతం సీతయాసహసుఖేవస్థితః । ఉషిత్వా ద్వాదశసమాఇక్ష్వాకూణాంనివేశనే । భుంజానామానుషాన్భోగాన్ సర్వ

కామసమృద్ధినీ | తతస్త్రయోదశే వర్షే రాజ్యేనేక్ష్వాకునందనమ్ | అభిషేచయితుం రాజా సోపాధ్యాయః ప్రచక్రమే ఇతి సుందరకాండే ఆంజనేయం ప్రతిసీతోక్తిరుక్తార్థే ప్రమాణతామాప్నోతి | అనంతరం | శ్లో|| మమభర్తా మహాబాహో వయసా పంచవింశకః | అష్టాదశచవర్షాణి మమజన్మని గణ్యత | ఇత్యారణ్యకాండే భిక్షురూపధారిణం రావణం ప్రతిసీతోక్తిః | చైత్రః శ్రీమానయం మాసః పుణ్యః పుష్పితకాననః | యౌవరాజ్యాయ రామస్య సర్వమేవోపకల్ప్యతా మిత్యయోధ్యాకాండే వసిష్ఠప్రభృతీన్ ప్రతిదశరథోక్తిః | పూర్ణే చతుర్దశే వర్షే పంచమ్యాం లక్ష్మణాగ్రజః | భరద్వాజాశ్రమం ప్రాప్య వవందే నియతో మునిమితి వాల్మీకివచనం | ఇత్యాదివచనైః పంచవింశేవర్షే చైత్రశుక్లపంచమ్యాం శ్రీరామః పితృవాక్యపరిపాలనార్థం సీతాలక్ష్మణాభ్యాం సహాయోధ్యానగరాద్వనవాసాయ సుమంత్రానీతేన రథేన నిర్గత ఇత్యవగమ్యతే | తత స్తద్రాత్రౌ తమసానదీతీరే అవాత్సీత్ - షష్ఠ్యాం గంగాతీరే ఇంగుదీవృక్షమూలే - తత్రైవ రామసందర్శనార్థం గుహాగమనం - సప్తమ్యాం రాత్రౌ గంగాదక్షిణభాగస్థవనస్పతిమూలే - అష్టమ్యాం ప్రయాగే భరద్వాజాశ్రమే - నవమ్యాం యమునాతీరేస్థిత్వా చిత్రకూటగిరిం గతః - తతో దశమ్యాం సుమంత్రః శ్రీరామశ్చిత్రకూటం గమిష్యతీతి గంగాతీరే గుహానుచరసకాశాద్వృత్తాంతం జ్ఞాత్వా సాయాహ్నే పునరయోధ్యాం ప్రాప్తః - తస్మిన్నేవదినే అర్ధరాత్రివేళాయాం రాజా దశరథః స్వర్గంగతః | అత్రేదం ప్రమాణమయోధ్యాకాండగతం వచనం - స రాజా రజనీం షష్ఠీం రామేప్రవ్రాజితే వనం | అర్ధరాత్రే దశరథః సంస్మరన్ దుష్కృతం కృతమితి | తత ఏకాదశ్యాం కౌసల్యాదీనాం ప్రలాపస్తైలద్రోణ్యాం దశరథనిక్షేపశ్చ తదనంతరం ద్వాదశ్యాం గిరివ్రజపట్టణస్థ భరతానయనార్థం వసిష్ఠేన సిద్ధార్థవిజయజయంతాదయో దూతాః ప్రేషితాః - తే దూతాస్త్రిరాత్రపర్యంతం మార్గేస్థిత్వా పూర్ణిమారాత్ర్యాం గిరివ్రజనగరం ప్రవివిశుః - తతశ్చైత్రకృష్ణప్రథమాయాం ప్రాతఃకాలే భరతాహ్వానం - అయోధ్యాం ప్రతి భరతస్య ససైన్యస్య

గమనే సప్తరాత్రయో నివృత్తాః- అయమర్థో వ్యక్తీభవత్యయోధ్యాకాండే। తాం పురీం పురుషవ్యాఘ్రస్సప్తరాత్రోషితః పథి। అయోధ్యామగ్రతో దృష్ట్వా సారథిం వాక్యమబ్రవీదితి ॥ తతో నవమ్యాం భరతస్సూర్యోదయాత్ప్రాగేవాయోధ్యాం ప్రవిశ్య తదనంతరం దశరథసంస్కారం కృత్వా తద్దివసమారభ్య ద్వాదశేహని శ్రాద్ధకర్మాణి కృత్వా త్రయోదశేహని లోష్టచయనదికం కర్మాకరోత్ - తతశ్చతుర్దశేహని వైశాఖశుక్లసప్తమ్యాం రాజ్యాభిషేచయితుం భరతం ప్రతి మంత్రిప్రభృతీనాం విజ్ఞాపనం । అత్ర ప్రమాణవచనాన్యయోధ్యాకాండే క్రమాత్ త్రిత్రి ప్రతిపాదితాని। తతో దశాహేఽతిగతే కృతశౌచో నృపాత్మజః । ద్వాదశేహని సంప్రాప్తే శ్రాద్ధకర్మాణ్యకారయదితి త్రయోదశో యం దివసః పితుర్వృత్తస్య తే విభో । సావశేషాస్థిసంచయే కిమిహత్వం విలంబస ఇతి - తతః ప్రభాతసమయే దివసేచ చతుర్దశే । సమేత్య రాజకర్తారో భరతం వాక్యమబ్రువన్నితి చ । తతః స్వాభిషేకాసమ్మతో రామసందర్శనార్థం జిగమిషుణా భరతేన తస్యామేవ సప్తమ్యామాగంగం మార్గసమీకరణార్థం శిల్పిప్రభృతయో మార్గశోధకాః ప్రేషితాః । మార్గసమీకరణకాలశ్చతుర్దశ పరిమితః - తత ఏకాదశ్యాం రామసందర్శనార్థం నిర్గతస్య ససైన్యపరివారస్య భరతస్య తత్రాత్రౌ గంగాతీరే గుహేన సాకం నివాసః । ద్వాదశ్యాం భరద్వాజాశ్రమే । త్రయోదశ్యాం శ్రీరామసందర్శనం । తతస్తద్వైశాఖశుక్లచతుర్దశ్యాం పూర్ణిమాయాంచ తత్కృష్ణప్రథమాయాంచ చిత్రకూటే శ్రీరామేణ సాకం భరతస్య నివాసః । ద్వితీయాయాం రామపాదుకే గృహీత్వా భరతస్యాయోధ్యాం ప్రతిప్రయాణం పునర్భరద్వాజాశ్రమప్రవేశశ్చ । తతస్తృతీయాయాం మార్గేస్థిత్వా చతుర్థ్యాం పునరయోధ్యాం ప్రవిశ్య రామాగమనపర్యంతం నందిగ్రామే భరతస్య వాసః । ఏవం శ్రీరామమూర్తేరయోధ్యానిర్గమనమారభ్య భరతస్యాయోధ్యాప్రవేశపర్యంతం సాకల్యేనగణనేకృతే పంచచత్వారింశద్దినాని భవంతి । తతో రామస్య చిత్రకూటనివాసకాలః పంచదశదినపరిమితః । తత్రైవ

సీతాంగుష్ఠవిదారణాద్యపరాధకారికాకాసురం ప్రతి శ్రీరామేణ బ్రహ్మాస్త్రప్రయోగః కృతస్తన్నేత్రశాతనంచ । తత్రైవపూర్వోక్తదివసైస్సాకం మాసద్వితీయమాసీత్ ॥ తతః పరం చిత్రకూటంవిసృజ్య దండకారణ్యప్రవేశమారభ్య । అత్రిశరభంగసుతీక్ష్ణాగస్త్యాది ఋష్యాశ్రమసంచారే శ్రీరామస్య గతకాలోదశ సంవత్సరపరిమితః । అస్మిన్నర్థే వాల్మీకిరుదాజహారతృతీయకాండే । క్వచిత్పరిదశాన్మాసానేకంసంవత్సరంక్వచిత్ । క్వచిచ్చచతురోమాసాన్ పంచషట్చాపరాన్క్వచిత్ । అపరత్రాధికంమాసాదప్యర్థమధికంక్వచిత్ తీన్మాసానష్టమాసాంశ్చ రాఘవోన్యవసత్సుఖం । తథాసంవసతస్తస్య మునీనామాశ్రమేషువై । రమతశ్చానుకూల్యేన యయుస్సంవత్సరా దశేతి ॥ తతః పంచవట్యాం రామేణదశమాసోత్తరవర్షద్వయపరిమితకాలోఽసితః । తత్రైవలక్ష్మణేన శూర్పణఖాకర్ణనాసికాచ్ఛేదనంకృతం శ్రీరామేణ ఖరదూషణాదీనాం వధఃకృతః । ఏతావత్పర్యంతం మిళిత్వాసాకల్యేనగణనేకృతే వర్షాణిత్రయోదశాభూవన్ । తతశ్చతుర్దశేవర్షే చైత్రకృష్ణాష్టమ్యాం మధ్యాహ్నే రావణేనసీతా లంకాం ప్రతినీతా । తదుక్తంవాసిష్టరామాయణే అరణ్యకాండే ।

శ్లో॥ చైత్రమాసేకృష్ణపక్షే త్వష్టమ్యాం రాక్షసేశ్వరః । భిక్షురూపేణచాగత్య గృహీత్వాజానకీం యయావితి ॥ తతస్తస్మిన్నేవదినే రామోమాయామృగం హత్వాసీతాం విచిన్వన్ మార్గే జటాయుషోవిదితవృత్తాంతస్తస్మైముక్తింప్రాదాత్ । అనంతరంతత్కృష్ణపక్ష నవమీప్రభృతి జ్యేష్ఠశుక్లచతుర్దశీ పర్యంతమేకపంచాశద్దినేషు శ్రీమమూర్తిః కబంధంహత్వా శబరీంద్రృష్ట్వా పంపాతీరే హనుమతాసంభాష్య ఋశ్యమూకపర్వతే సుగ్రీవేణ సఖ్యంకృత్వా తత్ప్రత్యయార్థం దుందుభికళేబరోచ్చాటనం సప్తసాలవిభేదనంచకృత్వా వాలవధప్రయత్నాదీన్కృతవాన్ - తతః జ్యేష్ఠశుక్లపూర్ణిమాయాం వాలివధః:- తదుక్తంవాల్మీకిచారిత్రే ।

శ్లో॥ జ్యేష్ఠమాసేశుక్లపక్షే పౌర్ణమాస్యాం రఘూద్వహః । వాలినంపాతయామాస బాణేనైకేన వీర్యవానితి । తతస్సుగ్రీవ పట్టాభిషేకానంతరం మాల్యవత్పర్వతే

శ్రీరామేణ చాతుర్మాస్యకాలో నీతః – తత్రప్రమాణం శ్రీరామాయణ కిష్కింధాకాండే సుగ్రీవం ప్రతి శ్రీరామవచనం ॥ శ్లో ॥ పూర్వోయం వార్షికో మాసః శ్రావణస్సలిలాగమః । ప్రవృత్తాస్సౌమ్య చత్వారో మాసా వార్షికసంజ్ఞికాః । నాయముద్యోగసమయః ప్రవిశ తంపురీంశుభాం । అస్మిన్ వత్స్యామ్యహం సౌమ్య పర్వతే సహలక్ష్మణః ॥ కార్తికే సమనుప్రాప్తే త్వం రావణవధే యతేతి । తతః కార్తిక మాసాంతే రామాజ్ఞయా సుగ్రీవం ప్రతిలక్ష్మణేన అత్యాగ్రహః ప్రదర్శితః – అస్మిన్నర్థేఽపి రామవచనమేవ ప్రమాణం తస్మిన్నేవ కాండే ॥ శ్లో ॥ వర్షాసమయకాలం తు ప్రతిజ్ఞాయ హరీశ్వరః । వ్యతీతాన్ శ్చతురో మాసాన్ విహరన్నావబుధ్యత ఇతి । తతస్సుగ్రీవో మార్గశీర్షమాసే నిఖిలవానరసేనా సంగ్రహం కృత్వా తస్మిన్నేవ మాసి పుష్యమాస మవధిం విధాయ సీతాన్వేషణాయ చతుర్దిక్షు క్రమాద్వినతాంగద సుషేణశతవలీనాం వానరయూథపాలనాం ససైన్యానాం ప్రేషణం చాకరోత్ । తతో దక్షిణాందిశం ప్రతి ప్రేషితా అంగదానుయాయినో హనూమజ్జాంబవన్నలనీ సుషేణ గజగవయ గవాక్షాదయో వానరయూథపాస్సీతాం విచిన్వంతః పిపాసవోజలార్థం స్వయంప్రభా బిలం ప్రవిశ్య ప్రచురలబ్ధనిర్గమాస్తత్రైవ బహుకాలం భ్రమంతః స్వయంప్రభాప్రసాదాద్బహిర్నిర్గత్య సముద్రవేలామాసాద్య నియమిత కాలాతిక్రమణాచ్చింతామాపుః – తథా తేషాంగతకాలః కించిదధికమాసద్వయః పరిమితః ఫాల్గునశుక్లద్వాదశీ పర్యంతః – అయమేవార్థం వ్యక్తీచకార భగవాన్ వాల్మీకిః కిష్కింధాకాండే ॥ శ్లో ॥ తతః పుష్పితభారాగ్రాన్ లతాశతసమావృతాన్ । ద్రుమాన్ వాసంతికాన్ వీక్ష్య బభూవుర్భయశంకితాః । తేవసంతమనుప్రాప్తం ప్రతిపద్య పరస్పరం । నష్టసందేశకాలార్థా నిపేతుర్ధరణీతల ఇతి । తతస్తద్వానరాణాం మధ్యే ఫాల్గునశుక్లత్రయోదశ్యాం హనూమతా సంపాతివచనాత్సముద్రలంఘనం కృతం । అస్మిన్నర్థే సుందరకాండే । చంద్రోఽపి సాచివ్యమివాస్య కుర్వం స్తారాగణైర్మధ్యగతో విరాజన్ । జ్యోత్స్నావితానేన వితత్య లోక ముత్తి

ష్ఠితేనైకసహస్రరశ్మిః । శంఖప్రభం క్షీరమృణాళవర్ణ ముద్గచ్ఛమానం వ్యవభాసమానం। దదర్శచంద్రంసహరిప్రవీరః పోప్లూయమానం సరసీవ హంసమితి । తతఃసముద్రంగతమాశుమంతం జ్యోత్స్నావితానం మహాదుద్వమంతం । దదర్శధీమాన్ దివిభానుమంతం। గోష్ఠేవృషం మత్తమివభ్రమంతమితి । తతఃకుముదషండాభోనిర్మలం నిర్మలప్రభః । ప్రజగామనభశ్చంద్రో హంసోనీలమివోదకమితిచ తత్రతత్ర ప్రతిపాదితాని చంద్రవర్ణనపరాణివచనాన్యనుకూలతమాని భవంతి । తతస్తదారాత్రావేవ సీతాసందర్శనం వనభంగశ్చ । తతశ్చతుర్దశ్యాం ప్రాతర్హనూమానక్షాదీన్ నిహత్యరావణేనాభాష్య లంకాం దగ్ధ్వాసీతాంపునరపి దృష్ట్వాలంకాయానిర్గత్యవానరైః సహమధువనభంగంకృత్వా మధ్యాహ్నాత్పూర్వమేవ రామసందర్శనార్థమాజగామ- తతస్తస్మిన్నేవ సమయే శ్రీరామోహనూమతస్సకాశాత్సీతాస్థితిం జ్ఞాత్వా మధ్యాహ్నే విజయముహూర్తే ఉత్తరాఫల్గునీనక్షత్రే లంకాంప్రతివానరసేనా ప్రస్థానమచీకరత్ । అస్మిన్నర్థే శ్రీరామవాక్యం మానసతయాదరీదృశ్యతే యుద్ధకాండే । శ్లో॥ అస్మిన్ముహూర్తే సుగ్రీవ ప్రయాణమభిరోచయే । యుక్తోముహూర్తోవిజయః ప్రాప్తోమధ్యందివాకరః। ఉత్తరాఫల్గునీహ్యద్య శ్వస్తుహస్తేనయోక్ష్యతే । అభిప్రయామఃసుగ్రీవ సర్వానీకసమావృతా ఇతి । తతఃపూర్ణిమాయాం సాయంకాలేసముద్రవేలాయాం వానరసేనానివేశః । శ్లో॥ పశ్చాత్ వరుణావాసం నిషేదుర్హరియూథపాః । చండనక్రగ్రహంఘోరం క్షపాదౌ దివసక్షయే । హసంతమివఫేనౌఘైర్నృత్యంతమివచోర్మిభిః । చంద్రోదయసముద్ధూతం ప్రతిచంద్రసమాకులమితి యుద్ధకాండగతాభ్యాం వచనాభ్యాముక్తార్థస్యసిద్ధిః। తతఃఫాల్గునకృష్ణప్రథమాయాం ప్రాతఃకాలేశ్రీరామః రాజకార్యం సుప్తోత్థితకుంభకర్ణేంద్రజిత్ప్రహస్తాదిభిః సాకం ద్వితీయవారమాలోచనం కుర్వతా రావణేన నిర్భర్త్సితోవిభీషణశ్చతుర్భిరనుచరైఃసాకం శ్రీరామసందర్శనార్థమాజగామ- తస్మిన్నేవ దినే రాత్రౌ కుంభకర్ణోరావణపార్శ్వం జగామ । అస్యార్థస్యజ్ఞాపకతయా

ఇతిప్రభృత్యేతే రావణోక్తిర్యుద్ధకాండే మంత్రిభిస్సాకమాలోచనావసర పఠితా । తత్కృష్ణదశమ్యాం కుంభకర్ణప్రబోధనావసరపఠితా చ । అయంహి సుప్తష్షణ్మాసాన్ కుంభకర్ణో మహాబలః । సర్వశస్త్రభృతాం ముఖ్య స్స ఇదానీముపస్థిత ఇతి । మంత్రయిత్వా ప్రసుప్తోయమితస్తు నవమే మాసి । తం తు బోధయత క్షిప్రం కుంభకర్ణం మహాబలమితి చ । తత్ప్రభృతి తృతీయాపర్యంతం దివసత్రయే తత్రైవ సముద్రతీరే లంకామార్గప్రదర్శనార్థం రామేణ ప్రాయోపవేశః కృతః । అయమర్థః ప్రకటీకృతో వాల్మీకినా । శ్లో । తస్య రామస్య సుప్తస్య కుశాస్తీర్ణే మహీతలే । నియమాదప్రమత్తస్య నిశాస్తిస్రోతిచక్రముః ఇతి । తతః పరం చతుర్థీ ప్రభృత్యష్టమీపర్యంతం పంచమదివసేషు సముద్రతరణార్థం నలపురోగమైః ప్లవంగమైస్సేతుర్బద్ధః । అత్రోదాహ్రియంతే వచనాని యుద్ధకాండే వల్మీకజన్మనా । కృతాని ప్రథమేనాహ్నా యోజనాని చతుర్దశ । ప్రహృష్టైర్గజసంకాశైస్త్వరమాణైః ప్లవంగమైః । ద్వితీయేన తథా చాహ్నా యోజనాని తు వింశతిః । కృతాని ప్లవగైస్తూర్ణం భీమకాయైర్మహాబలైః । అహ్నా తృతీయేన తథా యోజనాని కృతాని తు । త్వరమాణైర్మహాకాయై రేకవింశతిరేవ చ । చతుర్థేన తథా చాహ్నా ద్వావింశతిరథాపి చ యోజనాని మహావేగైః కృతాని త్వరితైస్తు తైః । పంచమేన తథా చాహ్నా ప్లవగైః క్షిప్రకారిభిః । యోజనాని త్రయోవింశత్సువేలమధికృత్య వా ఇతి । తస్మిన్నేవ పంచమదివసే అష్టమ్యాం సాయంకాలే రామాదిభిః సువేలపర్వతారోహణం కృతం । తద్రాత్రౌ తత్రైవ సేనానివేశశ్చ । సలక్ష్మణో యూథపయూథపసంవృతస్సువేలపృష్ఠే న్యవసద్యథా సుఖమితి చ తత్రైవోదాహృతం తేనైవ । తతః పరేద్యుః ఫాల్గుణకృష్ణనవమ్యాం దివా యుద్ధస్య ప్రారంభః సప్తరాత్రావసానికే । తస్యామేవ రాత్రౌ ఇంద్రజిత్కృత నాగపాశబంధో గరుడాగమనకృత తన్మోక్షణం చ । తేన సంహృష్టనిఖిలవానర కోలాహలకుపితేన రావణేన ప్రేషిత ధూమ్రాక్ష వజ్రదంష్ట్ర యోర్వధశ్చ తదా రాత్రిశేషేణాభూత్ ॥

తతో దశమ్యాం సూర్యోదయానంతరమకంపనవధః । తదనంతరం ప్రాతఃకాలే స్వసేనావిలోకనార్థం రావణస్య లంకాపర్యటనం। తత్రైవ పితప్రహస్తయుద్ధం తరమధ్యాహ్నసమయే రావణస్య కిరీటభంగః పరాజయశ్చ । తతశ్చింతాన్వితేన రావణేన కుంభకర్ణప్రబోధనం కృతం । తతః కుంభకర్ణయుద్ధం రామేణ తద్వధశ్చ । తత్సమనంతర దివసాపరాహ్ణే దేవాంతక నరాంతక త్రిశిరోతికాయానాం వధః । తదనుసాయాహ్నే ఇంద్రజితో బ్రహ్మాస్త్రప్రయోగః। తదా రాత్రిపూర్వభాగే హనూమదానీత సంజీవకరణ్యాద్యోషధీభిస్తద్బాణనివృత్తిశ్చ తత సైనసంహృష్టసుగ్రీవప్రేషిత వానరకృతలంకాదాహః । తేనకుపితేన రావణేన చంద్రోదయానంతర ప్రేషితానాం కుంభనికుంభ శోణితాక్షయూపాక్ష కంపనప్రజంఘానాం యుద్ధం తద్వధశ్చ । తదా రాత్రిశేషేణ మకరాక్షవధశ్చాభూవన్ । ఏవం నవమీదశమ్యోరింద్రజిద్రావణ తన్మూలబలవ్యతిరిక్త సర్వరాక్షససంహారో జాతః । అస్మిన్నర్థే జాగర్తి ప్రమాణవచనజాతం క్రమాద్యుద్ధకాండే. తత్ర తత్ర యథా నవమ్యాం దివాభాగే యుద్ధస్య ప్రారంభ ఆసీదిత్యత్ర । తాం రాత్రిముషితాస్తత్ర సువేలే హరిపుంగవాః । లంకాయాం దదృశుర్వీ రావనాన్యుపవనాని చేత్యాదియుద్ధోద్యోగవర్ణనపరం। తద్రాత్రౌ నాగపాశబంధ ఇత్యత్ర। యుధ్యతామేవ తేషాం తు తథా వానర రక్షసామ్ । రవిరస్తంగతో రాత్రిః ప్రవృత్తా। ప్రాణహారిణీత్యాదిరాత్రియుద్ధవర్ణనపరమ్ । దశమ్యాం సూర్యోదయానంత మకంపనయుద్ధమిత్యత్ర । అథవత్సుదినేచాపి దుర్దినం రూక్షమారుతమితి । దివసపూర్వభాగే రావణస్య లంకాపర్యటనమిత్యత్ర । తతస్తు రావణః పూర్వే దివసే రాక్షసాధిపః । పురీం పరియయౌ లంకాం సర్వాన్ గుల్మానవేక్షితుమితి। ప్రహస్తయుద్ధం రావణపరాజయః కుంభకర్ణయుద్ధమతికాయాదీనాం యుద్ధంచ అవిచ్ఛేదేన దివాభాగ ఏవాభవన్నిత్యత్ర ।

శ్లో। కవచసుమహాకాయో బలేన మహతావృతః । అచక్ష్వమే మహాబాహో వీర్యవంతం నిశాచరమితి నానాపతాకధ్వజశస్త్రజుష్టం ప్రాసాసిశూలాయుధవజ్రజుష్టమ్ । సైన్యం నగేంద్రోపమనాగజుష్టం

కస్యేదమక్షోభ్యమభీరుజుష్టమితి— కోసౌపర్వతసంకాశః కిరీటీహరిలో
చనః । లంకాయాందృశ్యతేవీర స్సవిద్యుదివతోయదఇతిచ సాక్షాద్ధ
స్త్రనిర్దేశేన శ్రీరామవిభీషణప్రశ్నోత్తరపరం । సాయాహ్నే ఇంద్ర
జితోబ్రహ్మాస్త్రప్రయోగ ఇత్యత్ర। శ్లో। సప్తషష్టిర్హతాః కోట్యో
వానరాణాంతరస్వినామ్ । అహ్నః పంచమశేషేణ వల్లభేన స్వయం
భువఇతి । తద్రాత్రిపూర్వభాగే తద్బాధానివృత్తిరిత్యత్ర। శ్లో। తావు
భౌయుగపద్వీరౌ హనూమద్రాక్షసేశ్వరౌ। ఉల్కాహస్తౌతదారాత్రౌ
రణశీర్షేవిచేరతురిత్యాది సంజీవకరణ్యానయనపరం । తదనంతరరా
త్రౌవానరకృతలంకాదాహ ఇత్యత్ర — తతోస్తంగత ఆదిత్యేరాత్రౌ
తస్మిన్నిశాముఖే । లంకామభిముఖాస్సోల్కా జగ్ముస్తే ప్లవగర్ష
భా ఇతి । చంద్రోదయానంతరం కుంభనికుంభాదీనాం యుద్ధమి
త్యత్ర। శ్లో। చంద్రాభాభూషణాభాచ గ్రహాణాంజ్వలతాంచభా ।
హరిగాక్షుస్సైన్యాని భ్రాజయామాససర్వతఇతి । ఏవం నవమీ దశ
మీయుద్ధప్రమాణవచనాన్యుదాహృతాని । తత ఏకాదశీ ప్రభృతిషు
నరీంద్రజిత్త్రిరాత్రియుద్ధం— త్రయోదశ్యాంలక్ష్మణేనేంద్రజిద్వధః
కృతః । తస్మిన్నర్థే ప్రమాణతాం వ్యనక్తి శ్రీరామవాక్యం
యుద్ధకాండే । శ్లో। అహోరాత్రైస్త్రిభిర్వీరః కథంచిద్వినిపాతితః ।
నిస్సపత్నఃకృతోస్మ్యద్య నిర్యాస్యతిహిరావణఇతి । తతశ్చాభ్యుత్థా
నంత్వమద్యైవ కృష్ణపక్షచతుర్దశీం । కృత్వానిర్యాహ్యమావా
స్యాం విజయాయబలైర్వృతఇతి యుద్ధకాండే శ్రీ రావణంప్రతి సుపా
ర్శ్వోక్తరీత్యా చతుర్దశ్యామభ్యుత్థానం కృత్వారావణేన యుద్ధా
ర్థం స్వమూలబలంప్రేషితం తస్మిన్నేవాహనిసూర్యోదయసమయే
యుద్ధస్యప్రారం. తస్యైవ దివసస్యాష్టమభాగే రామేణమూలబలసం
హారః కృతో గాంధర్వాస్త్రేణ । ఇమమేవార్థమనువదతి భగవాన్
ప్రాచేతః యుద్ధకాండే। శ్లో। ససంగ్రామోమహాభీమః సూర్యస్యో
దయంప్రతి । రక్షసానాం వానరాణాంచ తుములస్సమపద్యతేతి ।
అనీకందశసాహస్రం రథానాంవాతరంహసామ్ । అష్టాదశసహ
స్రాణి కుంజరాణాంతరస్వినాం । చతుర్దశసహస్రాణి సాగోహాణాం

చవాజినాం । పూర్ణేశతసహస్రేద్వే రాక్షసానాంపదాతీనాం । దివసస్యాష్టమేభాగే శరైరగ్నిశిఖోపమైః । హతాన్యేకేనరామేణ రక్షసాంకామరూపిణామితిచ । తతఃపరమమావాస్యాయాం శ్రీరామరావణయోరహోరాత్రంయుద్ధం । దేవదానవయక్షాణాం పిశాచోరగరక్షసామ్ । పశ్యతాంతన్మహాయుద్ధం సర్వరాత్రిమవర్తత । నైవరాత్రింనదివసం నముహూర్తంనచక్షణం । రామరావణయోర్యుద్ధం విరామముపగచ్ఛతీతి యుద్ధకాండగతాభ్యాం వచనాభ్యామయమర్థో లభ్యతే । తతఃపరస్మిన్నహని శిష్టామావాస్యాయాం శ్రీరామేణ రావణసంహారఃకృతః — తస్యామేవ చైత్రశుక్లప్రథమాయాం రావణస్యసంస్కారః — ద్వితీయాయాంవిభీషణస్య లంకారాజ్యాభిషేకః - తృతీయాయాం సీతాదేవిసమాగమః - చతుర్థ్యాంపుష్పకేణ శ్రీరామస్యాయోధ్యాం ప్రతిప్రయాణం కిష్కింధాప్రవేశశ్చ । పంచమ్యాం భరద్వాజాశ్రమప్రాప్తిః - తస్యామేవ పంచమ్యాం చతుర్దశవర్షాణి సమాప్తిమగమన్ - అత్రప్రమాణం పూర్వమేవోక్తం - పూర్ణేచతుర్దశే వర్షే పంచమ్యాంలక్ష్మణాగ్రజః । భరద్వాజాశ్రమంప్రాప్య వవందేనియతోమునిమితి । తస్మిన్దినే భరద్వాజానుమత్యా తత్రైవస్థిత్వా చతుర్దశే హిసంపూర్ణే వర్షేఽహని రఘూత్తమ । నద్రక్ష్యామి యదిత్వాంతు ప్రవేక్ష్యామిహుతాశనమితి భరతప్రతిజ్ఞామనుస్మృత్య హనూమన్ముఖేన భరతాయస్వాగమనవృత్తాంతమావేద్య తతష్షష్ఠ్యాంప్రాతఃకాలేపుష్పకేణనందిగ్రామం ప్రాప్యజటావిశోధ్య అభ్యంజనాదిభిస్సంస్కృతస్సపరివారః శ్రీరామమూర్తిరయోధ్యాం ప్రతిప్రస్థానపరాహ్ణే - తస్మిన్నేవదినే శ్రీరామాగమోత్సవోభరతేనకృతః - తతస్సప్తమ్యాంపుష్యనక్షత్రే శ్రీమదయోధ్యారాజధాన్యాం శ్రీరామస్య ప్రథమసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకమహోత్సవోజాతః - ఏవంపట్టాభిషిక్తః శ్రీరామమూర్తిరేకాదశసహస్రవర్షాణి రాజ్యముపాస్య శిష్టరక్షణ దుష్టశిక్షణదీక్షాధుర్యః పునర్వైకుంఠపదంగతః - అత్రప్రతిపాదితస్య కాలవిశేషస్య సయుక్తి

కానవశిష్టాని ప్రమాణవచనాని శ్రీరామాయణేతద్వ్యాఖ్యానాదిషు ద్రష్టవ్యాని - గ్రన్థగౌరవభయాన్నేహోదాహృతాని । ఏవంక్రమేణ విచారితే చైత్రశుక్లషష్ఠ్యాం శ్రీరామాగమోత్సవో భరతేన కృతః - సప్తమ్యాం శ్రీరామమూర్తేః ప్రథమసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకో వసిష్ఠాదిభిః కృతః - అష్టమ్యాం సీతాయా యోగమాయాయా జన్మోత్సవో జనకరాజేన కృతః - నవమ్యాం శ్రీరామజన్మోత్సవో దశరథేన కృత ఇతి నిర్ణీతో భవతి । తస్మాదాస్తికైః షష్ఠ్యాం రామాగమోత్సవం కృత్వా సప్తమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవః కార్యః । తథాహి । శక్తశ్చేచ్చైత్రశుక్లప్రథమాయాం శ్రీరామాయణపారాయణప్రారంభం కృత్వా సప్తమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవం కృత్వా అష్టమ్యాం పునః ప్రారభ్య యోగమాయాయాః సీతాయా జన్మోత్సవం కృత్వా నవమ్యాం శ్రీరామజన్మసర్గం పఠిత్వా రామజన్మోత్సవం కృత్వా దశమ్యాం సీతాకల్యాణోత్సవం కుర్యాత్ । సీతాకల్యాణోత్సవస్తు ఫాల్గునశుక్లపూర్ణిమాయాముత్తరఫల్గునీనక్షత్రయుక్తాయామభూదితి కేషాంచిత్ - చైత్రశుక్లత్రయోదశ్యాముత్తరఫల్గునీనక్షత్రయుక్తాయామభూదిత్యన్యేషాం ప్రవాదః - తస్యాకాలవచనస్య క్వాప్యనుపలంభాత్ - నవరాత్రితాద్వ్యగ్నిసాసంభవాచ్చ జన్మోత్సవానన్తరం కల్యాణోత్సవః కార్య ఇతి యుక్తిర్దృశ్యతే - అతస్సప్తమీపట్టాభిషేకపక్షే నవమ్యాం జన్మోత్సవం కృత్వా సీతాకల్యాణోత్సవపర్యంతం బాలకాండం పఠిత్వా దశమ్యాం కల్యాణోత్సవం కృత్వా కాండశేషం పఠిత్వా రాత్రౌ పుష్పకాదికం రథాదియానమారోప్య గ్రామవీథీషు ప్రదక్షిణక్రమేణ వైవాహికాలంకృతయోః నవపరిబర్హయోః సపరివారయోర్విజితపరశురామయో రయోధ్యాపురప్రవేశోత్సవం కుర్యాత్ - ఏవం కృతే తత్తదుత్సవదినే తత్తదుత్సవార్థం తత్తత్కథాపఠనమనుక్రమాద్భవతీతి భాతి - అన్యథా రామనవమ్యాదిషు యుద్ధకాండాదీనాం పఠనావసరే రామజన్మసర్గాదీనాం పఠనమనుక్రమాన్న సిధ్యతి - ఏవం సప్తమీపర్యంతం కాండషట్కపా

యణం - అనంతరం బాలకాండపారాయణం చతుర్థమప్యనుష్ఠేచ్ఛేత్ - అధ్యాత్మరామాయణాగస్త్యరామాయణ దూర్వాసరామాయణాద్యన్యతమస్య లఘుగ్రంథస్య పారాయణం పూర్వోక్తన్యాసక్రిమాత్కుర్యాత్ తత్తద్దివసే తత్తత్కథాంపఠిత్వా తత్తదుత్సవాన్ కుర్యాత్ శ్రీరామాయణపారాయణంతు ప్రథమాయామేవ ప్రారభ్యదశమ్యాం పట్టాభిషేకంకుర్యాత్ - దశమీపట్టాభిషేకపక్షేతు । రాజాధిరాజస్య శ్రీరామమూర్తే రయోధ్యాయాం ప్రతివర్షం విజయదశమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవో జాతఇతి శరన్నవరాత్రిప్రతిపది రామాయణపఠనప్రారంభంకృత్వా దశమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవకరణే విధానం యథా దృశ్యతే తథా చైత్రశుక్లదశమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవకరణే యత్కించిద్విధానం నోపలభ్యతే - కించ - తద్దశమ్యాం పూర్వమయోధ్యాయాం శ్రీరామమూర్తేర్యః కశ్చిదుత్సవో జాత ఇతి కుత్రాపి నోపలభ్యతే - కింతు - నవరాత్రి రామాయణపారాయణం కృత్వా అంతే పట్టాభిషేకః కార్యఇత్యేతావన్మాత్రమేవవిశేషః - సప్తమీపట్టాభిషేకపక్షేతు - యథ జన్మోత్సవాదయస్తత్తద్దివసేషు క్రియంతే తథా చైత్రశుక్లసప్తమ్యామపి పట్టాభిషేకోత్సవకరణే శ్రీరామమూర్తేః ప్రథమపట్టాభిషేకదినసంబంధ్యంభవతీతి గరీయాన్విశేషః - తథాపి సర్వదా భగవదుత్సవాచరణపరత్వంతు శ్రేయస్కరమేవ । ఏవంస్థితే యస్మిన్ కస్మిన్దినే యథాశక్తి యథావిభవం శ్రద్ధాపరయా చ భక్త్యా విధిముత్సృజ్యాపిభవద్ధర్మాచరణే అగ్నిహోత్రాదికర్మణివత్ప్రత్యవాయో న భవతి। తదుక్తం శ్రీభాగవతే ఏకాదశస్కంధే నిమిజాయంతేయసంవాదే । శ్లో । యానాస్థాయ నరో రాజన్ న ప్రమాద్యేత కర్హిచిత్ । ధావన్నిమీల్య వా నేత్రే న స్ఖలేన్న పతేదిహ । అస్య వ్యాఖ్యా శ్రీధరాచార్యకృతా । యానితి । యాన్ భగవద్ధర్మాన్ ఆస్థాయ ఆశ్రిత్య యోగాదిష్వివ - న ప్రమాద్యేత - విఘ్నైర్న విహన్యేత కించ - నిమీల్య నేత్రే ధావన్నపి ఇహ తేషు - భాగవతధర్మేషు న స్ఖలేత్ - నిమీలనం నామా

తా జ్ఞానం-యథాహుః - శ్రుతిస్మృతీ ఉభే నేత్రే విప్రాణాం పరికీర్తితే-ఏకేన వికలః కాణో ద్వాభ్యామంధః ప్రకీర్తిత ఇతి - అజ్ఞాత్వా ప్రీత్యర్థః - యథాపదన్యాసమతిక్రమ్య కృతిధావనం - తద్వత్ శ్రీపికే చిత్రం చికీర్షతి క్రియా శీఘ్రమనుష్ఠానం ధావనం - తథా అనుష్ఠితస్సన్నపి న స్ఖలేత్ - ప్రత్యవాయీ న స్యాత్ - తథా న పతేత్ - ఫలాన్న భ్రశ్యేదితి ॥ అతః యథారుచిర్యథాచార స్తథా కుర్వంతు సంతత ఇత్యాలపంతి మూలధావనే నేత - ప్రవృత్తమనుసృత్య శ్రీరామాగమోత్సవ ప్రయోగో లిఖ్యతే । యథా। చైత్రశుక్లషష్ఠ్యాం ప్రాతః పూజాం సమాప్య అత్యుచ్ఛ్రితం కిదండాగ్రనిబద్ధ హనూమచ్చిహ్న చిహ్నితపతాకాం విత హనూమద్ధ్వజోచ్ఛ్రయణం కృత్వా సంపూజ్య గీతవాదిత్రకుశలాన్ రామకీర్తనకారిణః శ్రీమద్భక్తాన్ బ్రాహ్మణానాహూయ తాన్ వీణావేణుమృదంగ తాళాదికంచ సంపూజ్య రామభజనార్థం తాన్ నృత్యాద్యైర్భజనాదికం కారయేత్ వారస్త్రీభిర్నృత్యగీతాదికం కారయేత్ శ్రీరామాయణస్థ రామాగమనకథాం పఠిత్వా లాజాక్షతకుసుమసుగంధచూర్ణాదిభి ధూపదీపనైవేద్యనీరాజనాదిభిశ్చ యథావిభవం పుస్తకే ప్రతిమాయాంచ పూజాం కుర్యాదితి శ్రీరామాగమోత్సవవిధి స్సమాప్తః ॥

శ్రీసీతారామ పట్టాభిషేకప్రయోగః

హరిః ఓం శ్రీ మన్వంతరగుచ్ఛే విహారిరీత్యా చైత్రశుక్ల సప్తమ్యాం శ్రీరామాత్ అయోధ్యా పట్టాభిషేకోత్సవః కార్యః । తత్రాయం ప్రయోగః శ్రీ సీతారామ పట్టాభిషేక ప్రతిమాం కల్యాణ

మంటపం ప్రవిశ్య నమస్సదస ఇతి పరిషదముపస్థాయ । నమస్సదసే నమస్సదసస్పతయే నసుప్నఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే నమో దివే నమః పృథివ్యై । ఏతత్కల్యాణమంటపాంతః స్థితవిద్వన్మహాజనాః శ్రీసీతారామపట్టాభిషేకాఖ్యం శుభకర్మకర్తుం మమ యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు - ఇతి ప్రార్థ్యతాన్ యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితి తైరనుగృహీతః - తేభ్యో దక్షిణ తాంబూలాదికం దత్వా । పవిత్రపాణిః పత్న్యాసహ ప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్య శ్రీసీతా లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర ప్రీత్యర్థం శ్రీ సీతారామపట్టాభిషేకాఖ్యం శుభకర్మకరిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య । ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్ । అస్మిన్ పట్టాభిషేకే శుభకర్మణ్యాచార్యం వసిష్ఠం త్వామహం వృణే । ఇతి సఫలాక్షతైర్వృణుయాత్ । వృతోస్మీతి ప్రతివచనం ॥ శ్లో ॥ యథా చాత్ర వసిష్ఠోభూ దిక్ష్వాకూణాం పురోహితః । తథా పట్టాభిషేకేస్మిన్నాచార్యో భవ సువ్రత । ఇతి ప్రార్థ్య । అస్మిన్ శ్రీరామపట్టాభిషేక శుభకర్మణి బ్రహ్మాణం వామదేవం త్వామహం వృణే - ఇతి పూర్వవద్వృణుయాత్ । వృతోస్మీతి ప్రతివచనం । శ్లో । వామదేవో యథాబ్రహ్మ బ్రహ్మయోధ్యాపురే పురా । తథా పట్టాభిషేకేఽస్మిన్ బ్రహ్మా భవ బుధోత్తమ - ఇతి ప్రార్థ్య । ఏవమేవ జాబాలిం కాశ్యపం కాత్యాయనం గౌతమం సుయజ్ఞం విజయం చేత్యష్టావృత్విజశ్చ పద్రష్టారంచ వృత్వా ప్రార్థయేత్ । సర్వే స్వస్వకర్మకుశలాః సర్వే శ్రీరామరూపిణః । స్వస్వకర్మవినిర్వర్త్యై కృతార్థం కురుతాదరాత్ । ఇతి ప్రార్థ్య తాన్ మధుపర్కాదినా పూజయేత్ । తే చ జాబాలకాశ్యపాదయః కర్మచ్ఛిద్రపిధానార్థం శ్రీరామతారక సహస్రనామానిత్రియుతం తాంశ్చ జపేయుః - ఆచార్యబ్రహ్మాణౌ వసిష్ఠవామదేవౌ పట్టాభిషేకకర్మణి యుక్తౌ భూయాస్తాం । అథాచార్యో విఘ్నేశం విష్వక్సేనం వా చావాహ్య పూజయిత్వా పుణ్యాహం వాచయేత్ । అసంభవే పంచవాక్యైః పుణ్యాహం వాచయేత్ । తదిత్థం " మహ్యం సహకుటుంబాయ శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయకర్మణే సుజనాన్ నమస్కుర్వాణ యాద్య కరిష్యమాణ

శ్రీరామాపట్టాభిషేకాఖ్యస్యకర్మణ పుణ్యాహంభవంతో బ్రువంతు। ఓం పుణ్యాహంకర్మణోస్తు ॥ ఓం యత్పుణ్యంనక్షత్రం=ఏవంతనుతే। ఓం మహ్యంసహకుటుంబాయ శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయకర్మణే మహాజనాః నమస్కుర్వాణాయాద్య కరిష్యమాణ శ్రీరామపట్టాభిషేకాఖ్య కర్మణే స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు— ఓం స్వస్తి కర్మణోస్తు ॥ స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః—ర్దధాతు ॥ ఓం మహ్యంసహకుటుంబాయ శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయకర్మణే మహాజనాః నమస్కుర్వాణాయ అద్యకరిష్యమాణ శ్రీరామపట్టాభిషేకాఖ్యస్యకర్మణః ఋద్ధింభవంతో బ్రువంతు ॥ ఓం కర్మఋధ్యతాం ఋధ్యాస్మస్తోమం- కామమహాః॥ శ్రీరస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు - అస్తు శ్రీః కల్యాణంభవంతో బ్రువంతు అస్తుకల్యాణం-ప్రజాపతేనత్వదేతా=న్యన్యోనాం ॥ పుణ్యాహవాచన ఫలసమృద్ధిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు పుణ్యాహవాచనఫలసమృద్ధిరస్తు ॥ ఏవం స్వస్తివాచ్యగోమయోపలిప్తాయాం మలంకృతాయాం భూమ్యాం బ్రహ్మజజ్ఞానమిత్యాదిమంత్రైః ప్రాగపవర్గం రేఖాత్రియంలిఖిత్వా। బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతస్సురుచో వేనఆవః-సబుధ్న్యాఉపమా అస్యవిష్ఠాస్సతశ్చయోనిమసతశ్చవివః। ఇతిమధ్యే। యమాయసోమగ్ంసునుత యమాయజుహుతాహవిః- యమగ్ంహయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరంకృతః ఇతిదక్షిణతః। ఆప్యాయస్వసమేతుతే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియం భవావాజస్యసంగథే। ఇత్యుత్తరతః। ఏవంత్రిస్రోరేఖాలిఖిత్వా యోరుద్రో అగ్నావిత్యాదిభిరుదగపవర్గం రేఖాత్రియంవిలిఖేత్। యోరుద్రో అగ్నౌ యోఅప్స్వయఓషధీషు యోరుద్రోవిశ్వాభువనావివేశతస్మై రుద్రాయ నమోఅస్తు- ఇతిమధ్యే,-అపఉపప్ర శ్యఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం - సమూఢమస్యపాగ్ంసురే ఇతిపశ్చాత్। ఇంద్రంవిశ్వాఅవీవృధన్ సముద్రవ్యచసంగిరః రథీతమగ్ంరథీనాంవాజానాగ్ం సత్పతింపతిం । ఇతిపురతః। ఏవంలిఖిత్వా- అద్భిరవోక్ష్య। తత్రచతుర్వింశతిప్రస్థపరిమితవ్రీహీన్నిక్షిప్య - తదుపరి తావత్యేవతండులరాశౌ తస్త్రిలంకృతే ప్రాగాద్యష్టదిక్షు బ్రహ్మజజ్ఞానమిత్యష్టౌ కలశా[illegible]ప్ర

స్థాప్య - మధ్యే పూర్వాదిక్రమేణ చతురః కలశాన్ ప్రతిష్ఠాప్య బ్రహ్మజజ్ఞానం=మసతశ్చవివః। ప్రతికలశం। మంత్రావృత్తిః। తేషామా పోవా ఇదగ్ం శన్నో దేవీరితి మంత్రాభ్యామష్టదిక్షునదీతీర్థాని మధ్య కుంభేషు చతుస్సముద్రతీర్థాని చాపూర్య అలాభే శుద్ధోదకాన్యాపూర్య। ఆపో వా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వా భూతాన్యాపః= భూర్భువః సువగాపస్సోం। శన్నో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే। శంయోరభిస్రవంతు నః। ఇతి తీర్థాన్యాపూర్య। ఓం భూర్భువస్సువరోమిత్యక్షతాన్నిక్షిప్య। గంధకుసుమమాలాదిభిరలంకృత్య - తేషు కలశేషు। కాండాత్కాండాదితి దూర్వాం నిక్షిప్య। మం। కాండాత్కాండాత్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః - । ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ। పుష్పవతీరితి పుష్పాణి। మం। పుష్పవతీః ప్రసూవతీః ఫలినీరఫలా ఉత। అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణవః। యాః ఫలినీరితి ఫలాని। మం। యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పాయాశ్చ పుష్పిణీః। బృహస్పతి ప్రసూతాస్తా నో ముంచత్వగ్ంహసః। అశ్వత్థేవ ఇతి పంచత్వక్పంచ పల్లవాని। మం। అశ్వత్థే వో నిషదనం పర్ణే వో వసతిః కృతా। గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషం। సహిరత్నానీతి పంచరత్నాని। సహిరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః। తం భాగం చిత్రమీమహే। హిరణ్యరూప ఇతి హిరణ్యం। హిరణ్యరూపస్స హిరణ్య సందృగపాన్నపాత్సేదు హిరణ్యవర్ణః - హిరణ్యాత్పరి యోనేర్నిషద్యా హిరణ్యదా దదత్యన్నమస్మై। గంధద్వారామితి శ్రీచందనగోరోచన గైరికపద్మకస్తా కుంకుమకర్పూర సిద్ధార్థసప్తమృత్తికా దేవదారు ప్రముఖసుగంధద్రవ్యాణి నిక్షిప్య। మం। గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్। ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్। పూర్వదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యో నమ ఇత్యాదినామమంత్రైస్తత్తత్కలశే తత్తద్దిక్ప్రవహన్నదీతీర్థాన్యావాహ్య। ఓం పూర్వదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యో నమః - ఓం ఆగ్నేయదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యో నమః - ఓం యామ్యదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యో నమః - ఓం నైరృతదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యో నమః - ఓం పశ్చిమదిక్ప్రవహన్నదీ

తీర్థేభ్యోనమః - ఓం వాయవ్యదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యోనమః - ఓం ఉత్తరదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యోనమః - ఓం ఈశాన్యదిక్ప్రవహన్నదీతీర్థేభ్యోనమః । ఇత్యావాహ్య । ఇమం మే గంగే యమునే సరస్వతి=సుషోమయా । ఇత్యభిమంత్ర్య । ఓం పూర్వసముద్రాయనమః ఇత్యాదినామమంత్రైః పూర్వాదిక్రమేణ తత్తత్కలశే తత్తత్సముద్రమావాహ్య । ఓం పూర్వసముద్రాయనమః ఓం దక్షిణసముద్రాయనమః- ఓం పశ్చిమసముద్రాయనమః- ఓం ఉత్తరసముద్రాయనమః- ఇత్యావాహ్య । సముద్రాయ వయునాయ సింధూనాం పతయేనమః । నదీనాగ్ంసర్వాసాంపిత్రే జుహుతా విశ్వకర్మణే విశ్వాహామర్త్యగ్ంహవిః- ఇత్యభిమంత్ర్య । తత్రతత్త్వాయామీతి వరుణమావాహ్య । తత్త్వాయామి=ప్రమోషీః । ఆవాహితేభ్యస్తీర్థేభ్యోనమఇతి షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య । దధిక్రావ్ణ్ణఇత్యాది హిరణ్యవర్ణాః పవమానః సువర్జనఇతి మంత్రైరభిమంత్ర్య । దధిక్రావ్ణ్ణో అకారిషం=తారిషత్ । ఆపోహిష్ఠామయో=జనయథా చనః । హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః=శగ్గ్స్యోనాభవంతు । పవమాన స్సువర్జనః = జాతవేదా మోర్జయంత్యా పునాతు । ఇత్యభిమంత్ర్య నీరాజయేత్ । అనంతరం శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామప్రతిమాం సౌవర్ణీం అగ్న్యుత్తారణాదిభిః సంస్కృత్యప్రాణైః ప్రతిష్ఠాపితాం పట్టాభిషేక మంటపాంస్థిత దివ్యసింహాసనే ప్రతిష్ఠాప్య పుస్తకంచ సంస్థాప్య శ్రీరామచంద్ర ప్రీత్యర్థం షోడశోపచారపూజాం కరిష్యఇతి సంకల్ప్య కలశశంఖపూజాపురస్సరం సర్వోపచారైరభ్యర్చ్య- పుష్పాక్షతలాజవస్త్రాంగుళీయ ఛత్రచామరాది పట్టాభిషేక సంభారార్థ ప్రోక్షణాదినా శుచీకృత్య హోమకరణపక్షే వక్ష్యమాణ ప్రకారేణ యథావిధి హోమంకుర్యాత్ । హోమాకరణపక్షే హోమద్రవ్యం బ్రాహ్మణాయదత్వా - శిరస్యంజలిమాధాయేతి పట్టాభిషేకసర్గం పఠిత్వా - పూర్వాభి మంత్రిత కలశతీర్థోదకైర్యజమానః ఆచార్య ఋత్విగ్బ్రాహ్మణ కన్యామంత్రి ఘోషాది । సహస్రాగాది ద్రవ్యైర్మేనీరాభిషించేత్ । వసవస్త్వా

పురస్తాదభిషించంతుగాయత్రేణ ఛందసా । రుద్రాస్త్వాదక్షిణతో౽భి
షించంతు త్రైష్టుభేనఛందసా । విశ్వేత్వాదేవా ఉత్తరతో౽భిషించం
త్వానుష్టుభేన ఛందసా। బృహస్పతిస్త్వోపరిష్టా దభిషించంతుపాంక్తే
ఛందసా॥ సామ్రాజ్యాయసుక్రతుః । దేవస్యత్వాసవితుః ప్రసవే –
అశ్వినోర్బాహుభ్యాంపూష్ణోహస్తాభ్యామశ్వినోర్భైషజ్యేన । తేజ
సేబ్రహ్మవర్చసాయాభిషించామి । దేవస్యత్వాసవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినోర్బాహుభ్యాం । పూష్ణోహస్తాభ్యామింద్రస్యేంద్రియేణ ।
శ్రియై యశసే బలాయాభిషించామి। అర్యమణం బృహస్పతిమింద్రం
దానాయచోదయ । వాచంవిష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచ
వాజినం। సోమగ్ం రాజానం వరుణమగ్నిమన్వారభామహే ॥ అది
త్యాం విష్ణుగ్ం సూర్యంబ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిం దేవస్యత్వా
సవితుః ప్రసవేశ్వినో ర్బాహుభ్యాంపూష్ణోహస్తాభ్యాగ్ంసరస్వత్యై
వాచోయంతుర్యంత్రేణాగ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషించామీం
ద్రస్య బృహస్పతేస్త్వాసామ్రాజ్యేనాభిషించామి । ఇతి తైత్తిరీయ
బ్రాహ్మణమంత్రైరభిషిచ్య – తతఐతరేయబ్రాహ్మణఖండికయా
చాభిషించేత్ । ఇంద్రియంవా ఏతదస్మింల్లోకేయద్దధి యద్దధ్నాభి
షించతీంద్రియమేవాస్మిం స్తద్దధాతిరసోవా ఏష ఓషధివనస్పతిషు
యన్మధు యన్మధునాభిషించతి । రసమేవాస్మిం స్తద్దధాతి తేజోవా
ఏతత్పశూనాం యద్ఘృతంయద్ఘృతేనాభిషించతి తేజఏవాస్మిం స్తద
ధాత్యమృతంవా ఏతదస్మిం ల్లోకేయదాపోయ దద్భిరభిషించ
త్యమృతమేవాస్మిం స్తద్దధాతి । ఇమాఆపశ్శివతమా ఇమాస్స
ర్వస్యభేషజీః । ఇమారాష్ట్రస్య వర్ధనీరిమారాష్ట్రభృతో౽మృతాః ॥
యాభిరింద్రమభ్యషించత్ప్రజాపతిస్సోమంరాజానం వరుణం యమం
మనుమ్ । తాభిరద్భిరభిషించామిత్వామహం రాజ్ఞాంత్వమధిరాజో
భవేహ । మహాంతంత్వామహీనాం సమ్రాజంచర్షణీనాం – దేవీ
జనిత్ర్యజీజనద్భద్రా జనిత్ర్యజీజనత్ । దేవస్యత్వాసవితుఃప్రసవే౽శ్వినో
ర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యామగ్నేస్తేజసాసూర్యస్య వర్చసేంద్ర
స్యేంద్రియేణాభిషించామి బలాయశ్రియై యశసే౽న్నాద్యాయభూర్భు

పప్స్వరాపఠం । అమృతాభిషేకోస్త్వితి రామప్రతిమాం పుస్తకం చాభిషిచ్య సర్వమంగళవాద్యపురస్సరం ధూపదీపాదిసర్వోపచారైః స్వర్ణరత్నాంగులీయ ఛత్రచామరాదిభిరలంకృత్య భక్ష్యభోజ్యాదికం నివేద్య । కన్యాభిర్నీరాజ్య పుష్పాక్షతైరాశిషో వాచయిత్వాఽఽరాధ్య దండవత్ప్రణమేత్ । అనంతరం శ్రీరామాయణమంతార్థ శ్రావయితారమాచార్యం సపత్నీకం శ్రీసీతారామరూపం పూజయామీతి సంకల్ప్య మహోన్నతపీఠే తౌ దంపతీ నిషాద్య పాదప్రక్షాళనం కృత్వా తత్తీర్థం శిరసి కృత్వా గంధమాల్యధూపదీపాదిభిరభ్యర్చ్య ప్రథమమాచార్యపత్న్యై హరిద్రా కుంకుమగంధపుష్పమాంగల్యపాదాంగుళ్యాభరణాదీని దత్వా సకూర్పాసక కౌశేయాంబరం చ దత్వాఽలంకృత్య - ఆచార్యాయ దివ్యవస్త్రయుగ్మ రామనామాంగుళీయక చతుర్వింశతిసహస్ర శతదశక చతుర్వింశత్యన్యతమదక్షిణా గోభూశ్రీరామాయణ పుస్తకస్వర్ణప్రతిమాపాదుకాఛత్రచామరగృహోపకరణ ముక్తాహారాదికం చ యథావిభవం యథాశక్తి దత్వా పూజయేత్ । అథ ఋత్విజాం వసిష్ఠాదిక్రమేణ కలశవస్త్రోపవీతదక్షిణాతాంబూల చందనాదీని దత్వా సంపూజ్య - అష్టౌ నార్యో హరిద్రాకుంకుమచందనమాల్యవస్త్రాదిభిరారాధ్య నీరాజ్య దండవత్ప్రణమేత్ । అథ చతుర్వింశతి సహస్రాణి వా చతుర్వింశతిశతం వా చతుర్వింశతిదశ వా చతుర్వింశత్యన్యూనాన్ యథాభవేయుస్తథా బ్రాహ్మణాన్ భోజయెదాశిషో వాచయేత్తేభ్యో దక్షిణాదికం దత్వా రాత్రౌ శ్రీరామాయణపుస్తకం ప్రతిమాం చ గజాదియానమారోప్య మహోత్సవం గ్రామవీథీషు ప్రాదక్షిణ్యక్రమేణ కారయిత్వా పునర్గృహం ప్రవేశయేత్ । ఏతదాచార్యపూజాదికం యదా కదా వా శ్రీరామాయణపట్టాభిషేకకరణే తదుత్సవసమయ ఏవ కుర్యాత్ । నవరాత్రోత్సవాదిషు ఉత్సవాంతే ఆచార్యపూజాదికం రాత్ర్యుత్సవాదికం చ కుర్యాదితి శ్రీరామపట్టాభిషేకప్రయోగః । అథ హోమకరణపక్షే తద్విధిః ।

అగస్త్యోక్తాగమ హోమవిధిః

శ్రీరామార్చనచంద్రికా ప్రతిపాదితాగస్త్యోక్తాగమమార్గేణాత్ర ప్రథమం లిఖ్యతే । తదనంతరం బోధాయనోక్త వైదికమార్గేణాపి । తత్రాయమాగమోక్తప్రయోగః । ఉపాసకానామయమేవ ముఖ్యత్వేన విహితః । యథా । యథావద్విహితే ఔపాసనకుండే స్థితం వైదికాగ్నిం ప్రజ్వాల్య హోమం కుర్యాత్ । తదసంభవే లౌకికాగ్నిం శ్రోత్రియాగారాదాహృత్య అరత్నిమాత్రపరిమితస్య రేఖోల్లేఖనాదినా యథావిధిసంస్కృతస్య కుండస్య స్థండిలస్య వా పురతః పాత్రేణ సంస్థాప్య । మూలమంత్రేణ వీక్ష్య । ఫడిత్యస్త్రేణ ప్రోక్ష్య । తేనైవ దర్భైః సంతాడ్య । హుమితి కవచేనావకుంఠ్య । ఏవం వీక్షణాదిభిః క్రవ్యాదాంశం పరిత్యజ్య । దేవాంశమగ్నిం రమిత్యగ్నిబీజతశ్చైతన్యేన సంయోజ్య మూలమంత్రేణాభిమంత్ర్య భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నిం స్థండిలోపరి ప్రతిష్ఠాప్య ప్రజ్వాల్య - ప్రాణానాయమ్య - దేశకాలౌ సంకీర్త్య - శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం పట్టాభిషేకాఖ్యే శుభకర్మణి సాంగం సాయుధం సపరివారం శ్రీరామం సిద్ధాన్నద్రవ్యేణ యక్ష్యే । ఇతి సంకల్ప్య - నిత్యపూజాహోమే అన్వాధానాదికం నాస్తి - ఇతరహోమేషు కుర్యాదేవ । యథా । అగ్నిమిధ్వా - అగ్నేర్ధ్యానమలంకృత్య - దర్భైః పరిస్తీర్య - ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ సంస్తీర్యేత్యాదివత్పాత్రాణ్యాసాద్య - ప్రోక్షణకాలే మూలమంత్రేణ యజ్ఞసాధనసంభారాన్ ప్రోక్ష్య పూర్ణపాత్రనిధానమాజ్యసంస్కారం కృత్వా ఇధ్మప్రక్షేపణాంతం స్వగృహోక్తప్రకారేణ కృత్వా వాగ్యతో భూత్వా న్యాసం కుర్యాత్ । సహస్రార్చిషే హృదయాయ నమః - స్వస్తిపూర్ణాయ శిరసే స్వాహా - ఉత్తిష్ఠపురుషాయ శిఖాయై వషట్ - ధూమ్రవ్యాపినే కవచాయ హుం - సప్తజిహ్వాయ నేత్రత్రయాయ వౌషట్ - ధనుర్ధరాయ అస్త్రాయ ఫట్ - ఇతి న్యాసం కృత్వా । సమిద్ధస్తః । వైశ్వానర జాతవేద ఇహావహ లోహి

తాడీ సర్వకర్మాణి సాధయ సాధయ స్వాహా – ఏవమావాహ్యసమిధం క్షిప్త్వా । ఓం చిత్పింగళ హన హన దహ దహ పచ పచ సర్వజ్ఞాజ్ఞాపయ స్వాహా । ఇత్యగ్నిం దీపయేత్ ॥ అగ్నిం ప్రజ్వలితం వందే జాతవేదసమూజితం హిరణ్యవర్ణమమలం సమిద్ధం సర్వతోముఖం ॥ ఇతినమస్కృత్య । ఓం ఓమిత్రిపరిణవపంచదశావృత్త్యా సకలజగత్కారణవహ్నేర్గర్భాధానాదికాః క్రియాస్సంపద్యంతాం స్వాహా । ఇతిగర్భాధానాది పంచదశసంస్కారాన్ । విభావ్య । మణిబంధౌ సమాకృత్వా తన్మధ్యేం గుప్తకాంక్షిపేత్ ముద్రేయం సప్తజిహ్వాఖ్యా దర్శయేజ్జాతవేదసే । ఇతి సప్తజిహ్వాముద్రాం ప్రదర్శ్య । ఓం జాతవేదసే నమః ఓం సప్తజిహ్వాయ నమః – ఓం హవ్యవాహనాయ నమః – ఓం అశ్వోదరజాయ నమః – ఓం వైశ్వానరాయ నమః – ఓం కౌమారచేతసే నమః ఓం విశ్వముఖాయ నమః – ఓం దేవముఖాయ నమః – ఇత్యష్టదిక్ష్వగ్నిం సంపూజ్య – మధ్యేగ్నౌ రత్నసింహాసనం విభావ్య – తస్మిన్ శ్రీరామచంద్రం సాంగం సాయుధం సశక్తిం సపరివారం సహితమావాహయామి । ఇతి పూజామండలస్థితం రామమావాహ్య మంత్రన్యాసం కుర్యాత్ । ఓం రాం నమః – శిరసి – ఓం రాం నమః భ్రూమధ్యే – ఓం మాం నమః హృదయే – ఓం యం నమః నాభౌ । ఓం సం నమః గుహ్యే – ఓం మం నమః పాదయోః – ఓం రాం నమః – శిరసి । ఓం రామాయ నమః నాభౌ । ఓం నమో నమః । పాదయోః । ఏవం న్యాసం కృత్వా ॥ ఆవాహినీ । స్థాపనీ । సన్నిధీకరణీ । సన్నిరోధినీ । సమ్ముఖీకరణీ । సకలీకరణీ । మహాముద్రా । శంఖ । చక్ర । గదా । పద్మ ధేను కౌస్తుభ । గరుడ । శ్రీవత్స । వనమాలా యోనిముద్రాఖ్య సప్తదశముద్రాః ప్రదర్శ్య । గంధపుష్పాక్షత ధూపదీపైరగ్నౌ శ్రీరామం సంపూజ్య । స్రువేణాజ్యమాదాయ స్రుచి గృహీత్వా । ఆఘారావాఘారౌ । చతుర్గృహీతేనాజ్యేనాగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహేత్యాజ్యభాగౌ హుత్వా ॥ పునశ్చతుర్గృహీతేనాజ్యేనాగ్నయే స్వాహేత్యగ్నిముఖాహుతిం జుహుయాత్ । ఇత్యగ్నిముఖం ॥ తతస్సాజ్యపుష్పం హవిః ॥ హుమితి వచేనానవకుంభ పఠితః స్త్రీణాం [illegible] మూలమంత్రేణ [illegible]

వాభిమంత్ర్య । హోమద్రవ్యం స్రువేణాన్య జ్జుహుయాత్స్రుగము ద్రయా । నాగవల్లీదళయుజా తులసీ గర్భయాథవా। మధ్యమా నామి కాంగుష్ఠైః స్రుగముద్రాప్రకీర్తితా । ఆదౌ - శ్రీరామాయణ వశక్త్రిరాయస్వాహేతి షోడశాహుతీర్హుత్వా । నిత్యపూజహోమే ద్వారపీఠాంగదేవతా హోమంకుర్యాత్ । శ్రీరామాయేదంనమ మితి త్యాగః । పట్టాభిషేకహోమేతు మూలమంత్రేణ సహస్రావృత్తి రాత్రేన హుత్వా రామగాయత్ర్యాచ సహస్రాహుతీర్హుత్వా సంక్షేపసర్గశ్లోకైర్వాహుత్వా - తతః ద్వారపీఠాంగదేవతానామేకై కాహుతిం జుహుయాత్ । తత్రగణేశాదిద్వారస్థాః త్రింశద్భ వంతి । ఓం గంగణేశాయస్వాహా గణేశాయేదంనమ ॥ ఏవముత్త రత్రాపి తత్తన్నామ్నా త్యాగః - మంత్రోక్త దేవతాభ్య ఇదంనమమే తివా । ఓం నంసవిత్రేస్వాహా - ఓం హంశివాయస్వాహా - ఓం హ్రీం వాశక్త్యైస్వాహా - ఓం దీందీపకళానాథాయస్వాహా - ఓం క్షేం క్షేత్ర పాలకాయస్వాహా - పూర్వద్వారే - ఓం ద్వారశ్రియైస్వాహా - ఓం దేహల్యైస్వాహా - ఓం ధాత్రేస్వాహా - ఓం విధాత్రేస్వాహా - ఓం గంగాయైస్వాహా - ఓం యమునాయైస్వాహా । దక్షిణద్వారే । ఓం ద్వారశ్రియైస్వాహా - ఓం దేహల్యైస్వాహా ఓం భద్రాయస్వాహా - ఓం సుభద్రాయస్వాహా ఓం గోదావర్యైస్వాహా - ఓం కృష్ణవేణ్యై స్వాహా - ఓం పశ్చిమద్వారే। ఓం ద్వారశ్రియైస్వాహా - ఓం దేహల్యై స్వాహా - ఓం చండాయస్వాహా - ఓం ప్రచండాయస్వాహా - ఓం రే వాయైస్వాహా - ఓం తాపిన్యైస్వాహా - ఉత్తరద్వారే । ఓం ద్వార శ్రియైస్వాహా - ఓం దేహల్యైస్వాహా - ఓం బలాయ స్వాహా - ఓం ప్రబలాయస్వాహా - ఓం వాణ్యైస్వాహా - ఓం వేణ్యైస్వాహా - ఓం శంఖనిధయేస్వాహా - ఓం పద్మనిధయేస్వాహా । అథమండూకాదిపీఠ దేవతాష్టచత్వారింశత్ । ఓం మండూకాయస్వాహా - ఓం కాలా గ్నిరుద్రాయ స్వాహా - ఓం కూర్మాయస్వాహా - ఓం ఆధారశక్త్యై స్వాహా - ఓం క్షీరసాగరాయస్వాహా - ఓం శ్వేతద్వీపాయస్వాహా

ఓం రత్నమంటపాయస్వాహా- ఓం కల్పవృక్షాయస్వాహా - ఓం రత్నవేదికాయైస్వాహా- ఓం రత్నసింహాసనాయస్వాహా — ఓం ధర్మాయస్వాహా - ఓం జ్ఞానాయస్వాహా — ఓం వైరాగ్యాయస్వాహా ఓం ఐశ్వర్యాయస్వాహా - ఓం అధర్మాయస్వాహా — ఓం అజ్ఞానయస్వాహా - ఓం అవైరాగ్యాయస్వాహా- ఓం అనైశ్వర్యాయస్వాహా- ఓం ఆనందకందాయస్వాహా - ఓం సంవిన్నాళాయస్వాహా—ఓం పరతత్వసరోరుహాయస్వాహా ఓం ప్రకృతిపత్రేభ్యస్స్వాహా-ఓం వికారకేసరేభ్యస్స్వాహా - ఓం పంచాశద్వర్ణాఢ్యకర్ణికాయైస్వాహా — ఓం అ. అర్కమండలాయ ద్వాదశకలాత్మనేస్వాహా— ఓం చంద్రమండలాయ షోడశకలాత్మనేస్వాహా - ఓం రంవహ్నిమండలాయ దశకలాత్మనేస్వాహా - ఓం సత్వాయప్రబోధత్మనేస్వాహా - ఓం రజసేప్రవృత్త్యాత్మనేస్వాహా - ఓం తమసేమోహాత్మనేస్వాహా - ఓం ఆత్మనేస్వాహా - ఓం అంతరాత్మనేస్వాహా - ఓం పరమాత్మనేస్వాహా - ఓంజ్ఞానాత్మనేస్వాహా - ఓం మాయాతత్వాయస్వాహా - ఓం కలాతత్వాయస్వాహా - ఓం విద్యాతత్వాయస్వాహా — ఓం పరతత్వాయస్వాహా — ఓం విమలాయైస్వాహా- ఓం ఉత్కర్షిణ్యైస్వాహా- ఓం జ్ఞానాయైస్వాహా - ఓం క్రియాయైస్వాహా - ఓం యోగాయైస్వాహా ఓం ప్రహ్వ్యైస్వాహా - ఓం సత్యాయైస్వాహా- ఓం ఈశానాయై — ఓం. అనుగ్రహాయై — ఓం ఓం నమోభగవతేవిష్ణవే సర్వభూతాత్మనేవాసుదేవాయ సర్వాత్మయోగపీఠాత్మనే ....।

తతఃఅంగావరణదేవతా అష్టాదశోత్తరశతం। ఓం రాం హృదయాయ — ఓం రీం శిరసే — ఓం రూం శిఖాయై — ఓం రైం కవచాయ .... ఓం రౌం నేత్రత్రయాయ .... ఓం రః అస్త్రాయ .... ఓం ఆం ఆత్మనే .. ఓం నిం నివృత్త్యై — ఓం అం అంతరాత్మనే ... ఓం ప్రం ప్రతిష్ఠాయై — ఓం పం పరమాత్మనే — ఓం విం విద్యాయై .... ఓం జ్ఞాం జ్ఞానాత్మనే .... ఓం శాం శాంత్యై .... ఓం వాం వాసుదేవాయ .... ఓం శ్రీం శ్రియై — ఓం సం సంకర్షణాయస్వాహా - ఓం శాం

శాంత్యైస్వాహా–ఓం ప్రం ప్రద్యుమ్నాయ స్వాహా–ఓం రం రత్యై స్వాహా - ఓం అం అనిరుద్ధాయస్వాహా - ఓం ప్రీం ప్రీత్యైస్వాహా ఓం హం హనుమతేస్వాహా- ఓం సుం సుగ్రీవాయస్వాహా-ఓం భం భరతాయస్వాహా- ఓం విం విభీషణాయస్వాహా-ఓం లం లక్ష్మణాయ స్వాహా-ఓం అం అంగదాయస్వాహా- ఓం శం శత్రుఘ్నాయస్వాహా ఓం జాం జాంబవతే స్వాహా- ఓం ధృం ధృష్టయేస్వాహా- ఓం జం జయంతాయస్వాహా -ఓం విం విజయాయస్వాహా - ఓం సుం సురాష్ట్రాయస్వాహా ఓం రాం రాష్ట్రవర్ధనాయస్వాహా- ఓం అం అశో — ఓం ధం ధర్మపాలాయస్వాహా - ఓం సుం సుమంత్రాయ — ఓం వం వసిష్ఠాయస్వాహా - ఓం వాం వాసుదేవాయుస్వాహా -- ఓం జాం జాబాలయేస్వాహా । ఓం గౌం గౌతమాయస్వాహా - ఓం భం భరద్వాజాయస్వాహా — ఓం కౌం కౌశికాయస్వాహా - ఓం వాం వాల్మీకయేస్వాహా । ఓం నాం నారదాయస్వాహా — ఓం సం సనకాయ స్వాహా - ఓం సం సనందనాయ ... ఓం సం సనాతనాయ — - ఓం సం సనత్కుమారాయ స్వాహా । ఓం నీం నీలాయ స్వాహా - ఓం నం నలాయస్వాహా - ఓం పం పనసాయస్వాహా - ఓం గం గవాక్షాయస్వాహా — ఓం శం శరభాయస్వాహా ఓం సుం సుషేణాయస్వాహా- ఓం మైం మైందాయస్వాహా - ఓం ద్విం ద్వివిదాయస్వాహా - ఓం కిం కిరీటాయస్వాహా- ఓం కుం కుండలద్వయాయస్వాహా ఓం శ్రీం శ్రీవత్సాయస్వాహా । ఓం కౌం కౌస్తుభాయ — ఓం శం శంఖాయ ఓం చం చక్రాయ .... । ఓం గం గదాయై — ఓం పం పద్మాయ — ఓం ధృం ధ్రువాయస్వాహా - ఓం ధం ధరాయస్వాహా । ఓం సోం సోమాయస్వాహా ఓం అం అద్భ్యఃస్వాహా - ఓం అం అనిలాయ.... ఓం అం అనలాయ — ఓం ప్రం ప్రత్యూషాయ .... ఓం ప్రం ప్రభాసాయ వీం వీరభద్రాయ - శం శంభవే - గిం గిరీశాయ .... ఓం అం అజైకపదే – అం అహిర్బుధ్న్యాయ - పిం పినాకినే– భుం భువనేశాయ - కం కపాలినే – దిం దిక్పతయే -స్థాం స్థాణవే. భం భగా

యస్వాహా ఓం అ అరుణాయ—సూం సూర్యాయ ....వేం వేదాంగాయ .... భాం భానవే .... ఇం ఇంద్రాయ .... రం రవయే గం గభస్తయే .... యం యమాయ .... హిం హిరణ్యరేతసే....దిం దివాకరాయ....మిం మిత్రాయ .... విం విష్ణవే — ధాం ధాత్రే .... ఇం ఇంద్రాయ .... రం అగ్నయే .... యం యమాయ .... ఢం నిర్రుతయే....వం వరుణాయ .... వాం వాయవే .... కుం కుబేరాయ .... ఈం ఈశానాయ – అం బ్రహ్మణే....హ్రీం విష్ణవే .... వం వజ్రాయ .... శం శక్తయే .... దం దండాయ .... కుం కుంతాయ....పాం పాశాయ—ధ్వం ధ్వజాయ—గం గదాయై....త్రిం త్రిశూలాయ.... అం అబ్జాయ.... చం చక్రాయస్వాహా । ఏవంసర్వామిళితా అష్టసవత్యధికైకశతదేవతాభవంతి । ఓం గం గణేశాయ....సం సవిత్రే-మం మహేశాయ....హ్రీం హ్రియై । ఇతిచతస్రఆహుతీర్హుత్వా । అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహేతి స్విష్టకృతంహుత్వా । వజయాదయః । దర్వ్యాపరిధీనసక్తిత్యాదిపరిధి ప్రహరణాంతంకృత్వా జుహ్వాగ్ స్రువంనిధాయ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్యసగ్గ పాత్రేహుత్వాతతో బ్రహ్మార్పణాహుతిం జుహుయాత్ । ఇతఃపరంప్రాణబుద్ధి దేహధర్మాధికారతః జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు మనసావాచా కర్మణాహస్తాభ్యాంపద్భ్యాముదరేణ శిశ్నాచయదుక్తం యత్కృతంతత్సర్వం బ్రహ్మార్పణం భవతు ఓం భూర్భువస్సువ .... ఇదం బ్రహ్మణేనమమ తతః పూర్ణాహుతిః । పూర్ణఫలం కౌశేయవస్త్రాణి వేష్ట్యతత్ర పంచరత్నసువర్ణ సుగంధద్రవ్యాదీని నిక్షిప్య పూజయిత్వా స్రువిని ధాయ ఉత్తిష్ఠ । మూ ముచ్చార్య సాంగాయ సాయుధాయ సవాహనాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ శ్రీసీతాపతయే .... శ్రీరామాయేదం నమమ । ఇతి పూర్ణాహుతింహుత్వాపరిసమూహ్య - హుతశేషం । సర్వదేవస్వరూపాయపరాయపరమేష్ఠినే । శ్రీరామసేనాయుక్తాయవిష్వక్సేనాయతేనమః । శ్రీరామపార్షదేభ్యోనమః ।-భైరవాయనమః. యోగినీభ్యోనమః । ఇతిబలిందత్వా । పూర్ణపాత్రోదకే ప్రణీతోదకం నినీయతంపునస్తోయేనాపూర్య । మూలేనసప్తవార

మభిమంత్ర్య దూర్వాంకులసీదళైస్తజ్జలేన పావమానీభిరాత్మానమభిషిచ్యత్ర్యాయుషమితిభస్మనాతిలకంధృత్వా - అగ్నిస్థితం శ్రీరామః సపరివారం పునర్హృదయకమలంప్రవేశ్య - శ్రీయజ్ఞేశ్వరాయనమః ఇతిపంచోపచారైరభ్యర్చ్య అగ్నేనయేత్యాదినాప్రదక్షిణంకృత్వా యస్యస్మృత్వాచేత్యాది హోమకర్మసర్వం శ్రీరామాయార్పయేదిత్యగస్త్యసూత్రమార్గేణహోమప్రకరణం సమాప్తమ్ । అథాత్రేయంకారికావళి రామార్చనచంద్రికోక్తాలిఖ్యతే । యథా ।

కారికావళిః

--- (౦) ---

శ్లో॥ యథావద్విహితే కుండే స్థండిలే చతురశ్రకే । ఔపాసనం గార్హపత్యం లౌకికం వాగ్నిముజ్జ్వలేత్ । దేవాంశమూలమంత్రేణ స్థాపయేదుత్తరే సుధీః । అన్వాధానాభిధం కర్మ నిత్యస్యతున విద్యతే । వీక్షణమూలమంత్రేణ ప్రోక్షణంచ తథా మతం । తేనైవ తాడనందర్భైర్వర్మణాభ్యుక్షణామృతా । అన్వాధాయాథపర్యుక్ష్య పరిస్తీర్య యథావిధి । ప్రాణానాయమ్యలక్ష్మీశం సాంగం సాయుధమవ్యయం ॥ సిద్ధాన్నద్రవ్యతో యష్ట్య ఇతిసంకల్ప్య వాగ్యతః । న్యాసం కృత్వా ప్రణీతాంబు ప్రోక్షణ్యాధాయతజ్జలైః । యజ్ఞసాధనసంభారాన్ ప్రోక్ష్యైవమూలమంత్రతః । ఇధ్మప్రక్షేపణాంతంచ కృత్వా కర్మస్వగృహ్యతః । సహస్రార్చిస్స్వసిపూర్ణ ఉత్తిష్ఠపురుషః స్మృతః । ధూమకేతుః సప్తజిహ్వో ధనుర్ధర ఇతిక్రమాత్ । ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా సమిద్ధ సమిధుంజపేత్ । వైశ్వానరతతో జాతవేదః పశ్చాదివాహవహ । లోహితాక్షపదంప్రోక్త్వా సర్వకర్మాణిసాధయ ॥ వహ్నిజాయాంతకో మంత్ర స్తేనవహ్నింతుపూజయేత్ । ఏవమావాహ్యసమిధంక్షిప్త్వాగ్నిరదీపయేద్విభుః ॥ చిత్పింగళహనదహ పంచయుగ్మంతతఃపరం । సర్వజ్ఞాజ్ఞాపయస్వాహా మంత్రోఽయంవహ్నిదీపనే । అగ్నింప్రజ్వలితంవందే జాతవేదసమార్జితం । సువర్ణవర్ణమమ

ల, సబుద్ధం పర్వతో సుఖం। మన్త్రేణానేన తం వహ్నిం స్త్రువీతపరమా దరాత్। పరిబన్ధం సమాకృత్వా తన్మధ్యాంగుష్ఠకాక్షిపేత్। ముద్రేయాం స ప్రజిహ్వాఖ్యాం దర్శయేజ్జాతవేదసే అష్టదిక్షుసుసంపూజ్య అష్టమూర్తిర్నమోంతగాః దాగనేదాస్న ప్రజిహ్వా హవ్యవాహనవచ। అశ్వోదరజసఞ్జ్ఞోన్యః పునర్వైశ్వానరాహ్వయః। కౌమారతేజాస్స్వాద్విశ్వ ముఖో దేవముఖస్మృతః। తారాగ్ని యే సదాద్యాస్సుస్వర్ణత్యాం తావహ్నిమూర్తయః। మధ్యేగ్నావాసవం యోజ్యం పూజామండలతః ప్రభుం। ఆవాహయేదాత్రిమచంద్రం పరివారసమన్వితం। మంత్రన్యాసవిధాయాస్మిన్ ప్రాగ్వన్ముద్రాః ప్రదర్శయేత్। గంధపుష్పైర్ధూపదీపైః సాగ్నింసంపూజయేద్విభుం। దర్విదర్వ్యంసురివేణాన్య జ్జుహుయాస్న్రుగముద్రియా। నాగవల్లీదళ కుజా తులసీగర్భయాధవా॥ మన్త్రమూనామికాంగుష్ఠైః సృగముద్రాప్రకీర్తితా। కృత్వాజ్యభాగావాఘారౌ కుర్యాదాద్యప్లుతం హవిః॥ కవచేనావకుత్యాథ హస్తేనపరిరక్షయేత్। సంప్రోక్ష్య మూలమంత్రేణాభిమంత్ర్య జుహుయాద్బుధః। సశక్తిబీజమంత్రేణ జపసంఖ్యాహవదేత్తతః। మంత్రాంతస్వాహాయుతః క్షేప్యా త్యాగః పరాహుతివప్యపి। షోడశాహుతిభిర్దేవా యజేచ్చాంగాసశక్తికాన్। ద్వారపీఠాంగదేవేభ్య ఏకైకామాహుతిం తతః। గణేశ్వరాదిద్వారేభ్యో త్రింశద్భవంతి ద్వారదేవతాః। మండూకాదిపీఠదేవా భవంత్యష్టచత్వారింశత్। అష్టావశోత్తరశతం భవంతి హ్యావరణయాః। ఏకాస్సంఖ్యా అష్టానన త్యధికైకశతం భవేత్। గణేశాముపతేశ్చ సుహోతా గుహిత్రిమైతధా చతుర్థ్యంత ఆహుతిం హుత్వా తతో బ్రిహ్మణ్యాహుతిః॥ తతః పూర్ణాహుతిం దత్వా భస్మనాతిలకం దధేత్। పూర్ణపాత్రం ప్రోక్షణీమైః పూర్యసప్తాభిమంత్రితైః। ఆత్మానమభిషించేత్ తైః సమాప్యాతులసీదళైః। విక్షిప్య పుష్పాంజలిమేకభావః కుర్యాన్నమః శ్రీమహితభుజఙ్గశాయ। ఉద్వాస్యవహ్నేః స్త్రిదశాధిపేశం బలింహరేద్వైభవయోగసిద్ధ్యై। పురశ్చర్యావిధానగ్రహోమేతు। శ్లో॥ జపస్యాథదశాంశేన హుత్వా

చాజ్యప్లుతంహవిః । తదశాంశేన మూలేన గంధపుష్పాక్షతోదకైః । సాంగం దేవం తర్పయామీత్యేవం సంతర్పయేద్బుధః । మంత్రస్నానాంతే నమశ్శబ్దం దేవతారాధనే విధా । తదంతే హోమకాలే తు స్వాహాశబ్దం నియోజయేత్ । ఇతి కారికావళీ రామార్చనచంద్రికోక్తా । ఏవమగస్త్యోక్త తాంత్రిక హోమవిధిర్దర్శితః ।

బోధాయనోక్తవైదికహోమప్రయోగః

--- (౦) ---

అథ బోధాయనోక్త వైదికహోమో నిరూప్యతే। అత్రైవ ప్రావ్యవస్థా- హోమవిధిర్ద్వివిధః అగస్త్యోక్తాగమప్రకారవర్తః బోధాయనోక్త వైదికప్రకారోన్యః యత్ర యత్ర నవరాత్రోత్సవ పునర్వ్యాస్యభిషేచన సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవాదిషు కామార్చనచంద్రికానుసారి ద్వితీయగుచ్ఛరీత్యా దశావరణపూజా పురస్సరం పట్టాభిషేకోత్సవః క్రియతే తత్ర తత్ర పూర్వోక్తాగమస్త్యోక్త ప్రకారేణ హోమః కార్య యత్ర తన్నాస్తి కేవల పట్టాభిషేకోత్సవమాత్రం క్రియతే తత్ర వక్ష్యమాణప్రకారేణ బోధాయనోక్తం హోమ చరుధర్మే కుర్యాత్ । చరుహోమాసంభవే ఆజ్యేన కుర్యాత్ హోమాశక్తౌ హోమసం. త్రిజపం కారయేత్ హోమద్రవ్య పూజాదికం బ్రాహ్మణాయ వా దద్యాత్। తత్రాయం ప్రయోగః। ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య । దేశకాలౌ సంకీర్త్య మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం శ్రీరామపట్టాభిషేక శుభకర్మణి ఆజ్యచరుద్రవ్యేణ శ్రీరామం యక్ష్యే ఇతి సంకల్ప్య। ఔపాసనాగ్ని మథవా శ్రోత్రియాగారాదానీతమగ్నిం వా ప్రసమాధాయ చరుహోమపక్షే పయసా చరుం పక్త్వా అగ్నిముఖాంతే । ఆదౌ మూలమంత్రేణ స్వాహాంతేన షోడశాహుతీర్హుత్వా తతో గాయత్ర్యా సహస్రవారం శ్రీరామగాయత్ర్యా సహస్రవారం సక్షేపసర్గశ్లోకైశ్చ యథాక్రమేణ ప్రధానాహుతీర్హుత్వా కర్మసమృద్ధ్యర్థం జయాదిభిర్హుత్వా పరిధీన

ధ్వజతోరణ ప్రహృత్యవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యః సగ్గసాప్రియం హుత్వా అనాజ్ఞాతాదిప్రాయశ్చిత్తాహుతీర్హుత్వా – ఆజ్యేన పునర్యథాశక్తి శ్రీరామ షడక్షరేణ హుత్వా సప్తతే అగ్న ఇతి పూర్ణాహుతిం హుత్వా పరిషేచన పూర్ణపాత్రనినయన బ్రహ్మోద్వాసనాంతం గృహ్యోక్తవిధినా కృత్వా సంపాతాజ్యం శిరసి ధృత్వా భస్మనా తిలకం కృత్వాఽగ్నే నయేత్యాదినా ప్రదక్షిణం కృత్వా యస్యస్మృత్యేతి సర్వం కర్మ శ్రీరామాయ సమర్ప్య అనంతరపట్టాభిషేకసర్గపఠనాది పట్టాభిషేకతంత్రశేషం సమాపయేదితి బోధాయనమః

——

కేచిత్పఠుః పారాశరోక్తపురాణస్థా । శ్లో । అథాచార్యశ్శుభదినే ప్రాతర్నియతమానసః కృత్వా తు మంగళస్నానం శిష్యైస్సహ శుచివ్రతైః । ధృతోర్ధ్వపుండ్రో విధివచ్ఛుచిర్విగతచింతాహిజ్వరః ప్రవిశ్య దివ్యభవనం రామార్థే సమలంకృతమ్ । తత్ర సంధోఽవిశః వృణుయాదృత్విజశ్శుచీన్ । నదీనదేభ్యః సింధుభ్యః సమాహృత్యోపలం జలమ్ । పరిస్తైరభిమంత్ర్యాథ కుంభేష్వథ గృణేదపి సౌవర్ణ్యాం ప్రతిమాయాం తు రామమావాహ్య భక్తితః । సింహాసనే మణిమయే స్థాపయిత్వా యథావిధి । గంధైర్మాల్యైశ్చ ధూపైశ్చ రత్నైశ్చ వివిధైశ్శుభైః । ఆరాధయేద్దాశరథిం ప్రతిమాయాం స్వయం చకః । అగ్నిం సమిధ్య విధివత్ కృత్వాగ్నిముఖమాదితః । సహస్రం జుహుయాద్గాయత్ర్యా జ్యేష్ఠతత్త్వవిత్ । తతః శ్రీరామగాయత్ర్యా జుహుయాచ్చ సహస్రకమ్ । సంక్షేపసర్గశ్లోకైశ్చ ప్రత్యేకం హోమమాచరేత్ । జయైరపి గంధార్ద్రైః సమ్యాధ్యర్థమావిశేషతః । తతః పూర్ణాహుతిం చాపి జుహుయాచ్ఛ్రద్ధయాన్వితః । హోమశక్త్యభావే వా జపః కార్యశ్శుచివ్రతైః । హోమాదర్వాక్ బ్రాహ్మణాయ వదాన్యాలోభసంయుతః । తత్సంధ్యదాపితానాం ధం నామష్టరామహోమమున్ జపేయుగ్మానాం నామ్నాం సహస్రం

రామతారకమ్ ॥ రామాభిషేకసర్గంచ శ్రావయేత్తదాదరాత్ । శ్లో॥ ఆరాధయేద్రఘుపతింస్థితం మాయయాత్మనా। పుష్పైర్ధూపైశ్చ దీపైశ్చాప్యుపచారైర్యథాక్రమమ్ । అభిషించేదథఋత్విగ్భిర్వవస వస్త్రైస్త్రిరాఘవమ్ । సామ్రాజ్యాయేతిమంత్రేణ తీర్థైః। పూర్వాభిమంత్రితైః । ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా। యోధైస్సన్నైగమైశ్చాపి కార్యం రామాభిషేచనమ్ । వీణావేణుస్వనోన్మిశ్ర కాంచీనూపురనిస్వనాః । నీరాజయేయుర్గాయంతో రాఘవం రమణీజనా ఇతి ॥

జన్మకుండలీ ప్రకారో నిరూప్యతే

స్వస్తి శ్రీ వైవస్వత మన్వంతరాంతః ప్రాప్త పంచమహాయుగేత్రింశతి సహస్రవర్షావశిష్టాయాం త్రేతాయాం విళంబినామ సంవత్సర మేషసంక్రమణ చైత్రశుక్లనవమ్యాం బుధవాసరే పునర్వసూనక్షత్రే మధ్యాహ్నసమయే కర్కటలగ్నే పంచగ్రహేషూచ్చగతేషు శ్రీరామమూర్తేః రవతారః । తదానీం-అశ్వినీతృతీయచరణే మేషరాశౌ రవిరుచ్చస్థః- పునర్వసూ చతుర్థచరణే కర్కటరాశౌ స్వక్షేత్రే చంద్రః- శ్రవణతృతీయచరణే మకరే ఉచ్చస్థో భౌమః- ఉత్తరాభాద్రాతృతీయాచరణే మీనే నీచస్థో బుధః- పుష్యనక్షత్రప్రథమచరణే కర్కటరాశౌ స్వోచ్చే చంద్రసహితో గురుః - రేవతీచతుర్థచరణే మీనరాశౌ స్వోచ్చే శుక్రః - స్వాతీచతుర్థచరణే తులాయాముచ్చస్థశ్శనిః - పూర్వఫల్గునీ చతుర్థచరణే సింహే రాహుః- పూర్వాభాద్రా ద్వితీయచరణే కుంభే కేతుః । ఏవం విధరవ్యాదిగ్రహసంపత్తిః । ....

శ్రీరామ జన్మకుండలి

బు శు	ర		
కే	రాశి		అ చం గు
కు			రా
		శ	

శు శ		కే	ర కు
			చం
	అంశ		గు
	రా	బు	

ఏతాదృశజననసమయస్య పునర్వసూచతుర్థచరణవ్యాప్తత్వాత్ కృత్తికాది నక్షత్రదశాప్రకారేణ — ఆదౌ గురుదశాశేషం వర్షచతుష్టయపర్యంతంవర్తతే - తతశ్శనిదశాయాం బుధభుక్తౌ అష్టమవర్షే పరాభవ సంవత్సర చైత్రశుక్లపంచమ్యాం శ్రీరామమూర్తే రుపనయనం - తతశ్శుక్రాంతర్దశాయాంద్వాదశవర్షే కీలక సంవత్సర ఫాల్గునశుక్లపూర్ణిమాయాం ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రే — భూమిగర్భసమారభ్యమద్వ్యర్థవయోవత్యా నిత్యయౌవనవత్యాః సీతాయాఃపాణిగ్రహోత్సవ —తదనంతరంసీతయాసహద్వాదశవర్ష పరిమిత కాలస్త్వయోధ్యావాసః - తతఃరుధిరోద్గారిసంవత్సర చైత్రశుక్ల పంచమ్యాం నీచస్థబుధదశాయాం వనవాసస్యప్రారంభః - పునరీశ్వరసంవత్సర చైత్రశుక్లషష్ఠ్యాంవనవాసాదయోధ్యానగరప్రవేశః తత్పరదినేసప్తమ్యాం పుష్యనక్షత్రే శ్రీమదయోధ్యాపట్టాభిషేకోత్సవః — ఏవంనవసహస్రసంవత్సరోపరిదశమాసోత్తర చతుస్సప్తత్యుత్తర నవశతవర్షాణి దేవ్యాసహనివాసః — సహస్రవర్షే పరి ద్విమాసోత్తర పంచవింశతివర్షాణి దేవ్యావినా వాసః - తతఃపరం సీతయాసహ శ్రీరామమూర్తేః వైకుంఠప్రవేశః - ఏవమేకాదశ

దవర్షసహస్ర కాలనిర్ణయః । అస్యప్రమాణవచనాని క్రమాదుదాహ్రియతే । యథా, వైవస్వతమన్వంతరాంతః ప్రాప్త పంచమత్రేతాయుగ ఇత్యప్రమాణం (శ్రీరంగమాహాత్మ్యే — వైవస్వతమనుపుత్రే ఇక్ష్వాకుమహారాజే భగవంతం ప్రతి తపః కుర్వతి - బ్రహ్మాణం ప్రతి శ్రీరంగరాజవచనం । శ్రీభగవానువాచ (శ్లో । త్వయార్చితోహమధునా శ్రీరంగే ధామ్ని పద్మజ । అయోధ్యాంగంతుమిచ్ఛామి రఘుభిః పరిపాలితాం । తేమాంతత్రార్చయిష్యంతి చతుర్యుగచతుష్టయం । తతః పరం ప్రయాస్యామి కావేరీం చోళరక్షితాం । చంద్రపుష్కరిణీతీరే శయిష్యేహం చతుర్ముఖం । ఇతి భగవతా శ్రీరంగనాయకేనాదిష్టశ్చతుర్ముఖో బ్రహ్మా శ్రీరంగవిమానమిక్ష్వాకుమహారాజం ప్రతిపాదాత్ - స చేక్ష్వాకుః ప్రథమత్రేతాయుగే అయోధ్యాయాం సంస్థాప్య ఉత్సవాదికం కృతవాన్ । తథా చోక్తం తత్రైవ ॥ శ్లో ॥ తథాహిఫాల్గునేమాసే నక్షత్రే భగదైవతే । ఉత్సవావభృథం చక్రే పుత్రపౌత్రైస్సమన్విత ఇతి । ఏవం చతుర్యుగచతుష్టయం గతం తతః పంచమత్రేతాయుగే రాజా దశరథః పుత్రకామేష్టిం కృతవాన్ - తదుక్తం తత్రైవ । త్రేతాయుగే పంచమే తు రాజా దశరథో నఘః । పుత్రార్థం హయమేధేన యష్టుం సముపచక్రమ ఇతి । ఇత్యాదివచనైః శ్రీరామావతారః పంచమత్రేతాయుగేభూదితి సిద్ధం । విళంబినామ సంవత్సర ఇత్యత్రప్రమాణం । కాలప్రకాశికాయాం । శ్లో । ప్రమాదిఖరశోభకృద్రౌద్రిసప్రభవేషు చ । ధనుర్గురుః ప్రమాద్యాది వర్షాణాం తు యథాక్రమం । కుంభకర్కి ధనుర్మేష కన్యారాశౌ శనిః క్రమాత్ । అస్యార్థః । యదా ప్రమాదిఖరశోభకృద్రౌద్రిసప్రభవేషు పంచసు సంవత్సరేషు ధనూరాశౌ సామాన్యతః గురుర్వర్తతే - తదా శనిస్తుతేష్వేవ పంచసు వత్సరేషు క్రమాత్కుంభకర్కటధనుర్మేష కన్యారాశిషు సామాన్యతః వర్తతే - న తు నియమేన - ఏవం స్థితే శ్రీరామావతారసమయే కర్కటరాశౌ గురోః స్థితత్వాత్ కర్కటకస్య ధనూరాశేరష్టమరాశిత్వేన గురుప్రవిష్ట ఖరసంవత్సరాద్విళంబిసంవత్సరస్యాష్టమత్వాత్ రామజన్మ సంవత్సరో విళంబీతి సిద్ధం - ఏవమేవ

శనిచారరీత్యాపి విచార్యమాణే విళంబిసంవత్సర ఏవ భవతి । అవశిష్టతిథ్యాదినిర్ణయః శ్రీరామాయణేదర్శిత. శ్రీవాల్మీకినా బాలకాండే । శ్లో। తతశ్చద్వాదశేమాసే చైత్రేనావమికేతిథౌ — నక్షత్రేదితిదైవత్యే స్వోచ్చసంస్థేషుపంచసు । గ్రహేషుకర్కటేలగ్నే వాక్పతావిందునాసహ । ప్రోద్యమానేజగన్నాథం సర్వలోకనమస్కృతం। కౌసల్యాజనయద్రామం దివ్యలక్షణసంయుత మితిపంచగ్రహేషూచ్చంగతేష్విత్యత్ర ఫలమభిహితం జ్యోతిశ్శాస్త్రే — ఏకగ్రహోచ్చజాతస్య సర్వారిష్టవినాశనం । ద్విగ్రహోచ్చేతుసామంత స్త్రిగ్రహోచ్చేమహీపతిః । చతుర్గ్రహోచ్చే సమ్రాట్స్యాత్పంచోచ్చేలోకనాయకఇతి ప్రత్యేకోచ్చగ్రహఫలమభిహితంతత్రైవ సూర్యేస్వోచ్చగతే జాతస్సైనాపత్యమవాప్నుయాత్ । భౌమేస్వోచ్చగతే జాతో వనేరాజాభవిష్యతి । గురౌస్వోచ్చగతేజాతో ధనీరాజ్యాధిపోభవేత్. శుక్రేస్వోచ్చగతేజాతో రాజ్యశ్రియమవాప్నుయాత్ । శనౌస్వోచ్చగతేజాతో రాజ్యాధిప సమోభవేదితి ఏవం ప్రమాణవచనాని యథాసంభవముదాహృతాని అవశిష్టాంశో దైవజ్ఞశిరోమణిభిర్విచారణీయః । ఇతి శ్రీరామాయణసారసంగ్రహోక్త జన్మకుండలీ ప్రకరణమ్ సమాప్తమ్ :

శరన్నవరాత్రవిధిః

ఏవమేవశరన్నవరాత్రేపి శ్రీరామనవరాత్రోత్సవః కార్యః । తత్రైవంప్రయుంజ్యాత్ । ఆశ్వీజశుక్ల ప్రతిపదినవరాత్రప్రారంభం కృత్వా సంకల్పకాలే శరన్నవరాత్రి వ్రతంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య-తతః విధిప్రకారేణ ఋత్విగ్వరణ మంటపపూజనం దేవతాస్థాపన రామాయణ పఠనారంభాదికంకృత్వా ద్వితీయరాత్రోక్తరీత్యా దశావరణ మహాపూజాం తృతీయరాత్రోక్తరీత్యా ప్రదోషపూజాం చకృత్వా తదాది దశమీపర్యంతం ప్రాతఃపూజాంప్రదోషపూజాంచ

కుర్యాత్ శ్రీరామాయణ పారాయణపక్షే ప్రతిపద్ద్వితీయాయాం వా యదాకదా శ్రీరామజన్మ సర్గపారాయణం సంభవతి ఏతద్గ్రంథోక్తరీత్యా రామజన్మోత్సవః కార్యః - తథైవ యస్మిన్ దినే సీతాకల్యాణపఠనం సంభవతి తస్మిన్ దినే ఏతద్గ్రంథోక్తరీత్యా సీతాకల్యాణోత్సవః కార్యః - అష్టమ్యాం రాత్రౌ సీతాజన్మోత్సవమపి కుర్యాత్ - విజయదశమ్యాం యథావిధిపట్టాభిషేకోత్సవం కుర్యాత్ । పత్నీసువాసినీ బ్రాహ్మణ పూజనభోజనఋత్విగాచార్య పూజనాదికం దశమ్యాం రాత్రౌ గ్రామవీథీషు ప్రతిమా పుస్తకాదీనాముత్సవాదికరణం దీనాంధకృపణదీనాం సంతర్పణం దేవతా ప్రతిష్ఠాపనాదికం సర్వం వసంతనవరాత్రవిధానోక్తరీత్యా కుర్యాత్ । అత్రాప్యేవం కర్తుమసమర్థశ్చేత్ త్రిరాత్రమేకరాత్రం వా కుర్యాత్ । తత్ర త్రిరాత్రపక్షే సప్తమ్యాం ప్రారంభః - అష్టమ్యాం సీతాజన్మోత్సవః - నవమ్యాం రామజన్మోత్సవస్తద్రాత్రౌ కల్యాణోత్సవో దశమ్యాం పట్టాభిషేకః కార్యః । ఏకరాత్రపక్షే నవమ్యాం ప్రాతరారంభో మధ్యాహ్నే జన్మోత్సవో రాత్రౌ కల్యాణోత్సవో దశమ్యాం పట్టాభిషేక ఇతి సర్వం వసంతనవరాత్రవత్కుర్యాత్ । ఏవం శరన్నవరాత్రేపి భక్త్యా శ్రీసీతారామమారాధ్య తత్ప్రసాదాత్తత్పదం గచ్ఛతీతి శరన్నవరాత్రవిధిః । ఏతద్వాసంతశారదనవరాత్రోత్సవద్వయప్రతిపాదికా కారికావలిః శ్రీనవరత్నమాలాయాం తృతీయేరత్నే ద్రష్టవ్యా । తథైవ శ్రీరామపూజార్థకం రామప్రీతికరాణాం నవవిధఫలకుసుమాన్నభక్ష్యాది వస్తూనాం నవాయతనపూజాయాశ్చ ప్రతిపాదికా కారికావలిస్త్వగ్రే ఉదాహరిష్యమాణ శ్రీమదానందరామాయణోక్తమాసనవమీవ్రతవిధానే విలిఖితా ద్రష్టవ్యా ।

మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకప్రయోగః.

అథ స్కాందపురాణోక్త మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకవిధిస్తత్ప్రయోగశ్చనిరూప్యతే ॥ అథాతో మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషే విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః శ్రీరామాయణస్యాష్టోత్తరశతపారాయణానాం చతుర్వింశతి పారాయణానాంవా కర్తా శ్రీరామభక్తో యస్సచైత్రవైశాఖాశ్వయుజ కార్తిక మాఘఫాల్గునేషు మాసేషు మౌఢ్యాది దోషరహితేషు శుక్లపక్షే ప్రారభ్యాగామిమాసశుక్లపక్షే సమాప్తిర్యథాస్యాత్తథా జ్యోతిర్విదుక్తశుభదివసే పంచవింశతి షోడశాన్యతమ ఋత్విక్ప్రయుక్త మండలదీక్షావిధినా మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవం కరిష్యమాణ స్సర్వసామగ్రీం యాజ్ఞికీం వైవాహికమివచసంపాద్య నదీతీరే దేవాలయేచోద్యానే పుణ్యక్షేత్రే మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవకరణే శ్రీశివరాచ్యక మునిసంవాదోక్త ప్రకారేణ మంటపనిర్మాణాదికం కుర్యాత్ । తదర్థం బిల్వాశ్వత్థనింబామ్రాది పుణ్యవృక్షాంచితే మ్లేచ్ఛాద్యశుచిజనాసంకీర్ణే కంటకశర్కరాదిరహితే మృదులమృత్తికాదియుక్తే మిదేశే సమచతురశ్రమష్టోత్తరశతపదమాత్ర మావహనీయ విహరణ త్వాత్రేణవిహారత్యతత్ప్రదేశం కపాలభస్మాస్థినిరసనేన నూతనమృత్తికాపూరణేనచ సంశోధ్యసమంకృత్వా తత్రేధావిభజ్యపునస్తిర్యక్త్రిధాచ విభజ్యనవఖండాని చతురశ్రాణి విధాయతద్రేఖాసంధిషుషోడశ సుషోడశస్తంభానిఖాయమంటపం నిర్మాయ కదలీస్తంభపత్రాన తోరణ ధ్వజపతాకాదిభిర్యథావిధమలంకృత్య- తత్ర వాయవ్యఖండే-తద్దిక్పాలపూజన మృత్సంగ్రహణం తత్పూజనంచ కృత్వా మంత్రజపాదికం కారయేత్ । ఉత్తరఖండే ద్వారంకృత్వా దిక్పాలపూజనం భీషణభైరవ సంహారభైరవయోః పూజనంకృత్వా తత్ర శ్రీరామాయణాది గ్రంథపారాయణాదికం కారయేత్ । ఈశాన్యఖండే దిక్పాలాన్సంపూజ్య గుల్ఫదఘ్నం వేదింకృత్వా తత్ర ధాన్యమసీతిధాన్యం నిక్షిప్య కన్యాపతిః-ఇతి షట్త్రింశద్యుక్తమఖండదీపం

ప్రాఙ్ముఖంసంస్థాపయేత్ । పూర్వఖండే-ద్వారంకృత్వా దిక్పాలపూజనమసితాంగగురుభైరవయోః పూజనంచ కుర్యాత్ । ఆగ్నేయఖండే వైశ్వానరసూక్తేనాగ్నిమావాహ్య పూజయిత్వాతత్ర తామ్రనిర్మిత కలశం జలపూరితం ధాన్యోపరిసంస్థాప్య వస్త్రేణాచ్ఛాద్య కలశస్యముఖే విష్ణురితిసంపూజ్య తస్మిన్ కుంభజలే శ్రీరామప్రతిమాం సౌవర్ణీం సంస్థాప్యకలశోపరిపూర్ణ ఫలంనిధాయ కుసుమమాలాదిభిరలంకృత్య పట్టాభిషేకపర్యంతం సంపూజయేత్ - తత్పశ్చాద్భాగే నవగ్రహయంత్రం విలిఖ్యసంస్థాప్యతత్రయథావిధినవగ్రహారాధనం కృత్వాపూజయేత్ । యామ్యఖండే-ద్వారంకృత్వాదిక్పాలపూజనం చండభైరవక్రోధనభైరవయోః పూజనంకృత్వా తత్రమృత్యుంజయమంత్రజపం కారయేత్ ॥ నిరృతిఖండే - దిక్పాలకసంపూజ్యపూజోపకరణాని తత్రైవసంస్థాపయేత్ । పశ్చిమఖండే - ద్వారంకృత్వా దిక్పాలపూజనమున్మత్తభైరవకపాలభైరవయోః పూజనంకృత్వా తన్మధ్యే వేదింకృత్వా వారుణకలశం సముద్రోదక నద్యుదక కలశాంశ్చ సంస్థాప్య వరుణమావాహ్యపూజయేత్ । తతఃమధ్యఖండే- బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరానావాహ్య పూజయిత్వా తత్పశ్చాన్మధ్యదేశే రామతోభద్రం విలిఖ్య తద్దేవతా ఆవాహ్య పూజయిత్వా తన్మధ్యే భద్రపీఠం నిధాయతత్పీఠే-కలశస్థితాం సౌవర్ణీం శ్రీరామప్రతిమాం పట్టాభిషేకదినే సంస్థాప్య పట్టాభిషేకం కుర్యాత్ తతఃపశ్చాత్ హోమార్థం వాసుదేవసంకర్షణ ప్రద్యుమ్నానాం కుండాని త్రీణినిర్మాయ సంకర్షణకుండస్య పశ్చిమభాగే అనిరుద్ధకుండం కృత్వా తేష్వగ్నిం సంస్థాప్యవాసు-దేవకుండే ముఖ్యదేవతాహోమం సమిదన్నచర్వాజ్యైః కుర్యాత్ । సంకర్షణకుండేమూర్తిహోమంశాంతిహోమం పౌష్టికహోమంచకుర్యాత్ - ప్రద్యుమ్నకుండే ప్రాయశ్చిత్తాహుతీర్జుహుయాత్- అనిరుద్ధకుండే నవగ్రహాద్యంగదేవతా హోమంకుర్యాత్ । అనేనవిధినామంటపనిర్మాణాది కృత్వా యథావిధివత్క్రమానుక్రమేణ సామ్రాజ్యపట్టాభిషేచనం కుర్యాత్ । అథ గృహేసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవకరణేతు - గృహా

లంకారాదికం కృత్వా గృహస్య పశ్చిమభాగే దక్షిణభాగే చోత్తమే దేశే దేవతాస్థాపనార్థం మంటపం నిర్మాయ సంకల్పాదికం కృత్వా పంచత్రింశద్దినపర్యంతం జపపూజాపారాయణ తర్పణాదికం కృత్వా గృహకార్యార్థ షట్త్రింశే దినే గృహస్యైశాన్యదేశే తత్రత్ప్రదేశవైశాల్యమనుసృత్య సహ చతురశ్రం చతుర్వింశతిపదమాత్రం ద్వాదశపదమాత్రం నవపదమాత్రం వా హనీయ విహారణపద్ధ్యాహృత్య తత్ర పూర్వపశ్చిమకోష్ఠాని విహాయ షోడశస్తంభే మంటపం కృత్వా తస్మిన్ చతుర్దిక్కోష్ఠేషు చతుర్ద్వారాణి విధాయ - తత ఆగ్నేయకోణే నవగ్రహదేవతాస్థాపనం కుర్యాత్ - నిరృతికోష్ఠే వాస్తుమండలం కుర్యాత్ - వాయవ్యకోష్ఠే సుగంధోదక నద్యుదకపూరిత ద్వాదశ కలశస్థాపనార్థం స్థండిలం కృత్వా తత్పురతశ్చ సపంచగవ్యౌదుంబరశాఖే చ సికోదక ధారణార్థం సంస్థాప్య తద్దక్షిణతః పూజాద్రవ్యాణి లాజాక్షతాదీని - తత్పశ్చాద్భద్రపీఠం పట్టాభిషేకార్థం - తదుత్తరతో దధిమధ్వాజ్యస్థాపనార్థం నగాసందీప్తియుతమహోదుంబరం చ సంస్థాపయేత్ తత్ర ఈశాన్యకోష్ఠే హోమార్థం వాసుదేవకుండమేకం చతురశ్రమరత్నిమాత్రం కృత్వా తస్మిన్నేవ సర్వాన్ హోమాన్ కుర్యాత్ । ఏవం మంటపం నిర్మాయ శమదమాదిసద్గుణసహితాన్ లోభాది హేయగుణరహితాన్ వేదాధ్యయన సంపన్నాన్ రామాయణాదిగ్రంథవాచన వ్యాఖ్యాన సమర్థాన్ ఋత్రాన్ బ్రాహ్మణాన్ సోమయాగవద్యాన్నః స్వదారాన్నూచానానూర్ధ్వాన్ వాచోసంగృహీత్వా నృత్విజః పంచవింశతి సంఖ్యాకానథవా షోడశసంఖ్యాకాన్ సమాహూయ - తత్ర - రామాయణ పారాయణార్థమేకం తదధిదైవత రామమంత్రజపార్థం ద్వౌ చ - తదధిమాని హనుమన్మంత్రజపార్థమేకం - తదుపదేష్టృశివపంచాక్షరీజపార్థం ద్వావృత్విజావేవమయమేకోగణః । తతః శ్రీరామమూర్తేరవతారాంతర శ్రీకృష్ణలీలాప్రతిపాదక శ్రీభాగవతపారాయణార్థమేకం - తదధిదైవత గోపాలమంత్రజపార్థం ద్వౌ - తస్యహాయగీవ బ్రహ్మవిద్యాత్వాత్తన్మంత్రజపార్థమేకం - తస్యగారుత్మదధికరణత్వాత్తన్మంత

జపార్థం చైకంవృణుయాదయం ద్వితీయోగణః । తతస్తన్మేషు ధర్మాదినిఖిల ధర్మప్రతిపాదక మహాభారత పారాయణార్థమేకం - తస్య పంచమవేదత్వేన వ్యవహ్రియమాణత్వా త్తన్మూలభూతవేద త్రయ పారాయణార్థంత్రీన్ - తత్త్రయీమయస్య సూర్యస్యాష్టాంగ నమస్కారార్థంద్వౌ - త్రయ్యంతర్గతాథర్వణ రహస్యానాం మహావిద్యాసప్తశతీషడామ్నాయ లక్ష్మీనారాయణ హృదయాదీనాం పారాయణార్థమేకం వృణుయాదయం తృతీయోగణః। తతః శ్రీరామ పరబ్రహ్మ పరతత్త్వ ప్రతిపాదకాష్టోత్తర శతోపనిషద్గీతోపనిషత్తద్భాష్యాదీనాం పారాయణార్థమేకం - తత్పూజాగ్రిమ పట్టాభిషేక మహోత్సవ ప్రయోగనిర్వర్తనార్థమాచార్యం బ్రహ్మణంచద్వౌ - తత్కర్మణః సర్వోపసర్గ శాంత్యర్థ నవగ్రహజపార్థం చైకం వృణుయాదయంచతుర్థోగణః । అత్రయద్యపి మూలగ్రంథే । శ్లో । ఏకేనవేదపఠనం భారతంచైకతస్తథా । ఏకేనభగవద్గీతా పారాయణమనుక్రమాదితి భగవద్గీతాపారాయణమాత్రముక్తం - తథాపి తదష్టోత్తరశతోపనిషదాముపలక్షణం గీతాపారాయణస్య భారతపారాయణేన చరితార్థత్వేపి పునర్గీతాగ్రహణం తస్యాఉపనిషదంతర్భావాదితి. ఏవం సర్వేమిళిత్వా సదస్య వ్యతిరిక్తాః పంచవింశత్యృత్విజస్సంపద్యంతే । చత్వారోగణాః । శక్తౌసత్యామృత్విక్సంభవేచ శ్రీమదానంద రామాయణాధ్యాత్మ రామాయణ పురాణసంహితాదీనాం పారాయణార్థం యథాశక్తి యథాసంభవ మృత్విగ్వరణ మత్యంగశ్రేయస్కరమేవ అథవా పంచవింశతి ఋత్విగసంభవే సంకల్పకాలే షోడశఋత్విజోవృత్వాఏకత్రింశే దినే అన్యేషామృత్విజాం వరణంకార్యం । తత్రాప్యశక్తావసంభవా షోడశఋత్విక్కల్ప ఏవగ్రాహ్యః -- షోడశఋత్విక్పక్షేతు ప్రతిపారాయణార్థం ప్రతిమంత్రజపార్థమేకైకస్య వరణే షోడశఋత్విజస్సంపద్యంతే గణాశ్చత్వారఏవ । ఏవమృత్విక్సంపత్తి నిఖిలసామగ్రీ సంపత్తిం సంపాద్యసమాహితమనాః సంకల్పదివసాత్పూర్వదినే పంచగవ్య ప్రాశనాదికం కృత్వా శుద్ధోభూత్వా - పరదినే మహాసా

మ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవారంభం కుర్యాత్ । తత్రాయం ప్రయోగః । సంకల్పదివసే బ్రాహ్మే ముహూర్తే చోత్థాయేత్యాది ప్రథమరత్నోక్తరీత్యా దేవతాస్థాపనాదికం కుర్యాత్ ॥ తత్రాయం వికల్పః- ఆదౌ బ్రాహ్మణైః స్వస్తివాచనం నాందీముఖం చ కృత్వా - సంకల్పకాలే శ్రీసీతారామచంద్ర ప్రీత్యర్థం అద్య అముకమాసపక్షతిథివాసరమారభ్య - ఆగామ్యముక మాసపక్ష తిథివార పర్యంతం పంచవింశతి షోడశాన్యతమ ఋత్విక్ప్రయుక్త మండల దీక్షావిధినా శ్రీసీతారామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకాఖ్యం శుభకర్మ కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య । గణపతిం విష్వక్సేనం వా సంపూజ్య అఖండదీపస్థాపనం కృత్వా - తతః ॥ శ్లో ॥ సామ్రాజ్యపట్టాభిషేక కరణం భాగ్యసిద్ధయే నిష్కామో మోక్షమాప్నోతి క్రతుతుల్యం కరోతి ॥ అహింసాలేశసంసర్గ మహాప్రాయశ్చిత్త వర్తనమ్ । ఇమం నిష్పాద్య వాగ్యజ్ఞం ముక్తబంధః పరం వ్రజేత్ ॥ శతాశ్వమేధ్యాధికం తత్సామ్రాజ్యాభిషేచనమ్ । పునర్భవ ప్రదంహ్యేతద్య మపునర్భవమంతిముముక్షుక్త రీత్యా అస్య వాగ్యజ్ఞస్య క్రతు తుల్యత్వాదగ్నిష్టోమవదృత్విగ్వరణమావశ్యం ॥ తత్ప్రకారః ॥ అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకశుభకర్మణి పట్టాభిషేకప్రవాచకంత్వా మహం వృణే । వృతోఽస్మి కరిష్యామీతి పట్టాభిషేక ప్రవాచకః పట్టాభిషేక ప్రవాచక మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకమృత్విగ్భ్యో మే ప్రబ్రూహి । కేభ్యః ఆచార్యాదిభ్యః - స పట్టాభిషేకప్రవాచకః ప్రథమమాచార్య గృహం గత్వా ॥ రామేశ్వరశర్మణః శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవో భవిష్యతి తత్రభవతాచార్యత్వం కర్తవ్యం - తం ప్రచ్ఛతి - క ఋత్విజః భవదాదయః - కే కారయంతి - యూయమన్యే చ - కచ్చిన్నన్యస్తమార్త్విజ్యం - నన్యస్తమార్త్విజ్యం - కచ్చిత్కల్యాణ్యో దక్షిణాః సంతి కల్యాణ్యో దక్షిణాః స్వర్ణోఽష్టోత్తరం సహస్రం ఓమిత్యంగీకుర్యాత్ ॥ ఏవం బ్రహ్మాదీనమంత్రయేత్ ॥ రామేశ్వరశర్మణః శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవో భవిష్యతి తత్రభవతా బ్రహ్మత్వం కర్తవ్యం - ప్రశ్న ప్రతివచనే పూర్వవత్ ॥ ఏవమాచార్య

బ్రాహ్మణౌ ప్రథమమామంత్ర్య అనంతరం రామాయణవక్తారమామంత్రయేత్ । అత్రాచార్యః పురోధాః॥ కర్మనిర్వర్తకో యాజకో వా బ్రహ్మతుతదనుమతా । అతస్తావేవ తత్కర్మనిర్వర్తకావితి। ఋత్విజౌద్వావభిమతౌ తస్యాస్తామృషిసత్తమౌ । వసిష్ఠోవామదేవశ్చ మంత్రిణశ్చతథాపరే । ఇతి శ్రీరామాయణే రఘువంశజానాం వసిష్ఠవామదేవయోః ఋత్విఙ్ముఖ్యత్వేన ప్రతిపాదితత్వాత్ సర్వేషు రామోత్సవేషు వసిష్ఠవామదేవ స్థానీయావాచార్య బ్రహ్మణావ వశ్యం ప్రథమం వృణుయాదితి । రామేశ్వరశర్మణః శ్రీరామమహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవో భవిష్యతి తత్రభవతా శ్రీరామాయణం కర్తవ్యం । ప్రశ్న ప్రతివచనే పూర్వవత్ । రామేశ్వర = భవతా శ్రీభాగవత పారాయణం కర్తవ్యం । రామేశ్వర=భవతా శ్రీమహాభారత పారాణకర్తవ్యం । రామేశ్వరశర్మణః = భవతాష్టోత్తరశతోపనిషద్గీతోపనిషత్వా రామాయణం కర్తవ్యం । రామేశ్వర = భవద్భ్యః శ్రీరామతారక మంత్రజపః కర్తవ్యః । రామేశ్వర =భవద్భ్యాం గోపాలమంత్రజపః కర్త=వ్యః । రామేశ్వర = భవద్భిర్వేదత్రయ పారాయణంకర్తవ్యం । రామేశ్వర = భవతా హనూమన్మంత్రజపః కర్తవ్య రామేశ్వర = భవతా హయగ్రీవమంత్రజపః కర్తవ్యః । రామేశ్వర = భవద్భ్యాంసూర్యాష్టాంగ నమస్కారాః కర్తవ్యాః । రామేశ్వర = భవద్భ్యాంపంచాక్షరీ జపఃకర్తవ్యః । రామేశ్వర = భవతాగాయత్రీమంత్రజపఃకర్తవ్యః । రామేశ్వర=భవతాథర్వణ రహస్యానాం పారాయణంకర్తవ్యం । రామేశ్వర=భవతానవగ్రహ మంత్రజపఃకర్తవ్యః । ప్రశ్నప్రతివచనేపూర్వవత్ । షోడశఋత్విజః ఏతేషాం సర్వేషాం భవతేత్యేకవచన నిర్దేశః । అత్రకేచిత్కౌషీతకిమతానుసారేణ సదస్యకం సప్తదశకమితిసమామనంతి సకర్మణో ముపద్రష్టాభవతి । రామేశ్వర = భవతాసాదస్యంకర్తవ్యం । ప్రశ్నప్రతివచనేపూర్వవత్ । తతః కర్తా । అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేక శుభకర్మణ్యాచార్యం త్వామహం వృణే । ఇతి సఫలాక్షతైర్వృణుయాత్ ॥ వృతోస్మీతి [illegible]

ప్రతివచనం ॥ శ్లో ॥ యథాచార్యో వసిష్ఠోమా దిక్ష్వాకూణాంపురే పురా । తథాపట్టాభిషేకేస్మిన్నాచార్యోభవసువ్రతః ఇతి ప్రార్థ్యన నమస్కుర్యాత్ ॥ అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేక శుభకర్మణి బ్రహ్మాణం త్వామహంవృణే॥ పూర్వవద్వరణప్రతివచనే॥ శ్లో॥ వామదేవోయథాఋత్విగ్బ్రహ్మాయోధ్యాపురేపురా । తథా పట్టాభిషేకేస్మిన్ బ్రహ్మాభవబుధోత్తమ ॥ ఇతి ప్రార్థ్యన— అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేక శుభకర్మణి శ్రీరామాయణ పారాయణార్థం వాల్మీకింత్వామహంవృణే ॥ యథా పఠతివాల్మీకి రయోధ్యారామసంసది । తథారామోత్సవేస్మిన్ త్వం రామాయణ మనుంపఠ॥ ఇతి ప్రార్థ్య ॥ అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేక శుభకర్మణి శ్రీభాగవతపారాయణార్థం శ్రీశుకంత్వామహం వృణే ॥శ్లో॥ శుకరూప ప్రబోధజ్ఞ సర్వశాస్త్రవిశారద । ఏతత్కథా ప్రకాశేన మదజ్ఞానమపాకురు ॥ ఇతిప్రార్థ్య ॥అస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేక శుభకర్మణి శ్రీమహాభారత పారాయణార్థం వైశంపాయనంత్వామహంవృణే ॥శ్లో॥ వైశంపాయనఆచార్యో యథావ్యాఖ్యాతిభక్తితః । తథారామోత్సవేస్మిన్ త్వం శ్రీమహాభారత. పఠ ॥ ఇతిప్రార్థ్యన ఆస్మిన్ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేక శుభకర్మణి గీతోపనిషద్బ్రహ్మసూత్రాణాంతద్భాష్యాణాం పారాయణార్థం వేదవ్యాసంత్వామహంవృణే ॥శ్లో॥ వ్యాసరూపనమస్తేస్తు వేదాంతార్థవిశారద । రామసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకాఖ్యేస్మిన్ మహోత్సవే । శ్రీరామేణోపదిష్టానాం వాయుపుత్రాయధీమతే । తథాకృష్ణోపదిష్టానామర్జునాయప్రియాయచ । కృపయాష్టోత్తరాణాంచ శతోపనిషదాంతథా । గీతోపనిషదాంచాపి సూత్రాణాం బ్రహ్మణస్యచ । తద్భాష్యాదికానాంచ వ్యాఖ్యానాద్వాచనాదపి । మదజ్ఞానమపాకృత్య కృతార్థంకురుతేనమః॥ ఇతిప్రార్థ్యన॥ అస్మిన్ శ్రీరామసామ్రాజ్య పటాభిషేక శుభకర్మణి శ్రీరామతారకమంత్రజపార్థం త్వామహంవృణే॥ ఇతిపంచఋత్విజాం ప్రత్యేకం వరణం ॥ ఏవంసర్వత్ర ॥ సంతానగోపాలమంత్రజపార్థం త్వామహం

వృణే। వేదపారాయణార్థం త్వామహం వృణే। హనూమన్మంత్ర
జపార్థం త్వామహం వృణే। హయగ్రీవ మంత్రజపార్థం త్వామ
హం వృణే। సూర్య సాష్టాంగనమస్కారార్థం త్వామహం వృణే। ప్ర
చాక్షరీజపార్థం త్వామహం వృణే। గాయత్రీజపార్థం త్వామహం
వృణే। అథర్వణరహస్యానాం పారాయణార్థం త్వామహం వృణే।
నవగ్రహజపార్థం త్వామహం వృణే। సదస్యం త్వామహం వృణే।
వృతోఽస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచనం। శ్లో। సర్వే స్వస్వకర్మకుశలాః సర్వే
శ్రీరామరూపిణః। స్వస్వకర్మవినిర్వృత్త్యై కృతార్థ్యకురుతాదరాత్।
అస్య యాగస్య నివృత్త్యై భవంతః ప్రార్థితా మయా। సుప్రసన్నాః
ప్రకుర్వంతు శ్రీరామాభిషేచనం। ఇతి ప్రార్థ్య। వరణక్రమేణ
విష్టరం పాద్యమాచమనీయం మధుపర్కం గాం వస్త్రాలంకారాభరణ
యజ్ఞోపవీతతాదీన్ దత్వా మధుపర్కపూజాం కుర్యాత్। తత్రాచా
ర్యబ్రహ్మణౌ శ్రీరామపూజాహోమపట్టాభిషేకోత్సవాదికర్మనిర్వర్త
నేయుక్తౌ భూయాస్తాం। వాచకాః స్వస్వపుస్తకపూజనం కృత్వా మంగ
ళాచరణపూర్వకం తత్తద్గ్రంథవాచనం కుర్యుః। రామాయణవాచకస్తు
వక్ష్యమాణ క్రమేణ తత్తత్కాండానాం న్యాసధ్యానపూర్వ
కం శ్రీరామాయణ పారాయణం కుర్యాత్। జపకాస్తత్తన్మంత్ర
జపం కుర్యుః। యథా। రామతారకహనూమన్మంత్ర శివపంచాక్షరీ
గోపాలమంత్ర హయగ్రీవ గాయత్రీమంత్రజాపకాః స్వస్వజపస్థానం
సంప్రోక్ష్య పాష్టిఘృతాదినా భూతాన్యుత్సార్య కూర్మ యంత్రం
విలిఖ్య చిత్రకంబళాదికేష్వాసనేషూపవిశ్య। ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య
శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం అద్య ప్రథమదినమారభ్య మండల
పర్యంతం ప్రతిదినం త్రిసాహస్రసంఖ్యాకం శ్రీరామ మహాసామ్రా
జ్య పట్టాభిషేకాంగభూతం అముకమంత్రజపం కరిష్యే - ఇతి సం
కల్ప్య గురుధ్యానం కృత్వా శక్తశ్చేద్భూతశుద్ధిమాతృకాన్యాసా
దికం కృత్వా స్వస్వమంత్రన్యాసధ్యానపూర్వకం తత్తన్మంత్రాన్
జపేయుః- రామమంత్రజాపకాః శ్రీరామతారకమంత్రస్య పూర్వాం
గానాం గురుగణపతి సూర్యనారాయణమంత్రాణాం జపం తారక

మంత్రదశాంశం త్రిశత సంఖ్యాకం జపిత్వా అనంతరం ఋషిచ్ఛందోన్యాసపూర్వకం త్రిసహస్ర సంఖ్యాకం తారకమంత్రం జపిత్వా అనంతరముత్తరాంగానాం సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమన్మంత్రాణాం జపంపూర్వవత్తారకమంత్ర దశాంశ జపిత్వా యథాశక్తి రామగాయత్రీం జపేయుః । సతి సంభవే సర్వే జాపకాః తత్తద్గాయత్రీజపం హృదయకవచమాలాపంజరాదీనాం యథాశక్తి జపపఠనం కుర్యుః । నవగ్రహజాపకః స్వాధిదేవతా సహితనవగ్రహాణాం మూలమంత్రజపం కుర్యాత్ । సూర్యాష్టాంగనమస్కర్తారో అరుణపూర్వకం మహాతృచవిధానేన సూర్యాష్టాంగనమస్కారాన్ కుర్యాతాం । సదస్య కర్మణాముపద్రష్టాన్యానృత్విక్షు సహాయీభూయాత్ । తత ఆచార్యో బ్రహ్మణా సహ ప్రథమదినోక్తం కృత్వా మంటపపూజనదేవతాస్థాపనాదికం కృత్వా ద్వితీయ తృతీయ దినోక్తం కృత్వా దశావరణమహాపూజనం సాయంకాల పూజనం చ కుర్యాత్ – తత్రైవోపాసనాగ్నౌ శాంతిగ్నౌ వా అగస్త్యోక్తమార్గేణ నిత్యహోమం చ కుర్యాత్ । ఏవం ప్రాతర్మధ్యాహ్న సాయంకాలేషు యథావిభవం నవవాద్య నృత్యగీత స్వస్తివాచన పూర్వకం మహారాజవిభూతిభిర్మహాపూజాం కుర్యుః సువాసినీ బ్రాహ్మణాన్ మధురాదిషడ్రసైర్భోజయేత్ – నవావృత్త్యా శ్రీరామాయణపారాయణం తద్వదేవ శ్రీభాగవతపారాయణం శ్రీమహాభారతమేకావృత్త్యా తద్వదేవ గీతోపనిషత్పారాయణం చ యథాశక్తీతరగ్రంథ పారాయణాదికం కారయేత్ – తత్తత్కాండావసానేషు తత్తత్ప్రసంగ సమాప్తిషు । పట్టాభిషేక కళ్యాణాది తత్తదుత్సవదివసేషు చ విశేషోత్సవాదికమామండలం కుర్యాత్ । తన్మధ్యే మాసాంతే త్వేకత్రింశేదినే అవశిష్టఋత్విజాం సంభవే యథాశక్తి వృత్వా జపాదికం కారయేత్ చతుర్గుణపర్యంతం జపదశాంశం క్షీరే గంధోదకాదినా తర్పణం కారయేత్ । తద్యథా । దేశకాలౌ సంకీర్త్య శ్రీసీతారామచంద్ర ప్రీత్యర్థం శ్రీరామ సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకాంగభూతం శ్రీరామ తారక హనూమన్మంత్ర శివపంచాక్షరీ గోపాలమంత్ర పంచయుగీనమంత్ర గాయత్రీ

మంత్రాణాం తత్తజ్జపదశాంశం తర్పణం కుసుమాక్షతసహితేన క్షీరేణ సుగంధోదకేనవా తత్తదృత్విగ్ద్వారా కారయిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ తత్తజ్జాపకాస్తత్తన్మూలమంత్రముచ్చార్య - ఓం శ్రీరామం తర్పయామినమః ఓం శ్రీహనూమంతం తర్పయామినమః - ఓం శ్రీశేషం తర్పయామినమః- ఓం శ్రీగోపాలంతర్పయామిననమః-ఓం శ్రీహయగ్రీవం తర్పయామినమః-ఓం శ్రీగాయత్రీంతర్పయామినమః- ఇతి కుసుమాక్షతైః క్షీరతర్పణంకుర్యుః ॥ తతస్తత్ప్రభృతిపంచదిన పర్యంతం జపదశాంశం హోమంకృత్వా చత్వారింశదినే సామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవంకుర్యాత్ । తత్ప్రకారః॥ పంచత్రింశేదినే ప్రాతఃకృత్యం నిర్వర్త్య పూర్వోక్తరీత్యా గృహస్యైశాన్యభాగే ఉత్తరప్లావేణ మంటపం నిర్మాయ వితానతోరణాదిభిరలంకృత్య ఆచార్యబ్రహ్మణాసహ మంటపపూజాంగభూతం పుణ్యాహంవాచయిత్వా మృత్సంగ్రహణ మంకురారోపణం కృత్వా స్థూణాపూజన ద్వారపూజన పతాకోచ్ఛ్రయణతోరణపూజా పురస్సర యథావిధి మంటపపూజాంకృత్వా మధ్యేవేద్యాం రామతోభద్రంలిఖేత్ । తత్ప్రకారః శ్లో॥ తిర్యగూర్ధ్వమేకపంచాశద్రేఖాస్తత్ర లేఖ్యచ । సప్తసప్తపదాతేద్వా పరిధీపీతవర్ణకా ॥ కార్యాత్రికోణదేశేష్విందుస్త్రిపదశుక్లకః । శృంఖలంతుర్యపదాకృష్ణా త్రయోదశపదాలతా । హరితేశోవసుపదః కృష్ణవర్ణః ప్రకారయేత్ । త్రిపదంలోహితం జ్ఞేయం భద్రంవల్ల్యంత్రికస్థితం । లింగమధ్యపార్శ్వపదే శుక్లవర్ణేన ప్రకారయేత్ । షష్ఠిపాదాత్మకానుద్రా తస్యాః పూరణముచ్యతే ॥ దశపదాన్యా [illegible] కృష్ణేనైవ ప్రపూరయేత్ ॥ తదధశ్చద్వితీయాయాః శుక్లేనైవప్రపూరయేత్। తదధశ్చతృతీయాయాః పరిధమంచతృతీయకం । పంచమంషష్ఠమంచైవ హ్యష్టమందశమంతథా ॥ కృష్ణవర్ణేనచైతాని సమ్యక్సంపూరయేత్క్రమాత్ । తదధశ్చచతుర్థ్యాశ్చ తృతీయ పంచమంతథా ॥ షష్ఠమందశమంచైవ కృష్ణవర్ణానికారయేత్ ॥ తదధః పంచమాయాశ్చ పరిధమంచతృతీయకం ॥ పంచసప్తాష్టమాన్యేవ దశమంచప్రపూరయేత్ । తదధోంత మప

క్షేత్రంచ ప్రథమంచతృతీయకం । పంచషట్సప్తమాన్యేవ మష్టమం దశమంతథా। మషిణాపూరయేత్తత్ర భాతిర్యామేతిసత్పదం । కృష్ణేతరాశిపాదాని శుక్లాన్యత్రకృతానిచేత్ । తత్రాదావగ్నిముద్రాత్రీనూపరిన్యయస్తథా। రక్తాలింగద్వయంభద్రం తథాలింగోపరిసితం । పదద్వయంపీతవర్ణం వీధీవల్ల్యానియోజయేత్ । ద్వితీయేత్వేకముద్రాద్వా పరిధీద్వాశివామతౌ । భద్రంనవపదంలింగ వల్ల్యోర్మధ్యేరసాశ్రితం భద్రంపీతంలింగోపరి రక్తంకుర్యపదాత్మకం । లింగస్కంధపదేద్వేద్వే వారితేవీధికాపిచ । భద్రాణిత్రీణిజ్ఞేయాని పీతంద్వేలోహితేత్రిహిః తతోంతస్సర్వతోభద్రం కార్యంతత్రతువాసితా । చతుర్వింశత్పదాభద్రం నవకోష్టంలతేశికా। త్రిపదోబ్జః పంచపదా శృంఖలాపరిధిస్తతః । శ్వేతేందుఃశృంఖలాకృష్ణా వల్లీనీలేనపూరయేత్ । భద్రాకుణాసితావాపి పీతేపరిధికర్ణికే । మధ్యేపద్మంరక్తవర్ణం రచయేద్వావిచిత్రితం । పీతశుక్లరక్తకృష్ణా శ్యాంతేపరిధయఃస్మృతాః । ఏతత్షోడశముద్రాభి రామలింగాఖ్యభద్రకం । ఏవంపంచవర్ణైః షోడశముద్రారామలింగతోభద్రం విరచ్య - దేశకాలాసంకీర్త్య శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకాంగభూతం ఏతద్రామతోభద్రమండలే వేదపురాణోక్తమంత్రైః బ్రహ్మాదిషట్పంచాశత్సర్వతోభద్రదేవతానాం సుషేణాద్యష్టాదశ రామలింగతోభద్రదేవతానాంచావాహన ప్రతిష్ఠాపన పూజనంచ కరిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య । అక్షతాన్గృహీత్వా । పూగీఫలాదిషు బ్రహ్మాదిషట్పంచాశద్దేవతాః మధ్యేసర్వతోభద్రమండలే ఆవాహ్యప్రతిష్ఠాప్య । తద్బాహ్యేసర్వే లింగేషు - రుద్రాయనమః - రుద్రమావాహయామి । సర్వేషులింగపార్శ్వ . దేషు - నలాయనమః - నలమావాహయామి । సర్వేషుభద్రేషు సుగ్రీవాయనమః - సుగ్రీవమావాహయామి । సర్వేషుతిర్యగ్భద్రేషు గజాయనమః - గజమావాహయామి । సర్వేషులింగోపరిస్థతిర్యగ్భద్రే .. అంగదాయనమః - అంగదమావాహయామి । సర్వాసుశృంఖలాసు విభీషణాయనమః - విభీషణమావాహయామి । సర్వాసువల్లీషు జాంబవతేనమః - జా

వంతమావాహయామి సర్వేషు ఖండేందుషు - మైందాయనమః - మైందమావాహయామి । సర్వేషు పరిధిషు ద్వివిదాయనమః - ద్వివిదమావాహయామి । ముద్రాయాం రామజానకీభ్యాంనమః - రామజానక్యావావాహయామి । ముద్రాయాః పశ్చిమేపీతపరిధౌ - లక్ష్మణాయనమః -- లక్ష్మణమావాహయామి । ముద్రాయా ఉత్తరే భరతాయనమః - భరతమావాహయామి । ముద్రాయా దక్షిణే శత్రుఘ్నాయనమః - శత్రుఘ్నమావాహయామి । ముద్రాయాః పురతః - వాయుపుత్రాయనమః - వాయుపుత్రమావాహయామి । సర్వేషు సమాపరిధిషు సుషేణాయనమః-సుషేణమావాహయామి । సర్వేషు పదమాత్రేషు సర్వేభ్యోవానరేభ్యోనమః - సర్వాన్ వానరానావాహయామి । బహిస్త్రిపరిధిషు - శ్వేతపరిధౌ భాగీరథ్యైనమః- భాగీరథీమావాహయామి । రక్తపరిధౌ సరస్వత్యైనమః - సరస్వతీమావాహయామి । కృష్ణపరిధౌ యమునాయైనమః — యమునామావాహయామి। ఇత్యష్టాదశదేవతాః ప్రతిష్ఠాప్యప్రతిష్ఠాపనసమయే ప్రత్యేకమావాహ్యపూజయేదథవాసర్వదేవతాప్రతిష్ఠాపనానంతరం ఆవాహితేభ్యస్సర్వేభ్యోదేవేభ్యోబ్రహ్మాదిభ్యోనమఇతి సహైవవాషోడశోపచారైః పూజయేత్ తతోనైరృతకోణే వాస్తుమండలంవిలిఖ్య - యథావిధితద్దేవతా ఆవాహ్యపూజయేత్ । తత ఆగ్నేయకోణే స్థండిలం కృత్వానవగ్రహయంత్రం విలిఖ్యతస్మిన్ గ్రహమఖోక్తరీత్యా నవగ్రహానధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితాన్ ఆవాహ్య పూజయేత్। అత్రకేచిదగ్నిప్రతిష్ఠానంతరంనవగ్రహస్థాపనమిచ్ఛంతి తత్కేవలగ్రహముఖవిషయం - యత్ర యత్ర నవగ్రహస్థాపనమంగత్వేనవిధీయతే తత్ర తత్ర గ్రహస్థాపనానంతరమేవాగ్నిప్రతిష్ఠాయావిధానాత్ - అత్రాప్యేవం నవగ్రహస్థాపనంకృత్వా ఈశాన్యకోణే హోమార్థమరత్నిమాత్రం చతురశ్రం వాసుదేవకుండం కుర్యాత్ । తత్ప్రకారః " యదాజపదశాంశం హోమంకృత్వా హోమదశాంశం తర్పణాంగ కార్యమితిపక్షః పరిగృహ్యతేతదా లక్షహోమవిధానోక్తం ద్విహస్తవిస్తృతం చతురస్రవిస్తృతంవా కుం

మంకుర్యాత్ । అత్ర జపదశాంశం తర్పణంకృత్వా తద్దశాంశం హోమం కార్యమితిపక్షస్య పరిగృహీతత్వాదయుత హోమవిధానోక్తం హస్తమాత్రమేవ కుండం కార్యం । ఏతత్కుండమండపవిధాయకశాస్త్రమార్గే నవమరత్నే స్పష్టీక్రియతే । ఏవమరత్నిమాత్రం కుండంకృత్వా తత్పశ్చాదుపవిశ్య ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య శ్రీ సీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం శ్రీరామసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకాంగభూతం శ్రీరామతారక హనూమన్మంత్ర శివపంచాక్షరీ గోపాలహయగ్రీవ గాయత్రీమంత్రాణాం తత్తజ్జపశతాంశం తర్పణదశాంశం తత్తజ్జాపకైస్సహ సమిదాజ్య చరుద్రవ్యేణాథవా కేవలాజ్యేనహోమంకరిష్యే । ఇతిసంకల్ప్య । రేఖోల్లేఖనాదినా కుండసంస్కారం కృత్వా ద్వితీయరత్నోక్తాగస్త్యోక్తరీత్యా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య తాంత్రికమేవాగ్నిముఖం రత్నోక్తంకృత్వా -- తత్తన్మూలమంత్రేణ స్వాహాంతేన జపశతాంశం హోమంకుర్యాత్ . ఏవంపంచదినపర్యంతం హోమంకుర్వన్ తన్మధ్యేశక్తౌ శ్రీభగవత దశమస్కంధహోమం సంక్షేపసర్గహోమంచకృత్వా ప్రతిదినమావాహిత రామతోభద్రవాస్తు నవగ్రహమండల దేవతానాం పూజనం సాయంప్రాతఃకాలయోఃకుర్యాత్ । తతశ్చత్వారింశే మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకదివసే ప్రాతరర్ఘ్యంగంకృత్వా ప్రాతఃకృత్యం నిర్వర్త్య సపత్నీకః కల్యాణమంటపం ప్రవిశ్యనమస్సదసఇతి పరిషదుపసానాది పంచవాక్య స్వస్తివాచనాంతం పంచమరత్నోక్తరీత్యాకృత్వా । తతః వాయవ్యకోణే గోమయోపలిప్తాలంకృతాయాం భూమ్యామిత్యాది స్థండిలకరణ కలశస్థాపన తీర్థావాహనపూజనాదికం నీరాజనాంతం పంచమరత్నోక్తరీత్యైవకుర్యాత్ । ఏవంకలశాన్ ప్రతిష్ఠాప్యతదుత్తరభాగే ఔదుంబరమాసందీత్రయం హరిద్రాపుష్పమాలాలంకృతం ప్రాగపవర్గంసంస్థాప్య । వసవస్త్వాగాయత్రేణఛందసా- ప్రథమం- రుద్రాస్త్వాత్రైష్టుభేన ఛందసా । ద్వితీయం - ఆదిత్యాస్త్వాజాగతేనఛందసాతృతీయం । ఏవమాసాద్య తాసుక్రమేణ దధిమధుఘృతపూరితపాత్రాణిసంస్థాప్య । దధిక్రావ్ణో- కారిషమ్ దధి- మధువా

తాభ్యుక్షాయతే = గావో భవంతు నః । ఘృతం మిమిక్షిరే = వక్షిహవ్యం ॥ ఇత్యభిమంత్ర్య ॥ కలశానాంపురతః అభిషేచనికోదక ధారణార్థంచమసపంచకం సంస్థాప్య । కలశానాందక్షిణతః నవధాన్యాని నవరత్నాని సర్వౌషధీః పంచత్వక్పంచపల్లవాన్ కుంకుమాగరుశ్రీచందన యక్షకర్దమహరిద్రాక్షత లాజానాంపాత్రాణి పుష్పమాలాస్తులసీకుసుమాని ఛత్రచామర వస్త్రదర్పణాదీని నానావిధఫలాని చాసాద్య । కలశానాం పశ్చాద్భద్రపీఠ మాభిషేచనికార్థం సంస్థాప్య । తతః శ్రీరామతోభద్రమండలస్య పశ్చాద్భూశుద్ధింకృత్వా చిత్రాసనాదికాసనే ఉపవిశ్యచతుర్దిక్షుదీపాన్ ప్రజ్వాల్య । శ్రీరామతారకమంత్రం యథాశక్తి జపిత్వాసమాహితమనా భూత్వారామతోభద్రమండలదేవతా పూజనంకృత్వా । శ్లో । రామాయణాంగభూతం శ్రీరామపట్టాభిషేచనం । కరిష్యేబ్రాహ్మణైస్సార్థం ప్రీతో భవరఘూత్తమ । ఇతి ప్రార్థ్య । ప్రాణానాయమ్య । శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సుగ్రీవ విభీషణాంగద జాంబవత్సమేత శ్రీరామచంద్ర ప్రీత్యర్థం శ్రీరామమహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేచన, కరిష్యే । ఇతిసంకల్ప్య । భద్రపీఠం రామతోభద్రమండలోపరి ధ్రువంతఇతిమంత్రేణసంస్థాప్య । ధ్రువం తే రాజా=ధారయతాం । తతఃప్రతిష్ఠితేగ్నౌశాంతిహోమంకుర్యాత్ । శన్నోమిత్రశ్శంవరుణః= అవతు వక్తారగ్ స్వాహా ॥ మంత్రోక్తదేవతాభ్యఇదం । ఇతిహుత్వాశన్నో వాతఃపవతామితిశాంతింపఠేత్ । శంనోవాతఃపవతాం = శన్నోమా హాసీత్ = ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః । తతః శ్రీభాగవతమహాభారతాది గ్రంథసమాపనకథాంకృత్వా - తతఃపట్టాభిషేకసర్గం రామం రత్నమయేపీఠే ఇత్యంతంవాచకాచ్ఛ్రుత్వా । తతః ద్వితీయరత్నోక్తనిత్యపూజావిధానేన పీఠపూజాం కలశ శంఖార్చనంకృత్వా తజ్జలేన పూజాద్రవ్యాణి శుచీకృత్య అనంతరం రామం రత్నమయేపీఠ ఇతిశ్లోకేన నిత్యపూజామండలస్థాం రామప్రతిమాం సాలగ్రామంవా తద్భద్రపీఠే వేదమంత్రైస్సుమంగళగీతైర్వాదిత్రనిస్వనైస్సంస్థాప్య మధ్యేజయజయనమోనమఇత్యుచ్చైర్వదన్ ఆవాహనాద్యాది సప్తదశ

ముద్రాః ప్రదర్శ్య నిత్యపూజాక్రమేణైవావాహనాసనార్ఘ్య పరిశ్రుత్యర్ఘ్యంగోద్వర్తనాంతం కృత్వా । తతశ్చతుర్దిక్షు స్థితైశ్చతుర్వేదపారాయణకారిభిరన్యైః పట్టాభిషేక ఋత్విగ్భిస్సహామహాభిషేచనం కుర్యాత్ । యథా । ఆదౌ పంచామృతేన తత్తన్మంత్రైస్స్నంస్నాప్య శుద్ధోదకేనాభిషిచ్య - తతః విష్ణుసూక్తేన ఆసందీస్థదధ్నాభిషిచ్య శ్రీసూక్తేన మధునాభిషిచ్య భూసూక్తేనాజ్యేనాభిషిచ్య పురుషసూక్తేన శుద్ధశంఖోదకేనాభిషిచ్య తతో నారికేళోదకేన స్వాదుః పవస్వేతి నానాసుగంధద్రవ్యైర్గంధద్వారామితి గంధోదకేన యాః ఫలినీరితి కదళీ పనసామ్రేక్షురసాదినా హిరణ్యరూప ఇతి హిరణ్యకలశైస్సహిరత్నానీతి నవరత్నైః పుష్పవతీరితి సుగంధపుష్పోదకేనవాభిషిచ్య । తతః వసవస్త్వా పురస్తాదభిషించంత్వితి చతుస్సముద్రోదకైః సర్వనదీతీర్థోదకేన శుద్ధోదకేన శంఖమాపూర్య శతికృత్వ సహస్రకృత్వోవా యథా సంభవం యథాశక్తి మహాభిషేకం కుర్యాత్ । అత్రైతే చతుర్వేదమంత్రాః । అథ ఋచః । పురుషసూక్తం సహస్రశీర్షా పురుషః । శ్రీసూక్తం హిరణ్యవర్ణాంహరిణీం । భూసూక్తం సత్యేనోత్తభితా భూమిః । ఆపోహిష్ఠామయోభువ ఇతి నవ ఋచః । ఆపోహిష్ఠామయోభువః । విష్ణోర్నుకమితి వర్గత్రయే సూక్తత్రయం । విష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం । సంవామిత్యేకసూక్తం । సంవాంకర్మణా సమిషాహినోమి - పరోమాత్రయేతి వర్గద్వయే సూక్తద్వయం - పరోమాత్రయాతన్వావృధాన । అస్యవామస్యేతి దశ వర్గాః - అస్యవామస్య పలితస్య హోతుః పవమానాని యదంతి యచ్ఛదూంకె కోయమాత్మేత్యాది ఋచః కోయమాత్మా । అగ్న ఇత్యాదికాశాంతిః అగ్న ఆయూంషి పవసే అథయజూంషి । హిరణ్యశృంగానువాకః హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపద్యే । పవమానస్సువర్జన ఇత్యనువాకః - పవమానస్సువర్జనః సర్వేషు వేత్యనువాక - సర్వేషువా ఏషులోకేషు మృత్యవోన్వాయత్తాః । క్వేదమభ్రింనివిశత ఇత్యాదిమంత్రాః - క్వేమభ్రంవినిశతే । కచ్చిద్ధవేత్యాది మంత్రాః - కచ్చిద్ధవా అస్మాల్లోకాత్ప్రేత్య । అన్నపతేన్నస్యేత్యాదీ

అన్నపతేన్నస్యనో దేహి ॥ యత్తేచిత్రాను వాకః ॥ యత్తేచిత్రం యదుచితం తేఅగ్నే - తపసాదేవా ఇతిమంత్రః - తపసాదేవా దేవదామగ్రఆయన్। పవిత్రవంతఇత్యాద్యామంత్రాః— పవిత్రవంత, పరివాజమాసతే ॥ యఇమావిశ్వానువాకః - యఇమావిశ్వాభువనా జుహ్వదృషిహోతా ॥ భతాసన్నితి ॥ భతాసర్భిర్యమాణో దిభర్తి -సుపర్ణఘర్మానువాకః — సువర్ణంఘర్మంపరివేదవేదనం । ఓం తద్బ్రహ్మేతిమంత్రః — ఓం తద్బ్రహ్మ - ఊర్ధ్వా అస్యానువాకః ॥ ఊర్ధ్వా అస్యసమిధోభవంతి - త్వమగ్నేద్యుభిరితి — త్వమగ్నేద్యుభిస్త్వమాశుశుక్షణిః। విష్ణోక్రమోసీతిమంత్రాః। విష్ణోక్రమోస్యభిమాతిహాగాయత్రం ఛంద ఆరోహపృథివీ మనువిక్రమస్వ । తాసూర్యేత్యనువాకః — తాసూర్యా చంద్రమసావిశ్వభృత్తమామహత్ ॥ ఇమానుకమితి శ్రుతిః ఇమానుకంభువనాసీషదేమ, అసతోధిమనఇతి . అసతోమధినోస్పృజ్యత - సహస్రశీర్షందేవమితి - సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షంనాసదాసీదితి — నాసదాసీన్నోసదాసీత్తదానీం ॥ అతోదేవేత్యాదిమంత్రాః—అతోదేవాఅవంతు ఇదంవిష్ణుః - త్రీణిపదా — విష్ణోఃకర్మాణి - తద్విష్ణోః తద్విప్రాసో - విష్ణోర్నుకంవీర్యాణి—విష్ణోరరాటమసి ॥ యుంజతేమన ఇతిమంత్రాః — యుంజతేమనఉతయుంజతే — అంతరస్మిన్నిమఇతి ॥ అంతరస్మిన్నిమేలోకాః — అంతర్విశ్వమిదంజగత్ ॥ బ్రహ్మవిదాప్నోతీతిమంత్రః— బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్ ॥ అథసామాని ॥ బృహత్సామ - రథంతరసామ-యాజ్ఞాయజ్ఞీయసామ।త్రివృత్సామ - వైరాజనసామ - వామదేవ్యసామ ॥ వైరూపసామ ॥ వారవంతీయసామ । ఆవోరాజానమిత్యృచారౌద్రసామ సీద్వా ॥ విష్ణుసామ—రైవతసామ ॥ శక్వరీసామ ॥ పావకానస్సరస్వతీతిసామ॥ పప్రికామ్యమనే నేత్యాదిసామాని ॥ అథాథర్వణమంత్రాః॥ చంద్రసాది - విష్ణుప్రథమఇతి - దేవోవపత్రదధిపతిరితి మనుత్రయం ॥ పవిత్రంధేనురితి - విష్ణురగ్రేభవదితి ॥ విశ్వా విష్ణురిరిశ్రుతిః, శ్రీరామోత్తరతాపినీ ॥ నారాయణోపనిషత్ ॥ లక్ష్మీసూక్తం॥ అథమహాభిషేకమంత్రాః ॥ అథాతఇంద్రోమహాభిషేకఇత్యాది

చతస్రఃఖండికాః (అథాతఛ్ఛందో) మహాభిషేకః । సురాస్త్వామితిచ శ్లోకాః। సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । భద్రంకర్ణేభిరిత్యాది దశశాంతయః । ఏతైర్మంత్రైర్ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః శనాభిస్సద్భక్తైర్యథావకాశం యథాశక్తి యథాసంభవం మహాభిషేకం కృత్వా అభ్యుక్తాభిషేకోస్త్విత్యుక్త్వాచమనందత్వా । వాససీ పరిధాప్య ఉపవీత సహితముత్తరీయందత్వా - పాదుకముద్రియా నిత్యపూజామండల పీఠే పూర్వవత్సంస్థాప్య భూషణసమర్పణప్రభృతి దశావరణపూజా (పూర్వకం నైవేద్యాంతంప్రథమరత్నోక్తనిత్యపూజావిధానేన కృత్వా అగ్నిముపసమాధానాది ప్రణీతోదకమార్జన దేవోద్వాసనాంతంపంచమరత్నోక్తాగస్త్యోక్తమార్గేణ హుత్వా తతః ఉత్తరాపోశన తాంబూలనీరాజన మంత్రపుష్ప రాజోపచారాత్సుయ ; యస్యస్మృత్యేతి పూజాసమాప్త్యంత కృత్వా పట్టాభిషేకసర్గశేషంకృత్వా పుస్తకపూజనంకుర్యాత్ । అథవా యథావిధి పట్టాభిషేకాంగహోమంకృత్వా అనంతరంపట్టాభిషేకసర్గశ్రవణం కృత్వా మహాభిషేక పూజనాదికంకృత్వా పట్టాభిషేక సర్గ శేషంశృణుయాత్ । అనంతరం రామాయణవాచకాదిక్రమేణ యథావిభవం ఋత్విక్పూజనం సువాసినీ బ్రాహ్మణపూజన ప్లోదన రాత్ర్యుత్సవ నవాయతనపూజా దేవతోద్వాసనాదికం పర్యంతపంచవరాత్ర విధానవత్కుర్యాత్ । ఏవం శ్రద్ధాభక్త్యా శ్రీరామం మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకేణాభిషిచ్య తత్ప్రసాదాదిహ స్వయమేవోపనతాన్ భోగాననుభూయా విద్యాబంధనం నిర్ధూయజీవన్ముక్తోంతే మోక్షసామ్రాజ్యే పట్టాభిషిక్తో భవతీతి శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవవిధిః । ఏతన్మహాసామ్రాజ్య పటాభిషేకోత్సవ- ప్రతిపాదక కారికావళిః శ్రీనవరత్నమాలాయాం పంచమరత్నే ద్రష్టవ్యా । కేవలపటాభిషేకదిన మాత్రకల్పకారికావళిః స్కాందపురాణోక్తాత్రసంయోజ్యతే । యథా శ్లో॥ సుదినేశుభనక్షత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే। వాచకస్య చ రామస్య శుభషేత్రేభిషేచయేత్ । స్వగృహే చోత్తమే భాగే యాగమంటపమా

చరేత్ । చతుర్ద్వార పతాకాఢ్యం సువితానంసతోరణమ్ । మహోత్సేధంమహారమ్యం పుష్పాద్యైస్సమలంకృతమ్ । శంఖచక్ర హనూమద్భిః ప్రాగ్ద్వారేసమలంకృతమ్ । శార్ఙ్గబాణగరుత్మద్భి ర్దక్షిణేసమలంకృతమ్ । గదాఖడ్గాంగదైశ్చైవ పశ్చిమేసమలంకృతమ్ । పద్మస్వస్తికనీలైశ్చ కౌబేరేసమలంకృతమ్ । మధ్యేహస్తచతుష్కాఢ్య వేదికాయుక్తమాయుతమ్ । విచిత్రనృత్యవాద్యైశ్చ గీతైశ్చైవసుసంయుతమ్ । పుణ్యాహంవాచయేత్తత్ర విద్వద్భిఃప్రీతమానసైః । తతస్సంకల్పయేద్ధీమాన్ రామపట్టాభిషేచనమ్ । కరిష్యఇతి తత్రాదావాచార్యంవరయేద్వరమ్ । దాంతంకుటుంబినంవిప్రం వేదశాస్త్రరతంసదా । శ్రీరామపూజానిరతం సుశీలందంభవర్జితమ్ । విధిజ్ఞంరామమంత్రాణాం గృహంగత్వాతదీయకమ్ । ఆహూయభక్త్యాసంపూజ్య నత్వాతంప్రార్థయేత్తతః । పట్టాభిషేచనంకుర్వే శ్రీరామస్యద్విజోత్తమ । తత్రాచార్యంవృణేత్వాంతు శ్రీరామోసి త్వమేవమే । చతురష్టద్వాదశవా అభిషేర్ధమాదరాత్ । ద్వారేషువేదపాఠార్థం వరయేద్బ్రాహ్మణాంస్తథా । తతస్త్వాజ్ఞేనతాన్ విప్రైః స్నాపయిత్వా తతః స్వయమ్ । తైలేనాభ్యజ్యచస్నాయా చ్చింతయన్ రాఘవంహృది । గంధపుష్పాక్షతైర్వస్త్రైః పూజయేత్తాన్ద్విజోత్తమాన్ । చతుర్భికలశైః స్వర్ణైస్సముద్రేభ్యస్సమాహృతమ్ । చతుర్దిక్షున్యసేత్తీర్థం మధ్యేనానానదీజలం । గంధపల్లవరత్నాద్యై ర్మాల్యైర్వస్త్రైరలంకృతాన్ । కలశాన్ స్థాపయేద్ధాన్యే ధ్రువంత ఇతిమంత్రితః । కలశోత్తరదిగ్భాగే త్వౌదుంబరవినిర్మితమ్ । ఆసందీత్రయమాస్థాప్య హరిద్రాపుష్పశోభితం । వసవస్త్వా గాయత్రేణ ఛందసేత్యాదిమంత్రితః । తత్రసంస్థాప్యతన్మంత్రైర్ఘృతందధి[illegible]ం । ప్రాగ్భాగేకలశానాంతు స్థాప్యంచమసపంచకం । పూజాద్రవ్యాదికంసర్వం స్థాపయేత్తస్యవామతః । నవధాన్యానిరత్నాని సర్వబీజౌషధానిచ । సక్షీరాణాంచవృక్షాణాం పంచత్వక్పంచపల్లవాన్ । కుంకుమాగరుగంధానాం పాత్రాణివివిధానిచ । హరిద్రాక్షతపాత్రాణి పుష్పమాలాస్సుశోభితాః । ఛత్రచామర

ద్రాన్శ్చ స్థాపయేత్సుసమాహిత । దర్పణాదీని లాజాన్శ్చ ఫలానివివిధాని చ । శంఖస్ఫటికపాత్రాణి పూర్ణకుంభాన్శ్చశోభితాన్ ॥ ఔదుంబరం భద్రపీఠం సర్వాలంకారభూషితం । పశ్చిమే కలశానాంత స్థాపయేద్ధృవమంత్రితః ॥ దీపాన్ప్రజ్వాలయేత్తత్ర చతుర్దిక్ష్వతిశోభితాన్ । విలిఖేద్రామతోభద్రం తత్రచావాహ్యదేవతాః ॥ తత్రన్యసేద్భద్రపీఠం సర్వాలంకారశోభితం । భూశుద్ధిం భూతశుద్ధించ కృత్వాచార్యేణ వైస్వయం ॥ యథాశక్తిజపిత్వాథ తారకం భక్తిభావతః । యథాశక్తివియమ్యాథ కుర్యాత్సంకల్పమాదితః ॥ రామాయణాంగభూతం శ్రీరామపట్టాభిషేచనం । కరిష్యే బ్రాహ్మణైస్సార్ధం భవ ప్రీతో రఘూత్తమ ॥ శాంతిహోమం తతః కృత్వా పఠతాంశాంతిముత్తమాం । పట్టాభిషేకసర్గంచ శృణుయాత్తైర్ముదాన్వితైః ॥ రామం రత్నమయేపీఠ ఇత్యంతం నియమాన్వితః । నిత్యపూజావిధానేన పీఠే తద్దేవతాయజేత్ ॥ తతః కుంభంచ శంఖంచ ప్రత్యేకం పూజయేత్సుధీః । ధూపదీపాదినైవేద్యైః గంధమాల్యాదిభిస్తథా ॥ ముద్రాః ప్రదర్శయేత్తత్ర శంఖధేన్వరిగారుడాః ॥ వేదమంత్రైశ్చ సమ్మంత్ర్య మూలమంత్రేణమంత్రవిత్ । తత్తీర్థం పావనం ధ్యాత్వా ప్రోక్షయేత్సర్వవస్తుషు । మధువాతేత్యాదిమంత్రైస్త్వంనిదధ్యాచ్చపూర్వవత్ ॥ రామం రత్నమయేపీఠే అృదిశ్లోకేన రాఘవం । సింహాసనేన్యసేద్వేదమంత్రైర్వాదిత్రనిస్వనైః మధ్యే మధ్యే జయేత్యుచ్చైః ర్వానయేత్సర్వతోనరైః । మంగళంచ ప్రియాంజీయాన్నిష్కకంఠిభిరీరితం ॥ మహాంతముత్సవంకుర్వన్ శ్రీరామమభిషేచయేత్ । ఆవాహనాదికాన్సప్తదశముద్రాః ప్రదర్శయేత్ । సాలగ్రామేసావరేచ నావాహనవిసర్జనే । పాద్యార్ఘ్యాచమనీయాదీన్ మధుపర్కంచ శాస్త్రతః ॥ అభిషేకాంగవస్త్రంచ ధూపయేదంతరాంతరే గంధతైలేనచాభ్యర్చ్య మర్దనోద్వర్తనాదికం । కృత్వాభిషేచయేద్రామం చతుర్దిక్షుస్థితైర్ద్విజైః । ఆదౌపంచామృతస్నానం గంధశుద్ధోదకేనచ ఆసందీసేనదధ్నాచ మధునాజ్యేనవైపృథక్ । స్నాపయేద్విష్ణుసూక్తేన తత్తన్మంత్రైశ్చసర్వతః । తతః శ్రీభూమిసూక్తాభ్యాం మధ్వాజ్యైరభి

షేచయేత్ । స్నానం పురుషసూక్తేన శుద్ధశంఖోదకేనచ । నారికేళో దకేనాపి కర్పూరాదిసుగంధినా । గంధద్రవ్యైశ్చ బహుభిస్తథా గంధోదకేనచ । ఇక్షువేణోదకేనాపి కర్పూరాదిసుగంధినా । కదళీపనసామ్రాణాం జలేనాపి సుగంధినా । నానాకషాయోదకేన సర్వతీర్థాంబునా తదా । కస్తూరీగంధచూర్ణైశ్చ సువర్ణకలశైస్తథా । రత్నైశ్చ బహుభిస్తద్వత్ కుసుమైర్గంధసంయుతైః । తతస్సముద్రతీర్థేన సర్వతీర్థోదకేనచ । శంఖాన్ సంపూర్య తైరేవ సపుష్పైశ్చ రఘూత్తమం । స్నాపయేద్ధాపయేన్మంత్రైః ఋగ్భిస్సహస్రశాస్త్రైః । శతంపవిత్రమిత్యుక్త్వా చాప్యభిషేచయేత్ । తతశ్శుద్ధజలేనైవ స్నాపయేత్పురుషోత్తమం । ఏవమేవాభిషిచ్యైనం కృతికృత్యశ్చాన్యథా । సీతాసమేతం శ్రీరామం తన్మంత్రైరభిషేచయేత్ । అథ ఋచః । శ్లో । ఆదౌ పురుషసూక్తేన సూక్తాభ్యాం చ శ్రియోభువః । ఆపోహిష్ఠేత్యాదిభిరృగ్భిర్విష్ణోర్నుకమితి క్రమాత్ । సూక్తత్రయేణాభిషిచ్య సంవామిత్యేకసూక్తతః । పరోమాత్రయ ఇత్యాది సూక్తాభ్యామభిషేచయేత్ । అస్యవామస్యవర్గైశ్చ దశభిః క్రమశస్తతః । పవమానైర్యోయమాత్మేత్యాదిభిరృగ్భిః క్రమాత్సుధీః । అగ్న ఇత్యాదికాంశాంతిం పఠన్సమభిషేచయేత్ । అథ యజుః । శ్లో । హిరణ్యశృంగానువాకైః పవమానాఖ్యతస్తతః । సర్వేషు వేదేత్యాదినా చానువాకేనాభిషేచయేత్ । క్ష్వేదమథ్రింనివిశతేత్యాదిమంత్రైరనేకధా । కశ్చిద్ధవేత్యాదిమంత్రైస్తథాచాన్నపతేతిచ । యత్తే చితానువాకేన తపసాదేవామంత్రితః । పవిత్రవంత ఇత్యాద్యైరిమానుకమితీశ్వరం । అభిషించేన్మహోథక్త్యాథరాసక భ్రియమాణత । స్వర్ణఘర్మానువాకేన ఓంతద్బ్రహ్మేతిమంత్రితః । ఊర్ధ్వాఅస్యానువాకేన త్వమగ్నేద్యుభిరిత్యపి । విష్ణోః క్రమోసీతి మంత్రైర్నాసూర్యేత్యనువాకతః । ఇమానుకమితికృత్వా ఆసతోధి మనస్తతః । సహస్రశీర్షాం దేవంనాస్సదాసీత్తతఃపరం । అతో దేవేత్యాదిమంత్రైర్వ్యంజత్తేమ్మనఇత్యపి । అంతరస్మిన్నిమఇతి బ్రహ్మవిగిరిమంత్రితః । అథసామాని । శ్లో । బృహద్రథంతరాభ్యాం చ యజ్ఞా

యజ్ఞీయ సామతః । త్రివృత్వై రాజనాభ్యాంచ వామదేవ్యబృహత్సామతః । వైరూపేణతథ సామ్నా వారప తీయసామతః । ఆవో రాజానమితిచ తద్వ్యాగాయేత్సామనీ । తతశ్చవిష్ణుసామ్నాచ రైవతేనతథైవచ । శక్వరేణతథాసామ్నా పావకానస్సరస్వతీ । పపరికామ్యనునేత్యాది సామభిర్బహుభిస్తథా । అథాథర్వణమంత్రాః । శ్లో । అథర్వణేచంద్రమసా విష్ణుః ప్రథమ ఇత్యపి । దేవోపత్త్రతధిపతి రిత్యాద్యైర్మనుభిస్త్రిభిః । పవిత్రంధేనురితిచ విష్ణురగ్రేభవత్తదా । విశ్వంవిష్ణురితి శృత్వా తాపిన్యోత్తరసంజ్ఞయా । నారాయణోపనిషదా లక్ష్మీసూక్తేనచాంతతః । అథాత ఇంద్రోమహాభిషే ఇత్యాదిభిః క్రమాత్ । ఖండికాభిశ్చతసృభిః స్నాపయేద్రఘుసత్తమమ్ । సురాస్త్వామితిచశ్లోకైస్తథాచాఖిలశాంతిభిః । దత్వాచాచమనీయంచ వాససీపరిధాపయేత్ । పునరాచమనీయంచ సోత్తరీయోపవీతకమ్ । పీఠమానీయ సంస్థాప్య పాదుకాముద్రయాహరిమ్ । భూషయేద్భూషణైర్దివ్యైస్తులసీదళమిశ్రితైః । మూలేనవార్పయేద్గంధంయక్షకర్దమసంజ్ఞితమ్ కస్తూరికాయాద్వౌభాగౌ కుంకుమస్యాగరోస్తథా । చందనస్యత్రియోభాగాః శశినస్త్వేకఏవహి । యక్షకర్దమఇత్యుక్తః శ్రీరామస్యాతిసంమతః । పుష్పాంజల్యంతతోదత్వా సకృన్నీ రాజయేత్ప్రభుమ్ వామభాగే సమాసీనాం సీతాంకాంచనసన్నిభామ్ । లక్ష్మణందక్షిణభాగే తత్తన్మంత్రేణచార్చయేత్ । వామపార్శ్వేఽగ్రేణస్య శాజనందక్షిణతఃశరాన్ । తత్తన్మంత్రేణార్చయిత్వా బహిరంగాన్స్తతోయజేత్ । తతస్సింహాసనేతస్మిన్ పృథ్వ్యుక్తంయంత్రనాయకమ్ । లిఖిత్వాపూజయేన్మంత్రై ర్దశావరణసంయుతమ్ । యంత్రం మంత్రమయంప్రాహు ర్మంత్రాత్మా దేవతేతిచ । దేహాత్మనోర్యథాభేదో మంత్రదేవతయోస్తథా । తస్మాత్పీఠే యంత్రరాజం లిఖిత్వా తత్రపూజయేత్ । సౌవర్ణేరాజతేతామ్రే పీఠేభూర్జేథవాభువి । వినా యంత్రేణచేత్పూజా దేవతానప్రసీదతి । షట్కోణేప్రథమావృతిస్త్వాదంగైరగ్రతఃక్రమాత్ । ద్వితీయాత్మాదిక్తైర్దేవై రష్టాబ్జదళమాలకే । తృతీయావాసుదేవాద్యై రష్టపత్రాంతరేథవేత్ । చతు

ధీరవాయుపుత్రాద్యైః స్తత్పత్రాగ్రేతుపూర్వవత్ । ధృష్ట్యాద్యైః పంచమావృతి ద్వితీయాష్టదళేతథా । షష్టీద్వాదశపత్రేషు వసిష్ఠాద్యైర్మహర్షిభిః । సప్తమీషోడశేచైవ నిలజాద్యైః కపీశ్వరైః । ధృవాద్యైరష్టమీ జ్ఞేయా ద్వాత్రింశద్దళపంకజే । ఇంద్రాద్యైర్భూగృహే బాహ్యే చాయుధాద్యైస్త్రిమాదృవేత్ । పార్షదేభ్యో నమ ఇతి తృతీయేభూగృహే చర్చయేత్ । బహిరాంగేభ్యోనమశ్చే త్యేవం భక్త్యార్చయేత్సుధీః । దశావరణపూజేయం కర్తవ్యాసాధకోత్తమైః । తతస్సహస్రనామాద్యైః పూజాంకృత్వాతిభక్తితః । తతస్సమర్పయేద్ధూపం దీపం వాదిత్రనిస్వనైః । భక్ష్యభోజ్యాదిసహితం నైవేద్యంవినివేదయేత్ । తన్మధ్యేతుజపేన్మంత్రం యథాశక్తి తతఃపరమ్ । స్వగృహ్యోక్త విధానేన కృత్వావహ్నిముఖంతతః । సహస్రంమూలమంత్రేణ హునేదాజ్యప్లుతంహవి । ద్వారపీఠాంగదేవేభ్యో హ్యేకైకామాహుతింహునేత్ । గణేశ్వరాదిద్వాత్రింశ ద్భవంతిద్వారదేవతాః । అష్టచత్వారింశత్పీఠ దేవతామండూకాదయః । అష్టాదశశతం దేవా భవంతిహృదయాదయః । గణేశాయాసవిత్రేచ సరస్వత్యై హిమ్మైతథా । చతుర్ణామాహుతింహుత్వా తతోబ్రహ్మార్పణాహుతిః । తతఃపూర్ణాహుతిందత్వాకృత్వాపరిసమూహనమ్ । త్రియాయుషంజమదగ్నే రితితద్భస్మ ధారయేత్ । పూర్ణపాత్రంపూర్వతోమై స్సహామృత్యాభిమంత్రితైః । ఆత్మానమభిషించేత్తైస్సదూర్వైస్తులసీదళైః । వికీర్యపుష్పాంజలి మిధ్మవానాంకురాత్పరిణామం హుతభుజ్ముఖాను । ఉద్వాస్యవహ్నింత్రిదశాధిపేశం బలింహరేద్భైరవమోహనీభ్యః । ఏవంజపదశాంశేన హునేదాజ్యప్లుతంహవిః । తద్దశాంశేనమూలేన గంధపుష్పాక్షతోదకైః । సాంగంరామంతర్పయామిత్యేవంతర్పణమాచరేత్ । తద్దశాంశేనసద్భక్త్యా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః । తతస్తంగామముద్వాస్య మూర్తౌసంయోజ్య పూర్వవత్ । బ్రహ్మణేవిష్వక్సేనాయ వక్రతుండాయభానవే । భక్త్యాహూచ్ఛిష్టచండాయ శివచండీశ్వరాయచ । బలింసమర్పయే

న్నంతైరిగన్యథానిష్ఫలంభవేత్ । ఉత్తరాపోశనం దత్వా పశ్చాద్రామాయశాస్త్రతః । గాండూషికంజలందద్యా ద్దద్యాదాచమనంతతః॥ హస్తవాసంసకర్పూరం మకుటంభూషణానిచ । కుండలానిచశంఖాది దశముద్రాఃప్రదర్శయేత్ ॥ తాంబూలమర్పయేత్పశ్చా ద్దర్పణంచ త్రిచామరే । వైదికంమంత్రిముచ్చార్య దద్యాన్నీరాజనంపరం ॥ పుష్పాంజలింతతోఽదద్యా ద్బ్రహ్మణైస్సహశాస్త్రతః । ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ ప్రార్థయిత్వాయథావిధి । పూజాంసమర్ప్యరామాయ యస్యస్మృత్యేతిశాస్త్రతః । పట్టాభిషేకసర్గస్య శేషంశ్రుత్వాతిభక్తితః ॥ రామాయణంచార్చయిత్వా స్వస్వవిత్తానుసారతః । వక్తారమభిసంపూజ్య గురుంవిప్రాన్ప్రపూజయేత్ ॥ ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః । అష్టపుష్పాంజలిందత్వా సంస్తుత్యావరణాన్హరా ॥ భక్త్యాసంశోధితస్వాంతం విశ్వవిశ్రామహేతవే । ప్రార్థయేత్పాదుకాందత్వా సాంగముద్వాసయేద్ధరిమ్॥ శ్రీరామపట్టాభిషేకం కుర్యాద్దేవంవిచక్షణః । ఐహికానఖిలాన్భోగాన్ భుక్త్వాంతేముక్తిమాప్నుయాత్ ॥ పట్టాభిషేకసర్గాంతే ఫలాన్యుక్తానియానిచ । తానిసర్వాణిసిద్ధ్యంతి క్షిప్రంరామప్రసాదతః ॥ నిష్కామేనకృతేనైవ సాక్షాత్కారోభవేదిహ । అథసిద్ధిస్సకామానాం సర్వంతన్నిష్ఫలంభవేత్ । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కృత్వారామాయణంబుధః । నిష్కామనోతిభక్త్యైవ పూజయేద్రఘునాయకమ్ ॥ రామాయణస్యశ్రవణం పఠనంచాభిషేచనమ్ । జపోహోమస్తర్పణంచ విప్రాణామేవశస్యతే । తదన్యేషాంవిప్రవరాచ్ఛ్రవణంవిప్రభోజనమ్ । పూజోత్సవశ్చాతిభక్త్యా విప్రేణచవిధీయతే ।

స్కాందపురాణోక్త ఇతి శ్రీరామ

పట్టాభిషేచనవిధిస్సమాప్తః

శ్రీరామాయణస్య పారాయణశ్రవణయోః క్రమః

హరిః ఓం ఏవమతీతేష్వష్టమరత్నేషు వసంతనవరాత్రోత్సవాద్యశేషపట్టాభిషేకోత్సవవిధయస్సప్రయోగా నిరూపితాః । అథేదానీం నవమరత్నే-అతీతరత్నప్రతిపాదితప్రయోగోపయుక్తాః కేచిద్విషయాః, శ్రీరామాయణపారాయణ శ్రీరామసహస్రనామావళీ సీతాసహస్రనామావళీ ఇ మంత్రోద్ధర విధాః కుండ మంటపవిధానాదయః ప్రదర్శ్యంతే । తత్రాదౌ నవరాత్రోత్సవాదిషు శ్రీరామాయణపఠన శ్రవణయోరవశ్యకర్తవ్యత్వాదిదానీం తత్పఠనశ్రవణ విధిర్నిరూప్యతే । యః శ్రీరామభక్తస్స్వయం శ్రీరామాయణస్య పారాయణప్రారంభం శ్రవణారంభం వా చికీర్షతి స సద్గురోస్సకాశాత్తత్సంప్రదాయానుసారేణ తదుపదిష్టముహూర్తే యథావిధి శ్రీరామాయణ మహామంత్రోపదేశం లబ్ధ్వా యథోద్దిష్టసుముహూర్తే శ్రీరామాయణస్య పారాయణ ప్రారంభం శ్రవణారంభం వా కుర్యాత్ ।

అత్రాదౌ శ్రవణవిధిః। శమదమాదిసకలగుణ గణాలంకృతమాచార్యం శ్రీరామాయణవాచనార్థం నిమంత్ర్య దివ్యాసనే ప్రాఙ్ముఖముదఙ్ముఖం వా నివేశ్య తం వాల్మీకిం విభావ్య మధుపర్కాదిభిః పూజయిత్వా తత్పురతో దివ్యసింహాసనం సంస్థాప్య తస్మిన్ పుస్తకం నిధాయ హనూమత ఉపవేశనార్థమన్యత్పీఠం నిధాయ స్వయం ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖో వా దక్షిణేకర్ణే యథా కథా ప్రవిశేత్తథోపవిశేత్ । స్వయంపారాయణపక్షే సింహాసనే ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖో వా ఉపవిశ్య స్వపురతస్సపుస్తకం సింహాసనం హనూమత్పీఠంచ నిధాయ । ఆచమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్య శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం శ్రీరామాయణ శ్రవణం కరిష్యే స్వయంపారాయణపక్షే-శ్రీరామాయణపారాయణం కరిష్యే । ఇతిసంకల్ప్య- కలశపూజాం కృత్వా కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి శుచీకృత్య నిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం గణపతిపూజనం

విష్వక్సేనపూజనంవా కృత్వా పుస్తకోపరిపురుషసూక్తేన శ్రీరామం షోడశోపచారైః సంపూజ్య హనూమంతంచారాధ్యదండవత్ప్రణమేత్ । అనంతరం శ్రీరామాయణమహామంత్రస్య ఋషిచ్ఛందోన్యాసధ్యాన మూలమంత్రజపాదికం యథాశక్తి కృత్వా తదనంతరం తత్తత్కాండ పారాయణసమయేపి తత్తన్న్యాసధ్యానాదికంకృత్వా తత్తన్మూలమంత్రం యథాశక్తి జపేత్ । తత్ప్రకారః । అస్య శ్రీరామాయణమహామంత్రస్య— భగవాన్ నారదఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః— శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత శ్రీరామచంద్రో దేవతా । ఓం బీజం । శ్లో॥ ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథిర్యదితి శక్తిః॥ పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వః శరైనంజహి రావణమితి కీలకం- శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధర్మాత్మా అంగుష్ఠాభ్యాం నమః సత్యసంధశ్చ- తర్జనీ- రామః- మధ్యమా। దాశరథిర్యది— అనామికా। పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వః— కనిష్ఠికా । శరైనంజహి రావణం । కరతలకర ॥ ధర్మాత్మా హృదయాయ- సత్యసంధశ్చ। శిరసే- రామః - శిఖాయై - దాశరథిర్యది- కవచాయ — పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వః । నేత్రత్రయాయ । శరైనంజహి రావణం— అస్త్రాయ— భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః- ధ్యానం - సహస్రాదిత్యసంకాశం సర్వశత్రునిబర్హణం- రామశక్తిమయం ధ్యాయే హ్యమోఘం రామసాయకం । లమిత్యాదిపంచపూజాం కుర్యాత్ । అథమనుః॥ ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథిర్యది । పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వశ్శరైనం జహి రావణం । ఇతి యథాశక్తి జపిత్వా । పునర్న్యాసాదికం కుర్యాత్ ।

అథ షట్కాండానాం న్యాసాః

బాలకాండస్య

అస్య శ్రీబాలకాండమహామంత్రస్య - ఋష్యశృంగఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః- శ్రీరామో దేవతా — రాం బీజం—నమః శక్తిః—రామాయేతి కీలకం- దశరథసహిత శ్రీరామప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః —సుప్రసన్నః- అంగుష్ఠా। శాంతమనాః తర్జనీ- సత్యసంధః- మధ్య

మా-జితేంద్రియః-అనామికా - ధర్మజ్ఞో నయసారజ్ఞః। కనిష్ఠికా। రాజా దశరథో జయీ। కరతలకర। సుప్రసన్నః హృదయాయ। శాంతమనాః। శిరసే-సత్యసంధః-శిఖాయై-జితేంద్రియః-। కవచాయ- ధర్మజ్ఞో నయసారజ్ఞః-కనిష్ఠికా-రాజా దశరథో జయీ- అస్త్రాయ-భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః - ధ్యానం। శ్లో। ఇందీవరదళశ్యామః పుండరీకనిభేక్షణః। ధృతకోదండతూణీరో రామ ఏవ గతిర్మమ। లమిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్। అథ మనుః సుప్రసన్నః శాంతమనాః సత్యసంధో జితేంద్రియః। ధర్మజ్ఞో నయసారజ్ఞో రాజా దశరథో జయీ। ఇతి యథాశక్తి జపిత్వా-పునరంగన్యాసాదికం కుర్యాత్। ఇతి। ...

అయోధ్యాకాండస్య

అస్యశ్రీమదయోధ్యాకాండమహామంత్రస్య - వసిష్ఠ ఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః-శ్రీభరతో దేవతా- భం బీజం - నమః శక్తిః భరతాయేతి కీలకం భరతసహిత శ్రీరామప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః- భరతాయ నమస్తస్మై- అంగుష్ఠా - సారంగాయ-తర్జనీ - మహాత్మనే - మధ్యమా- తాపసాయ- అనామికా- అతిశాంతాయ- కనిష్ఠికా- శత్రుఘ్నసహితాయ- కరతలకర - భరతాయ నమస్తస్మై - హృదయాయ - సారంగాయ- శిరసే-మహాత్మనే-శిఖాయై - తాపసాయ- కవచాయ అతిశాంతాయ - నేత్రత్రయా - శత్రుఘ్నసహితాయ - అస్త్రాయ - భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః। ధ్యానం- శ్రీరామపాదకమలద్వయపాదుకాంతరాసక్తచిత్తకమలం కమలాయతాక్షం। బ్రాహ్మ్యప్రసన్నవదనం సురుచాపదాన్యం శత్రుఘ్నసంయుతమహం భరతం నమామి। లమిత్యాదిపంచపూజాం కుర్యాత్। మనుః- భరతాయ నమస్తస్మై సారంగాయ మహాత్మనే। తాపసాయాతిశాంతాయ శత్రుఘ్న సహితాయ చ। ఇతి యథాశక్తి జపిత్వా - పునరంగన్యాసాదికం కుర్యాత్ .... — ....

అరణ్యకాండస్య

అస్యశ్రీమదరణ్యకాండమహామంత్రస్య- శచీపురందర ఋషిః- ఇంద్రో దేవతా-ఓం బీజం-నమః శక్తిః-మహేంద్రాయేతి కీలకం- శ్రీమ

హేంద్రసహిత శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః- సహస్రనయనం- అంగుష్ఠా- దేవం-తర్జనీ - సర్వదేవనమస్కృతం మధ్యమా-దివ్యవజ్రాయుధధరం - అనామికా-వందేహాంతం -కనిష్ఠికా-శచీపతిం-కరతలకర - సహస్రనయనం - హృదయాయ - దేవం-శిరసే- సర్వదేవనమస్కృతం-శిఖాయై-దివ్యవజ్రాయుధధరం- కవచాయ వందేహాంతం-నేత్రత్రయా-శచీపతిం-అస్త్రాయ-భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః । ధ్యానం । శ్లో। శచీపతిం సర్వసురేంద్రవంద్యం రక్షోనిహంతారమసహ్యవేగం । శ్రీరామసేవానిరతం మహాంతం వందేమహేంద్రం ధృతవజ్రమీడ్యం లమిత్యాదిపంచపూజాంకుర్యాత్ । అథ మనుః - సహస్రనయనం దేవం సర్వదేవనమస్కృతం । దివ్యవజ్రాయుధధరం వందేహాంతం శచీపతిం। ఇతి యథాశక్తిజపిత్వా । పునరంగన్యాసాదికంకుర్యాత్ ।

కిష్కింధాకాండస్య

అస్య శ్రీ కిష్కింధాకాండమహామంత్రస్య - అగస్త్యఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః - సుగ్రీవో దేవతా సుంబీజం - నమఃశక్తిః సుగ్రీవాయేతికీలకం - శ్రీసుగ్రీవసహిత శ్రీరామప్రీత్యర్థే జపేవినియోగః- సుగ్రీవః-అంగుష్ఠా- సూర్యతనయః- తర్జనీ ' సర్వవానరపుంగవః- మధ్యమా -బలవాన్- అనామికా- రాఘవసఖా - కనిష్ఠికా - మాంపాయాచ్ఛదయానిధిః సుగ్రీవః- హృదయాయ । సూర్యతనయః- శిరసే-సర్వవానరపుంగవాః । శిఖాయై- బలవాన్ - కవచాయహుం రాఘవసఖా- నేత్రత్రయా । మాంపాయాచ్ఛదయానిధిః । అస్త్రాయ భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ ధ్యానం॥ సుగ్రీవమర్కతనయం కపివర్యవంద్యమారాధితాచ్యుత పదాంబుజమాదరేణ । దైత్యప్రహారకుశలం బలపౌరుషాఢ్యమైశ్వర్యదాననిపుణం హృదిభావయామి॥ లమిత్యాదిపంచపూజాంకుర్యాత్ । అథ మనుః సుగ్రీవస్సూర్యతనయస్సర్వవానరపుంగవః । బలవాన్ రాఘవసఖా మాంపాయాచ్ఛదయానిధిః । ఇయథాశక్తిజపిత్వా పునర్న్యాసాదికంకుర్యాత్ ।

సుందరకాండస్య.

అస్య శ్రీసుందరకాండమహామంత్రస్య—హనూమానృషిః—అనుష్టుప్ఛందః శ్రీజగన్మాతా సీతా దేవతా—శ్రీంబీజం—స్వాహా శక్తిః। సీతాయై కీలకం। శ్రీసీతారామప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః।—సీతాం—అంగుష్ఠాం—విదేహతనయాం—తర్జనీ — రామస్యదయితానఘాం — మధ్యమా। హనూమతాసమాశ్వస్తాం— అనామికా—భూమిజాం — కనిష్ఠికా। శరణంభజే। కరతలకరః। సీతాం — హృదయాయ। విదేహతనయాం — శిరసే — రామస్యదయితానఘాం — శిఖాయై। హనూమతాసమాశ్వస్తాం—కవచాయ—భూమిజాం — నేత్రత్రయాయ। శరణంభజే। అస్త్రాయఫట్ — భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః। ధ్యానం। సీతాముదారచరితాం విధిశంభువిష్ణువంద్యాం త్రిలోకజననీం నతకల్పవల్లీం — హైమామనేకమణిరంజితకోటిభాసభూషోత్కరామనుదినం లలితాం నమామి। లమిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్। అథమనుః సీతాం విదేహతనయాం రామస్య దయితానఘాం హనూమతాసమాశ్వస్తాం భూమిజాం శరణంభజే। ఇతి యథాశక్తి జపిత్వా పునర్న్యాసాదికం కుర్యాత్। ప్రసంగాదత్రైవ సుందరకాండస్య సప్తసర్గపఠన ప్రతిపాదకశ్లోకాః పారాశర్యోపపురాణస్థా లిఖ్యంతే।

సుందరకాండసప్తసర్గపఠనప్రకారః

పార్వత్యువాచ। శ్లో। కథంసుందరకాండస్య సప్తసర్గం పఠేన్నరః। విధానంతస్య మే బ్రూహి కృతార్థాస్స్యామహం ప్రభో। మహేశ్వరః। శ్లో। తి సర్గఫలకామేన విపదుత్తరణేప్సునా। శ్రీమత్సుందరకాండస్య పాఠః కార్యో విశేషతః। శాంతికర్మణి సర్వత్ర తథా దుస్స్వప్నదర్శనే। గ్రహపీడాసు చోగ్రాసు రోగేష్వవిషమేషు చ। అరణ్యే ప్రాంతరేవాపి శస్త్రచోరాగ్నిపీడనే। సర్వాస్వాపత్సు ఘోరాసు నైతస్మాత్తారకం పరం। శ్రీమత్సుందరకాండస్య సప్తసర్గాభిపాఠతః। మహారాజ్యాదిసంపత్తిర్లభ్యతే దుర్లభాపిహా। ఆయుష్కామో లభేతాయుర్ధనకామో ధనాన్యపి। శ్రీకామః శ్రియమాప్నోతి పుల

కామ స్తథాప్నోతి । విద్యాకామ స్తథావిద్యాం స్త్రీకామశ్చ తథా స్త్రియః । ఆరోగ్యకామ స్త్వారోగ్యం సప్తసర్గాభిపాఠనాత్ । యదా యదా హి రామస్య వృత్తం విపరిషేద్బుధః తదా తదాతు ధర్మాత్మే త్యేతన్మూలమనుం జపేత్ । శ్రీరామచరణాంభోజ ద్వంద్వంధ్యాయన్ ప్రసన్నధీః । సకృదేవేతి చరమ శ్లోకం చ శుభదం జపేత్ । అనయోర్మంత్రయోః కోను మాహాత్మ్యం వేత్తి వల్లభే । అన్యత్ర జానకీనాథా దస్య త్రిచ హనూమతః ॥ శుభేహ్ని శుభనక్షత్రే సాకల్యే పఠిమేర్బుధః । పాఠం సుందరకాండస్య సప్తసర్గాన్యథావిధి । సప్తసర్గమను దినం పఠేన్నియమపూర్వకం । పౌనః పున్యేన తం కాండం యావత్కాండస్య సమాప్యతే । అన్యూనానతిరిక్తం తు కాండాంతే సప్తసర్గకాః । సమాప్యంతే యదా దేవి తదా విప్రాంశ్చ భోజయేత్ । సర్గసంఖ్యైర్ద్విజై స్తత్తు పూర్వేణ నాన్యథా ప్రియే । ఏకం పారాయణం హ్యేతత్ సప్తసర్గాత్మ శుచిస్మితే । సప్తకృత్వః పఠేదేవం తన్మహాసప్తసర్గకం । భోజయేద్బ్రాహ్మణానంతే నియమాన్సప్తసంఖ్యకాన్ । ఏవం పఠేత్పారయణం వా దుర్గాణ్యతితరేదసౌ । లభతేభీప్సితాన్ కామాన్ సర్వానేవ నసంశయః । పారాయణే ప్రతిపాఠం సప్త సప్తతు దక్షిణా । వాచకాయ ప్రదేయా స్యాద్వస్త్రమాల్యానులేపనైః । మహాత్యాం సప్తసర్గ్యాం తు సమాప్తాయామమరప్రియాత్ । సువర్ణం సర్గసంఖ్యాకం దద్యాదావృత్య దక్షిణాం । ఇత్యేతత్కథితం దేవి యత్పృష్టోహమిహ త్వయా । శ్రీమతాం హృదయే సాధు కిమన్యచ్ఛ్రోతుమిచ్ఛసి । ఇతి శ్రీపారాశర్యే - ఉపపురాణే - సప్తసర్గపఠన పాఠనవిధాన ప్రతిపాదకశ్లోకాః ॥ ప్రకృతమనుసరామః ॥

యుద్ధకాండస్య.

అస్య శ్రీయుద్ధకాండమహామంత్రస్య - విభీషణ ఋషిః అనుష్టుప్ఛందః - విధాతా దేవతా - వి బీజం - నమః శక్తిః - విధాత్రే ఇతి కీలకం - విధాతృప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః । విధాతా చ - అంగుష్ఠః మహాదేవః - తర్జనీ - భక్తానామభయప్రదః - మధ్యమా

సర్వదేవప్రీతికరః - అనామికా - భగవాన్ - కనిష్ఠికా - భగవత్ప్రియః - కరతలకర - విధాతా చ హృదయాయ - మహాదేవః - శిరసే - భక్తానామభయప్రదః - శిఖాయై - సర్వదేవప్రీతికరః - కవచాయ - భగవాన్ - నేత్రత్రయాయ - భగవత్ప్రియః - అస్త్రాయ - భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥ ధ్యానం - విధిం విధాతారం మహాంసుభక్త్యా భక్తాభయశ్రీప్రదమాదిదైవం - సర్వామరప్రీతికరం సుశాంతం వందే సదా భూతనయైకభక్తం । లమిత్యాదిపంచపూజాం కుర్యాత్ ॥ అథ మనుః॥ విధాతా చ మహాదేవో భక్తానామభయప్రదః । సర్వదేవప్రీతికరో భగవాన్ భగవత్ప్రియః ఇతి యథాశక్తి జపిత్వా పునన్యాసాదికం కుర్యాత్ ।

ఏవం కండన్యాసజపాదికం కృత్వా రామాయణ పఠనక్రియారంభే పఠనీయా ఇమే శ్లోకాః ॥ శ్లో॥ రామాయణమహామంత్రపఠనేన సనాతనః । పరః శివస్సదా రామః ప్రీత్యా దద్యాన్మమేప్సితమ్ ॥ బ్రహ్మవిష్ణ్వీశ్వరా నిత్యం గృహే తిష్ఠంతు మే సదా । ఆకృష్టా రామమంత్రేణ కైంకర్యం సముపస్థితాః॥ ఘుటికా పాదుకాద్యష్ట సిద్ధయో నిధయో నవ: పార్వతీ చ రమా వాణీ కింకర్యస్సంభవంతు మే ॥ ఇతి ప్రార్థ్య ॥ నారాయణం పద్మభువం వసిష్ఠమిత్యాది స్వస్వమతోపయుక్త గురుపరంపరానుసంధేయా ॥ తతో మంగళాచరణం కుర్యాత్ ॥

అత్రైతే మంగళశ్లోకాః.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ । ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే । కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ । ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకికోకిలమ్ ॥ వాల్మీకేర్మునిసింహస్య కవితావనచారిణః । శృణ్వన్ రామకథానాదం కో న యాతి పరాం గతిమ్ ॥ యః పిబన్సతతం రామచరితామృతసాగరమ్ । అతృప్తస్తం మునిం వందే ప్రాచేతసమకల్మషమ్ ॥ గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసమ్ । రామాయణమహామాలా రత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ అంజనానందనం వీరం జానకీశోక

నాశనం । కపీశమక్షహంతారం వందే లంకాభయంకరమ్ ॥ జితం భగవతా తేన హరిణా లోకధారిణా । అజేన విశ్వరూపేణ నిర్గుణేన గుణాత్మనా ॥ ఉల్లంఘ్య సింధోః సలిలం సలీలం యః శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః । ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం నమామి తం ప్రాంజలిరాంజనేయం ॥ యః కర్ణాంజలిసంపుటైరహరహస్సమ్యక్పిబత్యాదరాద్వాల్మీకేర్వదనారవిందగళితం రామాయణాఖ్యం మధు । జన్మవ్యాధిజరావిపత్తిమరణైరత్యంతసోపద్రవం సంసారం స విహాయ గచ్ఛతి పుమాన్విష్ణోః పదం శాశ్వతమ్ ॥ తదుపగతసమాససంధి యోగం సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధమ్ । రఘువరచరితం మునిప్రణీతం దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్వమ్ ॥ శ్లోకసారసమాకీర్ణం సర్గకల్లోలసంకులమ్ । కాండగ్రాహమహామీనం వందే రామాయణార్ణవమ్ ॥ వైదేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామంటపే మధ్యే పుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితమ్ । అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ॥ నమోస్తు రామాయ సలక్ష్మణాయ దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై । నమోస్తు రుద్రేంద్రయమానిలేభ్యో నమోస్తు చంద్రార్కమరుద్గణేభ్యః ॥ ఏవం మంగళాచరణం కృత్వా బాలకాండాదిషు కర్తవ్యశ్రీరామధ్యానక్రమః । శ్లో ॥ కాకపక్షధరం దేవం పద్మమాలవిభూషితమ్ । శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయే బాలకాండే మునీశ్వర ॥ సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వాభరణభూషితమ్ । సీతాపరిణయం ధ్యాయే దయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥ జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ । మునివేషధరం ధ్యాయే దారణ్యకాండ ఉత్తమే ॥ సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరమ్ మహేశ్వరసమం ధ్యాయే కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥ చంద్రబింబసమాకారం వాంఛితార్థప్రదాయకమ్ హనూమత్సేవితం ధ్యాయే సుందరేకాండ ఉత్తమే ॥ రావణాదినిహంతారం శ్రీశరుద్రాదిసేవితమ్ । సీతాదేవీయుతం యుద్ధే రామం ధ్యాయేద్ధృదంబుజే ॥ అగస్త్యాదిమునిస్తుత్యం వాంఛితార్థప్రదాయకమ్ । సర్వదేవాత్మకం ధ్యాయే దుత్తరేకాండ ఉత్తమే ॥ ఇతి

ధ్యాత్వా శ్రీరామాయణపఠనారంభం శ్రవణారంభంవా కుర్వన్ మధ్యేవిరామ మకృత్వా సర్గాంతేవిరమేద్యది ప్రమాదాత్సర్గమధ్యే విరామేకృతే పునస్సర్గాదిపఠేత్ ఏకసర్గం సర్గద్వయంవా యథాశక్తి యథానియమం పఠనశ్రవణే కుర్యాత్ । ఏవం పారాయణంసమాప్యతదంతే పఠనీయా ఇమేశ్లోకాః । కాయేనవాచా మనసేంద్రియైర్వాబు ....

పారాయణాంతేపఠనీయశ్లోకాః

ధ్యాత్మనావానుసృతః స్వభావాత్ । కరోమియద్యత్సకలం పరస్మైనారాయణాయేతి సమర్పయామి । శ్లో । స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయేనమార్గేణమహీంమహీశాః । గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభమస్తునిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినోభవంతు । కాలేవర్షతుపర్జన్యః పృథివీసస్యశాలినీ । దేశోయంక్షోభరహితో బ్రాహ్మణాస్సంతునిర్భయాః । అపుత్రాః పుత్రిణస్సంతు పుత్రిణస్సంతుపౌత్రిణః । అధనాస్సధనాస్సంతు జీవంతుశరదాంశతమ్ । ఉన్నతమంగళానస్సకల జగన్మంగళాయాః శ్రీమాన్ । దినకరకిరణనిబోధిత నవనలినదళనిభేక్షణో రామః । జయతి రఘువంశతిలకః కౌసల్యాహృదయ నందనో రామః । దశవదననిధనకారీ దాశరథిః పుండరీకాక్షః ॥ యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనంతుయద్భవేత్ । తత్సర్వంక్షమ్యతాందేవ నారాయణనమోస్తుతే । మంగళంకోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాత్మనే । చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయమంగళమ్ । వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే । పుంసాంమోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయమంగళమ్ । విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలానగరీపతేః । భాగ్యానాంపరిపాలాయ భవ్యరూపాయమంగళమ్ । పితృభక్తాయనిరతం భ్రాతృభిస్సహసీతయా । నందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయమంగళమ్ । త్యక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే । సేవ్యాయసర్వయమినాం ధీరోదారాయమంగళమ్ । సౌమిత్రిణాచ

జానక్యా చాపబాణాసిధారిణే । సంసేవ్యాయసదాభక్త్యా సానుజాయాస్తుమంగళమ్ । దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరశత్రవే గృధ్రరాజాయభక్తాయ ముక్తిదాయాస్తుమంగళమ్ । సాదరంశబరీదత్తఫలమూలాభిలాషిణే, సౌలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్వోద్రిక్తాయమంగళమ్ । హనూమత్సమవేతాయ హరీశాభీష్టప్రదాయినే । వాలిప్రమథనాయాస్తు మహాధీరాయమంగళమ్ । శ్రీమతేరఘువీరాయ సేతూల్లంఘితసింధవే । జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయమంగళమ్ । విభీషణకృతే ప్రీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే । జానకీప్రాణనాథాయ సదారామాయమంగళమ్ । ఆసాద్యనగరీందివ్యా మభిషిక్తాయసీతయా । రాజాధిరాజరాజాయ రామచంద్రాయమంగళమ్ । ఇత్యాదిమంగళశ్లోకాన్ యథాశక్తిపఠిత్వా । పుస్తకోపరి శ్రీరామాయ పునఃపూజాంసమర్ప్య నీరాజనాందత్వా ఆచార్యంసంపూజ్య దండవత్ప్రణమేత్ । ఇతిరామాయణ పారాయణ శ్రవణ క్రమః ॥ అత్రనిరూపిత శ్రీరామాయణ ప్రథమపారాయణ శ్రవణవిధిః తదుపయుక్త తిథివార నక్షత్ర దేశకాలాదినిర్ణయశ్చ - వక్తృశ్రోతృనియమః తత్తత్కాండావసానేషు కర్తవ్యవిధిః -- తత్తత్కథాపఠన సమయే కర్తవ్య శ్రీరామ పూజాద్యుపచారవిధి - కల్యాణోత్సవ పట్టాభిషేకోత్సవాదీనాం విధిః శ్రీరామాయణ వక్తృపూజావిధిః బ్రాహ్మణసువాసినీ భోజనాది నియమాః । శ్రీ నవరత్నమాలాయాం ద్వితీయేరత్నే ద్రష్టవ్యాః ।

* * *

శ్రీరస్తు

అథ శ్రీమదానంద రామాయణాంతర్గత

శ్రీ సీతాష్టోత్తర శతనామావళిః

ఓం శ్రీసీతాయైనమః
జానకీదేవ్యై
వైదేహ్యై
రాఘవప్రియాయై
రమాయై
అవనిసుతాయై
రామాయై
రాక్షసాంతప్రకారిణ్యై
రత్నగుప్తాయై
మాతులుంగ్యై
మైథిల్యై
భక్తతోషదాయై
పద్మాక్షజాయై
కంజనేత్రాయై
స్మితాస్యాయై
నూపురస్వనాయై
వైకుంఠనిలయాయై
మాయాయై
శ్రియైనమః
ముక్తిదాయై ౨౦
కామపూరిణ్యై
నృపాత్మజాయై
హేమవర్ణాయై

ఓం మృదులాంగ్యైనమః
సుభాషిణ్యై
కుశాంబికాయై
దివ్యదాయై
లవమాత్రే
మనోహరాయై
హనుమద్వందితపదాయై ౩౦
ముగ్ధాయై
కేయూరధారిణ్యై
అశోకవనమధ్యస్థాయై
రావణాదిమోహిన్యై
విమానసంస్థితాయై
సుభ్రువే
సుకేశ్యై
రశనాన్వితాయై
రజోరూపాయై
సత్వరూపాయై ౪౦
తామస్యైనమః
వహ్నివాసిన్యై
హేమమృగాసక్తచిత్తాయై
వాల్మీకాశ్రమవాసిన్యై
పతివ్రతాయై
మహామాయాయై

పీతకౌశేయవాసిన్యైనమః
మృగనేత్ర్యై
బింబోష్ఠ్యై
ధనుర్విద్యావిశారదాయై ౫౦
సౌమ్యరూపాయై
దశరథస్నుషాయై
చామరవీజితాయై
సుమేధ దుహిత్రే
దివ్యరూపాయై
త్రైలోక్యపావన్యై
అన్నపూర్ణాయై
మహాలక్ష్మ్యై
ధియైనమః
లజ్జాయై ౬౦
సరస్వత్యై
శాంత్యై
పుష్ట్యైనమః
క్షమాయై
గౌర్యై
ప్రభాయై
అయోధ్యానివాసిన్యై
వసంతశీతలాగారీస్నాన
సంతుష్టమానసాయై
రమారామభద్రసంస్థాయై
హేమకుంభపయోధరాయై
సురార్చితాయై

ధృత్యైనమః
కాంత్యైనమః
స్మృత్యైనమః
మేధాయైనమః
విభావర్యైనమః
లఘూదరాయై
వరారోహాయై
హేమకంకణమండితాయై
ద్విజపత్న్యర్పితనిజభూషాయై
రాఘవతోషిణ్యై
రామసేవనగతాయై
రత్నతాటంకధారిణ్యై
రామవామాంకసంస్థాయై
రామచంద్రైకరంజన్యై
సరయూజలసంక్రీడాకారిణ్యై
రామమోహిన్యై
సువర్ణతులితాయై
పుణ్యాయై
పుణ్యకీర్త్యైనమః ౯౦

కలావత్యై
కలకంఠాయై
కంబుకంఠ్యై
రంభోరవే
గజగామిన్యై
రామార్పితమనసే
రామవందితాయై
రామవల్లభాయై
శ్రీరామపదచిహ్నాంకాయై
రామరామేతిభాషిణ్యై ౧౦౦

ఓం రామపర్యంకశయనాయైనమః
రామాంఘ్రిక్షాలిన్యై
వరాయై
కామధేన్వన్నసంతుష్టాయై
మాతులుంగ్గకరాయై

ఓం అద్వయాయైనమః
దివ్యచందనలిప్తాయై
మూలకాసురమర్దిన్యై ౧౦౮
శ్రీసీతాపరమేశ్వర్యై

ఇతి సీతాష్టోత్తరశతనామాని సమాప్తాని

శ్రీరస్తు

అథ శ్రీవాల్మీకివిరచితాద్భుతోత్తరరామాయణాంతరగత
శ్రీసీతాసహస్రనామావళిః

ఓం సీతాయై
ఉమాయైనమః
పరమాశక్త్యై
అనంతాయై
నిష్కలాయై
అమలాయై
శాంతాయై
మహేశ్వర్యై
నిత్యాయై
శాశ్వత్యై
పరమాక్షరాయై
అచింత్యాయై
కేవలాయై
అనంతాయై
శివాత్మాయై
పరమాత్మికా

ఓం అనాదయే
అవ్యయాయై
శుద్ధాయై
దేవాత్మాయై ౨౦
సర్వగోచరాయై
ఏకాయై
అనేకవిభాగస్థాయై
మాయాతీతాయై
సునిర్మలాయై
మహామహేశ్వర్యై
శక్తాయై
మహాదేవ్యై
నిరంజనాయై
కాష్టాయై
సర్వాంతరస్థాయై
చిచ్ఛక్త్యై

ఓం అఖిలాసారాయైనమః

జానక్యై
మిథిలానందాయై
రాక్షసాంతవిధాయిన్యై
రావణాంతకర్యై
రమ్యాయై
రామవక్షస్థలాలయాయై
ఉమాసర్వాత్మికాయై ౪౦
విద్యాయై
జ్యోతిరూపాయై
అయుతాక్షర్యై
కాంత్యై
ప్రతిష్ఠాయై
సర్వేషాంనివృత్తయే
అమృతప్రదాయై
వ్యోమమూర్తయే
వ్యోమమయ్యై
వ్యోమాధారాయై ౫౦
అచ్యుతాయై
లతాయై
అనాదినిధనాయై
యోషాయై
కారణాత్మనే
కలాకలాయై
నందప్రథమజాయై
నాభ్యైనమః
అమృతస్యాంతసంగ్రహాయై
ప్రాణేశ్వరప్రియాయై ౬౦

ఓం మాత్రేనమః

మహ్యై
మహిషవాహనాయై
ప్రాణేశ్వర్యై
ప్రాణరూపాయై
ప్రధానపురుషేశ్వర్యై
సర్వశక్త్యై
కలాయై
కాష్ఠాయై
జ్యోత్స్నాయై ౭౦
ఇందుమహిమాస్పదాయై
సర్వకార్యనియంత్ర్యై
సర్వభూతేశ్వరేశ్వర్యై
అనాదయే
అవ్యక్తగుణాయై
మహానందాయై
సనాతన్యై
ఆకాశయోనయే
యోగస్థాయై
సర్వయోగీశ్వరేశ్వర్యై
శవాసనాయై
చితాంతస్థాయై
మహేశ్యై
వృషవాహనాయై
బాలికాయై
తరుణ్యై
వృద్ధాయై
వృద్ధమాత్రే

ఓం జరాతురాయై నమః

మహామాయాయై ౯౦
సుదుష్పూరాయై
మూలప్రకృత్యై
ఈశ్వర్యై
సంసారయోనయే
సకలాయై
సర్వశక్తిసముద్భూతాయై
సంసార పారాయై
దుర్వారాయై
దుర్నిరీక్ష్యాయై
దురాసదాయై ౧౧౦
ప్రాణశక్త్యై
ప్రాణవిద్యాయై
యోగిన్యై
పరమాకలాయై
మహావిభూతయే
దుర్ధర్షాయై
మూలప్రకృతిసంభవాయై
అనాద్యనంతవిభవాయై
పరాత్మాయై
పురుషావళ్యై ౧౧౦
సర్గస్థిత్యంతకరణ్యై
సుదుర్వాచ్యాయై
దురత్యయాయై
శబ్దయోనయే
శబ్దమయ్యై
నాదాఖ్యాయై

ఓం నాదవిగ్రహాయై నమః

ప్రధానపురుషాతీతాయై
ప్రధానపురుషాత్మికాయై
పురాణ్యై
చిన్మయ్యైనమః
పుంసామాదయే
పురుషరూపిణ్యై
భూతాంతరాత్మాయై
కూటస్థాయై
మహాపురుషసంజ్ఞికాయై
జన్మమృత్యుజరాతీతాయై
సర్వశక్తిసమన్వితాయై
వ్యాపిన్యై
అనవచ్ఛిన్నాయై ౧౩౦
ప్రధానాయై
సుప్రవేశిన్యై
క్షేత్రజ్ఞశక్త్యై
క్తలక్షణాయై
మలవర్జితాయై
అనాదిమాయాయై
ఆసంభిన్నాయై
త్రితత్వాయై
ప్రకృత్యైనమః
గుణాయై ౧౪౦
మహామాయాసముత్పన్నాయై
తామస్యై
పౌరుష్యై
ధ్రువాయై

ఓం వ్యక్తావ్యక్తాత్మికాయైనమ
కృష్ణాయై
రక్తాయై
శుక్లాయై
ప్రసూతికాయై
స్వకార్యాయై ౧౫౦
కార్యజనన్యై
బ్రహ్మాస్యాయై
బ్రహ్మసంశ్రయాయై
వ్యక్తాయై
ప్రథమజాయై
బ్రాహ్మ్యై
మహత్యై
జ్ఞానరూపిణ్యై
వైరాగ్యైశ్వర్యధర్మాత్మాయై
బ్రహ్మమూర్తయే ౧౬౦
హృదిస్థితాయై
జయదాయై
జిత్వరాయై
జైత్ర్యై
జయశ్రియై
జయశాలిన్యై
సుఖదాయై
శుభదాయై
సత్యాయై
శుభాయై ౧౭౦
సంక్షోభకారిణ్యై
అపాంయోనయే

ఓం స్వయంభూత్యైనమః
మనస్యై
తత్త్వసంభవాయై
ఈశరాణ్యై
శర్వాణ్యై
శంకరార్ధశరీరిణ్యై
భవాన్యై
రుద్రాణ్యై ౧౮౦
మహాలక్ష్మ్యై
అంబికాయై
మహేశ్వరీసముత్పన్నాయై
భుక్తిముక్తిఫలప్రదాయై
సర్వేశ్వర్యై
సర్వవర్ణాయై
నిత్యాయై
ముదితమానసాయై
బ్రహ్మేంద్రోపేంద్రనమితాయై
శంకరేచ్ఛానువర్తిన్యై ౧౯౦
ఈశ్వరార్ధాసనగతాయై
రఘూత్తమపతివ్రతాయై
సకృద్విభాతాయై
సర్వాయై
సముద్రపరిశోషిణ్యై
పార్వత్యై
హిమవత్పుత్ర్యై
పరమానందదాయిన్యై
గుణాఢ్యాయై
యోగదాయై ౨౦౦

ఓం యోగ్యాయైనమః
జ్ఞానమూర్తి వికాసిన్యైనమః
సావిత్ర్యైనమః
కమలాయై
లక్ష్మ్యై
శ్రియై
అనంతోరగసిస్థితాయై
సరోజనిలయాయై
శుభ్రాయై
యోగనిద్రాయై ౨౧౦
సుదర్శనాయై
సరస్వత్యై
నర్వవిద్యాయై
జగజ్జేష్టాయై
సుమంగళాయై
వాసవ్యై
వరదాయై
వాచాయై
కీర్త్యై
సర్వార్థ సాధికాయై ౨౨౦
వాగీశ్వర్యై
సర్వవిద్యాయై
మహావిద్యాయై
సుశోభనాయై
గుహ్యవిద్యాయై
ఆత్మవిద్యాయై
సర్వవిద్యాయై
ఆత్మభావితాయై

ఓం స్వాహాయై
విశ్వంభర్యై
సిద్ధ్యై
స్వధాయై
మేధాయై
ధృత్యై
శ్రుత్యై
నాభ్యై
సునాభ్యై
సుకృత్యై
మాధవ్యై
వరవాహిన్యై ౨౪౦
పూజాయై
విభావర్యై
సౌమ్యాయై
భగిన్యై
భోగదాయిన్యై
శోభాయై
వంశకర్యై
లీలాయై
మానిన్యై
పరమేష్ఠిన్యై ౨౫౦
త్రైలోక్యసుందర్యై
రమ్యాయై
సుందర్యై
కామచారిణ్యై
మహానుభావమధ్యస్థాయై

ఓం మహామహిషమర్దిన్యైనమః
పద్మమాలాయైనమః
పాపహరాయై
విచిత్రమకుటాననాయై
కాంతాయై
చిత్రాంబరధరాయై
దివ్యాభరణభూషితాయై
హంసాఖ్యాయై
వ్యోమనిలయాయై
జగత్సృష్టివివర్ధిన్యై
నిర్యంత్రాయై
మంత్రవాహస్థాయై
నందిన్యై
భద్రకాళికాయై
ఆదిత్యవర్ణాయై
కౌమార్యై
మయూరవరవాహిన్యై
వృషాసనగతాయై
గౌర్యై
మహాకాళ్యై
సురార్చితాయై
ఆదిత్యై
నియతాయై
రౌద్ర్యై
పద్మగర్భాయై ౨౮౦
వివాహనాయై
విరూపాక్ష్యై
లేలిహానాయై

ఓం మహాసురవినాశిన్యై
మహాఫలాయై
అనవద్యాంగ్యై
కామరూపాయై
విభావర్యై
విచిత్రరత్నమకుటాయై
ప్రణతార్తివివర్ధిన్యై ౨౯౦
కౌశిక్యై
కర్షిణ్యై
రాత్ర్యై
త్రిదశార్తివినాశిన్యై
విరూపాయై
సురూపాయై
భీమాయై
మోక్షప్రదాయిన్యై
భక్తార్తినాశిన్యై
భవ్యాయై ౩౦౦
భవభావవినాశిన్యై
నిర్గుణాయై
నిత్యవిభవాయై
నిస్సారాయై
నిరపత్రపాయై
యశస్విన్యై
సామగీత్యై
భవాంగనిలయాయై
అలయాయై
దీక్షాయై
విద్యాధర్యై

ఓం దీప్తాయైనమ
మహేంద్రవినిపాతిన్యై
సర్వాతిశాయినీవిద్యాయై
సర్వశక్తిప్రదాయిన్యై
సర్వేశ్వరప్రియాయై
తార్క్ష్యై
సముద్రాంతరవాసిన్యై
అలంకాయై
నిరాధారాయై
నిత్యసిద్ధాయై
నిరామయాయై
కామధేనవే
వేదగర్భాయై
ధీమత్యై
మోహనాశిన్యై
నిస్సంకల్పాయై
నిరాతంకాయై
వినయాయై
వినయప్రదాయై ౩౩౦
జ్వాలామాలాయై
సహస్రాఢ్యాయై
దేవదేవ్యై
మనోన్మన్యై
ఉర్వ్యై
గుర్వ్యై
గురుశ్రేష్ఠాయై
సగుణాయై
షడ్గుణాత్మికాయై

ఓం మహాభగవత్యై ౩౪౦
భావ్యాయై
వసుదేవసముద్భవాయై
మహేంద్రోపేంద్రభగిన్యై
భక్తిగమ్యాయై
పరాయణాయై
జ్ఞానజ్ఞేయాయై
జరాతీతాయై
వేదాంతవిషయాయై
గత్యై
దక్షిణాయై
దహనాయై
బాహ్యాయై
సర్వభూతనమస్కృతాయై
యోగమాయాయై
విభావజ్ఞాయై
మహామోహాయై
మహీయస్యై
సత్యాయై
సర్వసముద్భూత్యై
బ్రహ్మవృక్షాశ్రయాయై ౩౬౦
మతయే
బీజాంకురసముద్భూతయే
మహాశక్తయే
మహామతయే
ఖ్యాత్యై
ప్రతిజ్ఞాయై
చిదేనమః

ఓం సావిదేనమః

మహాయోగీంద్రశాయిన్యై
విశృత్యై ౩౨౦
శాంకర్యై
శాస్త్ర్యై
గంధర్వయక్షసేవితాయై
వైశ్వానర్యై
మహాశాలాయై
దేవసేనాయై
గుహప్రియాయై
మహారాత్ర్యై
శివానందాయై
శచ్యై ౩౩౦
దుస్స్వప్ననాశిన్యై
పూజ్యాయై
అపూజ్యాయై
జగద్ధాత్ర్యై
దుర్విజ్ఞేయస్వరూపిణ్యై
గుహాంబికాయై
గుహోత్పత్తయే
మహాపీఠాయై
మరుత్సుతాయై
హవ్యవాహాంతరాయై ౩౪౦
గార్గ్యై
హవ్యవాహసముద్భవాయై
జగద్యోనయే
జగన్మాత్రే
జగన్మృత్యవే

ఓం జరాతిగాయై
బుద్ధయే
శ్రీ ఋద్ధ్యై
బుద్ధిమత్యై
పురుషాంతరవాసిన్యై
తపస్విన్యై
సమాధిస్థాయై
త్రిణేత్రాయై
దివిసంస్థితాయై
సర్వేంద్రియమనోమాత్రే
సర్వభూతహృదిస్థితాయై
సంసారతారిణీవిద్యాయై
బ్రహ్మవాదిమనోలయాయై
బ్రహ్మణ్యై
బృహత్యై
బ్రాహ్మ్యై
బ్రహ్మభూతాయై
భయావన్యై
హిరణ్మయ్యై
మహారాత్ర్యై
సంసారపరివర్తకాయై (౩౮౦
సుమాలిన్యై
సురూపాయై
తారిణ్యై
భావిన్యై ౩౯౦
ప్రభాయై
ఉన్మీలిన్యై ౪౦౦

ఓం సర్వసహాయైనమః
సర్వప్రత్యయసాక్షిణ్యై
తపిన్యై
తాపిన్యై
విశ్వాయై
భోగదాయై
ధారిణ్యై
ధరాయై ౪౩౦
సుసౌమ్యాయై
చంద్రవదనాయై
తాండవాసక్తమానసాయై
సత్త్వశుద్ధికర్యై
శుద్ధ్యై
మలత్రయవినాశిన్యై
జగత్ప్రియాయై
జగన్మూర్తయే
త్రిమూర్తయే
అమృతాశ్రియాయై ←౪౪౦
నిరాశ్రయాయై
నిరాహారాయై
నిరంకుశరణోద్భవాయై
చక్రహస్తాయై
విచిత్రాంగ్యై
స్రగ్విణ్యై
బ్రహ్మధారిణ్యై
పరాపరవిధానజ్ఞాయై
మహాపురుషపూర్వజాయై

ఓం విద్యేశ్వరప్రియాయైనమః
అవిద్యాయై
విద్యుజ్జిహ్వాయై
జితశ్రియాయై
విదామయ్యై
సహస్రాక్ష్యై
సహస్రశ్రవణాత్మజాయై
సహస్రరశ్మయే
పద్మస్థాయై
మహేశ్వరపదాశ్రయాయై
జ్వాలిన్యై ౪౬౦
సద్మనావ్యాప్త్యై
తైజస్యై
పద్మరోధికాయై
మహాదేవాశ్రయాయై
మాన్యాయై
మహాదేవమనోరమాయై
వ్యోమలక్ష్మ్యై
సింహరథాయై
చేకితాన్యై
అమితప్రభాయై ౪౭౦
విశ్వేశ్వర్యై
విమానస్థాయై
విశోకాయై
శోకనాశిన్యై
అనాహతాయై
కుండలిన్యై
నలిన్యై

ఓం పద్మవాసిన్యై నమః

శతానందాయై
సతాంకిత్యై ౪౮౦
సర్వభూతాశయస్థితాయై
వాగ్దేవతాయై
బ్రహ్మకలాయై
కలాతీతాయై
కలావత్యై
బ్రహ్మర్షయే
బ్రహ్మహృదయాయై
బ్రహ్మవిష్ణుశివప్రియాయై
వ్యోమశక్తయే
క్రియాశక్తయే ౪౯౦
జనశక్తయే
పరాగతయే
క్షోభికాయై
బాధికాయై
భేద్యాయై
భేదాభేదవివర్జితాయై
అభిన్నాయై
భిన్నసంస్థానాయై
వంశిన్యై
వంశహారిణ్యై ౫౦౦
గుహ్యశక్త్యై
గుణాతీతాయై
సర్వదాయై
సర్వతోముఖ్యై
భగిన్యై

ఓం భగవత్పత్న్యై నమః

సకలాయై
కాలకారిణ్యై
సర్వవిదే
సర్వతోభద్రాయై ౫౧౦
గుహ్యాతీతాయై
గుహావల్యై
ప్రక్రియాయై
యోగమాత్రే
గంధాయై
విశ్వేశ్వరేశ్వర్యై
కపిలాయై
కపిలాకాంతాయై
కనకాభాయై
కలాంతరాయై ౫౨౦
పుణ్యాయై
పుష్కరిణ్యై
భోక్త్ర్యై
పురందరపురస్సరాయై
పోషిణ్యై
పరమైశ్వర్యభూతిదాయై
భూతిభూషణాయై
పంచబ్రహ్మసముద్భూతయే
పరమాత్మాత్మవిగ్రహాయై
నర్మోదయాయై ౫౩౦
భానుమత్యై
యోగిజ్ఞేయాయై
మనోజవాయై ౫౩౩

ఓం బీజరూపాయై నమః
రజోరూపాయై
వశిన్యై
యోగరూపిణ్యై
సుమంత్రాయై
మంత్రిణ్యై
పూర్ణాయై ౧౪౦
హ్లాదిన్యై
క్లేశనాశిన్యై
మనోహర్యై
మనోరథ్యై
తాపస్యై
వేదరూపిణ్యై
వేదశక్త్యై
వేదమాత్రే
వేదవిద్యాప్రకాశిన్యై
యోగీశ్వరేశ్వర్యై ౧౫
మాలాయై
మహాశక్త్యై
మనోమయై
విశ్వావస్థాయై
వీరముక్తయే
విద్యున్మాలాయై
విహాయస్యై
పీవర్యై
సురభ్యై
వంద్యాయై ౧౬౦
నందిన్యై
ఓం సంపవల్లభాయై నమః
భారత్యై
పరమానందాయై
పరాపరవిభేదికాయై
సర్వప్రహరణోపేతాయై
కామ్యాయై
కామేశ్వరేశ్వర్యై
అచింత్యాయై
అచింత్యమహిమాయై ౧౭౦
దుర్లేఖాయై
కనకప్రభాయై
కూశ్మాండ్యై
ధనరత్నాఢ్యాయై
సుగంధాయై
గంధదాయిన్యై
త్రివిక్రమపదోద్భూతాయై
ధనుష్పాణయే
శిరోహయాయై
సుకులాభాయై
ధనాధ్యక్షాయై
ధన్యాయై
పింగళలోచనాయై
భ్రాంత్యై
ప్రభావత్యై
దీప్త్యై
పంకజాయతలోచనాయై
ఆద్యాయై
హృత్కమలోద్భవాయై

ఓం పరామాత్రే నమః ౫౦౦
రణప్రియాయై
సతీప్రియాయై
గిరిజాయై
నిత్యశుద్ధాయై
పుష్పనిరంతరాయై
దుర్గాయై
కాత్యాయిన్యై
చండికాయై
చర్చికాయై
శాంతవిగ్రహాయై ౫౧౦
హిరణ్యవర్ణాయై
రంజిన్యై
జగత్సంతప్తిపాత్రికాయై
మందరాద్రినివాసాయై
శారదాయై
స్వర్ణమాలిన్యై
రత్నమాలాయై
రత్నగర్భాయై
పృథ్వ్యై
విశ్వప్రమాథిన్యై ౫౨౦
పద్మాసనాయై
పద్మనిభాయై
నిత్యతుష్టాయై
అమృతోద్భవాయై
ధున్వత్యై నమః
దుష్ప్రకంపాయై
సూర్యమాత్రే
ఓం దృషద్వత్యై
మహేంద్రభగిన్యై
మాయాయై ౫౩౦
వరేణ్యాయై
వరదర్పితాయై
కల్యాణ్యై
కమలాయై
రామాయై
పంచభూతవరప్రదాయై
వాచ్యాయై
వరేశ్వర్యై
నంద్యాయై
దుర్జయాయై ౫౪౦
దురతిక్రమాయై
కాళరాత్ర్యై
మహావేగాయై
వీరభద్రహితప్రియాయై
భద్రికాయై
జగన్మాత్రే
భక్తానాంభద్రదాయిన్యై
కరాళాయై
పింగళాకారాయై
నామవేదాయై ౫౫౦
మహానదాయై
తపస్విన్యై
యశోదాయై
యథాధ్వపరివర్తిన్యై
శంఖిన్యై

ఓం పద్మిన్యైనమః
సాంఖ్యాయై
సాంఖ్యయోగప్రివర్తికాయై
చైత్ర్యై
సంవత్సరాయై ౬౪౦
రుద్రాయై
జగత్సంపూరణ్యై
ద్రిజాయై
శుంభాక్షయే
ఖేచర్యై
స్వస్థాయై
కంబుగ్రీవాయై
కలిప్రియాయై
ఖరధ్వజాయై
ఖరారూఢాయై ౬౫౦
వరాధ్యాయై
పరమాలిన్యై
ఐశ్వర్యరత్ననిలయాయై
విరక్తాయై
గరుడాసనాయై
జయంత్యై
హృద్గుహారమ్యాయై
సత్వవేగాయై
గణాగ్రగాయై
సంకల్పసిద్ధాయై ౬౬౦
సామ్యస్థాయై
సర్వవిజ్ఞానదాయిన్యై
కలికల్మషహంత్ర్యై

ఓం గుహ్యాయై
ఉపనిషదుత్తమాయై
నిత్యదృష్టయే
స్మృత్యై
వ్యాప్త్యై
పుష్ట్యై
తుష్ట్యై
క్రియావత్యై
విశ్వాయై
అమరేశ్వరేశాయై
భుక్త్యై
ముక్త్యై
శివామృతాయై
లోహితాయై
సర్వమాత్రే
భీషణాయై
వనమాలిన్యై ౬౮౦
అనంతశయనాయై
అనాద్యాయై
వరనారాయణోద్భవాయై
నృసింహ్యై
దైత్యమథన్యై
శంఖచక్రగదాధరాయై
సంకర్షణసముత్పత్త్యై
అంబికోపాంగసంశ్రియాయై
మహాజ్వాలాయై
మహామూర్తయే ౭౦౦

ఓం సుమూర్తయే నమః
సర్వకామదుహే
సుప్రభాయై
సుతారాయై
గౌర్యై
ధర్మకామార్థమోక్షదాయై
బ్రహ్మాస్యనిలయాయై
అపూర్వాయై
ప్రధానపురుషాతీతాయై
మహావిభూతిదాయై ౨౧౦
మధ్యాయై
సరోజనయనాయై
అష్టాదశభుజాయై
నాట్యాయై
నీలోత్పలదళప్రభాయై
సర్వశక్తిసమారూఢాయై
ధర్మాయై
ధర్మానువర్తిన్యై
వైరాగ్యజ్ఞాననిరతాయై
నిరాలోకాయై ౨౨౦
నిరింద్రియాయై
విచిత్రగహనాయై
ధీరాయై
శాశ్వతస్థాననాసిన్యై
స్థానేశ్వర్యై
నిరానందాయై
త్రిశూలవరధారిణ్యై
అశేషదేవతామూర్తయే

ఓం దేవతాయై నమః
పరదేవతాయై ౨౩౦
గణాత్మికాయై
గిరేఃపుత్ర్యై
నిశుంభవినిపాతిన్యై
అవర్ణాయై
వర్ణరహితాయై
నిర్వర్ణాయై
బీజసంభవాయై
అనంతవర్ణాయై
అనన్యస్థాయై
శంకర్యై
శాంతమానసాయై
అగోత్రాయై
గోమత్యై
గోప్త్ర్యై
గుహ్యరూపాయై
గుణాంతరాయై
గోశ్రియై
గవ్యప్రియాయై
గౌర్యై
గణేశ్వరనమస్కృతాయై
సత్యమాత్రాయై
సత్యసంధాయై
త్రిసంధ్యాయై
సంధివర్జితాయై
సర్వవాదాశ్రయాయై
సాంఖ్యాయై

ం సాంఖ్యయోగసముద్భవాయై
అసంఖ్యేయాయై
అప్రమేయాఖ్యాయై
అశూన్యాయై
శుద్ధకులోద్భవాయై
బిందునాదసముత్పత్త్యై
శంభువామాయై
శశిప్రభాయై
విశంగాయై
ఖేదరహితాయై
మనోజ్ఞాయై
మధుసూదన్యై
మహాశ్రియై
శ్రీసముత్పత్త్యై
తమఃపాశప్రతిష్ఠితాయై
త్రితత్వమాత్రే
త్రివిధాయై
సుసూక్ష్మపదసంశ్రయాయై
శాంత్యతీతాయై
మలాతీతాయై
నిర్వికారాయై
నిరాశ్రయాయై
శివాఖ్యాయై
చిత్రనిలయాయై
శివజ్ఞానస్వరూపిణ్యై
దైత్యదానవనిర్మాత్రే
కాశ్యప్యై
కాలకర్ణికాయై

ఓం శాస్త్రయోనయేనమః
క్రియామూర్తయే
చతుర్వర్గప్రదర్శితాయై
నారాయణ్యై
నవోద్భూతాయై
కౌముద్యై
లింగధారిణ్యై
కాముక్యై
లలితాయై
తారాయై
పరాపరవిభూతిదాయై
పరాంతజాతమహిమాయై
బడబాయై
వామలోచనాయై
సుభద్రాయై
దేవక్యై ౮౨౦
సీతాయై
వేదవేదాంగపారగాయై
మనస్విన్యై
మన్యుమాత్రే
మహామన్యుసముద్భవాయై
అమూర్తయే
అమృతాస్వాదాయై
పురుహూతాయ
పురుష్టుతాయై
అశోచ్యాయై ౮౦౦
భిన్నవిషయాయై
హిరణ్యరజతప్రియాయై

ఓం హిరణ్మ్యై
రాజత్యై
హైమ్యై
హేమాభరణభూషితాయై
విభ్రాజమానాయై
దుర్జ్ఞేయాయై
జ్యోతిష్టోమఫలప్రదాయై
మహానిద్రాసముద్భూత్యై
బలీంద్రాయై
సత్యదేవతాయై
దీర్ఘాయై
కకుద్మిన్యై
విద్యాయై
శాంతిదాయై
శాంతివర్ధిన్యై
లక్ష్మ్యాదిశక్తిజనన్యై
శక్తిచక్రప్రవర్తికాయై
త్రిశక్తిజనన్యై
జన్యాయై
షడూర్మిపరివర్జితాయై
స్వాహాయై
కర్మకరణ్యై
యుగాంతదళనాత్మికాయై
సంకర్షణాయై
జగద్ధాత్ర్యై
కామయోనయే
కిరీటిన్యై
ఐంద్ర్యై ౮౪౦

ఓం త్రైలోక్యనమితాయై
వైష్ణవ్యై
పరమేశ్వర్యై
ప్రద్యుమ్నదయితాయై
దాంతాయై
యుగ్మదృష్ట్యై
త్రిలోచనాయై
మహోత్కటాయై
హంసగత్యై
ప్రచండాయై ౮౫౦
చండవిక్రమాయై
వృషావేశాయై
వియన్మాత్రాయై
వింధ్యపర్వతవాసిన్యై
హిమవన్మేరునిలయాయై
కైలాసగిరివాసిన్యై
చాణూరహంత్ర్యై
తనయాయై
నీతిజ్ఞాయై
కామరూపిణ్యై ౮౬౦
వేదవిద్యావ్రతరతాయై
ధర్మశీలాయై
అనిలాశనాయై
అయోధ్యానిలయాయై
వీరాయై
మహాకాలసముద్భవాయై
విద్యాధరప్రియాయై ౮౬౭

ఓంసిద్ధవిద్యాధరనిరాకృత్యైనమ
ఆప్యాయంత్యై
ఐహంత్యై ౮౭౦
పావన్యై
పోషిణ్యై
ఖిలాయై
మాతృకాయై
మన్మథోద్భూతాయై
వారిజాయై
వాహనప్రియాయై
కరీషిణ్యై
స్వధాయై
వాణ్యై ౮౮౦
వీణావాదనతత్పరాయై
సేవితాయై
సేవికాయై
సేవాయై
సినీవాల్యై
గరుత్మత్యై
అరుంధత్యై
హిరణ్యాక్ష్యై
మణిదాయై
వసుదాయై ౮౯౦
వసుమత్యై
వసోర్ధారాయై
వసుంధరసముద్భవాయై
వరారోహాయై
వరార్హాయై

ఓంవపుస్సంగసముద్భవాయై నమః
శ్రీఫల్యై
శ్రీమత్యై
శ్రీశాయై
శ్రీనిరాసాయై ౯౦౦
హరిప్రియాయై
శ్రీధర్యై
శ్రీకర్యై
శ్రీమాయై
శ్రీధరార్ధశరీరిణ్యై
అనంతగదృష్టయే
అక్షుద్రాయై
ధాత్ర్యై
ఈశాయై
ధనదప్రియాయై ౯౧౦
దైత్యసింహానాం నిహంత్ర్యై
సింహికాయై
సింహవాహిన్యై
సుసేనాయై
చంద్రనిలియాయై
సుకీర్త్యై
ఛిన్నసంశయాయై
బలజ్ఞాయై
బలదాయై
వామాయై ౯౨౦
లేలిహానాయై
అమృతాశ్రయాయై
నిత్యోదితాయై

ఓం స్వయంజ్యోతిషేనమః
ఉత్సుకాయై
అమృతజీవిన్యై
వజ్రదంష్ట్రాయై
వజ్రజిహ్వాయై
వైదేహ్యై
వజ్రవిగ్రహాయై ౧౩౦
మంగళాయై
మంగళ్యాయై
మాలాయై
మలినాయై
మలహారిణ్యై
గాంధర్వ్యై
గారుడ్యై
చాంద్ర్యై
కంబళాశ్వతరప్రియాయై
సౌదామిన్యైనమః
జనానందదాయై
భృకుటీకుటిలాననాయై
కర్ణికారకరాయై
కక్షాయై
కంసప్రాణాపహారిణ్యై
యుగంధరాయై
యుగావర్తాయై
త్రిసంధ్యాయై
హర్షవర్ధిన్యై
ప్రత్యక్షదేవతాయై ౧౫౦
దివ్యాయై

ఓం దివ్యగంధాయై
దివాకరాయై
శక్రాసనగతాయై
శాక్ర్యై
సాధ్వ్యై
నార్యై
శవాసనగతాయై
ఇష్టాయై
విశిష్టాయై
శిష్టేష్టాయై
శిష్టాయై
శిష్టప్రపూజితాయై
శతరూపాయై
శతావర్తాయై
వినీతాయై
సురభ్యై
సురాయై
సురేంద్రమాత్రే
సుద్యుమ్నాయై ౧౭౦
సుషుమ్నాయై
సూర్యసంస్థితాయై
సమీక్ష్యాయై
సత్ప్రతిష్ఠాయై
నివృత్తయే
జ్ఞానపారగాయ
ధర్మశాస్త్రార్థకుశలాయై
ధర్మజ్ఞాయై
ధర్మవాహనాయై ౧౭౯

ఓం ధర్మాధర్మవినిర్మాత్రై నమః
ధార్మికాణాంశివప్రదాయై
ధర్మశక్త్యై నమః
ధర్మమయ్యై
విధర్మాయై
విశ్వధర్మిణ్యై
ధర్మాంతరాయై
ధర్మమధ్యాయై
ధర్మపూర్వాయై నమః
ధనప్రియాయై
ధర్మోపదేశాయై ౯౯౦
ధర్మాత్మాయై
ధర్మలభ్యాయై
ధరాధరాయై
కపాలిశాయై

ఓం కలామూర్తయే నమః
కలాకలితవిగ్రహాయై
సర్వశక్తివినిర్ముక్తాయై
సర్వశక్త్యాశ్రయాశ్రయాయై
సర్వాయై
సర్వేశ్వర్యై ౧౦౦౦
సూక్ష్మాయై
సుసూక్ష్మజ్ఞానరూపిణ్యై
ప్రధానపురుషేశానాయై
మహాపురుషసాక్షిణ్యై
సదాశివాయై
వియన్మూర్త్యై
దేవమూర్తయే
అమూర్తికాయై
శ్రీసీతాపరమేశ్వర్యై

ఇతి శ్రీసీతాసహస్రనామాని సమాప్తాన్యేవ

ఏవం సహస్రనామభిస్సంపూజ్య

అథ మంత్రవర్ణసంపుటిత శ్రీరామాష్టోత్తరశతనామాని

హరిః ఓం

ఓం శ్రీమత్సూర్యకులాంభోధి వర్ధనీయకలానిధయేనమః
ఓం శ్రీమద్బ్రహ్మేంద్రరుద్రాది వందనీయజగద్గురవేనమః
ఓం శ్రీమత్సౌభాగ్యసౌందర్య లావణ్యాంబుధిపంకజాయనమః
ఓం శ్రీమచ్చింతామణీపీఠమధ్య సింహాసనేశ్వరాయనమః
ఓం శ్రీమద్రాజాధిరాజేంద్రముకుటాంకితపాదుకాయనమః
ఓం శ్రీమద్ధిమాద్రిరాజేంద్రకన్యాధ్యేయపదాంబుజాయనమః

ఓం శ్రీజగన్మోహనాకార దివ్యలావణ్యవిగ్రహాయనమః
ఓం శృంగారరససంపూర్ణముఖమండలాంతః సుధాకరాయనమః
ఓం శ్రీకంఠకరకోదండపరీక్షితపరాక్రమాయనమః
ఓం శ్రీమత్సృష్ట్యాదివివిధకార్యకారణమూర్తయేనమః ౧౦
ఓం శ్రీవత్సలాంఛనాత్యంతమణిభూషణభూషితాయనమః
ఓం శ్రీభూనీళాలింగనోత్థపులకాంకితవిగ్రహాయనమః
ఓం శ్రీమదమ్లానతులసీవనమాలా విరాజితాయనమః
ఓం శ్రీసాంబదేవహృత్పద్మవికాసనదివాకరాయనమః
ఓం శ్రీక్షీరవార్ధిపర్యంకవిహారాత్యంతబాలకాయనమః
ఓం శ్రీమత్సురారాధ్యపాదయుగపద్మవిరాజితాయనమః
ఓం శ్రీకరాకారకోదండకాండోపేత కరాంబుజాయనమః
ఓం శ్రీజానకీముఖాంభోజమండలీయ ప్రభాకరాయనమః
ఓం శ్రీరాజాధిరాజారాజేంద్ర కమనీయగుణాకరాయనమః
ఓం రావణాదివధోద్యుక్త విజృంభిత పరాక్రమాయనమః ౨౦
ఓం రాకేంద్వర్కాగ్నివిమలనేత్రత్రయవిభూషితాయనమః
ఓం రాత్రించరౌఘమత్తేభవినిర్భేదమృగేశ్వరాయనమః
ఓం రాజత్సౌదామినీతుల్య దివ్యకోదండమండనాయనమః
ఓం రమామనోజ్ఞవక్షోజదివ్యగంధసువాసితాయనమః
ఓం రాక్షసేశ్వర సంసేవ్య దివ్యశ్రీపాదపంకజాయనమః
ఓం రాకేందుకులసంభూతమణిప్రాణనాయకాయనమః
ఓం రత్ననిర్మితభూషాఢ్యచరణాంబుజశోభితాయనమః
ఓం రామాజనమనోహారిదివ్యకందర్పవిగ్రహాయనమః
ఓం రాఘవాన్వయసంజాతనృపవేణీశిరోమణయేనమః
ఓం రాకాశశిసమాకారవక్త్రమండలమండితాయనమః ౩౦
ఓం రావణాసురకాసారచండభానుశరోత్తమాయనమః
ఓం రమావక్షోజకస్తూరీ వాసనాస్వాదలోలపాయనమః
ఓం రణత్సంగీతసంపూర్ణసహస్రస్తంభమంటపాయనమః
ఓం రత్నమంచస్థసౌందర్యవనితాజనవేష్టితాయనమః

ఓం రణత్కింకిణీసంభ్రశోభిమండలీకృతకార్ముకాయనమః
ఓం రత్నౌఘకాంతివిల ద్దోలాఖేలనశీలనాయనమః
ఓం మాణిక్యోజ్వలసందీప్తకుండద్వయమండితాయనమః
ఓం మానినీజనమధ్యస్థసౌందర్యాతిశయాశ్రయాయనమః
ఓం మందస్మితాననాంభోజమోహితానేకతాపసాయనమః
ఓం మాయామారీచసంహారకారణానందవిగ్రహాయనమః ౪౦
ఓం మకరాక్షాదిదుస్సాధ్యదుష్టప్రాణాపహారకాయనమః
ఓం మాద్యన్మధువ్రతవ్రాతవిలసత్కేశసంవృతాయనమః
ఓం మనోబుద్ధీంద్రియప్రాణవాగాదీనాం విలక్షణాయనమః
ఓం మనస్సంకల్పమాత్రేణనిర్మితాజాండకోటికాయనమః
ఓం మారుతాత్మజసంసేవ్య దివ్యశ్రీచరణాంబుజాయనమః
ఓం మాయామానుషవేషేణమాయికాసురఖండనాయనమః
ఓం మార్తాండకోటిజ్వలితమకరాకారకుండలాయనమః
ఓం మాలతీతులసీమాల్యవాసితాఖిలవిగ్రహాయనమః
ఓం మారకోటిప్రతీకాశమహాదద్భుతదేహభృతేనమః
ఓం మహాసీయదయావేశకలితాపాంగలోచనాయనమః ౫౦
ఓం మకరందరసాస్వాదమధుపస్రగ్ భూషణాయనమః
ఓం మహాదేవసమారాధ్యమణినిర్మితపాదుకాయనమః
ఓం మహామాణిక్యఖచితాఖండతూణీధనుర్ధరాయనమః
ఓం మందరోద్భూతదుగ్ధాబ్ధిబిందుపుంజవిభూషణాయనమః
ఓం యక్షకిన్నరగంధర్వస్తూయమానపరాక్రమాయనమః
ఓం యత్నపూర్వజనానందసంధానచతురోద్యమాయనమః
ఓం యమాద్యష్టాంగశీలాదియమిహృత్పద్మగోచరాయనమః
ఓం యశోదాహ్లాదయానందసింధుపూర్ణసుధాకరాయనమః
ఓం యాజ్ఞవల్క్యాదిఋషిభిస్సంసేవితపదద్వయాయనమః
ఓం యామళార్జునసంహారప్రౌఢపరిహాస్తిపదాబ్జబుజాయనమః ౬౦
ఓం యాకినీ[illegible] భూ[illegible]పీడాజాలాపహారకాయనమః
ఓం యాదఃపతిపయఃక్షోభకారిబాణశరాసనాయనమః

ఓం యామినీపద్మినీనాథకృతశ్రీకర్ణకుండలాయనమః
ఓం యాతుధానాగ్రణీఘాతవిభీషణవరప్రదాయనమః
ఓం యాగపావకసంజాతద్రౌపతీమానరక్షకాయనమః
ఓం యక్షరాక్షసనక్షత్రనాథముద్యద్భూషణపాయకాయనమః
ఓం యామధేనవదళగ్రీవసైన్యనిర్మూలనాస్త్రవిదేనమః
ఓం యదునావలదస్సందోహమందస్మితముఖాంబుజాయనమః
ఓం యామళాగమవేదేశస్తూయమానయశోధనాయనమః
ఓం యాకినీసాకినీస్థానషడాధారాంబుజాశ్రియాయనమః ౪౦
ఓం యతీంద్రబృందసంసేవ్యమానాఖండపరిశ్రాత్రరాయనమః
ఓం యథోచితాంతర్యాగాదిపూజనీయమహేశ్వరాయనమః
ఓం నానావేదాదివేదాంతైఃప్రశంసితనిజాకృతయేనమః
ఓం నారదాదినిప్ప్రేమానందసందోహవర్ధనాయనమః
ఓం నాగరాజాంకపర్యంకశాయిసుందరవిగ్రహాయనమః
ఓం నాగారిమణిసంకాశదేహకాంతివిరాజితాయనమః
ఓం నాగేంద్రఫణిసోపానవృక్షలీలావిశారదాయనమః
ఓం నమద్గీర్వాక్షేమకుటమణిరంజితపాదుకా నమః
ఓం నాగేంద్రభూషణప్రేమాతిశయప్రాప్తవల్లభాయనమః
ఓం నానాప్రసూనవిలసద్వనమాలావిరాజితాయనమః ౫౦
ఓం నవరత్నావళీశోభితాపాదతలమస్తకాయనమః
ఓం నవమల్లీప్రసూనాభిశోభమానశిరోరుహాయనమః
ఓం నళినశంఖచక్రాసిగదాశార్ఙ్గేషుఖేటధృతేనమః
ఓం నాదానుసంధానపరైర్గవలోక్యనిజాకృతయేనమః
ఓం నరాసురసురవ్రాతకృతపూజోపహారకాయనమః
ఓం నఖకోటిప్రభాజాలవ్యాప్తబ్రహ్మాండమంటపాయనమః
ఓం నతశ్రీకరసౌందర్యకరుణాపాంగవీక్షణాయనమః
ఓం నవదూర్వాదళశ్యామశృంగారోదారవిగ్రహాయనమః
ఓం నరకాసురదోర్దండశౌర్యనిర్వాపక్షమాయనమః
ఓం నానాప్రపంచవైచిత్ర్యనిర్మాణోత్సవపండితాయనమః ౬౦

ం మాధ్యాహ్న్యర్క-ప్రభాజలఫ్రంజకింకల్క-సన్నిభాయనమః
ం మనువంశ్యకిరీటాగ్రశోభమానశిరోమణయేనమః
ం మలయాచలసంజాతదివ్యచందనచర్చితాయనమః
ం మందరాధారకమఠాకారలాకాగణవిగ్రహాయనమః
ం మహాదాదిప్రపంచాంతర్వ్యాప్తవ్యాపారవిగ్రహాయనమః
ం మహామాయాసమావేశితాండకోటిగణేశ్వరాయనమః
ం మరామరేతిసంజప్యమానమానసీశ్వరప్రియాయనమః
ం మహత్సుగుణరూపైకవ్యక్తాకృతనిరాకృతయేనమః
మత్స్యకచ్ఛపవారాహనృసింహాద్యవతారకాయేనమః
మంత్రిమంత్రార్థమంత్రాంగశాస్త్రవిశారదాయనమః
మత్తేభవక్త్రషడ్వక్త్రపంచవక్త్రైస్సుపూజితాయనమః
మాయాకల్పితవిధ్యండమంటపాంతర్బహిస్థితాయనమః
మనోన్మన్యచలేంద్రోర్ధ్వశిఖరస్థదివాకరాయనమః
మహేంద్రసామ్రాజ్యఫలసంధానాప్తత్రివిక్రమాయనమః
మాతృకామండలవ్యాప్తకృతావరణమధ్యకాయనమః
మనోహరమహానీలమేఘశ్యామసువేషధరాయనమః
మధకాలాంత్యకాలాదికాలభేదవివర్జితాయనమః
మహాసామ్రాజ్యపటాభిషేకోత్సుకహృదాంబుజాయనమః ౧౦౮

శ్రీ సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనూమత్సమేత
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

ఇతి మంత్రవర్ణసంపుటిత శ్రీరామాష్టోత్తర శతనామావళి
సమాప్తా

శ్రీరామనవమీనిర్ణయః

అథ శ్రీరామజన్మకాలనిర్ణయస్యాత్యావశ్యకత్వాదిదానీం శ్రీరామనవమీనిర్ణయః క్రియతే। తదుక్తం వ్రతచంద్రికాయాం। చైత్రశుక్లనవమీ శ్రీరామనవమీ- సా చ మధ్యాహ్నవ్యాపినీ గ్రాహ్యా- తథా చోక్తంవసిష్ఠేన. చైత్రశుక్లనవమ్యాంతు శ్రీరామస్య ప్రపూజనం- కార్యం మధ్యాహ్నవేళాయాం తత్ర జాతో యతో హరిః। అత్ర మధ్యాహ్నః పంచధా విభక్తస్యాహ్నస్తృతీయో భాగః - తత్ర చైకభక్తన్యాయేన షట్పక్షా అవతారణీయాః - తద్యథా - పూర్వేద్యురేవమధ్యాహ్నవ్యాప్తిః- పరేద్యురేవమధ్యాహ్నవ్యాప్తిః- దినద్వయేపి కార్త్స్న్యేన మధ్యాహ్నవ్యాప్తిః- దినద్వయేపి మధ్యాహ్నవ్యాప్త్యభావః- దినద్వయేపి వైషమ్యేణ మధ్యాహ్నైకదేశవ్యాప్తిః - దినద్వయేపి సామ్యేన మధ్యాహ్నైకదేశవ్యాప్తిః - తత్రాద్యయోర్ద్వయోర్న సందేహః - కర్మకాలవ్యాప్తేస్సత్త్వాత్ - తృతీయచతుర్థయోః పరా గ్రాహ్యా- వసిష్ఠః। ద్వయోర్మధ్యాహ్నయుక్తా చేన్నోపోష్యా పూర్వసంయుతా। పరవిద్ధైవ కర్తవ్యా శ్రీరామనవమీతిథిరితి - దినద్వయే మధ్యాహ్నవ్యాప్తౌ తదభావే వా పూర్వాం పునర్వసుయుక్తామపి త్యక్త్వా పరైవ గ్రాహ్యేతి రామార్చనచంద్రికాయామభిధానాచ్చ। పంచమపక్షే తు యత్ర మహతీ సా గ్రాహ్యా। షష్ఠే తు పరా గ్రాహ్యా - తథా చోక్తమగస్త్యసంహితాయాం శ్లో। నవమీ చాష్టమీవిద్ధా త్యాజ్యా రామపరాయణైః। ఉపోషణం నవమ్యాం వై దశమ్యామేవ పారణం। యస్తు రామనవమ్యాంతు నియతస్త్వపేత్ప్రాజ్ఞః। తేసర్వేత్ర తదా దేవ యాంతి విష్ణోః పరం పదం। యస్తు రామనవమ్యాంతు భుంజీత యది మూఢధీః, కుంభీపాకేషు సర్వేషు పచ్యంతే నాత్ర సంశయః। శ్రీరామజన్మనవమీ సంపూర్ణఫలదా సదా। ఖండా చేత్పరవిద్ధైవ కర్తవ్యా తు విశేషతః। ద్వయోర్మధ్యాహ్నయుక్తా చేన్నోపోష్యా పూర్వసంయుతా। పరవిద్ధైవ కర్తవ్యా మధ్యాహ్నవ్యాపినీ సదా। ఇతి శ్రీరామనవమీనిర్ణయః। నూతనప్రతిమాయాః ప్రాణప్రతిష్ఠాక్రమః

ప్రాణప్రతిష్ఠా

ఏవం శ్రీరామనవమీం నిర్ణీయాధేదానీం శ్రీరామజన్మో

త్సవ కల్యాణోత్సవ పట్టాభిషేకోత్సవాదిషు పురాణప్రతిమాస్థాపనం చనూతనప్రతిమాయా ముత్సవాదీనాం నిర్వర్తనపక్షే తాదృశనూతనప్రతిమాయాః ప్రాణప్రతిష్ఠాపనార్థం అగ్న్యుత్తారణాదిక్రమో నిరూప్యతే । శ్రీరామప్రతిమాం సీతాప్రతిమాంచ తత్తత్కల్పోక్తప్రకారేణ సువర్ణాదినా కారయిత్వా తత్ప్రతిమాశోధనార్థం దేశకాలౌ సంకీర్త్య — తాపనతాడనధ్మానాదిదోషపరిహారార్థం ప్రతిమాశోధనం కరిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య । తాం ప్రతిమాం కాంస్యపాత్రే నిధాయ. తత్సవితురితి గోమూత్రేణ — అప్సరస్సు య ఇతి గోమయేన — సంతే పయాంసీతి క్షీరేణ — దధిక్రావ్ణ్ణ ఇతి దధ్నా — ఘృతం మిమిక్ష ఇతి ఘృతేన — దేవస్య త్వేతి కుశోదకేన సువర్ణం ఘర్మ మితి శుద్ధోదకేన — మూలమంత్రేణ గాయత్ర్యా చాభిషిచ్య తతః — అగ్నిస్సప్తిమిత్యగ్నిపదసహితేనాగ్నిపదరహితేనాగ్నిసూక్తేన చాభిషించేత్ ।

అగ్నిసూక్తం । అగ్నిస్సప్తిం వాజంభరం దదాత్యగ్నిర్వీరం శ్రుత్యం కర్మనిష్ఠాం అగ్నీ రోదసీ విచరత్సమంజన్నగ్నిర్నారీం వీరకుక్షిం పురంధిం — అగ్నేరప్నసస్సమిదస్తు భద్రాగ్నిర్మహీరోదసీ ఆవివేశ అగ్నిరేకం చోదయత్సముత్స్వగ్నిర్వృత్రాణి దయతే పురూణి — అగ్నిర్హ త్యం జరతః కర్ణమావాగ్నిరద్భ్యో నిరదహజ్జరూథం — అగ్నిరత్రిం ఘర్మ ఉరుష్యదంతరగ్నిర్నృమేధం ప్రజయాసృజత్సం — అగ్నిర్దాద్ద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిరృషిం యస్సహస్రా సనోతి — అగ్నిర్దివి హవ్యమాతతానాగ్నేర్ధామాని విభృతా పురుత్రా — అగ్నిముక్థైరృషయో విహ్వయంతేగ్నిం నరో యామని బాధితాసః — అగ్నిం వయో అంతరిక్షే పతంతోగ్నిస్సహస్రా పరి యాతి గోనాం — అగ్నిం విశ ఈళతే మానుషీర్యా అగ్నిం మనుషో నహుషో విజాతాః — అగ్నిర్గాంధర్వీం పథ్యామృతస్యాగ్నేర్గవ్యూతిర్ఘృత ఆనిషత్తా — అగ్నయే బ్రహ్మ ఋభవస్తతక్షురగ్నిం మహామవోచా సువృక్తిం అగ్నే ప్రావ జరితారం యవిష్ఠాగ్నే ద్రవిణ — మాయజస్వ । ఇత్యగ్నిపదసహితం సూక్తం జపిత్వా — నవమేవాగ్నిపదరహితం సూక్తం జపేత్ । తతః ప్రతిమాం పీఠే నిధాయ ప్రాణ

ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ । తత్ప్రకారః॥ అస్య శ్రీసీతారామప్రతిమా ప్రాణప్రతిష్ఠామహామంత్రస్య - బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరా ఋషయః - ఋగ్యజుస్సామాథర్వాణశ్ఛందాంసి - చైతన్యస్వరూపా ప్రాణశక్తిః పరా దేవతా - ఆం బీజం - హ్రీం శక్తిః - క్రోం కీలకం శ్రీ సీతారామప్రతిమా ప్రాణప్రతిష్ఠాపనే వినియోగః - ఓం అం కం ఖం గం ఘం ఙం ఆం - పృథివ్యప్తేజో వాయ్వాకాశాత్మనే - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః -- ఓం ఇం చం ఛం ఝం ఞం ఈం - శబ్దస్పర్శరూపరసగంధాత్మనే - తర్జనీభ్యాం నమః - ఓం ఉం టం ఠం ఢం ణం ఊం — త్వక్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణాత్మనే — మధ్యమాభ్యాం నమః - ఓం ఏం తం థం దం ధం నం ఐం - వాక్పాణిపాదపాయూపస్థానాత్మనే - అనామికాభ్యాం నమ - ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం ఔం - వచనదానగమనవిసర్గానందాత్మనే కనిష్ఠికాభ్యాం నమః — ఓం అం యం రం లం వం శం షం సం హం ళం క్షం అః — మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారాత్మనే కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః॥ ఏవం హృదయదయాదిన్యాసః । అథ ధ్యానం । రక్తాంభోధిస్థపోతోల్లసదరుణసరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః పాశం కోదండమిక్షూద్భవమణిగణమప్యంకుశం పంచబాణాన్ । బిభ్రాణాసృక్కపాలం త్రినయనవిలసత్పీనవక్షోరుహాఢ్యా దేవి బాలార్కవర్ణా దిశతు సుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరా నః । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహోం హంస - శ్రీ సీతారామప్రాణా ఇహ ప్రాణాః - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహోం హంసః శ్రీసీతారామజీవ ఇహ స్థితః — ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహోం హంసః — శ్రీసీతారామసర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనశ్చక్షుః శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణా ఇహైవాగత్య సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా — అను సీతేపువర=స్వస్తి - అమృతం వై ప్రాణా అమృతమాపః ప్రాణానేవ యథాస్థానముపహ్వయతే । శ్రీసీతారామం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నిపుత్రపరివారమస్యాం ప్రతిమాయామావాహయామి పూజయామి । ఏవం ప్రాణప్రతిష్ఠాపనం కృత్వా తత్తదుత్సవకాలోక్తపూజాభిషేకాది తంత్రశేషం సమాపయేత్ ।

రామదాసవిష్ణుసంవాదే

అత్రాగా. శ్లో॥ నత్వేశానః రామమానందకందం మాయాతీతంనిర్వికారంనిరీహం। విద్యాధీశంపద్మగైరాశ్రితంచవక్ష్యేభద్రంరామనామాంకితంతత్। తిర్యగూర్ధ్వగామేకపంచాశదేరేఖాస్తత్పదేషుచ। సప్తసప్తపదా తేద్వౌ పరిధీపీతవర్ణకౌ। కోణా తత్రికోణే దేశే ష్వేందుస్త్రిపదశుక్లకః। శృంఖలాతుర్యపదాకృష్ణాత్రయోదశపదాలతా। హరితేజోవసుపదః కృష్ణవర్ణైః ప్రకారయేత్। త్రిపద లోహితంజ్ఞేయం భద్రంవల్ల్యా తికస్థితం। లింగమధ్య పార్శ్వగపదే శుక్లవర్ణైః ప్రకారయేత్। షష్టిపాదాత్మకాముద్రా తస్యాప్రకారణముచ్యతే। దశపదాన్యూర్ధ్వపఙ్క్తేః కృష్ణేనైవపరిపూరయేత్। తదధశ్చద్వితీయాయాః శుక్లేనైవపరిపూరయేత్। తదధశ్చతృతీయాయాః ప్రథమంచతృతీయకం। పంచమంషష్ఠమంచైవ హ్యష్టమందశమం తథా। కృష్ణవర్ణేనచైకాని పఙ్క్త్యాస్సంపూరయేత్క్రమాత్। తదధశ్చ తుర్యాయాశ్చ తృతీయంపంచమంతథా। షష్ఠమందశమంచైవ కృష్ణవర్ణాని కారయేత్। తదధఃపంచమాయాశ్చ ప్రథమంచతృతీయకం। పంచసప్తాష్టమాన్యేవ దశమంచపరిపూరయేత్। తదధోంతిమపఙ్క్త్యాశ్చ [illegible] ముంచతృతీయకం పంచషట్సప్తమాన్యేవ మష్టమందశమంతథా। మషినాపూరయేత్తత్ర భాతిరామేతిసత్పదం। కృష్ణేతరాణిపాదాని శుక్లాన్యత్రకృతానిచేత్। తత్రాదావగ్నినుద్రాస్త్ర త్రీనూపరిధయస్తథా। రక్తాలింగద్వయంభద్రం తథాలింగోపరిస్థితం। పదద్వయంపీతవర్ణం వీథీవల్ల్యానియోజయేత్। ద్వితీయే త్వేకముద్రాద్వా పరిధీద్వౌశివామతౌ భద్రనవపదంలింగవల్ల్యోర్మధ్యేత్రపాత్మకం। భద్రోపీతాలింగోపరిరక్తంతుర్యపదాత్మకం। లింగస్థేపదేద్వేద్వే హరితేవీథికాపిచ భద్రాణితీణిజ్ఞేయాని పీతంద్వేలోహితేత్రిహి। తతోంతస్సర్వతోభద్రం కాష్ఠాస్తత్రతువాపిరా॥ చతుస్త్రింశత్పదాభద్ర మండలోష్టంలకేశిఖాః త్రిపదోబ్జః పంచపదాశ్వేతేందుః శృంఖలాకృష్ణా వల్లీనీలేనపూరిత శృంఖలాపరిధిస్తతః।

యేత్ । ధనాద్రిణాసితావాపీ పీతే పరిధికర్ణికే । మధ్యేపద్మంగక్తవర్ణం రచయేద్వావిచిత్రితం పీతశుక్లరక్తకృష్ణాశ్చాంతే పరిధయః స్మృతాః । ఏతత్షోడశముద్రాభీరామలింగాఖ్యభద్రకం । సదానందమయం శాంతం చిజ్జ్యోతిషమనామయం । సర్వావభాసకం నిత్యం స్వాత్మానం సముపాస్మహే । అతోఽత్రోపాస్యరామముద్రారుపశ్చోపాసకః స్మృతః ॥ శ్రీరామలింగతోభద్రమతఏవోచ్యతే బుధైః ॥ రామలింగాత్మకం చేదం యోగ్యం విష్ణోర్హరస్య చ । పూజనే త్వేకమేవాత్ర తద్వివేకోఽత్రవిధ్యతే । శివస్యపూజనేలింగ ముపాస్యం పరిచింతయేత్ । ఉపాసికా రామముద్రా జ్ఞేయమేవం బుధోత్తమైః । లింగతోభద్రవచ్చాత్ర దేవాంశ్చావాహయేద్బుధః । రామతోభద్రకే పూజ్యా రామావరణదేవతాః । అధోర్ధ్వం తే దైవతాని రామాసనభవానిచ । మధ్యేఽథ సర్వతోభద్రే సమావాహ్య తతస్సురాన్ । తతో బహిస్తులింగేషు రుద్రాన్పీఠేషు వైనలం । సుగ్రీవం తత్రభద్రేషు తిర్యగ్భద్రేషు వై గజం । లింగోర్ధ్వే చతుష్పాద దిర్యగ్భద్రేషు చాంగదనం సర్వాసుశృంఖలాస్వేవం సమావాహ్య విభీషణం । వల్లీషు జాంబవంతం చ మైదం ఖండేందుమస్మరేత్ । ద్వివిధం పరిధిష్వేవ ముద్రారూపం గాఘవంస్త్రీరూ । ముద్రాయాః పశ్చిమే చాప దక్షిణే హ్యుత్తరే పురః । లక్ష్మణం భరతం చాపి శత్రుఘ్నం వాయునందనం । పూజ్యపూజకయోర్మధ్యే జ్ఞేయాపూగ్గిగత్రిహి । సీమాపరిధిష్వత్రైవ సుషేణం పరిచింతయేత్ । సర్వత్రపదసూత్రేషు చింతయేత్సర్వవానరాన్ । బహిస్త్రిపరిధిష్వేవ త్రివేణీం పరిచింతయేత్ । ఏవం శ్రీరామతోభద్రరచనాకథితామయా । మనస్కృత్వా సుహృద్బ్రహ్మ గురుపాదసరోరుహం । సంసారతారకం వక్ష్యే మైత్రైవాధ్యాత్మసంగ్రహం । చంద్రికలం రామలింగతోభద్రం యద్వికల్పితం । నిర్వ్యాచారం వాస్తితస్మిన్ వివేకస్తం వివిచ్యతే । కల్పితస్సవరో రాజా రామలింగయుతః స్మృతః । రమణాద్రాముఖత్స్వక్త్రో యోగిగమ్యం పరం మహః ॥ రమంతే యోగినోఽనంతే నిత్యానందే చిదాత్మని । ఇతి రామపదేనాసౌ పరం బ్రహ్మాభిధీయతే । యథాప్రసిద్ధం రామేతి బ్రాహ్మణోవ్యాభిధానకం ।

తథాలింగంచేతినామ రూపంచపరమాత్మనః । లీయంతే యత్రభూతాని నిర్గచ్ఛంతియతఃపునః । తేలింగంపరంవ్యోమేత్యుక్తంబ్రహ్మవిదుత్తమైః । లింగ్యతేఽనంత్యతేయేన భావేనభగవాంఛ్ఛివః । లింగరూపీసరామేతి లింగంచేతిద్వినామకః । బహూన్యపిసంతినామాని రామేశస్యపరాత్మనః । రజాంసిగణయేత్కోఽపి భూమర్త్యైన్నవాఖిలే శివః । అతస్సర్వాణినామాని రూపాణిచాంతరాత్మనః । సంతితేనశబ్దభేదే రూపభేదేపిసర్వదా । తత్వతోనైవభేదోస్తి హ్యర్థస్యైకస్య వస్తునః । సబ్రహ్మాసశివశ్చాథ సహరిస్ససురేశ్వరః । సోఽక్షరః పరమశ్చైవ స్వరాడితివేదవాక్ । తస్మిన్ యుగ్మర్కతోభద్రం హృదయం తత్ప్రకీర్తితం । తత్రపద్మమష్టపత్రం సకేసరసుకర్ణికం । తత్స్థానం రామభద్రస్య ధ్యానార్థంపరికల్పితం । అన్యథాసర్వగస్యాస్య కథం దేశాదిభేదతా । చిజ్జ్యోతిఃపరమాత్మాయం స్వమాయయాపశుతాంగతః । ధర్మార్థకామముక్త్యర్థం సృష్ట్వోపాధింప్రవిష్టవాన్ । తస్యచైతన్యచంద్రస్య షోడశైవాఃకలాఃపరాః । చేద్వ్యాప్తాశ్చద్వారభూతా ఘటాదీన్విషయాన్సహ । ప్రకాశయంతి గృహ్ణంతి త్యజంతి చస్వభావతః । బుద్ధిరేకాత్వహంతసితా సన్నికృష్టాశివాత్మనః । ప్రాణాపానౌ తథావ్యానో సమానోదానకావితి । శ్రవణంనయనంఘ్రాణం త్వగ్రసనేంద్రియంతథా । వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాశ్చకర్మేంద్రియాణిచ । ఏవంషోడశసంఖ్యానం కలానాముచ్యతేబుధైః । తాసుసర్వాసుచైతన్యం రామనామేతివిశ్రుతం । ప్రవిష్టందీప్యతేశశ్వత్తైనవిశ్వంప్రచేష్టతే । చిదాత్మంహృద్గతంజ్ఞాత్వా రామోసోఽహమితీరయా । ఆచార్యదత్తయాసమ్యక్ శ్వరమోపాసనంగతః । దృష్టేస్మిన్రచితే భద్రే యద్యేవంప్రవిచార్యతే । తదాచిత్తేపరాప్రీతి జాయతేవిదుషాంసతాం । అనేకపుణ్యపుంజైస్సుకృతైర్జన్మవ్యసాధుభిః । సజ్జతే సద్భిరుక్తేన మార్గేణైతి యదాతదా । రామోబ్రహ్మదర్శనార్థం ముద్రాంస్వాంపూరయిష్యతి । యుక్తా చదత్తయాసిద్ధిర్నస్యాయాఽమూలరూపకచిత్ । యథాలోకే జనసమ్యక్సంపాద్యఘూర్గ్యతేక్షీచ । నిధిఃప్రత్యక్షతస్య దర్శనం సంయాతినాన్యథా । ఏవముత్రాపి

ఃతుల్యం సాధనంయచ్చతుష్టం । సంపాద్యచేతః తేశుద్ధం రామేతి పదమవ్యయం । కేచిదాప్రితోభద్రిం ముద్రాంవిక్షిపదాత్మకా । రామాంకితావసంక్లుప్తే వివిచ్యేతేచ తేఉభే । లోకాస్సప్తయథాండేస్మిన్ స్థితే చాత్రప్రకల్పితాః । తేనేయగదనాతుల్యా జ్ఞాత్వా హృత్సముదీర్యతే । బ్రహ్మాండం రామతోభద్రం ముద్రాస్థానాని సమ్మతాః । రామచైతన్యయుక్తాని సమ్మతానితుసూరిభిః । యస్యాం స్వాన్ముద్రితాయాస్తు రామదేవోభిగద్యతే । ముద్రితంచిహ్నితంచార్థ విహితంస్యాదర్థతో భవేత్ । తద్వాన్సర్వాసుచైతాసు బ్రహ్మాముద్రిత ముచ్యతే । తన్నామ్నాసాంసబాహ్యాంత శ్చైతన్యంసంప్రకాశతే । ఆహ్వాదితోపికలశే స్ఫూర్తికేంద్రస్యహింకిల । దీపంప్రకాశయేత్కృత్స్నం లోకమేవప్రతిథ్యతే । మూలాసిక్తంతామ్రపం తదాకారంప్రపద్యతే । తథాబ్రహ్మపరాకారం ముద్రాకారంవిభాసతే । పురశ్చక్రే ప్రముఖన్యాః పురః పురుష ఆవిశత్ ః ఇక్ష్వాకుగణ్యాశాఖాహూ మన్యతాప్రపిహాపశ్యతే ఏకోవశీసర్వభూతాంతరాత్మేతిశ్రుతేర్వచః । ఏకోదేవస్సర్వభూతేష్వితిచైవాపరాశ్రుతిః । పుంసః స్పృష్టాః పరేణైవ నైంకతాప్తస్తుతోమః । సృష్ట్యేనూంమానుషీం ముద్రాం పరంతోప మువాపసః । ముద్రకోతదేవస్య ద్రావయేద్దుఃఖపాతకే । ఇతిముద్రా నిరుక్తిశ్చ మంత్రశాస్త్రప్రవర్త్యతే । అతస్సర్వేషు దేహేషు సద్రూపగ్రహంకృతము । స్వాగారపదగణాయోశ్చైవయోర్ధికార్యస్మిన్న చేతరే । లోకేప్రసిద్ధస్సకశ్చిద్రామహాంకితోనరః । అధికారిత్వమన్యంతే ప్రాదయంత్యాదరాదిభిః । తథానహాంకితో జీవో ధికారీశాస్త్రభూమిషు । నాన్యాభిర్యనిభిర్జ్ఞాతుం శక్యతేస్వాత్మనః పరః తస్మిన్ శ్రైవరోపాఖ్యం పదానివిక్షిపంతిహి । తానిసంక్షేపతస్సమ్యక్ప్రదర్శనం తేనబుధ్యతే । అవిద్యాకామకర్మాణి భోక్తృ భాగా సుషుప్తిరా । పత్పదానితుజ్ఞేయాని దేహకారణసంజ్ఞకే । తస్మాదజ్ఞానమవిద్యేతి శబ్దాఃపర్యాయవాచినః । అతోగుణాగ్రహాణానాత్రిదృశ్యే నేవత్సుభోదీజ । లింగేప్రత్యక్షకేఽవిద్యా కామకర్మగ్రహాఃస్మృతాః తథాస్యత్రితుపేంతు [illegible] కృతమ్ । కాగ్యభావే

ష్యవస్థానా తత్కరణే కారణాత్మనా । కామస్య కర్మణశ్చాత్ర విద్యతే సూక్ష్మరూపతా । అవిద్యాయా ముఖ్యతాత్ర విద్యతే కారణాత్మని । వస్తుతస్తు న కామోత్ర కామనావాశ్చతేర్మతమ్। అష్టత్రింశత్పదానీవ విద్యంతే సూక్ష్మదేహకే । దశేంద్రియాణి పంచైవ ప్రాణో బుద్ధిర్మనస్త్వితి । సప్తదశాత్మకం లింగం ప్రసిద్ధం శాస్త్రసంమతమ్ । పంచవిషయగ్రాహాణాం పంచకర్మక్రియాస్తథా । పంచసంప్రాణవాక్పారాః సంకల్పోనిశ్చయస్త్వితి । సప్తదశచైవ పదరూపాః ప్రసిద్ధాశ్శాస్త్రసమ్మతాః ॥ స్వప్నాభిమానిసాభాగో రజశ్చేతి చతుష్టయం । దేవానామింద్రియాణాంచ స్థానాభావే ప్రవృత్తితః । స్థూలదేహే షోడశైవ పదానిసమ్మతానిహి । గణస్సప్తదశ తేషామపానవ్యానయోఃపదే । పాయుత్వక్స్థానయోర్జేయే వాచోరసనికేతనే । ప్రాణస్యమనసశ్చాపి బుద్ధిస్థానేపదంత్వితి । పదానిద్వాదశేమాని భోక్తృభోగౌతథా గుణాః । అవస్థా జాగ్రతిశ్చేతి కథితా విమనీషిభిః । మాత్రామేతాదృశీం ప్రాప్య వేదచేదాత్మన పదమ్ । తస్యజన్మకృతార్థంస్యా న్నపహతీనప్తిరన్యథా । రామశ్చకథితశ్చాత్ర సర్వతోభద్రమీర్యతే । స్థానతో నామతశ్చాపి సంశయస్యాపనుత్తయే ॥ కల్యాణంసర్వతఃపుంసాం చింతనాద్యస్యబ్రహ్మణః తద్భద్రవాచకంముఖ్యం మంగళానాంచమంగళమ్ । యత్రియద్వ్యజ్యతే సాక్షాత్తన్నామ్నాతదుదీర్యతే। అత్రతస్థలింగవాప్యాది నిరుక్తమర్థవద్భవేత్ । లింగంగమక మిత్యాహుర్జ్ఞానసంజ్ఞాపకమిత్యపి । వియోగవాపనాద్వాపి భద్రంభద్రసమీక్షణాత్ । మనశ్చంద్రో మహామోహః శృంఖలాస్నేహమల్లికా। తైరిదంసర్వతస్త్యం వేష్టితంఘటవ[illegible]త్ । తిర్యగూర్ధ్వమహాంకారః ప్రసృతః పటతంతువత్ । తేనస్థానానిజాతాని లక్షణానాంచతురష్టహి। గుణాస్తేషు ప్రపూర్యంతే యథా చిత్రః పటోభవేత్। తత్రశుక్లముతనీల మిత్యాదిశ్రుతిశాసనాత్ । వ[illegible]పిపరస్మిన్ స్తూపాసనాస్థంభవంతిహి । సత్వంరజస్తమోవర్ణతయాం మాయాసువేష్టితమ్ । అధిదైవ తథాధ్యాత్మం సర్వతోభద్రమిష్యతే । వివిచ్యచేత్రోభయంచ ప్రోచ్యతేవస్తువర్తయే। అధిదైవేశుయద్భంద్రం తదాదా

పుచ్యతే నాలమ్। అండమధ్యే బ్రహ్మలోకస్తు సర్వతోభద్రముచ్యతే। తేనైవ భద్రః సర్వేషాం లోకానామిహ స్థితః॥ తత్ర స్వర్ణమయం వేశ్మ నిర్మితం ప్రభుణా స్వయమ్। తత్పద్మమితి విజ్ఞేయం యత్ర కార్యచితిః స్వయమ్॥ న్యాసేన సంన్యస్తానాం గతానాం సర్వయోగినాం। ప్రాణోపాసనవిష్టానాం బ్రహ్మణా చిత్ప్రకాశతే। బ్రహ్మణా సహ తే సర్వ శ్రుతిస్మృతిరథాగమః। క్రమముక్తేస్త్వయం పంథాః శ్రుతిస్మృతిమహోదితః। అధ్యాత్మే హృదయం యత్తత్సర్వతోభద్రమీర్యతే। తేనభద్రోఽకల్యాణం సర్వేష్వవయవేష్విహ। తత్ర యత్పుండరీకం తద్బ్రహ్మణః స్థానముచ్యతే। శ్రుతావేవ ప్రసిద్ధిర్హి దహరాంబుజవేశ్మనః॥ సాధనసంపత్సంయుక్తాస్తస్మిన్ యే తు సమాహితాః। గురూపదిష్టయా యుక్త్యా తేషాం బ్రహ్మ ప్రకాశతే। ఏతాదృశేన బోధేన భూత్వా బ్రహ్మస్వరూపకాః కృతకృత్యాస్స్వయం తీర్త్వా పశ్చిమాంగ్రాహయంతి చ। ప్రకృతీ రామతోభద్రం వికృతిర్లింగసంయుతమ్। అన్యే వికారాస్సంజ్ఞేయా హ్యేవం కృతిస్త్రిధా భవేత్॥ ఏకం సంసారశూన్యం సకలసుఖనిధిం సచ్చిదానందకందం మాయాయోగేన పశ్యాత్మకమివ చ మలం బ్రహ్మవిష్ణ్వీశసంజ్ఞమ్। సృష్టిస్థిత్యంతహేతుం నిగమవినుతం సర్వభూతాత్మభూతం సర్వజ్ఞం సర్వశక్తిం రఘువరమమృతం చిన్మహో భావయేహమ్। సంగ్రహేణైవం విచారితో రామభద్రప్రసంగః॥

ఏకముద్రారతోభద్రమండలోద్ధారః

శ్రీమదానందరామాయణే- రాజ్యకాండే శ్లో॥ రామముద్రాస్వరూపం చ తే వదామి శృణుష్వ తత్। తిర్యగూర్ధ్వం పంచదశ రక్తరేఖాః ప్రకల్పయేత్॥ పీతాస్ప్రథమికాపఙ్క్తిశ్చతుర్దశసు ప్రకారయేత్। పఙ్క్తిర్ద్వితీయా శుభ్రైవ జ్ఞాతవ్యా చ తథాప్యమీ॥ తతశ్చైవిశగాఢభ తృతీయా యాంతథాక్రమాత్। వక్ష్యమాణపదాన్యేవ కృష్ణాని హి సమాచరేత్॥ ఆరంభశ్చోత్తరాయాం హి సమాప్తిర్దక్షిణే స్మృతా। పశ్చిమాభిముఖా సాపి ముద్రా కర్త్రాత్మసమున్ముఖా। పూర్వాస్యే న పదాన్యేయం తదాక్రాంతాని నిక్షిపేత్। ప్రథమం హి

ద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । అష్టమంనవమంచైవ తథైకాదశముచ్యతే ॥ తతశ్చతుర్థ్యాంపఙ్క్తౌహి చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । తథైకాదశాంజ్ఞేయం పంచమ్యాఃక్రమేధువా । ప్రథమంహిద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠసప్తమే । నవమైకాదశేచాపి షష్ఠ్యాయాశ్చక్రమేధువా । ప్రథమంహిద్వితీయంచ చతుర్థంషష్ఠముత్తమమ్ । నవమైకాదశేచాపి సప్తమీసకలాఽసితా । నవమ్యాఃప్రథమంకృష్ణం ద్వితీయంచచతుర్థకమ్ । షష్ఠంహిసప్తమంచాపి నవమందశమంస్మృతమ్ । తథైవద్వాదశంచాపి దశమ్యాశ్చక్రమాధునా । చతుర్థంచతథాషష్ఠం సప్తమార్కేతథాఽసితే । ఏకాదశ్యాశ్చప్రథమం ద్వితీయంహిచతుర్థకమ్ । షష్ఠాష్టనవమాన్యేవదశమార్కేతథాస్మృతే । ద్వాదశ్యాఃప్రథమంకృష్ణం ద్వితీయంహిచతుర్థకమ్ । షష్ఠంచసప్తమంచాపి హ్యష్టమంనవమంతథా ॥ దశమార్కేతథాప్రోక్తే కృష్ణకృతాన్యత్రయోదశీ । ఏవంబుధ్యాపూరయిత్వా రాజారామేతివై స్ఫుటమఃసితవర్ణంరామనామ ముద్రియాంహిన్నిరీక్షయేత్ । ఏవం శ్రీరామముద్రియా స్వరూపంతేసముదీరితమ్ ॥ సంపూర్ణం

మంటపకుండవిధానం

అథ శ్రీరామ మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకోత్సవాదిషుక్రియమాణమంటపవిధానం కుండవిధానమతోఽభిధీయతే ॥ శాంతిసారే । అయుతలక్షహోమవిధి-మాత్స్యే ॥శ్లో॥ కథితోఽయుతహోమోఽయంలక్షహోమమతఃశృణు । సర్వకామాప్తయేయస్మాల్లక్షహోమంవిదుర్బుధాః। పితౄణాంవల్లభస్సాక్షాద్భుక్తిముక్తిఫలప్రదః । గ్రహతారాబలంలబ్ధ్వా కృత్వాబ్రాహ్మణవాచనం । గృహస్యోత్తరపూర్వేణ మంటపంకారయేద్బుధః । రుద్రాయతనభూమౌవా చతురశ్రముదక్ప్లవం । దశహస్తానథాష్టౌవా హస్తాన్కుర్యాద్విధానగః । ప్రాగుత్తరప్లవాంభూమిం కారయేద్యత్నతోనరః । ప్రాగుత్తరంసమాసాద్య ప్రదేశంమంటపస్యతు । శోభనంకారయేత్కుండం యథావల్లక్షణాన్వితం నవగ్రహమఖేకుండం హస్తమాత్రంప్రశస్యతే చతురస్రం

సమంతాత్తు యోనివక్త్రం సమేఖలం । చతురంగుళవిస్తారా మేఖలా తద్వదుచ్ఛ్రితా । ప్రాగుదక్ప్లవనాకారాశ్చ సర్వతస్సమవిస్తృతా । శాంత్యర్థం సర్వలోకానాం నవగ్రహముఖస్స్మృతా । మానహీనాధికం కుండమనేకభయదం భవేత్ । యస్మాత్తస్మాత్సుసంపూర్ణం శాంతికుండం విధీయతే। తస్మాద్దశగుణ ఇత్యగ్రే దర్శనాదేతావత్పర్యంతమయుతహోమాంగవిధానం । ఇదం చ కుండపరిమాణం లక్షహోమస్య - తత్ర పరిమాణాంతరవిధానాత్ । కింత్వయుతహోమ । శ్లో । అస్మాద్దశగుణం ప్రోక్తో లక్షహోమస్స్వయంభువా । ఆహుతీభిస్తథాన్నేన దక్షిణాభిస్తథైవచ । ఆహుతీభిరితి నసమిదాద్యాహుతిగ్రహణం । వసిష్ఠసంహితాయామయుత హోమాదిత్రయ పురస్కారేణ తత్ర అష్టశతాది సంఖ్యావిధానాత్ । అన్నేనేతి బ్రాహ్మణభోజనేనేత్యర్థః । ద్విహస్తవిస్తృతం తద్వచ్చతుర్హస్తాయతం పునః । లక్షహోమే భవేత్కుండం యోనివక్త్రం త్రిమేఖలం । తద్వచ్ఛబ్దో వికల్పార్థః - వక్త్రం - కంఠః - యోనిశ్చ వక్త్రం చ త్రిమేఖలాశ్చ విద్యంతే యస్యేత్యర్థః । సర్వేషూపాసనావ్రతోద్యాపనాదిష్విదమేవ కుండపరిమాణం । ఇతి మంటపకుండవిధానం దర్శితం ।

చతురస్రసాధనప్రకారః

అథైతత్కుండమంటపయోశ్చతురస్రసాధనప్రకారో లిఖ్యతే । శ్లో । యావత్ప్రమాణా రజ్జుస్స్యాత్తావానేవాగ్రమో భవేత్ । అగమార్థే తు శంకుస్స్యాదంతరార్థే నిరంచనం । ప్రమాణాంతే నియమ్యాంతావపాయమ్యే నిరంచనం । కోట్యామాగమమధ్యేస్యాచ్ఛంకుః కోణత్రయం భవేదితి ।

....

ఇతి కుండమంటపవిధానం

అథైతన్మంటపాంతర్విన్యసితవ్య రామలింగతోభద్రమండలం - దేవవాస్తుమండలం - నవగ్రహచక్రం - తథైవ రామనామసప్తాహోత్సవాదిషు విన్యసితవ్యమేకముద్రారామతోభద్రమండలం - శ్రీరామ యంత్రోద్ధారంచ సుఖబోధార్థం రేఖావిన్యాసపూర్వకం విన్యస్యతే ।

....

అత్రాదౌ శ్రీరామమహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవ శ్రీరామవ్రతోద్యాపన రామవిష్ణుప్రతిష్ఠా కల్పప్రయోగ ప్రయోక్త్రాణాం సుఖబోధార్థం సర్వతోభద్రమండలగర్భిత షోడశముద్రారామతోభద్రమండలం - ఏకముద్రారామతోభద్రమండలం చ రేఖావినాస్యపూర్వకం విన్యస్య - తత్ర పంచరంగపూరణార్థం తత్ర తోష్ఠాన్యేకబిందు ద్విబిందు త్రిబింద్వాది (చిహ్నైశ్చిహ్నితాని- తద్బోధార్థమత్రాదౌ తేషాం సూచనా క్రియతే । ....(....

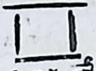
ఏదాదృశబిందురహితకోష్ఠేషు శ్వేతవర్ణం శ్వేతధాన్యం వా *
పూరయేత్ ।

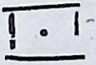
బింద్వైకయుక్తకోష్ఠేషు పీతవర్ణం పీతధాన్యం వా పూరయేత్ ।

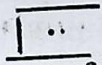
బిందుద్వయయుక్తకోష్ఠేషు రక్తవర్ణం రక్తధాన్యం వా *
పూరయేత్ ।

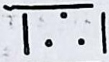
బిందుత్రయయుక్తకోష్ఠేషు హరితవర్ణం హరితధాన్యం వా *
పూరయేత్ ।

ఏతాదృశనీలవర్ణకోష్ఠేషు కృష్ణవర్ణం కృష్ణధాన్యం వా *
పూరయేత్ ।

ఏకముద్రారామతోభద్రమండలమాత్రే తు నీలవర్ణకోష్ఠేషు కృష్ణవర్ణామపి వా రక్తవర్ణం రక్తధాన్యం వా పూరయేదితి శివం ।

నవరాత్రి కలశస్థాపనము

శ్లో॥ నవాక్షరేణ మంత్రేణ పృథవా కారయేద్బుధః॥ తత్ర ప్రతిపది ప్రాతరభ్యంగం కృత్వా దేశకాలౌ స్మృత్వా। మమేహ జన్మని దుర్గాప్రీతిద్వారా సర్వాపచ్ఛాంతిపూర్వక దీర్ఘాయుర్విపులధన పుత్రపౌత్రాద్యనవచ్ఛిన్న సంతతివృద్ధిస్థిరలక్ష్మీ కీర్తిలాభ శత్రుపరాజయ సదాభీష్టసిద్ధ్యర్థం శారదనవరాత్ర ప్రతిపదివిహితకలశస్థాపన దుర్గాపూజాకుమారీ పూజాదికం కరిష్యే॥ ఇతి సంకల్ప్య॥ మహీద్యౌరితి భూమిం ప్రార్థ్య। ఓషధయస్సమితి యవాన్నిక్షిప్య। ఆకలశేష్వితి కుంభం సంస్థాప్య। ఇమం మే గంగేతి జలమాపూర్య। గంధద్వారామితి గంధం క్షిప్త్వా। యా ఓషధీరితి సర్వౌషధీః। కాండాత్కాండాదితి దూర్వాః॥ అశ్వత్థేవ ఇతి పంచపల్లవాన్। స్యోనాపృథివీతి సప్తమృదః। యాః ఫలినీరితి ఫలం। సహిరత్నానీతి పంచరత్నాని హిరణ్యగర్భ ఇతి హిరణ్యం క్షిప్త్వా। యువం వస్త్రాణీతి వస్త్రేణ వేష్ట్య। పూర్ణాదర్వీతి పూర్ణపాత్రం నిధాయ। తత్ర వరుణం సంపూజ్య। జీర్ణాయాం నూతనాయాం వా ప్రతిమాయాం దుర్గామావాహ్య పూజయేత్। తతో దేవీస్థాపనార్థం నవార్ణయంత్రం లిఖ్యతే॥ తల్లేఖనప్రకారః॥ శ్లో॥ చతురస్రాష్టకోణ త్రికోణే బిందుముద్ధరేత్। ఇదం యంత్రం మహాయంత్రం సర్వకామఫలప్రదం॥ అస్మిన్ యంత్రే త్రికోణే ఐం హ్రీం క్లీం ఇతి బీజత్రయం న్యసేత్॥ తత్రైవ షట్కోణేషు క్రమేణ చాముండాయై విచ్చే ఇతి షడక్షరాణ్యాలిఖేత్॥ తస్మిన్ యంత్రే యంత్రాధిష్ఠాతృదేవతాసహితాం ప్రతిమాం సంస్థాప్య। ఆవాహనాది షోడశోపచారైః పూజయేత్॥ తత్ర యంత్రదేవతానాం స్వే స్వే స్థానే ఆవాహన ప్రకారో లిఖ్యతే। బిందుమధ్యే మహాలక్ష్మీమావాహయేత్। త్రికోణే బీజత్రయేషు మహాకాల్యాదిత్రయం। తత స్త్రికోణ స్థాత్। ఓంకారాదిపీఠత్రయం। షట్కోణే గురుషట్కం। తతశ్చతురశ్రే పూర్వాది దిక్షు క్రమేణ ఓఢ్యాణాది అష్టపీఠేశ్వర పాదుకాః। తత్ర చతురశ్ర చతుష్కోణేషు క్షేత్రా[illegible] చతుష్టయం। చతు

రశ్రిచతుర్ద్వారేషు గణేశాది చతుష్టయం। తతోఽష్టదళే పూర్వాదిక్రమేణ బ్రాహ్మ్యాదిశక్త్యష్టకం । తత్రైః భైరవాష్టకం ॥ తత్రైనాష్టదిక్పాలాః । తతష్షట్కోణేవడతుర సమీపేపూర్వాదిక్రమేణానందాదిషట్కం । తతస్త్రికోణేమహాకాళ్యాదిత్రయస్య పృష్ఠేరుద్రాదిమిథునత్రయం । త్రికోణాద్బహిర్దక్షిణే కాళం । వామేమృత్యుం । తతః అధోభాగేదక్షిణేసింహ్వాం । వామేమహిషంపునః । త్రికోణమధ్యేమిథునత్రయస్య పృష్ఠేరుద్రంగణపతింత్రికోణ ……………… ఆధారంవామేకూర్మం దక్షిణేఽనంతం । అనంతస్యోపరిపృథివీం । షట్కోణాద్బహిః పూర్వేవిష్ణుమాయాదిపంచకం । దక్షిణేఛాయాదిషట్కం । పశ్చిమేశాంత్యాదిషట్కం । ఉత్తరేస్మృత్యాదిషట్కం। పునస్త్రికోణమధ్యే నవబీజానిత్రీణిత్రీణివిభజ్య త్రికోణేష్వావాహయేత్ । తతఃపీఠాద్బహిరష్టదిక్షు చతుష్షష్టిభైరవానావాహ్యపూజయేత్ । అనేనప్రకారేణ యంత్రాధిత్రీం దేవతాసహితాం దేవీమావాహ్యపూజయేత్ । అథాన్యప్రకారేణ యంత్రదేవతానాంస్వేస్వేస్థానే ఆవాహనప్రకారోలిఖ్యతే । తతశ్చతురశ్రేపూర్వాదిదిక్షుక్రమేణాష్టపీఠాని లిఖేత్ । తతశ్చతురశ్రే చతుష్కోణే క్షేత్రేశచతుష్టయం । తతఃపూర్వాద్యష్టదిక్షుక్రమేణ చతుష్షష్టియోగినీభిఃసహ భైరవానావాహయేత్ । తతశ్చతురశ్రాంతరాళే అష్టదిక్షుక్రమేణలోకపాలానావాహయేత్ । తతఃఅష్టదళాగ్రేషు పూర్వాదిక్రమేణ భైరవాష్టకం తతశ్శక్త్యష్టకంతతోఽష్టదళమధ్యేనవదుర్గాఆవాహయేత్। తతష్షట్కోణోపరిషోడశకుమారీః పూర్వాదిక్రమేణావాహయేత్ । తతష్షట్కోణేనందాదిషట్కం । తతష్షట్కోణేపూర్వేవిష్ణుమాయాదిపంచకం । తతఃదక్షిణేఛాయాదిషట్కం తతఃపశ్చిమేశాంత్యాదిషట్కం । తతఃఉత్తరేస్మృత్యాదిషట్కం। దక్షిణేసింహం। పృష్ఠేశత్రుసంఘాతేత్యేకవింశతిః । త్రికోణాద్బహిః దక్షిణేధూమ్రలోచనేతిషట్కం। త్రికోణాగ్రేదుర్గాయై। పృష్ఠేవికరాళాయై । త్రికోణేకామేశ్వర్యైఇతి । నవత్రికోణేకామేశ్వర్యైఇతినవ । త్రికోణేవినాయకాదిత్రయం। త్రికోణాద్బహిః ప్రధానస్యపృష్ఠే సరస్వతీస్వాతీభిశ్చిభ్యాం।

దక్షిణే గణస్కందాభ్యాం । వామే లక్ష్మీహృషీకేశాభ్యాం । బిందుబాహ్యే త్రికోణే వలయత్రయే ఇతి త్రయం । బిందుమధ్యే అష్టాదశభుజాయై శ్రియై । మధ్యే గురుభ్యో నమః । దక్షిణే పరమగురుభ్యో నమః । చతురశ్రాద్బహిః పశ్చిమే భగవత్యాం అగ్రతో నవనిధీనావాహయేత్ । చతురశ్రాద్బహిః పూర్వాదిక్రమేణాష్టసిద్ధీరావాహయేత్ । చతురశ్రాద్బహిః పూర్వాదిక్రమేణాష్టలక్ష్మీరావాహయేత్ । చతురశ్రాద్బహిః పూర్వాదిక్రమేణ [illegible] భైరవాష్టకం । చతురశ్రాద్బహిః పూర్వాదిక్రమేణాయుధానావాహయేత్ । చతురశ్రాద్బహిః పూర్వాదిక్రమేణ దిగ్దేవీరావాహయేత్ । అనేన ప్రకారేణ యంత్రాధిష్ఠాత్రీం దేవతాసహితాం దేవీమావాహ్య పూజయేత్ । ఇతి యంత్రలేఖనప్రకారః ॥ ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ మమ జగదంబాలయగమనానేకకల్పావచ్ఛిన్నమహాత్రిభూతిలోకభోగాపూర్వాంగనాసహితదేవీపదప్రాప్త్యర్థం అధిదైవికాధిభౌతికాధ్యాత్మిక తాపత్రయనివృత్త్యర్థం ఆధివ్యాధిజరామరణ భయశోకనివృత్త్యర్థం భూతభవద్భవిష్యత్త్రివిధోత్పాతశాంత్యర్థం । ఉత్పన్నోత్పత్స్యమాన ఉపసర్గోపప్లవశాంత్యర్థం । ప్రాక్కోటిజన్మజన్మసు మనోవాక్కాయకృతానాం పాపానాముపశాంత్యర్థం । శ్రుతిస్మృతిపురాణోక్త పుణ్యఫలావాప్త్యర్థం । నానాభిచారగ్రహభూతప్రేతపిశాచ శాకినీడాకినీహాకినీ లాకినీ తస్కరోపద్రవాద్యుపశాంత్యర్థం । సువర్ణరౌప్యాద్యఖిలధాతుప్రవాళమాణిక్య మౌక్తికేంద్ర నీలవైడూర్యాది నానారత్నప్రాప్త్యర్థం । వ్రీహియవతిలముద్గమాషప్రియంగు యుగంధరాద్యనేకధాన్యానాంవృద్ధ్యర్థం । అశ్వశాల గోశాలాది సర్వచతుష్పదశాలాపాకశాలావిద్యాభ్యాసనశాలా దేవశాలాభుక్తిశాలాశయనభండారద్రవ్యనిక్షేపస్థలగ్రామనగర పర్వతవనక్షేత్రాదీనాం దురితోపశాంత్యర్థం । మనఃపరలాభీష్టసిద్ధ్యర్థం దుఃఖశోకనివారణ ప్రీతిద్వారా సకలయశోభివృద్ధ్యర్థం । నవరాత్రిమహోత్సవనిమిత్తం మహాకాళీ మహాలక్ష్మీ మహాసరస్వతీ ప్రీత్యర్థం బ్రాహ్మణవరణపూర్వకం సకలశోధిష్ఠాతృదేవతానాం దేవీమూ [illegible] స్థాపనప్రతిష్ఠాపూజా

దికంకరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య, అథభూతశుద్ధిప్రాణప్రతిష్ఠాంతన్యాసంకృత్వా బహిర్మాతృకాన్యాసంకుర్యాత్ ॥ శ్లో ॥ ప్రాచ్యాంరక్షతుమామైంద్రీ ఆగ్నేయ్యామగ్నిదేవతా । దక్షిణాదిశివారాహీ నైరుత్యాంఖడ్గధారిణీ। ప్రతీచ్యాంవారుణీరక్షేద్వాయువ్యాంమృగవాహినీ। ఉదీచ్యాందిశికాబారీ ఈశాన్యాంశూలధారిణీ । ఊర్ధ్వంబ్రహ్మాణిమేరక్షేదధస్తాద్వైష్ణవీతథా । ఇత్యనేనదిగ్బంధనంకుర్యాత్ । అథవ్రతనియమః హస్తేఫలంగృహీత్వా । ఆద్యాదినవరాత్రంతం భూమిశాయీజితేంద్రియః । నక్తమేహానిభోక్తవ్యం కరణంపరమేశ్వరీతినియమ తతఃశుద్ధోదకమాదాయశంఖంపూరయిత్వా। తత్రగంధాక్షతపుష్పాణి నిక్షిప్య ॥ శ్లో॥ త్వంపురాసాగరోత్పన్నో విష్ణునావిధృతఃకరే । పూజితస్సర్వదేవైశ్చ పాంచజన్యనమోస్తుతే । గర్భాదేవాదినారీణాం విశీర్యంతేసురాగతాః । తవనాదేనపాతాళం పాంచజన్యనమోస్తుతే । శంఖమధ్యేస్థితంతోయం భ్రామితంకేశవోపరి । అంగలగ్నంమనుష్యాణాం బ్రహ్మహత్యాయుతందహేత్ । శంఖనీశోధితంచైవ గరుణంధేనుమేవచ । చక్రముద్రాంచసంగృహ్య పుష్పేణప్రణవోరకే। అపవిత్రఃపవిత్రోవా.... — శ్శుచిః॥ తదుపరిలక్ష్మ్యైనమః। సరస్వత్యైనమః తుష్ట్యైనమః । పుష్ట్యైనమః। బ్రహ్మాణ్యైనమః। అనుహాయైనమ । ఇతి శంఖారాధనం । దేవస్యత్వాసవితుఃరితి మంత్రేణార్ఘ్యం జలేనత్రి వారమభిషిచ్య । గోష్ఠోదకేన కలశద్రవ్యాణిచాభిషిచ్య పునః శంఖం పూరయిత్వా । తత్రగంధాక్షతపుష్పాణినిక్షిప్య । ఆపోవాఇదగ్ంసర్వమితి మంత్రేణాభిమంత్రయేత్ । తతోసవార్ణవేనగేహాన్యాసదేహాన్యాసంకృత్వాద్వారపూజాంకుర్యాత్ । అథద్వారపూజనం । పశ్చిమద్వారేద్వారశ్రియైనమః। చండికాయైనమః । పద్మాయైనమః। పద్మవర్ణాయైనమః । పద్మహస్తాయైనమః। తుష్ట్యైనమః । జ్వాలిన్యైనమః । దండాయైనమః। ఖడ్గాయైనమః। పాశాయైనమః। అంకుశాయైనమః । నమోదేవ్యాఇతిపూజామంత్రః। కృష్ణాగరుగంధంకుంకుమాక్షతాః వస్త్రం రక్తపుష్పం గుడాపూపనైవేద్యం తాంబూలంసువ

ణం పుష్పం కర్పూరనీరాజనం । జాతవేదసఇతి పుష్పాంజలిందత్వా। ఉత్తరద్వారే ద్వారశ్రియైనమః । గంగాయైనమః । యమునాయైనమః । ఉమాయైనమః । గౌర్యైనమః । స్వర్ణమాలిన్యైనమః। స్వర్ణమాలిన్యైనమః పరమాతాయైనమః । సర్వాగ్రహాణాయైనమః । స్వర్ణరజితాయైనమః । సూర్యాయైనమః । శ్రీదక్షిణామూర్తయేనమః ।

శ్లో॥ మాలామంత్రం ప్రవక్ష్యామి మహారాజ్ఞాంమహోదయం । యస్యస్మరణమాత్రేణ చక్రపూజ ఫలంభవేత్ । శ్రీదేవ్యువాచ శ్లో॥ భగవాన్ దేవదేవేశ సర్వజ్ఞకరుణానిధే । శుద్ధింశక్తి మహామంత్రం బహిమేసకలేష్టదం । ఈశ్వరఉవాచ శ్లో॥ శృణుదేవిప్రవక్ష్యామి యన్మాంత్వంపరిసరిపృచ్ఛసి । తస్యస్మరణమాత్రేణ చక్రజాఫల లభేత్ । అస్యశ్రీశుద్ధశక్తి మాలామహామంత్రస్య । ఉపస్థేంద్రియాధిష్ఠాయీ వరుణాదిత్యఋషిః । గాయత్రీఛందః । సాత్వికకళావపీఠస్థితకామేశ్వరాంకనిలయకామేశ్వరీనామలలితా మహాభట్టారికాదేవతా । ఐం బీజం । క్లీం శక్తిః । సౌః కీలకం । ఖడ్గసిద్ధ్యా వినియోగః । మూలేనన్యాసః । ధ్యానంశ్లో॥ ధ్యాయేత్పద్మనిభాందేవీం బాలార్కకిరణారుణాం । జపాకుసుమసంకాశాం దాడిమీకుసుమోపమాం । పద్మరాగప్రతీకాశాం కుంకుమారుణసన్నిభాం । స్ఫురన్మకుటమాణిక్య కింకిణీజాలమండితాం । మణిరత్నప్రభాపూర్ణ కిరీటేందువిరాజితాం । కల్పప్రసూనకోత్తంస కబరీభారశోభితాం । దరాళకులసంకాశ కుటిలాలకపల్లవాం । ప్రత్యగ్రారుణసంకాశ వదనాంభోజమండలాం । కించిదర్ధేందుకుటిల లలాటమృదుపంక్తికాం । పినాకిధనురాకార భ్రూలతాంపరమేశ్వరీం । ఆనంద ముదితోల్లాస లీలాందోళితలోచనాం । స్ఫురన్మయూఖసంఘాత విలసద్దేమకుండలాం । సుగంధమండలాభోగ జితేందుమృదుమండలాం । విశ్వకర్మవినిర్మాణ సూత్రసుప్రన్ననాశికాం । సూక్ష్మాకారసమాకార నాసాభరణభూషితాం। తామ్రవిద్రుమబింబాభ రక్తోష్ఠీమమృతోపమాం । స్మితమాధుర్యవిజిత మాధుర్యరససాగరాం । దాడిమీబీజవజ్రాభ దంతపంక్తి విరాజితాం ।

రత్నదీపశిఖాభాస జిహ్వాలలనభాసురాం । అనుపమ్యగుణోపేత చుబుకోద్దేశశోభితాం । కంబుగ్రీవాం మహాదేవీం మృణాళలలితాంబుజైః । మణికంకణకేయూర భూషణైశ్చ విశోభితాం । రక్తోత్పలదళాకార సుకుమారకరాంబుజాః । కరాంబుజనఖజ్యోతిర్వితానితనభస్థలాం । బాహుమూలేన కేయూర కటికూర్మివిరాజితాం । భువనోత్పత్తి కల్యాణ కంఠసూత్రవిరాజితాం మణిమంగళసూత్రేణ విలసత్కంబుకంధరాం । ముక్తాహారలతోపేత సమున్నతపయోధరాం । త్రివలీవలయాయుక్త మధ్యదేశసుశోభితాం । లావణ్యసరిదావర్త కరనాభిసుశోభితాం । అనర్ఘ్యరత్నఖచిత కాంచీయుక్త నితంబినీం । నితంబబింబద్విరద రోమరాజీవరాంకుశాం । కదళీలలితస్తంభ సుకుమారోరుమీశ్వరీం । లావణ్యకదళీతుల్య జంఘాయుగళమండితాం । గూఢగుల్ఫపదద్వంద్వ ప్రపదాజితకచ్ఛపాం । తనుదీర్ఘాంగుళీభాస్వన్నఖచంద్రవిరాజితాం । బ్రహ్మవిష్ణుశిరోరత్ననిఘృష్టచరణాంబుజాం । శీతాంశుశతసంకాశ కాంతసంతానశాలినీం । పర్యంకబంధనశ్లాఘ్యా స్వస్తికాసనశాలినీం । లోహితాంచితసిందూర జపాదాడిమరాళినీం । రక్తవస్త్రపరీధాన పాశాంకుశకరోద్యతాం । రక్తపద్మనివిష్టాంచ రక్తాభరణమండితాం । చతుర్భుజాం త్రినేత్రాంచ పంచబాణధనుర్ధరాం । కర్పూరశకలోన్మిశ్ర తాంబూలాపూరితాననాం । మహామృగమదోద్దామ కుంకుమారుణవిగ్రహాం । సర్వశృంగారవేషాఢ్యాం సర్వాలంకారభూషితాం జగదాహ్లాదజననీం జగద్రంజనకారిణీం । సర్వమంత్రమయీం దేవీం । సర్వసౌభాగ్యసుందరీం । సర్వలక్ష్మీమయీం నిత్యాం పరమానందనందితాం । మహాత్రిపురసుందర్యా స్మృత్యాదావాహన ముద్రయా ॥ విద్యయా బాహ్యసుభగే నమస్కారం నియుక్తయా । పూర్వోక్తయాహాగకేంద్రమహాత్రిపురసుందరీం । చక్రమధ్యే తు విన్యస్యవిశ్వంయుజసమారభేత్ బాలార్కమండలాభాసాం చతుర్బాహాం త్రిలోచనాం । పాశాంకుశధరశ్యామాం ధారయంతీం శివాం భజే । అరుణాం కరుణాతరంగితాక్షీం ధృతపాశాంకుశపంచబాణచాపాం । అణిమాదిభిరావృతాం మయూఖైరహమిత్యేవ విభావయే భవానీం ।

ధ్యాయేత్పద్మశివాంకస్థాం పాశాంకుశధనుశ్శరాం । భాసమానచతు
ర్బాహు మరుణామరుణాంశుకాం ॥ ఇక్షుకోదండపుష్పేషు పాశాంకు
శచతుర్భుజాం । ఉద్యత్సూర్యనిభాం దేవీం మహాత్రిపుసుందరీం ॥
కాదృశం ఖడ్గమాప్నోతి యేనహస్తస్థితో భవేత్ । అష్టాదశమహాద్వీప
సామ్రాట్భోక్తా భవిష్యతి । మాలామంత్రం మహారాజ్ఞి సర్వసిద్ధిప్ర
వాయకం । ఏకత్రింశత్సహస్రాణి త్రిలోకీమోహన క్షమః ॥

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం ఐం క్లీం సౌః ఓం నమస్త్రిపురసుందరీ
హృదయదేవీ శిరోదేవి శిఖాదేవీ కవచదేవీ నేత్రదేవి అస్త్రదేవీ
కామేశ్వరీ భగమాలినీ నిత్యక్లిన్నే భేరుండే వహ్నివాసినీ మహావిద్యే
శ్వరీ శివదూత్యే త్వరితే కులసుందరీ నిత్యే నీలపతాకే విజయే సర్వమం
గళే జ్వాలామాలినీ చిత్రే మహానిత్యే పరమేశ్వర పరమేశ్వరీ మిత్రేశమయి
షష్టీశమయి ఓడ్డీశమయి చర్యానాథమయి బావాముద్రమయి అగ
స్త్యమయి కాలతాపనమము ధర్మాచారమయి ముక్తకేశీశ్వరమయి
దీపకళానాథమయి విష్ణుదేవమయి ప్రభాకరదేవమయి తేజోదేవ
మయి మనోజదేవమయి కల్యాణదేవమయి రత్నదేవమయి వాసు
దేవమయి శ్రీరామానందనాథమయి అణిమాసిద్ధే లఘిమాసిద్ధే
మహిమాసిద్ధే ఈశిత్వసిద్ధే వశిత్వసిద్ధే ప్రాకామ్యసిద్ధే భుక్తిసిద్ధే ఇచ్ఛా
సిద్ధే ప్రాప్తిసిద్ధే సర్వకామసిద్ధే బ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీ కౌమారీ
వైష్ణవీ వారాహీ మాహేంద్రీ చాముండీ మహాలక్ష్మీ సర్వసంక్షో
భిణీ సర్వవిద్రావిణీ సర్వాకర్షిణీ సర్వవశంకరీ సర్వోన్మాదినీ సర్వ
మహాంకుశే సర్వఖేచరీ సర్వబీజే సర్వయోనే సర్వత్రిఖండే త్రైలో
క్యమోహనచక్రస్వామినీ ప్రకటయోగినీ కామాకర్షిణీ బుద్ధ్యాక
ర్షిణీ అహంకారాకర్షిణీ శబ్దాకర్షిణీ స్పర్శాకర్షిణే రూపాకర్షిణీ రసా
కర్షిణీ గంధాకర్షిణీ చిత్తాకర్షిణీ ధైర్యాకర్షి స్మృత్యాకర్షిణీ నామా
కర్షిణీ బీజాకర్షిణీ ఆత్మాకర్షిణీ అమృతాకర్షిణీ శరీరాకర్షిణీ సర్వాశా
పరిపూరకచక్రస్వామినీ గుప్తయోగినీ అనంగకుసుమే అనంగమే
ఖలే అనంగమదనే అనంగమదనాతురే అనంగరేఖే అనంగవేగినీ

అనంగాంకుశే అనంగమాలినీ సర్వసంక్షోభణ చక్రస్వామినీ గుప్తతరయోగినీ సర్వసంక్షోభిణీ సర్వవిద్రావిణీ సర్వాకర్షిణీ సర్వహ్లాదినీ సర్వసంమోహినీ సర్వస్తంభినీ సర్వజృంభిణీ సర్వవశంకరీ సర్వరంజనీ సర్వోన్మాదినీ సర్వార్థసాధినీ సర్వసంపత్తిపూరణి సర్వమంత్రమయి సర్వద్వంద్వక్షయంకరీ సర్వసౌభాగ్యదాయక చక్రస్వామినీ సంప్రదాయయోగినీ సర్వసిద్ధిప్రదే సర్వసంపత్ప్రదే సర్వప్రియంకరీ సర్వమంగళకారిణీ సర్వకామప్రదే సర్వదుఃఖవిమోచని సర్వమృత్యుప్రశమని సర్వవిఘ్ననివారణి సర్వాంగసుందరి సర్వసౌభాగ్యదాయిని సర్వసంపత్ప్రదే ర్వప్రియంకరి సర్వమంగళాకారిణి సర్వకామప్రదేశే సర్వదుఃఖవిమోచని సర్వమృత్యుప్రశమయిని సర్వవిఘ్ననివారిణి సర్వాంగసుందరి సర్వసౌభాగ్యదాయినీ సర్వార్థసాధక చక్రస్వామిని కులోత్తీర్ణయోగినీ సర్వజ్ఞే సర్వశక్తి సర్వైశ్వర్యప్రదే సర్వజ్ఞానమయి సర్వవ్యాధివినాశని సర్వాధారస్వరూపే సర్వపాపహరే సర్వానందమయి సర్వరక్షా స్వరూపిణి సర్వేప్సితఫలప్రదే సర్వరక్షాకారచక్రస్వామిని గర్భయోగినివశిని కామేశ్వరమోదిని విమలే అరుణే జయినే సర్వేశ్వరి కౌళిని సర్వరోగహర చక్రస్వామినిరహస్యయోగిని బాణిని చాపిని అంకుశిని మహాకామేశ్వరి మహావజ్రేశ్వరి మహాభగమాలిని మహాత్రిపురసుందరి సర్వసిద్ధిప్రద చక్రస్వామిని అతిరహస్యయోగిని మహాభట్టారకే సర్వానందమయ చక్రస్వామిని పరాపరరహస్యయోగిని త్రిపురే త్రిపురేశి త్రిపురసుందరి త్రిపురవాసిని త్రిపురాశ్రీః త్రిపురమాలిని త్రిపురాసిద్ధే త్రిపురాంబా మహాత్రిపురసుందరి మహామహేశ్వరి మహామహారాజ్ఞే మహామహాశక్తే మహామహాజ్ఞప్తే మహామహాగుప్తే మహానందే మహామహాస్పందే మహామహాసేవ్యే మహామహాశ్రీచక్ర నగరసామ్రాజ్ఞే నమస్తే నమస్తే స్వాహా ।

ఉత్తరన్యాసః

శ్లో॥ మాలామంత్రమహాభాగ స్సర్వసిద్ధిప్రదాయకః । శక్తి

న్యాసస్యసమయే మాలామంత్రంపఠేచ్ఛుధీః । ఏకత్రింశత్సహస్రాగ్ని స్త్రిలోకేమోహనక్షణాత్ । ఏషావిద్యామహాసిద్ధి దాయినీస్మృతిమాత్రతః॥ అగ్నివాతమహాక్షోభే రాజరాష్ట్రస్యవిప్లవే । లుంఠతే తస్కరభయే సంగ్రామేసలిలప్లవే । సముద్రయానేవిక్షేపే భూతప్రేతాదికేభయే । ఢాకినీపూతనాయక్షరక్షకూష్మాండజేభయే । అపస్మారజ్వరవ్యాధి మత్తోన్మాదాదిజేభయే । మిత్రభేదేగ్రహభయే వ్యసనేచాభిచారకే। విరసాధనకాలేచ శూలప్రేతాదిసాధనే । అన్యేష్వపిచరోగేషు మాలామంత్రంస్మరేద్బుధః । సర్వోపద్రవనిర్ముక్త స్సర్వవ్యాధివివర్జితః । సర్వదాపూర్ణహృదయః సాక్షాచ్ఛివసమోభవేత్ । ఆపత్కాలేనిత్యపూజాం విస్తారాత్కర్తుమక్షమః । ఏకావర్తనమాత్రేణ సర్వపూజాఫలంలభేత్ । నవావరణదేవీనాం లలితాయాంమహౌజసాం । ఏకత్రగణనారూపా వేదవేదాంగగోచరా । సర్వాంగమరహస్యార్థ స్మరణాత్మాఘనాశనీ । లలితాయాంమహేశాన్యా మాలావిద్యామహీయసీ । నరవశ్యంనరేంద్రాణాం వశ్యానాంచవశంకరీ । అణిమాదిగణైశ్వర్యం రంజనంచాహిభంజనం॥ తత్తదావరణస్థాయి దేవతామంత్రబృందకం। మాలామంత్రమిదంగుహ్యం పరంధామప్రకీర్తితం । శక్తిమాలాపంచధాస్యా చ్ఛివమాలాపితాదృశీ॥ ద్వంద్వమాలాపితాదృక్స్యా దేవంపంచదశక్రమాత్ । ఏకైకలలితామంత్ర వర్ణాదభ్యుదితాఇమే॥ శుద్ధానమోంతాస్స్వాహాంతా స్తర్పణాంతాజయాంతికా । ప్రవృత్త్యోయః పంచధాస్యుః మాలాసునిఖిలాస్వపి । ఋషిశ్ఛందోదేవతాస్స్య వినియోగాః పృథక్కృతాః । సర్వాంగమేషుపర్యంతే గుహ్యసప్తష్టమాలికా । సప్తష్టమాలామాహాత్మ్యం వక్తుంవర్షశతైరపి । నశక్నోతివరారోహే పంచభిర్వదనైరపి ॥ శ్రీగురోఃకృపయాలబ్ధ సర్వకామఫలప్రదం । మాలామంత్రమహాదేవ్యాః రహస్యాంతరహస్యకం కుంభస్థజలసామంత్ర్య తజ్జలం చసదాపిబేత్ । మహావిద్యాప్రసాదేన వాచాసిద్ధిశ్చజాయతే । గురుంసంపూజ్యయత్నేన పురశ్చర్యాంసమారభేత్ । సహస్రావర్తమాత్రేణ

మంత్రసిద్ధిశ్చజాయతే ॥ మోహనస్యశతార్ధంచ మారణేద్విసహస్రకం । యోయోప్రయోగసిద్ధ్యర్థం జపఃకారణముచ్యతే । శుద్ధామౌక్తికమాలాయాః జపస్తేనవిధీయతే । దేవ్యాస్తోత్రంపఠేద్యస్తు ధ్రువంముచ్యేతబంధనాత్ । గోపనీయంప్రయత్నేన మదాజ్ఞాపరమేశ్వరి । ఏకావర్తనమాత్రేణ పాతకాచ్ఛివసమోభవేత్ । యఃపఠేత్సహస్రాక్షః త్రియుతంమోహనక్షమః । నిరంతరంవావిఘ్న ఘర్మసంతాపశాంతయే । కరీంద్రముఖకల్లోల లహరీంతనుమాత్రయే । బ్రాహ్మకాలసమాధిసాంప్రమరుణాసౌభాగ్యవిద్యాప్రదం । బ్రహ్మవిష్ణుశివప్రభావమనిశం బ్రహ్మాండదీపాంకురం । బాహ్యాంతస్స్ఫురణం ప్రకాశచరణం బాహ్యాష్టకాలంకృతం సోమాద్యష్టగుణైర్యుతంత్రిపథగం సారంభజైభైరవం ।

ఇతి శ్రీకామేశ్వరతంత్రే ఉమామహేశ్వరసంవాదే మాలామంత్రస్తోత్రం సంపూర్ణం ।

ఐం హ్రీం శ్రీం పరదేవతాయైనమః

శ్లో॥ మాలాసృణిపుస్తకపాశహస్తాం బాలాంబికాంశ్రీలలితాకుమారీం । కుమారకామేశ్వరికేళిలోలాంసేవేతగౌరీం నవవర్షకన్యాం ॥ మాణిక్యవీణాంముపలాలయంతీం మదాలసాంమంజులవాగ్విలాసాం । మహేంద్రసిలద్యుతికోమలాంగీం మాతంగకన్యాంమనసాస్మరామి ॥

శ్రీజగదీశ్వరీమహాదేవ్యైనమః ।

రామసప్తాహం ప్రత్యేకగ్రంథమందు చూడగలరు

శ్రీరామాష్టోత్తరశతనామావళిః

ఓం శ్రీరామాయనమః
రామభద్రాయ
రామచన్ద్రాయ
శాశ్వతాయ
రాజీవలోచనాయ
శ్రీమతే
రాజేన్ద్రాయ
రఘుపుంగవాయ
జానకీవల్లభాయ
జైత్రాయ ౧౦
జితామిత్రాయ
జనార్దనాయ
విశ్వామిత్రప్రియాయ
దాన్తాయ
శరణత్రాణతత్పరాయ
వాలిప్రమథనాయ
వాగ్మినే
సత్యవాచే
సత్యవిక్రమాయ
సత్యవ్రతాయ ౨౦
వ్రతధరాయ
సదాహనుమదాశ్రితాయ
కౌసలేయాయ
ఖరధ్వంసినే
విరాధవధపణ్డితాయ
విభీషణపరిత్రాత్రే
హరకోదణ్డఖణ్డనాయ
సప్తతాళప్రభేత్త్రే
దశగ్రీవశిరోహరాయ
జామదగ్న్యమహాదర్పదళనాయ 30
తాటకాన్తకాయ
వేదాన్తసారాయ
వేదాత్మనే
భవరోగస్యభేషజాయ
దూషణత్రిశిరోహన్త్రే
త్రిమూర్తయే
త్రిగుణాత్మకాయ
త్రివిక్రమాయ
త్రిలోకాత్మనే
పుణ్యచారిత్రకీర్తనాయ ౪౦
త్రిలోకరక్షకాయ
ధన్వినే
దణ్డకారణ్యవర్తనాయ
అహల్యాశాపశమనాయ
పితృభక్తాయ
వరప్రదాయ
జితేన్ద్రియాయ
జితక్రోధాయ
జితామిత్రాయ
జగద్గురవే
ఋక్షవానరసంఘాతినే
చిత్రకూటసమాశ్రయాయ
జయన్తత్రాణవరదాయ

సుమిత్రాపుత్రసేవితాయ
సర్వదేవాదిదేవాయ
మృతవానరజీవనాయ
మాయామారీచహన్త్రే
మహాదేవాయ
మహాభుజాయ
సర్వదేవస్తుతాయ ౬౦
సౌమ్యాయ
బ్రహ్మణ్యాయ
మునిసంస్తుతాయ
మహాయోగినే
మహోదారాయ
సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదాయ
సర్వపుణ్యాధికఫలాయ
స్మృతసర్వాఘనాశనాయ
ఆదిపురుషాయ ౭౦
పరమపురుషాయ
మహాపూరుషాయ
పుణ్యోదయాయ
దయాసారాయ
పురాణపురుషోత్తమాయ
స్మితవక్త్రాయ
మితభాషిణే
పూర్వభాషిణే
రాఘవాయ
అనన్తగుణగమ్భీరాయ
ధీరోదాత్తగుణోత్తరాయ ౮౦
మాయామానుషచారిత్రాయ
మహాదేవాదిపూజితాయ
సేతుకృతే
జితవారాశయే
సర్వతీర్థమయాయ
హరయే
శ్యామాఙ్గాయ
సున్దరాయ
శూరాయ
పీతవాససే ౯౦
ధనుర్ధరాయ
సర్వయజ్ఞాధిపాయ
యజ్వనే
జరామరణవర్జితాయ
విభీషణప్రతిష్ఠాత్రే
సర్వావగుణవర్జితాయ
పరమాత్మనే
పరస్మైబ్రహ్మణే
సచ్చిదానన్దవిగ్రహాయ
పరస్మైజ్యోతిషే ౧౦౦
పరస్మైధామ్నే
పరాకాశాయ
పరాత్పరాయ
పరేశాయ
పారగాయ
పారాయ
సర్వదేవాత్మకాయ
పరస్మైనమః ౧౦౮

శ్రీరామాష్టోత్తరశతనామావళి స్సమాప్తా:

శ్రీరస్తు

శ్రీరామసహస్రనామావళిః

ఓం రాజీవలోచనాయ నమః
శ్రీమతే
శ్రీరామాయ
రఘుపుంగవాయ
రామభద్రాయ
సదాచారాయ
రాజేన్ద్రాయ
జానకీపతయే
అగ్రగణ్యాయ
వరేణ్యాయ ౧౦
వరదాయ
పరమేశ్వరాయ
జనార్దనాయ
జితామిత్రాయ
పరార్థైకప్రయోజనాయ
విశ్వామిత్రప్రియా
దాన్తాయ
శత్రుజితే
శత్రుతాపనాయ
సర్వజ్ఞాయ ౨౦
సర్వదేవాదయే
శరణ్యాయ
వాలిమర్దనాయ
జ్ఞానభావ్యాయ
అపరిచ్ఛేద్యాయ
వాగ్మినే
సత్యవ్రతాయ
శుచయే
జ్ఞానగమ్యాయ
దృఢప్రజ్ఞాయ ౩౦
ఖరధ్వంసినే
ప్రతాపవతే
ధృతిమతే
ఆత్మవతే
వీరాయ
జితక్రోధాయ
అరిమర్దనాయ
విశ్వరూపాయ
విశాలాక్షాయ
ప్రభవే ౪
పరిబృఢాయ
దృఢాయ
ఈశాయ
ఖడ్గధరాయ
శ్రీమతే
కౌసలేయాయ
అనసూయకాయ
విపులాంసాయ
మహోరస్కాయ
పరమేష్ఠినే ౫౦
పరాయణాయ
సత్యవ్రతాయ
సత్యసంధాయ
గురవే
పరమధార్మికాయ
లోకజ్ఞాయ
లోకవన్ద్యాయ
లోకాత్మనే
లోకకృతే
పరస్మై ౬౦
అనాదయే
భగవతే
సేవ్యాయ
జితమాయాయ
రఘూద్వహాయ
రామాయ
దయాకరాయ
దక్షాయ
సర్వజ్ఞాయ
సర్వపావనాయ ౭౦

పరిహార్త్రాయ
నీతిమతే
గోప్త్రే
సర్వదేవమయాయ
హరయే
సున్దరాయ
పీతవాససే
సూత్రకారాయ
పురాతనాయ
సౌమ్యాయ ౮౦
మహర్షయే
కోదణ్డినే
సర్వగాయ
సర్వగోచరాయ
కవయే
సుగ్రీవవరదాయ
సర్వపుణ్యాధికప్రదాయ
భవ్యాయ
జితారిషడ్వర్గాయ
మహోదారాయ ౯౦
అఘనాశనాయ
సుకీర్తయే
ఆదిపురుషాయ
కాన్తాయ
పుణ్యకృతాగమాయ
అకల్మషాయ
చతుర్బాహవే

సర్వావాసాయ
దురాసదాయ
స్మితభాషిణే ౧౦౦
నివృత్తాత్మనే
స్మృతిమతే
వీర్యవతే
ప్రభవే
ధీరోదాత్తాయ
ఘనశ్యామాయ
సర్వాయుధవిశారదాయ
అధ్యాత్మయోగనిలయాయ
సుమనసే
లక్ష్మణాగ్రజాయ ౧౧౦
సర్వతీర్థమయాయ
శూరాయ
సర్వయజ్ఞఫలప్రదాయ
యజ్ఞస్వరూపిణే
యజ్ఞేశాయ
జరామరణవర్జితాయ
వర్ణాశ్రమగురవే
వర్ణినే
శత్రుజితే ౧౧౮
పురుషోత్తమాయ
విభీషణప్రతిష్ఠాత్రే
పరమాత్మనే
పరాత్పరాయ

ప్రమాణభూతాయ
దుర్జ్ఞేయాయ
పూర్ణాయ
పరపురంజయాయ
అనన్తదృష్టయే
ఆనన్దాయ
ధనుర్వేదాయ ౧౩౦
ధనుర్ధరాయ
గుణాకరాయ
గుణశ్రేష్ఠాయ
సచ్చిదానన్దవిగ్రహాయ
అభివన్ద్యాయ
మహాకాయాయ
విశ్వకర్మణే
విశారదాయ
వినీతాత్మనే
వీతరాగాయ ౧౪౦
తపస్వీశాయ
జనేశ్వరాయ
కల్యాణప్రకృతయే
కల్పాయ
సర్వేశాయ
సర్వకామదాయ
అక్షరాయ
పురుషాయ
సాక్షిణే
కేశవాయ ౧౫౦
పురుషోత్తమాయ

[illegible]

లోకాధ్యక్షాయ
మహామాయాయ
విభీషణవరప్రదాయ
ఆనన్దవిగ్రహాయ
జ్యోతిషే
హనూమత్ప్రభవే
అక్షయాయ
భ్రాజిష్ణవే
సహనాయ ౧౬౦
భోక్త్రే
పత్యవాదినే
బహుశ్రుతాయ
సుఖదాయ
కారణాయ
కర్త్రే
భవబన్ధవిమోచనాయ
దేవచూడామణయే
నేత్రే
బ్రహ్మణ్యాయ ౧౭౦
బ్రహ్మవర్ధనాయ
సంసారోత్తారకాయ
రామాయ
సర్వదుఃఖవిమోక్షకృతే
విద్వత్తమాయ
విశ్వకర్త్రే
విస్వహర్త్రే
విశ్వధృతే

నిత్యాయ ౧౭౯
నియతకల్యాణాయ
సీతాశోకవినాశకృతే
కాకుత్స్థాయ
పుణ్డరీకాక్షాయ
విశ్వామిత్రభయాపహాయ
మారీచమథనాయ
రామాయ
విరాధవధపణ్డితాయ
దుస్స్వప్ననాశనాయ
దమ్యాయ
కిరీటినే ౧౯౦
త్రిదశాధిపాయ
మహాధనుషే
మహాకాయాయ
భీమాయ
భీమపరాక్రమాయ
తత్త్వస్వరూపిణే
తత్త్వజ్ఞాయ
తత్త్వవాదినే
సువిక్రమాయ
భూతాత్మనే ౨౦౦
భూతకృతే
స్వామినే
కాలజ్ఞానినే
మహాపటవే
అనిర్విణ్ణాయ

గుణగ్రాహిణే
నిష్కళఙ్కాయ
కళఙ్కఘ్నే
స్వభావభద్రాయ
శత్రుఘ్నాయ ౨౧౦
కేశవాయ
స్థాణవే
ఈశ్వరాయ
భూతాదయే
[illegible] శంభవే
ఆదిత్యాయ
ధనిష్ఠాయ
శాశ్వతాయ
ధ్రువాయ
కవచినే ౨౨౦
కుణ్డలినే
చక్రిణే
ఖడ్గినే
భక్తజనప్రియాయ
అమృత్యవే
జన్మరహితాయ
సర్వజితే
సర్వతాపనాయ
అనుత్తమాయ
అప్రమేయాత్మనే
సర్వాదయే ౨౩౦
గుణసాగరాయ
సమాయ

పమాత్మనే
సగుణాయ (య
జటామకుటమణ్డితా
అజేయాయ
సర్వభూతాత్మనే
విష్వక్సేనాయ
మహాతపసే ౨౪౦
లోకాధ్యక్షాయ
మహాబాహవే
అమృతాయ
వేదవిత్తమాయ
సహిష్ణవే
సద్గతయే
శాస్త్రే
విశ్వయోనయే
మహాద్యుతయే
అతీన్ద్రాయ
ఊర్జితాయ
ప్రాంశవే
ఉపేన్ద్రాయ
వామనాయ
బలినే
ధనుర్వేదవిధాత్రే
బ్రహ్మణే
విష్ణవే
శంకరాయ
హంసాయ ౨౬౦
మరీచయే

గోవిన్దాయ
రత్నగర్భాయ
మహామతయే
వ్యాసాయ
వాచస్పతయే
సర్వదర్పితాసురమర్ద
నాయ
జానకీవల్లభాయ
పూజ్యాయ
ప్రకటాయ ౨౭౦
ప్రీతివర్ధనాయ
సంభవాయ
అతీన్ద్రియాయ
వేద్యాయ
అనిర్దేశ్యాయ
జామ్బవత్ప్రభవే
దమనాయ
మథనాయ
వ్యాపినే
విశ్వరూపిణే ౨౮౦
నిరఞ్జనాయ
నారాయణాయ
అగ్రణ్యే
సాధవే సాధవే
జటాయుఃప్రీతివర్ధ
నాయ
నైకరూపాయ
జగన్నాథాయ

సురకార్యహితాయ
స్వభువే
జితక్రోధాయ ౨౯౦
జితారాతయే
ప్లవగాధిపరాజ్యదాయ
వసుదాయ
సుభుజాయ
నైకమాయాయ
భవ్యాయ
ప్రమోదనాయ
చణ్డాంశవే
సిద్ధసంకల్పాయ
శరణాగతవత్స
లాయ ౩౦౦
అగదాయ
~~రోగహర్త్రే~~ రోగహర్త్రే
మన్త్రవిదే
మన్త్రభావనాయ
సౌమిత్రివత్సలాయ
ధుర్యాయ
వ్యక్తావ్యక్తస్వరూప
ధృతే
వశిష్ఠాయ
గ్రామణ్యే
శ్రీమతే ౩౧౦
అనుకూలాయ
ప్రియంవదాయ
అతులాయ

సాత్త్వికాయ
ధీరాయ
శరాసనవిశారదాయ
జ్యేష్ఠాయ
సర్వగుణోపేతాయ
శక్తిమతే
తాటకాన్తకాయ
వైకుణ్ఠాయ
ప్రాణినాంప్రాణాయ
కమఠాయ
కమలాపతయే
గోవర్ధనధరాయ
మత్స్యరూపాయ
కారుణ్యసాగరాయ
కుమ్భకర్ణప్రభేత్త్రే
గోపీగోపాలసంవృతాయ
మాయావినే ౩౩
స్వాపనాయ
వ్యాపినే
రైణుకేయబలాపహాయ
పినాకమథనాయ
వన్ద్యాయ
సంమతాయ
గరుడధ్వజాయ
లోకత్రయాశ్రయాయ
లోకచరితాయ
భరతాగ్రజాయ ౩౪౦
శ్రీధరాయ
సద్గతయే
లోకసాక్షిణే
నారాయణాయ
బుధాయ
మనోవేగినే
మనోరూపిణే
పూర్ణాయ
పురుషపుంగవాయ
యదుశ్రేష్ఠాయ ౩౫౦
యదుపతయే
భూతవాసాయ
సువిక్రమాయ
తేజోధరాయ
ధరాయ
అవ్యగ్రాయ
చతుర్మూర్తయే
మహానిధయే
చాణూరమర్దనాయ
దివ్యాయ ౩౬౦
శాన్తాయ
భరతవన్దితాయ
శబ్దాతిగాయ
గంభీరాత్మనే
కోమలాఙ్గాయ
ప్రజాగర్భాయ
లోకగర్భాయ
శేషశాయినే
క్షీరాబ్ధినిలయాయ
అమలాయ ౩౭౦
ఆత్మయోనయే
అదీనాత్మనే
సహస్రాక్షాయ
సహస్రపదే
అమృతాంశవే
మహాగర్భాయ
నివృత్తవిషయస్పృహాయ
త్రికాలజ్ఞాయ
మునయే
సాక్షిణే ౩౮౦
వైహాయసగతయే
కృతినే
పర్జన్యాయ
కుముదాయ
భూతావాసాయ
కమలలోచనాయ
శ్రీవత్సవక్షసే
శ్రీరామాయ
వీరఘ్నే ౩౮౯
లక్ష్మణాగ్రజాయ
లోకాభిరామాయ
లోకారిమర్దనాయ
సేవకప్రియాయ
సనాతనతమాయ

ఓం మేఘశ్యామలాయ
రాక్షసాన్తకృతే
దివ్యాయుధధరాయ
శ్రీమతే
అప్రమేయాయ
జితేన్ద్రియాయ ౯౦౦
భూదేవన్ద్యాయ
జనకప్రియకృతే
ప్రపితామహాయ
ఉత్తమాయ
సాత్త్వికాయ
సత్యాయ
సత్యసంధాయ
త్రివిక్రమాయ
సువ్రతాయ
సులభాయ ౯౧౦
సూక్ష్మాయ
సుఘోషాయ
సుఖదాయ
సుహృదే
దామోదరాయ
అచ్యుతాయ
శార్ఙ్గిణే
వామనాయ
మధురాదిపాయ
దేవకీనన్దనాయ
శౌరయే
మధుకైటభమర్దనాయ
సప్తతాళప్రభేత్త్రే
మిత్రవంశప్రవర్ధనాయ
కాలస్వరూపిణే
కాలాత్మనే
కాలాయ
కల్యాణదాయ
కవయే
సంవత్సరాయ ౯౩౦
ఋతవే
పక్షాయ
అయనాయ
దివసాయ
యుగాయ
స్తవ్యాయ
వివిక్తాయ
నిర్లేపాయ
సర్వవ్యాపినే
నిరాకులాయ ౯౪౦
రసాయ
రసజ్ఞాయ
సారజ్ఞాయ
లోకసారాయ
రసాత్మకాయ
సర్వదుఃఖాతిగాయ
విద్యారాశయే
పరమగోచరాయ
శేషాయ
విశేషాయ ౯౫౦
విగతకల్మషాయ
రఘునాయకాయ
వర్ణశ్రేష్ఠాయ
వర్ణభావ్యాయ
వర్ణ్యాయ
వర్ణగుణోజ్జ్వలాయ
కర్మసాక్షిణే
అమరశ్రేష్ఠాయ
దేవాసురనమస్కృతాయ
దేవాదిదేవాయ ౯౬౦
దేవర్షయే
దేవాసురవరప్రదాయ
సర్వదేవమయాయ
చక్రిణే
శార్ఙ్గపాణయే
అనుత్తమాయ
మనసే
బుద్ధయే
అహంకారాయ
ప్రకృతయే ౯౭౦
పురుషాయ
అవ్యయాయ
అహల్యాపావనాయ
స్వామినే
పితృభక్తాయ
వరప్రదాయ
న్యాయాయ
నయధరాయ

శ్రీమతే
నయాయ
నగధరాయ
ధ్రువాయ
లక్ష్మీవిశ్వంభరాభర్త్రే
దేవేన్ద్రాయ
బలిమర్దనాయ
బాణారిమర్దనాయ
యజ్వనే
అనుత్తమాయ
మునిసేవితాయ
దేవాగ్రణ్యే ౯౦
శివధ్యానతత్పరాయ
పరమాయ
పరస్మై
సామగానప్రియాయ
అక్రూరాయ
పుణ్యకీర్తయే
సులోచనాయ
పుణ్యాయ
పుణ్యాధికాయ
పూర్వస్మై ౧౦౦
పూర్ణాయ
పూరయిత్రే
రవయే
జటిలాయ
కల్మషధ్వాన్తప్రభఞ్జనవిభావసవే
అవ్యక్తలక్షణాయ
అవ్యక్తాయ
దశాస్యద్విపకేసరిణే
కలానిధయే
కలారూపాయ ౧౧౦
కమలానన్దవర్ధనాయ
యాయ
రాత్రయే
సర్వాఘశమనాయ
భవభఞ్జనాయ
అలంకరిష్ణవే
అచలాయ
రోచిష్ణవే
విక్రమోత్తమాయ
అంశవే ౧౨౦
శబ్దపతయే
శబ్దగోచరాయ
రఞ్జనాయ
రఘవే
నిశ్శబ్దాయ
ప్రణవాయ
మాలినే
స్థూలాయ
సూక్ష్మాయ
విలక్షణాయ ౧౩౦
ఆత్మయోనయే
అయోనయే
సప్తజిహ్వాయ
సహస్రపదే
సనాతనతమాయ
స్రగ్విణే
పేశలాయ
జవినాంవరాయ
శక్తిమతే
శఙ్ఖభృతే ౧౪౦
నాథాయ
గదాపద్మరథాఙ్గభృతే
నిరీహాయ
నిర్వికల్పాయ
చిద్రూపాయ
వీతసాధ్వసాయ
శతాననాయ
సహస్రాక్షాయ
శతమూర్తయే
ఘనప్రభాయ ౧౫౦
హృత్పుణ్డరీకశయనాయ।
కఠినాయ
ద్రవాయ
ఉగ్రాయ
గ్రహపతయే
కృష్ణాయ
సమర్థాయ
అనర్థనాశనాయ
అధర్మశత్రవే
రక్షోఘ్నాయ ౧౬౦

పురుహూతాయ
పురుష్టుతాయ
బ్రహ్మగర్భాయ
బృహద్గర్భాయ
ధర్మధేనవే
ధనాగమాయ
హిరణ్యగర్భాయ
జ్యోతిష్మతే
సులలాటాయ
సువిక్రమాయ ౨౭౦
శివపూజారతాయ
భవానీప్రియకృతే
వశినే
నరాయ
నారాయణాయ
రామాయ
కపర్దినే
నీలలోహితాయ
ఉగ్రాయ
పశుపతయే ౨౮౦
స్థాణవే
విశ్వామిత్రాయ
ద్విజేశ్వరాయ
మాతామహాయ
మాతరిశ్వనే
విరిఞ్చాయ
విష్టరశ్రవసే
అక్షోభ్యాయ
సర్వభూతేశాయ
షణ్డాయ ౨౯౦
సత్యపరాక్రమాయ
వాలఖిల్యాయ
మహాకల్పాయ
కల్పవృక్షాయ
కళాధరాయ
నిదాఘాయ
తపనాయ
అమోఘాయ
శ్లక్ష్ణాయ
పరబలాపహృతే ౩౦౦
కబన్ధమథనాయ
దివ్యాయ
కమ్బుగ్రీవాయ
శివప్రియాయ
శఙ్ఖాయ
అనిలాయ
సునిష్పన్నాయ
సురభయే
శిశిరాత్మకాయ
అసంస్పృష్టాయ ౩౧౦
అతిథయే
శూరాయ
పరర్ధయే
పాపనాశకృతే
వసుశ్రవసే
హవ్యవాహాయ
ప్రతపసే
విశ్వభోజనాయ
రామాయ ౩౧౯
నీలోత్పలశ్యామాయ
జ్ఞానస్కన్ధాయ
మహాద్యుతయే
పవిత్రపాదాయ
పాపారయే
మణిపూరాయ
నభోగతయే
ఉత్తారణాయ
దుష్కృతిఘ్నే
దుర్ధర్షాయ
దుస్సహాయ
అభయాయ
అమృతేశాయ
అమృతవపుషే
ధర్మాయ
కృపాకరాయ
భర్గాయ
వివస్వతే
ఆదిత్యాయ
యోగాచార్యాయ
దివస్పతయే ౩౪౦
ఉదారకీర్తయే
ఉద్యోగినే
వాఙ్మయాయ
సదసన్మయాయ

నక్షత్రమాలినే
నాకేశాయ
స్వాధిష్ఠానాయ
షడాశ్రయాయ
చతుర్వర్గఫలాయ
వర్ణినే ౬౫౦
శక్తిత్రయఫలాయ
నిధయే
నిధానగర్భాయ
నిర్వ్యాజాయ
నిరీశాయ
వ్యాఘ్రమర్దనాయ
శ్రీవల్లభాయ
శివారంభాయ
శాంతయే
భద్రాయ ౬౬౦
సమఞ్జసాయ
భూశయాయ
భూతికృతే
భూతయే
భూషణాయ
భూతవాహనాయ
అకాయాయ
భక్తకాయస్థాయ
కాలజ్ఞాదయే
మహావటవే
పరార్థవృత్తయే
అచలాయ
వివిక్తాయ
శ్రుతిసాగరాయ
స్వభావభద్రాయ
మధ్యస్థాయ
సంసారభయనాశ (నాయ
వేద్యాయ
వైద్యాయ
వియద్గోప్త్రే ౬౮౦
సర్వామరమునీశ్వ [రాయ
సురేంద్రాయ
కరణాయ
కర్మణే
కర్మకృతే
కర్మిణే
అధోక్షజాయ
ధైర్యాయ
అగ్రధుర్యాయ
ధాత్రీశాయ ౬౯౦
సంకల్పాయ
శర్వరీపతయే
పరమార్థగురవే
వృద్ధాయ
శుచయే
ఆశ్రితవత్సలాయ
విష్ణవే
జిష్ణవే
విభవే
యజ్ఞాయ ౭౦౦
యజ్ఞేశాయ
యజ్ఞపాలకాయ
ప్రభవిష్ణవే
గ్రసిష్ణవే
లోకాత్మనే
లోకభావనాయ
కేశవాయ
కేశిఘ్నే
కావ్యాయ
కవయే ౭౧౦
కారణకారణాయ
కావ్యకర్త్రే
కల్పశేషాయ
వాసుదేవాయ
పురుష్టుతాయ
ఆదికర్త్రే
వరాహాయ
మాధవాయ
మధుసూదనాయ
నారాయణాయ ౭౨౦
నరాయ
హంసాయ
విష్వక్సేనాయ
జనార్దనాయ
విశ్వకర్త్రే
మహాయజ్ఞాయ
జ్యోతిష్మతే
పురుషోత్తమాయ

వైకుణ్ఠాయ
పుణ్డరీకాక్షాయ ౨౩౦
కృష్ణాయ
సూర్యాయ
సురార్చితాయ
నారసింహాయ
మహాభీమాయ
వజ్రదంష్ట్రాయ
నఖాయుధాయ
ఆదిదేవాయ
జగత్కర్త్రే
యోగీశాయ ౨౪౦
గరుడధ్వజాయ
గోవిన్దాయ
గోపతయే
గోప్త్రే
భూపతయే
భువనేశ్వరాయ
పద్మనాభాయ
హృషీకేశాయ
ధాత్రే
దామోదరాయ ౨౫౦
ప్రభవే
త్రివిక్రమాయ
త్రిలోకేశాయ
బ్రహ్మేశప్రీతివర్ధనాయ
వామనాయ
దుష్టదమనాయ

గోపతయే
గోపవల్లభాయ
భక్తప్రియాయ ౨౬౦
సత్యాయ
సత్యాయ
సత్యకీర్తయే
ధృతయే
స్మృతయే
కారుణ్యాయ
కరుణావాసాయ
పాపఘ్నే
శాన్తివర్ధనాయ ౨౭౦
సంన్యాసినే
శాస్త్రతత్త్వజ్ఞాయ
మన్దరాద్రినికేతనాయ
బదరీనిలయాయ
శాన్తాయ
తపస్వినే
వైద్యుతప్రభాయ
భూతావాసాయ
గుహావాసాయ
శ్రీనివాసాయ
శ్రియఃపతయే
తపోవాసాయ ౨౮౦
ముదావాసాయ
సత్యావాసాయ
సనాతనాయ

పురుషాయ
పుష్కరాయ
పుణ్యాయ
పుష్కరాక్షాయ
మహేశ్వరాయ
పూర్ణమూర్తయే
పురాణజ్ఞాయ ౨౯౦
పుణ్యదాయ
పుణ్యవర్ధనాయ
శఙ్ఖినే
చక్రిణే
గదినే
శార్ఙ్గిణే
లాఙ్గలినే
ముసలినే
కిరీటినే ౩౦౦
కుణ్డలినే
హారిణే
మేఖలినే
కవచినే
ధ్వజినే
యోద్ధ్రే
జేత్రే
మహావీర్యాయ
శత్రుజితే
శత్రుతాపనాయ ౩౧౦
శాస్త్రే
శాస్త్రకరాయ

శాస్త్రియ
సతతంశంకరస్తుతాయ
సారథయే
సాత్త్వికాయ
స్వామినే
సామవేదప్రియాయ
సమాయ
పావనాయ ౮౨౦
సాహసాయ
శక్తయే
సంపూర్ణాఙ్గాయ
సమృద్ధిమతే
స్వర్గదాయ
కామదాయ
శ్రీదాయ
కీర్తిదాయ
అకీర్తినాశనాయ
మోక్షదాయ ౮౩౦
పుణ్డరీకాక్షాయ
క్షీరాబ్ధికృతకేతనాయ
సర్వాత్మనే
సర్వలోకేశాయ
ప్రేరకాయ
పాపనాశనాయ
సర్వదేవాయ
జగన్నాథాయ
సర్వలోకమహేశ్వరాయ

సర్గస్థిత్యన్తకృతే ౮౪౦
దేవాయ
సర్వలోకసుఖావహాయ
అక్షయ్యాయ
శాశ్వతాయ
అనన్తాయ
క్షయవృద్ధివివర్జితాయ
నిర్లేపాయ
నిర్గుణాయ
సూక్ష్మాయ
నిర్వికారాయ ౮౫౦
నిరఞ్జనాయ [య
సర్వోపాధివినిర్ముక్తా
సత్తామాత్రవ్యవస్థితాయ
అధికారిణే
విభవే
నిత్యాయ
పరమాత్మనే
సనాతనాయ
అచలాయ
నిర్మలాయ ౮౬౦
వ్యాపినే
నిత్యతృప్తాయ
నిరాశ్రయాయ
శ్యామాయ
యూనే

లోహితాక్షాయ
దీప్తాస్యాయ
మితభాషణాయ
ఆజానుబాహవే
సుముఖాయ ౮౭౦
సింహస్కన్ధాయ
మహాభుజాయ
సత్యవతే
గుణసంపన్నాయ
స్వయంతేజసే
సుదీప్తిమతే
కాలాత్మనే
భగవతే
కాలాయ ౮౮౦
కాలచక్రప్రవర్తకా
నారాయణాయ (య
పరస్మైజ్యోతిషే
పరమాత్మనే
సనాతనాయ
విశ్వసృజే
విశ్వగోప్త్రే
విశ్వభోక్త్రే
శాశ్వతాయ
విశ్వేశ్వరాయ
విశ్వమూర్తయే ౮౯౦
విశ్వాత్మనే
విశ్వభావనాయ
సర్వభూతసుహృదే

శాన్తాయ
సర్వభూతానుకమ్ప
నాయ
సర్వేశ్వరేశ్వరాయ
పరస్మై
శ్రీమతే
ఆశ్రితవత్సలాయ
సర్వగాయ ౦
సర్వభూతేశాయ
ర్వభూతాశయ
సుస్థితాయ (శ్ఛ తే)
అభ్యస్తరస్యతమస
నారాయణాయ
పరస్మై
అనాదినిధనాయ
స్రష్ట్రే
ప్రజాపతిపతయే
హరయే
నారసింహాయ ౧౦
హృషీకేశాయ
సర్వాత్మనే
సర్వదృశే
వశినే
జగతస్తస్థుషః ప్రభవే
నేత్రే
సనాతనాయ
కర్త్రే
ధాత్రే

విధాత్రే ౨౦
సర్వేషాంప్రభవే
ఈశ్వరాయ
సహస్రమూర్తయే
విశ్వాత్మనే
విష్ణవే
విశ్వదృశే
అవ్యయాయ
పురాణపురుషాయ
స్రష్ట్రే
సహస్రాక్షాయ ౩౦
సహస్రపదే
తత్త్వాయ
నారాయణాయ
విష్ణవే
వాసుదేవాయ
సనాతనాయ
పరమాత్మనే
పరస్మైబ్రహ్మణే
సచ్చిదానన్దవిగ్రహాయ
పరస్మైజ్యోతిషే ౪౦
పరస్మైధామ్నే
పరాకాశాయ
పరాత్పరాయ
అచ్యుతాయ
పురుషాయ
కృష్ణాయ
శాశ్వతాయ

శివాయ
ఈశ్వరాయ
నిత్యాయ ౫౦
సర్వగతాయ
స్థాణవే
ఉగ్రాయ
సాక్షిణే
ప్రజాపతయే
హిరణ్యగర్భాయ
సవిత్రే
లోకకృతే
లోకభృతే
విభవే ౬౦
రామాయ
శ్రీమతే
మహావిష్ణవే
జిష్ణవే
దేవహితావహాయ
తత్త్వాత్మనే
తారకబ్రహ్మణే
శాశ్వతాయ
సర్వసిద్ధిదాయ
అకారవాచ్యాయ
భగవతే ౭౦
శ్రీపతయే
భూపతయే
పుంసే
సర్వలోకేశ్వరాయ

శ్రీమతే
సర్వజ్ఞాయ
సర్వతోముఖాయ
స్వామినే
సుశీలాయ ౯౮౦
సులభాయ
సర్వజ్ఞాయ
సర్వశక్తిమతే
నిత్యసంపూర్ణకామాయ
నైసర్గికసుహృదే
సుఖినే
కృపాపీయూషజలధయే
సర్వదేహినాంశరణ్యాయ
నారాయణాయ
స్వామినే ౯౯౦
జగతాంపతయే
ఈశ్వరాయ
శ్రీశాయ
భూతానాంశరణ్యాయ
సంశ్రితాభీష్టదాయకాయ
అనన్తాయ
శ్రీపతయే
రామాయ
గుణభృతే
నిర్గుణాయ
మహతేనమః ౧౦౦౧

ఇతి శ్రీరామసహస్రనామావళిః

యథాశక్తి పుష్పాణిపూజయేత్ ॥ యత్పురుషమితిధూపం ॥ యత్పురుషంవ్యదధుః । కతిధావ్యకల్పయన్ । ముఖంకిమస్యకౌబాహూ । కావూరూపాదావుచ్యేతే । శ్లో ॥ శ్రీఖండలాక్షారసకుంకుమ దివ్య కర్పూరకాలాగరుచందనాని । ఖచోరకృష్ణాగరుదేవదారు మాచీయుతాస్సేసజపూతికాశ్చ ॥ ధూపం ॥ బ్రాహ్మణోఽస్యముఖమాసీత్ । బాహూరాజన్యఃకృతః । ఊరూతదస్యయద్వైశ్యః । పద్భ్యాగ్ంశూద్రోఅజాయత ॥ శ్లో ॥ సూర్యేందుకోటిప్రభ వాసుదేవ । దీపావళీంగోఘృతవర్తియుక్తం । స్వమాయయాంధీకృతసర్వలోకజ్ఞాన ప్రదీపంకురు తేనమేఽస్తు దీపం ॥ చంద్రమామనసేతినైవేద్యమ్ । చంద్రమామనసోజాతః । చక్షోః సూర్యోఅజాయత । ముఖాదింద్రశ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయురజాయత ఓమ్భూర్భువస్సువః—త్ । సత్యంత్వర్తేనపరిషించామి అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి । శ్లో ॥ సౌవర్ణస్థాలిమధ్యేమణిగణఖచితే గోఘృతాక్తాన్ సుపక్వాన్ భక్ష్యాన్భోజ్యాంశ్చలేహ్యాన్ నవమితరసాన్ చోష్యమన్నంనిధాయ । నానాశాకైరుపేతం దధిమధుసగుడక్షీరపానీయయుక్తం తాంబూలం చాపివిష్ణోః ప్రతిదివసమహంమానసేకల్పయామి ॥ ఓం ప్రాణాయస్వాహా....ఓం సమానాయస్వాహా । నాభ్యా

ఆసీదతితాంబూలం ॥ నాభ్యాఆసీదంతరిక్షం । శీర్ష్ణోద్యౌస్సమవర్తత। పద్భ్యాం భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథాలోకాగ్ం అకల్పయన్ । శ్లో॥ పూగీఫలైస్సకర్పూరైః నాగవల్లీదళైర్యుతం । ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం తాంబూలంప్రతిగృహ్యతాం । తాంబూలం। వేదాహమేతమితినీరాజనమ్ । వేదాహమేతం పురుషంమహాంతం । ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తుపారే । సర్వాణిరూపాణివిచిత్యధీరః । నామానికృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే । ప్రజాంమేగోపాయ । అమృతత్వాయ జీవసే । జాతాంజనిష్యమాణాంచ । అమృతేసత్యేప్రతిష్ఠితాం । అథర్వపితుంమేగోపాయ । రసమన్నమిహాయుషే । అదబ్ధాయోఽశీతతనో । అవిషంనఃపితుంకృణు । శగ్గ్ంస్యపశూన్మేగోపాయ । ద్విపాద్యేచతుష్పదః। అష్టాశఫాశ్చయఇహాగ్నే । యేచైకశఫాఆశుగాః । సప్రథసభాంమేగోపాయ । యేచసభ్యాస్సభాసదః । తానింద్రియావతః కురు । సర్వమాయురుపాసతాం । అహేబుధ్నియమంత్రంమేగోపాయ। యమృషయస్త్రైవిదావిదుః । ఋచస్సామాని యజూగ్ంషి । సాహిశ్రీరమృతాసతాం । మానోహిగ్ంసీజ్జాతవేదోగామశ్వం పురుషం జగత్ అబిభ్రదగ్న ఆగహిశ్రియామాపరిపాతయ । సమ్రాజంచ విరాజంచాభిశ్రీర్యాచనోగృహే । లక్ష్మీరాష్ట్రస్యయాముఖేతయామాసగ్ంసృజామసి । సంతతశ్రీరస్తు । సమస్తమంగళానిభవంతు । నిత్యశ్రీరస్తు నిత్యమంగళానిభవంతు । ధాతాపురస్తాదితి మంత్రపుష్పమ్ । ధాతాపురస్తాద్యముదాజహార । శక్రఃప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః। తమేవం విద్వానమృతఇహభవతి । నాన్యఃపంథా అయనాయవిద్యతే । సహస్రశీర్షందేవంవిశ్వాక్షం .. అస్తు సదాశివోమ్॥ శ్రీరామచంద్ర....నమః॥ సువర్ణదివ్యమంత్రపుష్పం సమర్పయామి ॥ శ్లో ॥ యానికానిచపాపాని జన్మాంతరకృతానిచ । తానితానివినశ్యంతి ప్రదక్షిణపదేపదే । పాపోఽహం పాపకర్మాఽహం పాపాత్మాపాపసంభవః । త్రాహిమాం కృపయాదేవశరణాగతవత్సలఅన్యథాశరణంనాస్తిత్వమేవశరణంమమ। తస్మాత్కారుణ్యభావేన రక్షరక్షజనార్దన। శ్రీరామ .. నమః ॥ ఆత్మప్రదక్షిణ....మః ఛత్రంసమర్పయామి। చామరంసమర్పయామి॥ + విః॥

పూజాప్రకరణం సమాప్తమ్.

శ్రీరామసీతాకళ్యాణోత్సవః.

హరిః ఓం. ఏవం నవమ్యాం మధ్యాహ్నే శ్రీరామజన్మోత్సవం కృత్వా । అనంతరం కల్యాణోత్సవాచరణస్యావశ్యకత్వాత్ । నవమ్యాం రాత్రౌ దశమ్యాం వా కల్యాణోత్సవః కార్యః । తద్యథా । యద్యపి శ్రీమద్రామాయణే సుందరకాండే ।

శ్లో॥ యజుర్వేదవినీతశ్చ వేదవిద్భిస్సుపూజితః । ధనుర్వేదే చ వేదేషు వేదాంగేషు చ నిష్ఠిత ఇతి । సీతాం ప్రతి హనూమదుక్త వచన పర్యాలోచనయా । శ్రీరామచంద్రస్య యజుర్వేదత్వాత్ । తస్య యాజుష ప్రయోగేణైవ కల్యాణోత్సవాదికం కర్తుం యుక్తం । తథాపి సర్వవేదినాం సర్వశాఖినాం చానుకూలత్వాయ । నిఖిలనిగమాగమ ప్రతిపాద్యయోః శ్రీసీతారామయోః కల్యాణోత్సవప్రయోగః కపింజలసంహితాగమోక్త ప్రకారేణాత్ర లిఖ్యతే । తద్యథా । కదలీ స్తంభైర్వితానతోరణ ధ్వజపతాకాదిభిః కల్యాణమంటపం నిర్మాయ । తదంతర్వివాహ వేదింకృత్వా । రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య । తత్ర కల్యాణ పీఠం సంస్థాప్య । తదుపరి వస్త్రంవితత్య । ప్రస్థపరిమిత తండులం నిక్షిప్య తదుపరి కలశం సంస్థాప్య । గోధూమఫలపుష్పాదిభిరాపూర్య । కౌశేయ వస్త్రేణ చ్ఛాద్య । తదుపరి తండులపూరితం పూర్ణపాత్రం నిధాయ । తస్మిన్ కుంకుమాదినా అష్టదళపద్మం లిఖిత్వా తత్ర శ్రీసీతా శ్రీరామ ప్రతిమాం సౌవర్ణీం ప్రాజ్ఞైః ప్రతిష్ఠాపితాం సంస్థాప్య । షోడశోపచారైస్సంపూజ్య । కల్యాణోత్సవం కుర్యాత్ । అశక్తౌ పుస్తకం వా సంస్థాప్య తత్రైవ సర్వం కుర్యాత్ । తదిత్థం ।

శ్లో॥ అథోచ్యతే చ సీతాయాః పాణిగ్రహణముత్తమం । సర్వకల్యాణజననం సౌఖ్యశ్రీకీర్తివర్ధనం । వివాహాదివసే ప్రాప్తే మహారైదేశికోత్తమః । పృథగ్దేవస్య దేవ్యాశ్చ బధ్నీయాత్కరకౌతుకం ।

తత్ర ప్రయోగః । అలంకృతః ప్రక్షాళితపాణిపాదః । స్వాచాంతః కల్యాణమంటపం ప్రవిశ్య । గణాధిపమభ్యర్చ్య । పుణ్యాహం వాచయిత్వా । మాతృకాపూజాం కృత్వా । తదంగ ఆచార్యాది ఋత్వి

గ్వారణంకుర్యాత్ । తద్యథా । ఓం నమస్సదసే+ రుసాదతాం నమో మహద్భ్యః+ దేవాః । అశేషే హే - ఏతత్కల్యాణమంటపాంతస్థిత విద్వన్మహాజనాః ।

శ్రీసీతారామ కల్యాణోత్సవం కర్తుం మమ యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితి భవత్యనుగృహాణ । ఇతి ప్రార్థ్య । యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితి తైరనుగృహీతః । తేభ్యో దక్షిణాం తాంబూలాదీని దత్వా । సపత్నీక సహిత ఉపవిశ్య । ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య । ఏవంగుణ విశేష - సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న సమేత శ్రీరామచంద్ర కల్యాణోత్సవాఖ్యం అద్య కర్మ కరిష్యే ।

అస్మిన్ శ్రీసీతా - శ్రీరామచంద్ర కల్యాణోత్సవే కర్మణి ఆచార్యం వసిష్ఠం త్వా మహం వృణే । ఇతి సఫలాక్షతైర్వృణుయాత్ । వృతోఽస్మి కరిష్యామి ఇతి ప్రతివచనం శ్లో । యథాచార్యో వసిష్ఠోఽభూదిక్ష్వాకూణాం పురే పురా । కల్యాణోత్సవయో తస్మిన్ తథాచార్యో భవానఘ । ఇతి ప్రార్థ్య ।

అస్మిన్ కల్యాణోత్సవే । వామదేవం బ్రహ్మాణం త్వామహం వృణే । వామదేవో యథా బ్రహ్మ రామవైవాహికోత్సవే । కల్యాణోత్సవ ఏతస్మిన్ స్తథా బ్రహ్మ భవానఘ । ఇతి ప్రార్థ్య । ఏవం రామ కల్యాణోత్సవ ఋత్విజౌ ద్వౌ వృత్వా అనంతరం । సీతా కల్యాణోత్సవే ద్వౌ ఋత్విజౌ వృణుయాత్ । అస్మిన్ సీతా కల్యాణోత్సవే । శతానందమాచార్యం త్వా మహం వృణే । యథాచార్యశ్శతానంద స్సీతా వైవాహికోత్సవే । కల్యాణోత్సవ ఏతస్మిన్ స్తథాచార్యో భవానఘ । ఇతి ప్రార్థ్య । అస్మిన్ సీతా కల్యాణోత్సవే । యాజ్ఞవల్క్యం బ్రహ్మాణం త్వా మహం వృణే । యాజ్ఞవల్క్యో యథా బ్రహ్మ సీతా వైవాహికోత్సవే । కల్యాణోత్సవ ఏతస్మిన్ స్తథా బ్రహ్మ భవానఘ । ఇతి ప్రార్థ్యం । అనంతరముభయపక్షే । ఏకముపద్రష్టారం । వృణుయాత్ । అస్మిన్ శ్రీసీతారామకల్యాణోత్సవే । విశ్వామిత్రముపద్రష్టారం త్వా మహం వృణే । విశ్వామిత్ర ఉపద్రష్టా సీతారామోత్సవే యథా కల్యాణోత్సవ ఏతస్మిన్ స్నుపద్రష్టా తథా భవ । ఇతి ప్రార్థ్య । తాన్ మధుపర్క విధినా దక్షిణ తాంబూలాదిభిః పూజయిత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

అస్యోత్సవస్యనిష్పత్త్యై భవంతః ప్రార్థితా మయా । సుప్రసన్నాః ప్రకుర్వంతు వివాహంవిధిపూర్వకం" ఇతి నమస్కుర్యాత్ । తతో విప్రవరిష్ఠా రామతారకజపపరో భూయాత్, ఇతరే శ్రీసీతారామకల్యాణోత్సవకర్మణి యుక్తా భూయాసుః । అనంతరమాచార్యో గణపతిం విష్వక్సేనం వా సంపూజ్య స్వస్తివాచనం కుర్యాదిత్యేకః పక్షః । అనంతరం కలశస్థాపన ప్రతిమాశోధనాదికం విధివత్ప్రకారేణ కుర్యాత్ । వస్త్రపర్యష్టదళపద్మే లిఖితాష్టదళేషు । విమలాదిశక్త్యష్టకమావాహయేత్ । ఓం విమలాయైనమః । ఓం ఉత్కర్షిణ్యైనమః । ఓం జ్ఞానాయైనమః ఓం క్రియాయైనమః ఓం యోగాయైనమః । ఓం ప్రహ్వ్యైనమః । ఓంసత్యాయైనమః । ఓం ఈశానాయైనమః । మధ్యే ఓం అనుగ్రహాయైనమః । ఏవమావాహ్య పూజయిత్వా శ్రీసీతారామ ఊర్మిళాలక్ష్మణ మాండవీ భరత । శ్రుతకీర్తి శత్రుఘ్నయోః । ప్రతిమాః । పుస్తకంచ మంగళవాద్య పురస్సరం మహారాజోపచారైస్సహ । యుంజానః ప్రథమం మనఇతి యజుర్వేదినః కనిక్రదజ్జనుషం- దేవీంవాచ- తైతు వివాహాగారంప్రవిశ్య । అష్టదళపద్మమధ్యే స్థాప్య । దేవస్యఅర్ఘ్యపాద్యాచమనీయ మధుపర్కాదినా సంపూజ్య తతః శ్రీసీతారామకల్యాణోత్సవ సంగ్రహంపఠిత్వా । పృథివ్యాః మేరుపృష్ఠ ఋషిః । కూర్మో దేవతా సుతలంఛందః । ప్రాణాయామేవినియోగః । శ్లో । పృథ్వి త్వయా ధృతా లోకా దేవి త్వం విష్ణునా ధృతా । త్వంచ ధారయమాం దేవి పవిత్రం కురుచాసనం । దేవీగాయత్రీ,-శుభతిథౌ । అస్య దేవదేవస్య అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య జగత్కుటుంబినః । సకలలోకజనన్యాః । సీతాయాశ్చ పాణిగ్రహణాధికార సిద్ధ్యర్థం జగద్రక్షణార్థం ఆదౌ కౌతుకబంధనం కరిష్యే । సువర్ణకౌతుకం సుగంధేనానులిప్య । అర్యమణమితి మంత్రేణాభిమంత్ర్య । అర్యమణం బృహస్పతి మింద్రం దానాయచోదయ వాచంవిష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచవాజినం । సోమగ్ం రాజానం వరుణమగ్నిమన్వారభామహే । ఆదిత్యాన్ విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిం । విష్ణోరరాటమసీత్యష్టవారమభిమంత్ర్య । కౌతుకదేవతాభ్యోనమః । ధ్యానాదిషోడశోపచారైస్సంపూజ్య । [illegible] దేవస్య [illegible] కంకణంబధ్వా । జీరంతే

దక్షిణతో వృషభ ఏధిహవ్యః । ఇంద్రో జయాతి న పరాజయాతా ఆధి రజో రాజసు రాజయాతి । బృహత్సామేతి దేవాచ్చామకరే । బృహత్సామఠ....సగరేణరక్షా । ఇతి । విశ్వేత్రాతే భార్గవో నమో విశ్వే దేవా జగతీ కంకణబంధనే వినియోగః । విశ్వేత్రాతే సవనేషు ప్రవాచ్యాయాచ కర్ధమఘవన్నింద్రసున్వతే । పారావతం యత్పురుసం భృతవస్వపావృణో శ్శరభాయ ఋషిబాధవే । ఇతిత్రయోః । కంకణే । బధ్వా । ఏవం-శుభతిథౌ । అస్య భగవతో దేవదేవస్య చతుర్దశ భువనాధీశ్వరస్య శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య । జగత్కుటుంబినః శ్రీరామచంద్రస్య । అనంతరాశ్రిమయోగ్యతాసిద్ధ్యర్థం । ద్వితీయ యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యే । యజ్ఞోపవీతం కస్తూరీ కుంకుమాదిభ్యామనులిప్య । గంధద్వారా శ్రియం । ఇత్యాదిమంత్రైః । సంపూజ్య । దేవస్యాచమనం సమర్ప్య । విష్ణోరరాటమసీ విష్ణవేత్వా । యజ్ఞోపవీతం తేజ । ఇతి యజ్ఞోపవీతం సమర్ప్య । పునరాచమనీయం దత్వా ఏవం శుభతిథౌ శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం కన్యావరణం కారయిష్యేతి సంకల్ప్య । కన్యాఽవృణీధ్వమితి చతురోవరాన్ వసిష్ఠదీన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్ । తేవిష్ణోర్నుకం రుగాయః । అతో దేవాయితిసూక్తం జపేత్ । ఇతివద్భిరనుమంత్ర్య । అన్వృక్షరా ఋజవః సంతు పంథా ఇతి ప్రేరయేత్ । తే బ్రాహ్మణాః కన్యావరణార్థం దాతారం జనక మహారాజం గత్వా । బ్రూయాత్ । వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత వసిష్ఠగోత్రోద్భవస్య ఇక్ష్వాకువంశోద్భవస్య రఘుమహారాజ వర్మణో నప్త్రే । అజమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ । దశరథమహారాజ వర్మణః పుత్రాయ । యజుశ్శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణకౌండిన్య త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత వసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ । త్రిభువనాధీశ్వరాయ । అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ । తత్త్వాతీత సచ్చిదానందమూర్తయే । సూర్యవంశపావనాయ । శ్రీమదిక్ష్వాకువంశోద్భవాయ । సాక్షాన్నారాయణస్వరూపిణే । శ్రీరామచంద్రవరాయ । ఆంగీరసఆయాస్యగౌతమత్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవస్య చంద్రవంశోద్భవస్య స్వర్ణగోముడు మహారాజవర్మణో నప్త్రే । హ్రస్వరోముడు మహారాజవర్మణః

పౌత్రీం। వీరధ్వజ జనకమహారాజవర్మణః పుత్రీం । యజుశ్శాఖాధ్యాయినీం। ఆంగీరసాయాస్య గౌతమ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమస గోత్రోద్భవాం। చతుర్దశ భువనాధీశ్వరీం। అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకీం। తత్త్వస్వరూపిణీం । చంద్రవంశప్రదీపాం నిమివంశోద్భవాం లక్ష్మీస్వరూపిణీం । సీతానామ్నీ కన్యాం వృణీమహే । వృణీధ్వం । తస్మై దాస్యామి । ఇతి త్రివారం వదేత్ । తతః సామ్రాజ్యం। యశస్కరం బలవంతం ప్రభుత్వం తమేవ రాజాధిపతిర్బభూవ । సంకీర్ణనాగాశ్వపతిర్నరాణాం సుమంగల్యం । సతతం దీర్ఘమాయుః । సామ్రాజ్యం భోజ్యం స్వారాజ్యం వైరాజ్యం పారమేష్ఠ్యం రాజ్యం మహారాజ్యమాధిపత్యమయం సమంతపర్యాయీ స్యాత్సార్వభౌమస్సార్వాయుష ఆంతాదాపరార్ధాత్పృథివీ సముద్రపర్యంతాయా ఏకరాళితి । ఇత్యాశీర్వాదం కుర్యాత్ ।

తతః ఉదగగ్రం రామచంద్రస్యాసనార్థం కూర్చం దద్యాత్ । అహం వర్ష్మ సజాతానాం విద్యుతామివ సూర్యః । ఇదం తమధితిష్ఠామి యోమాకశ్చాభిదాసతి ఇత్యుదగగ్రే విష్టర ఉపవిశేత్ । తత ప్రతద్విష్ణుస్స్తవతే వీర్యాయ మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః । యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణేష్వధిక్షియంతి భువనాని విశ్వా । నయశ్చక్రాయ విద్మహే సహస్రజ్వాలాయ ధీమహి । తన్నశ్చక్రః ప్రచోదయాత్ । అస్మిన్ రాష్ట్రే-నిర్దహంతు మే । ఇమం మే గంగే-మయా । పాదౌ ప్రక్షాళ్య । పుష్పోదకస్నపనం వా కృత్వా ॥ అర్చతప్రార్చత-ధృష్ట్వార్చత హిరణ్యరూపస్సహిరణ్య - దత్యన్నమస్మై । గంధాక్షత పుష్పమాలాభిరలం కుర్యాత్ । అమృతోపస్తరణమసి । ఇత్యపః పీత్వా । మధుపర్కమాహ్రియమాణమీక్షేత । మిత్రస్యత్వా చక్షుషా ప్రతీక్షే । అయంతే మధుపర్క ఇతి త్రిర్నివేదయేత్ । మధువాతా ఇతి తృచస్య రహూగణపుత్రో గోతమో విశ్వేదేవా గాయత్రీ । మధుపర్కావేక్షణే వినియోగః ॥ మధువాతా - భవంతునః । సవ్యేపాణౌ కృత్వా । అనామికయాంగుష్ఠేన చ త్రిః ప్రదక్షిణమాలోడ్య । వసవస్త్వా గాయత్రేణ ఛందసా భక్షయంతు ఇతి పురస్తాన్నిమార్ష్టి - భూతేభ్యస్త్వా । ఇతి మధ్యాదాదాయ మంత్రావృత్త్యా త్రిరుత్క్షిప్య భూమావాపాత్రం నిధా

య । తస్యైకగేశం గృహీత్వా। విరాజోదోహోఽసి । విరాజోదోహమశీయా మయిదోహఃపద్యాయైవిరాజఇతి । ప్రథమద్వితీయతృతీయపర్యాయేషు। అమృతాపిధానమసి। సత్యంయశః శ్రీర్మయిశ్రీః శ్రియతామిత్యాశ్వలాయనానాం । యన్మనునో మధవ్యం పరమమన్నాద్యంవీర్యం। తేనాహంమధునోమధవ్యేన। పరమేణాన్నాద్యేనవీర్యేణ పరమోన్నాదో మధవ్యోఽసాని సకృన్మంత్రేణద్విస్తూష్ణీం । అమృతాపిధానమసీతి పునరపఃనీత్వా । హస్తప్రక్షాళనంకృత్వా । తతఃయువం వస్త్రాణీతి వస్త్రందద్యాత్ । యువంవస్త్రాణి సచేథ । వస్త్రందద్యాత్ తతః చరణం పవిత్రం రేమ । సిద్ధమన్నం భూతమిత్యుక్తే భూతంసావిరాట్ । తన్మాతూయితస్యతేశీయ । తన్మఊర్జంధాః । ఓంకల్పయత। అన్నంప్రాణ ప్రజానాం । తతః దైవజ్ఞఘటికాజలయంత్రేణ। ముహూర్తం సమ్యగవలోక్య నక్షత్రమార్గమవలోక్య యవనికాం నిధాయ । మహాసంకల్పంకారయేత్ । ఓంక్షధానంతవీర్యస్యేతి అస్య శ్రీభగవతో సంవత్సరే అయనేఋతౌ మాసే పక్షేతిథౌవారే నక్షత్రేయోగేకరణే । ఏవంవిశిష్టేదేశేకాలేచ । అనాద్య విద్యా వాసనయా అస్మిన్ సంసారచక్రే విచిత్రాభిఃకర్మగతిభిః । విచిత్రాసుయోనిషు పునఃపునః । అనేకధాజనిత్వా । కేనాపిభాగ్యవిశేషేణ । ఇదానీంతనమానుష్యే ద్విజత్వజన్మప్రాప్తవతః మమజన్మప్రభృత్యేతత్క్షణపర్యంతం । మనోవాక్కాయ కర్మభిః జ్ఞానతోఽజ్ఞానతశ్చ సంభావితానాం పాపానాం । సద్యః అపనోదనద్వారా శ్రీసీతారామచంద్రప్రీత్యర్థం । ఇహలోకేమనోభిలషిత కామసిద్ధిద్వారా శ్రీసీతారామచంద్ర సాయుజ్య ప్రాప్త్యర్థంచ యథాశక్త్యాలంకృతకన్యాదానం కరిష్యే। హిరణ్యగర్భ-హవిషావిధేమ । కన్యాంకనకసంపన్నాం-జిగిషయా ॥ కన్యాంసాలంకృతాం సాధ్వీం సుశీలాయ సుధీమతే ప్రయతోహం ప్రయచ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే । ఇయంసీతా మమసుతా సహ[illegible]ర్మ[illegible]ష । ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రంతే పాణింగృహ్ణీష్వపాణినా॥ పతివ్రతా మహాభాగా ఛాయేవానుగతాసదా। ఇత్యుచ్చార్య। పునః కన్యావరగోత్రనామాన్యుక్త్వా । యజుశ్శాఖాధ్యాయినీం-శ్రీలక్ష్మీస్వరూపిణీం సీతానామ్నీమిమాంకన్యాం । యజుశ్శాఖాస్థా

ష్మీనారాయణ స్వరూప శ్రీరామచంద్రాయతుభ్యం ప్రజాసహత్వ కర్మభ్యః ప్రతిపాదయామి ॥ ఇతిసహిరణ్య ఫలాక్షత సహితకన్యాహస్తం ముదకపూర్వం వరహస్తేదద్యాత్ ॥ అథవరోదేవస్యత్వేతికన్యాం ప్రతిగృహ్ణీయాత్ । దేవస్యత్వా-గృహ్ణామి। రాజాత్వావరుణోనయతు దేవిదక్షిణే । ప్రజాపతయె కన్యాం తేనామృతత్వమశ్యాం వయోదాత్రేమయోమహ్య మస్తుప్రతిగ్రహీత్రే॥ కఇందకస్మాఅదాత్-ప్రతిగృహ్ణామి । ఇతికన్యాం ప్రతిగృహ్ణీయాత్ । తతఃకన్యాదాన సాద్గుణ్యార్థం గోదాన భూదాన సాలగ్రామాది షోడశమహాదానానికుర్యాత్ ॥ యజ్ఞసాధన భూతాయ విశ్వస్యాఘప్రణాశని । విశ్వరూపధరోదేవః ప్రీయతామేనయాగవా ॥ సర్వసస్యాశ్రయా భూమి ర్వరాహేణ సముద్ధృతా । అనంతసస్యఫలదా అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమె॥ సాలగ్రామశిలాచక్రే భువనానిచతుర్దశ । యస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమేస్య తతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ఇత్యాదిషోడశమహాదాననానికుర్యాత్ । తతఃలోకాచారక్రమేణ మంగళాష్టకానిపఠేత్ ॥ తదేవలగ్నం-స్మరామి! శ్రీదేవీతనయా శివస్సుఖకరోమిత్రః శశికంపనః । సర్వేతేమునయశ్చలా దశదిశస్సర్పామృగేంద్రాఃఖగాః నద్యః పుణ్యసరోవరాఃశి దితిజాస్తీర్థానికం జాసనశ్ఛందోవహ్న్యమరానదాజలధయః। కుర్వంతువాంమంగళం । సులగ్నేసావధాన ॥ సుముహూర్తేసావధాన, లక్ష్మీనారాయణధ్యాన సావధాన । ఇత్యన్యాని మంగళాష్టకాని పఠేత్ సుముహూర్తే వధూవరయో శ్శిరసిసజీకర గుండనిక్షిపేత్ ॥ తతఃఅఘోరచక్షురితి । అభ్రాతృఘ్నీమితిచ పరస్పరం నిరీక్షేయాతాం॥ తతస్సీతాం వస్త్రాభరణాద్యైరలంకృత్య । మాంగల్యంహరిద్రాద్యైస్సంపూజ్య । మాంగల్యతంతునానేన జగజ్జీవనహేతునా। కంఠేబధ్నామిసుభగే సాజీవశరదశ్శతం॥ నీలలోహితం-బధ్యతే ఇతిమంగళసూత్రంబధ్వా॥ ఆర్ద్రాక్షతానారోపయేత్ ॥ ఘృతక్షీరేణ శ్రీసీతారామయోరంజల్యో రుపస్తీర్య ద్విస్తండులానోప్య । ద్విరభిఘార్య। తతోహిరణ్యంనిధాయ దక్షిణాఃపాంతు।బహుదేయంచాస్తు। పుణ్యం వర్ధతాం । శాంతిః పుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు। తిథికరణ ముహూర్తజన్మనక్షత్రసంపద స్త్వితి । వాచయేత్ । ప్రజాపతిస్త్రియాంయశః

ముహూర్తయోరదదాత్సపం। రామస్యతృప్తిమానందం । తస్యాగ్నేర్భజ
యోహమా। మోదః ప్రమోద ఆనందః । ముహూర్తయోర్నిహితస్సపః ।
స్మృత్యేవరామస్య తృప్త్యాణిదక్షిణానాంప్రతిగృహే । మనసశ్చిత్తమా
కూతిం వాచస్సత్య మశీమహి పశూనాగ్ం రూపమన్నస్యయశః శ్రీ
శ్రియతాంమయి। యథాహమస్యా అతృపగ్ స్త్రియైపుమాన్।యథా
స్త్రీతృప్యతి పుగ్ంసిప్రియేప్రియా । ఏవంభగస్యతృప్యాణి యజ్ఞస్య
కామ్యప్రియః దదామీత్యగ్నిర్వదతి తథేతివాయురాహతత్ । హం
తేతిసత్యంచంద్రమాః।ఆదిత్యస్సత్యమోమితి। ఆపస్తత్సత్యమాభరన్
యశోయజ్ఞస్యదక్షిణాం ప్రజామే కామస్సమృధ్యతాం । ఇతిప్రథమా
వరయోశ్శిరస్యక్షతారోపణంకృత్వా । ఏవంఘృతేనక్షీరేణ శ్రీసీతా
రాఘవయో రంజలౌరుపస్తీర్యైతద్యది । పశవోమే కామస్సమృ
ధ్యతాం। యజ్ఞోమేకామస్సమృధ్యతామితి ద్వితీయంతృతీయం మం
త్రపఠిత్వాతూష్ణీం చతుర్థం ఏవమక్షతారోపణంకృత్వా। యోవై
తామితి । బ్రహ్మగ్రంథింకుర్యాత్ । అనన్తరం సీతారామయోః
కల్యాణోత్సవప్రయుక్త షోడశోపచారపూజాంకుర్యాత్ ।

ఇతిఋగ్వేదినాం సీతారామకళ్యాణోత్సవస్సమాప్తః

శ్రీ సీతా జన్మోత్సవ విధిః

హరిః॥ ఓం॥ అథ చైత్రశుక్లాష్టమ్యాం రాత్రౌ శ్రీసీతా జన్మోత్సవః కార్యః। తద్యథా। తస్మిన్ దినే ప్రాతర్మాధ్యాహ్నిక పూజాంచ యథావిధి నిర్వర్త్య। హరిద్రాన్న ముద్గాన్న గుడాన్న క్షీరాన్న దధ్యాన్న చిత్రాన్న రాజ్యపూపాది భిర్యథా విభవం సువాసినీ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా తద్రాత్రావపి సువాసినీ బ్రాహ్మణానాహూయ ప్రథమం గుడోదక శర్కరోదక నారికేళోదక క్షీరాదికం ద్రవద్రవ్యజాతం ద్వితీయం శష్కులీమాషాపూప మోదకచణకాద్యుపహారజాతం ద్రాక్షేక్షురంభా నారికేళాదిఫలజాతంచ కమలకల్హార కరవీరజపా మల్లికాదికుసుమమాలా శ్రీచందన కస్తూరీకుంకుమాది సుగంధద్రవ్యజాతంచ సంపాద్య। ధూపవర్తిభిర్దీపపంక్తిభిః దీపదర్శనకుంభైర్యథావిభవం మంటపమలంకృత్య, దీపమాలాభిః ప్రజ్వాల్య వారనారీభిర్నృత్తగీతాదికం కారయన్ సీతా జన్మోత్సవం కుర్యాత్।

తత్రాయం ప్రయోగః.

ఆదౌ సీతా జన్మకథాం పఠిత్వా। సపత్నీకః ప్రాణానాయమ్య। దేశకాలౌ సంకీర్త్య, శ్రీరామసహిత శ్రీసీతాపరమేశ్వరీ ప్రీత్యర్థం। శ్రీసీతాజన్మోత్సవ ప్రయుక్త షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య। కలశారాధనం కృత్వా। శంఖమభ్యర్చ్య। శంఖోదకేన దేవమాత్మానం పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య। పుష్పాక్షతాన్ గృహీత్వా సీతాం ధ్యాయేత్।

తద్యథా। మూలాధారాద్బ్రహ్మరంధ్రం జ్వలంతీం। జ్వలదనలనిభాం పరచిద్రూపాం। ప్రకాశలహరీం। శక్తిత్రయాత్మికాం। మూలప్రకృతిరూపిణీం। సీతాం విభావ్య। పుష్పాంజలావానీయ। ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం సీతాయై పరమేశ్వర్యై సాంగాయై సవాహనశక్తి ప్రత్యర్యై పు[illegible] మూర్తౌ సమా

జ్యపుష్పాంజలిం దత్వా। స్వర్ణమయకమలకర్ణికా పీఠస్థితనిర్విశేష పరబ్రహ్మాత్మక శ్రీరామవామాంకే॥ హిరణ్యవర్ణాం-మమావహ। ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం। ఇత్యావాహ్య। ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా॥

శ్లో॥ సీతేసర్వజగన్మాతః శ్రీరామానందదాయినీ। యావత్పూజాం సమాప్స్యేహం తావత్వంసుస్థిరాభవ॥ ఇతిసమ్ముఖీకృత్య। తాంమఆవహ-నహం। ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం। శ్రీరామసహిత శ్రీసీతా భగవత్యైనమః॥ సింహాసనం సమర్పయామి।

అశ్వపూర్వాం-జుషతాం॥ ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం। శ్రీరామ॥ భగవత్యై। పాద్యం। కాంసోస్మితాం - శ్రియం॥ ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం॥ శ్రీరామ సీతామహాలక్ష్మ్యైనమః॥ అర్ఘ్యంసమర్పయామి॥

చంద్రాంప్రభాసాం-త్వాంవృణే। ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం సీతాయైనమః॥ ఆచమనీయం స....మి॥

శ్లో॥ దుగ్ధం గామదుఘోత్పన్నం దేవానాంప్రీతిదాయకం। స్నానార్థంతేమయానీతం గృహాణఘుటసంభృతం॥ క్షీరేణస్నపయామి ఆప్యాయస్వ-గఫే।

శ్లో॥ దధిస్నాతుం దదామ్యేత దానీతందధి సాగరాత్॥ గృహాణమసృణం స్వర్ణఘటస్థం చారుశీతలం। దధిక్రా+త్ దధ్నాస్నపయామి॥

శ్లో॥ ఘృతంపిత్రు మనుష్యాణాం దేవానాంప్రీతికారణం। స్నాతుంగృహాణ తత్కాలం ప్రతప్తనవనీతజం॥ ఘృతంమిమిక్షే। ఘృతేనస్నపయామి॥

శ్లో॥ మధుభ్రమర సంఘుష్టం నానాపుష్పరసోద్భవం। భక్త్యామయాహృతంశుద్ధం స్నానార్థంప్రతిగృహ్యతాం॥ మధువాతా। మధునాస్నపయామి।

శ్లో॥ శర్కరాంగుడసంభూతాం శుభ్రాంమల నివారిణీం। తుభ్యందదామిస్నానార్థం స్వాదుస్వాదుతరామహం। స్వాదుః పవస్వ॥ శర్కరయాస్నపయామి॥

శ్లో॥ మధుపర్కం గృహాణేమం కాంస్యసంపుటసంస్థితం । దధ్యాజ్యమధురూపం త్వం విధిపూర్వకమర్పితం ॥ మధుపర్కం ॥

శ్లో॥ తైలపుష్పం సుగంధాఢ్యం భ్రామ్యద్భ్రమరనాదితం । విలేపయామి సర్వాంగే సువర్ణఘమకస్థితం । సుగంధతైలాదిభిస్స్నాపయామి ।

శ్లో॥ ఉన్మర్దనం తవాంగేస్మిన్ లేపయామి సుభక్తితః । కాశ్మీరాగరుకర్పూరమృగనాభివినిర్మితం । ఉద్వర్తనం సమర్పయామి। ఆదిత్యవర్ణే=అలక్ష్మీః ॥

శ్లో॥ స్నానార్థం జలమానీతం శీతముష్ణం యథారుచి । సుగంధితం సర్వనదీతీర్థేభ్యః ప్రతిగృహ్యతాం ॥ అహంరుద్రేభిః లక్ష్మీసూక్తేన పద్మాసనే=తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ ॥ అభిషిచ్య ॥ స్నానానంతరమాచమనీయం స—మి ॥

శ్లో॥ ఉపైతుమాం - దదాతు మే ॥ వస్త్రయుగ్మం గృహాణేదం రత్నకింకిణికాయుతం। శ్వేతం పీతం తథారక్తం నీలచిత్రం యథారుచి॥ ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం సీతాపరమేశ్వర్యై నమః । కౌసుంభాంబరం

శ్లో॥ యజ్ఞసూత్రం త్రివృత్సూత్రం రాజతం కాంచనం నవం। రత్నగ్రంథియుతం శుద్ధం మంత్రితం ప్రతిగృహ్యతాం॥ యజ్ఞోపవీతం।

శ్లో॥ ముక్తామణిగణాకీర్ణం నానావర్ణవిచిత్రితం, దివ్యం పరమశోభాఢ్యం కంచుకం దేవిధార్యతాం । ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీసీతాయై నమః । కంచుకం స మి ।

శ్లో॥ హరిద్రారంజితా దేవి సుఖసౌభాగ్యదాయినీ । అతస్తుభ్యం ప్రయచ్ఛామి హరిద్రాం సర్వకామదాం । హరిద్రాచూర్ణం

శ్లో॥ కుంకుమం కామదం నిత్యం స్త్రీణాం ఫాలస్య భూషణం । ధారయస్వ మహాదేవి ప్రీత్యా తిలకముత్తమం కుంకుమం । స—మి ।

శ్లో॥ ఉదితారుణసంకాశం జపాకుసుమసన్నిభం సీమంతభూషణార్థాయ సిందూరం దేవి గృహ్యతాం । సిందూరం స—మి ।

శ్లో॥ [illegible] నేత్ర[illegible]నం, చక్షోః కజ్జలం దేహి దేవి [illegible] । కజ్జలం స— మి ।

శ్లో॥ రత్నకంకణకేయూర ముక్తాహారం సనూపురం । కుండలేకంఠసూత్రంచ గృహాణాభరణంశుభే ॥ క్షుత్పిపాసా = గృహాత్ । ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీ సీతాయైనమః సమస్తాభరణాన్ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ కంఠసూత్రం తాళపత్రం హరిద్రాకుంకుమాంజనం । సిందూరాదీన్ప్రదాస్యామి సౌభాగ్యందేహిమేవ్యయం॥ సమస్తమాంగళద్రవ్యాన్ నమర్పయామి ॥

శ్లో॥ కస్తూర్యాద్యాశ్రయాగంధా భోగార్థంతేమయాహృతాం । నానాపరిమళద్రవ్యం గృహాణపరమేశ్వరీ । గంధద్వారాం=శ్రియం । ఐం హ్రీం శ్రీం । శ్రీసీతాయైనమః । దివ్యచందనం నమర్పయామి ॥

శ్లో॥ అక్షతాన్ ధవళాన్ దివ్యాన్ శాలీయాన్ తండులాన్ శుభాన్ । హరిద్రాకుంకుమోపేతాన్ గృహ్యతాందేవిజానకీ ॥ఆయనేతేపరాయణే అక్షతాన్ స .... మి ॥

శ్లో॥ మాల్యానిచసుగంధీని మాలత్యాదీనిజానకీ । మయాహృతాని పూజార్థంపుష్పాణిప్రతిగృహ్యతాం ।, మనసః కామ + యుతః ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీ సీతాదేవ్యైనమః । పుష్పాణి సమర్పయామి ॥

(అనంతరం సీతాష్టోత్తర శతసహస్రనామైర్వాపూజయేత్)

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీసీతాపరమేశ్వర్యై నమః । నానావిధ పరిమళ పత్రపుష్పాణి స....మి । కర్దమేనప్రజా = మాలినీం శ్లో। వనస్పతి....గృహ్యతాం । ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం ధూపం । ఆపస్సృజం= మేకులే శ్లో। సాజ్యం....త్రివర్తి=పహ । ఐం హ్రీం శ్రీం సీతాపరమేశ్వర్యై దీపం దర్శయామి ధూపదీపానంతర మాచమనీయం సమర్పయామి నైవేద్యం। తతశ్చతురశ్రమండలం కృత్వాలంకృత్య తదుపరి సువర్ణరజితాదిభాజనధరితం ఖండ లడ్డుకశష్కుల్యపూపాద్యుపహారాదికం నివేదనార్థం సంక్షిప్య । గాయత్ర్యాద్భిః ప్రోక్ష్య । మూలమంత్రేణాభిమంత్ర్య ।- ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం=మమావహ. ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం నైవేద్యం । మధ్యే మధ్యే పానీయం । ఉత్తరాపోశనం । హస్తప్రక్షాళనం । పాదప్రక్షాళనం । పునరాచమనీయం శ్లో। పూగీఫలసమా....గృహ్యతాం। ఆర్ద్రాం యః కరిణీం=మమావహ ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం తాంబూలం । తామ్మఆవహ=పురుషానహం । ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం నీరాజనం । యశ్శుచిః ప్రయతో- జపేత్ ॥ పద్మాసనే = నారాయణినమోస్తుతే । జాతవేదసే=త్యగ్నిః । తామగ్నివర్ణాం- నమః। అగ్నేత్వం పారయా-శ,, యోః విశ్వానినో-తనూనాం। ప్రతినాజితగం-త్యగ్నిః । మహాలక్ష్మ్యైచ విద్మహే విష్ణుపత్న్యై చధీమహి తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ । ఇతి మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ।

శ్లో। ఇందీవరదళశ్యామో రామో రాజీవలోచనః । మానసే వర్తతే యస్య స్తం సీతాం ప్రణమామ్యహం । శ్లో। నమస్తే సర్వ

రూపిణ్యై జగద్ధాత్ర్యైనమోనమః । సంసారభయసంత్రస్తాం త్రాహి మాం దేవిజానకి । ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీసీతామహాలక్ష్మ్యై నమః ॥ ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ సమర్పయామి । ఆవహంతీవితన్వానా = పశుభిస్సహస్వాహా । శ్లో । మయాద్యయేనతామేన పూజితాసిమహేశ్వరీ । రాజ్యసౌభాగ్యపుత్రాది సంపదంచాంబదేహిమే । ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీసీతా =నమః ఇతి ప్రార్థ్యసీతోపనిషదంపఠేత్ .... ॥ మంగళ వాద్యాది ఘోషయేత్ ॥ ఛత్రచామరాది రాజోపచారాన్సమర్ప్య । యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు । న్యూనంసంపూర్ణతాంయాతు సద్యోవందేతజానకీం ॥ శ్లో॥ మంత్రహీనంక్రియాహీనం భక్తిహీనంమహేశ్వరి । యత్పూజితంమయాదేవి పరిపూర్ణంతదస్తుమే । అనేనషోడశోపచారపూజనేన భగవతీ సర్వాత్మికా శ్రీరామచంద్రప్రమేత శ్రీసీతామహాలక్ష్మీస్సుప్రీతాసుప్రసన్నా వరదాభవతు । ఇతిసంపూజ్య । తతస్సువాసినీం ప్రోక్షమంత్రితామభ్యంజనాదిభిస్సంస్కృతాం షోడశాబ్దపరత అత్రింశద్వర్షాణాం దీక్షితాం । భక్తామన్యైస్సులక్షణైర్యుక్తాం । శ్రీసీతారూపిణీంతాంనీతు ప్రక్షాళితపాదామాసనే సముపవేశయేత్ ; సాచేదదీక్షితాచేత్తద్దైవశోధనవిధిః । శ్రీసీతామూలమంత్రేణ మంత్రితేన శంఖోదకేనప్రోక్ష్య ।

శ్లో॥ శాంతిరస్తుశివంచాస్తు ప్రణశ్యత్వశివంచయత్ । యతఏవాగతంపాపం తత్రైవప్రతిగచ్ఛతు । ఇత్యుచ్చార్య । తస్యాఃకర్ణే శ్రీమతి లక్ష్మీబీజంజపిత్వా । తాంసీతారూపాంవిభావ్య । శ్రీసీతాయై అముకంకల్పయామినమఇతి । హరిద్రాకుంకుమ శ్రీచందన పుష్పమాలా ధూపదీపనైవేద్యాదీనిదత్వా । సతీవిధవే వసువసనాభరణాదీనిదత్వా । ప్రథమంగుడోదక శర్కరోదకక్షీరాదికం।ద్వితీయంచణకోపహార ఫలతాంబూల మంగళద్రవ్య పరిపూరితశూర్పవాయన దక్షిణాదికందత్వా । సంతోష్య । అన్యాస్సువాసినీః హరిద్రాకుంకుమ పుష్పఫలయుత తాంబూలాదిభిః పూజయిత్వా । అనంతరం బ్రాహ్మ

ణపూజనం కృత్వా । మంగళగీత డోలాగీత నృత్యవాదిత్రైర్మహోత్సవం కుర్యాత్ । సీరాజ్య । నీరాజితృభ్యో దక్షిణా తాంబూలాదికం దద్యాత్ । ఏవం భక్త్యా శ్రద్ధయా చ లోభవర్జితః సీతాం భగవతీం జగన్మాతరమారాధ్య ఇహ భోగానీప్సితాన్ భుక్త్వా । అంతే తత్కృపయా మోక్ష-సామ్రాజ్యం గచ్ఛతీతి । సీతాజన్మోత్సవవిధిః । ప్రయోగశ్చదర్శితః ।

శ్రీరామజన్మోత్సవప్రయోగః

ఏవమష్టమ్యాంకర్తవ్య సీతాజన్మోత్సవవిధిం నిర్ణీయ నవమ్యాంకర్తవ్య శ్రీరామజన్మోత్సవవిధి రప్యస్మిన్నేవ గుచ్ఛే విచార్యతే, యద్యప్యష్టమీనవమీ దినద్వయకర్తవ్యసీతా జన్మోత్సవ రామజన్మోత్సవ ప్రయోగయోగుచ్ఛద్వయకరణం యుక్తంతథాపి । చంద్రికాచంద్రయోరివ సీతారామయోః ప్రకృతిపురుషయోః ప్రపంచమాతాపిత్రోరవినాభావ సంబంధిత్వేన పృథక్కరణస్యాయోగాత్ । తజ్జన్మోత్సవప్రయోగయోరపి పృథగ్గుచ్ఛకరణమయుక్తమిత్యస్మిన్నేవ గుచ్ఛే రామజన్మోత్సవ ప్రయోగోలిఖ్యతే । సయథా । చైత్రశుక్లనవమ్యాం మధ్యాహ్నే । శ్రీరామజన్మోత్సవః కార్యః । శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య । సకలదేవతాభీష్ట వరప్రదాన దుష్టదానవసంహార క్రియాసమారంభ సంభ్రమసంభృత కరకంకణస్య । శ్రీమత్సచ్చిదానందమూర్తేః ॥ శ్రీరామచంద్రస్య జన్మోత్సవం కర్తుంమామనుగృహ్ణంతుభవంతః ॥ తతస్స్వపత్నీకశ్శోభనమంటపంప్రవిశ్య । తత్రసువర్ణాదినిర్మితాండోలారథ్యానోచే తస్మిన్ పీఠేవాతీర్థజలపూరితకలశం సంస్థాప్య । తదుపరితండులపూరిత పూర్ణపాత్రం నిధాయతస్మిన్ కుంకుమేనాష్టదళపద్మం లిఖిత్వా । తన్మధ్యేకర్ణికాయాం దశరథ కౌసల్యాంకగతాం భ్రాత్రాదిసహితాం । యథాశక్తి సువర్ణేనకృతాం శ్రీరామప్రతిమాంసంస్థాప్య । నోచేత్సాలగ్రామంవా సంస్థాప్య । అష్టదళాదిషు భరతాద్యావాహనార్థం పూగీఫలాదికంనిధాయ । తత్సమీపేపుస్తకంచ సంస్థాప్య । జన్మోత్సవంకుర్యాత్ ।

తత్రాయంప్రయోగః॥ ఆచమ్యప్రాణానాయమ్య - అస్మాకం సకుటుంబానాం పుత్రపౌత్రాద్యవిచ్ఛిన్న సంతానావాప్త్యర్థం। శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం శ్రీరామజన్మోత్సవం కరిష్యే। తత్రాదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపమభ్యర్చ్య। స్వస్తివాచనంకృత్వా। తదంగఆచార్యాది ఋత్విగ్వరణంకరిష్యే। అస్మిన్ శ్రీరామ జన్మోత్సవకర్మణి। వసిష్ఠం ఆచార్యం త్వామహంవృణే। వామదేవంఋత్విజంత్వామహంవృణే। ఇతిఋత్విజోవృణుయాత్ కలశస్థాపనంకుర్యాత్। (తత్రమంత్రాః)

౧। స్యోనాపృథివీభవానృక్షరానివేశనీ। యచ్ఛానశ్శర్మసప్రథాః। ఇతిభూమింసంప్రార్థ్య।

౨। యేనతోకాయతనయాయధాన్యం బీజంవహధ్వే అక్షితం అస్మభ్యం తద్ధత్తనయద్వఈమహే రాధోవిశ్వాయ సౌభగం। ధాన్యరాశింపరికల్ప్య।

౩। తంతుంతన్వన్రజసోభానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథోరక్ష ధియాకృతాన్। అనుల్బణంవయతజోగువామపో మనుర్భవ జనయా దైవ్యంజనం॥ ఇతితంతునావేష్ట్య।

౪। ధన్వనాగాధన్వ నాజింజయేమ ధన్వనాతీవ్రాస్సమదోజయేమ। ధనుశ్శత్రోరపకామం కృణోతిధన్వనాసర్వాఃప్రదిశోజయేమ।

౫ తత్సవితు-యాత్। గంధద్వారాం-శ్రియం। ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వతస్సోమవృష్ణియం। భవావాజస్యసంగథే। ఇతిక్షీరం॥

౬। దధిక్రావ్ణోఅకారిషం జిష్ణోరశ్వస్యవాజినః। సురభినోముఖాకరత్ ప్రణఆయూంషితారిషత్। ఇతిదధి।

౭। ఘృతంమిమిక్షేఘృతమస్యయోని ఘృతేశ్రితో ఘృతమువస్యధామ। అనుష్వధమావహ మాదయస్వస్వాహా కృతంవృషభ వక్షి హవ్యం। ఇతిగోమూత్రగోమయ క్షీరదధిఘృతాదిపంచగవ్యాని నిక్షిపేత్।

౮। ఆప్యాయస్వేతిక్షీరం। దధిక్రావ్ణోదధి। ఘృతంమిమిక్షేతి। ఘృతం। మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరంతిసింధవః। మాధ్వీర్న

స్వంత్వోషధీః । మధునక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివగ్ంరజః మధు ద్యౌరస్తు నః పితా । మధుమాన్నో వనస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః మాధ్వీర్గావో భవంతు నః ॥ ఇతి మధు ।

౯। స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయ జన్మనే స్వాదురింద్రాయ సుహవీతు నామ్నే స్వాదుర్మిత్రాయ వరుణాయ వాయవే బృహస్పతయే మధుమాగ్ం అదాభ్యః । ఇతి క్షీరదధి ఘృతమధుశర్కరాదిపంచామృతాని నిక్షిప్య ।

౧౦। యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః । బృహస్పతిప్రసూతాస్తా నో ముంచంత్వగ్ంహసః ఇతి ఫలాని నిక్షిప్య ।

౧౧। రువతి భీమో వృషభస్తవిష్యయా శృంగే శిశానో హరిణీ విచక్షణః ఆ యోనిగ్ం సోమస్సుకృతం నిషీదతి గవ్యయీ త్వగ్భవతి నిర్ణిగవ్యయీ । ఇతి పంచత్వచః ।

౧౨। ప్రవో యజ్ఞేషు దేవయంతో అర్చంద్యావా నమోభిః పృథివీ ఇషధ్యై । యేషాం బ్రహ్మాణ్యసమాని విప్రా విష్వగ్వియంతి వనినో న శాఖాః ఇతి పంచపల్లవాని నిక్షిప్య ।

౧౩। బళిత్థా పర్వతానాం ఖిద్రం బిభర్షి పృథివీ । ప్రయా భూమిం ప్రవత్వతి మహ్నా జినోషి మహినీ । ఇతి పర్వతధాతూన్ ।

౧౪। శతం వో అంబ ధామాని సహస్రముత వో రుహః । అధా శతక్రత్వో యూయమిమం మే అగదం కృత । శతౌషధీః ।

౧౫। ఓషధయస్సంవదంతే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తం రాజన్ పారయామసి । ఇతి ఓషధయః ।

౧౬। సహిరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః । తం భాగం చిత్రమీమహే । ఇతి నవరత్నాని పంచరత్నాని వా నిక్షిప్య ।

౧౭। హిరణ్యరూపస్స హిరణ్యసందృగపాంనపాత్సేదు హిరణ్యవర్ణః । హిరణ్యయాత్పరి యోనేర్నిషద్యా హిరణ్యదా దదత్యన్నమస్మై । ఇతి హిరణ్యాదీని నిక్షిప్య ।

౧౮। యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే యువోరచ్ఛిద్రా మంతవో

హాసర్గాః। అవాతిరతమనృతాని విశ్వా ఋతేన మిత్రావరుణా సచేథే। వస్త్రయుగ్మేన వేష్ట్య।

౧౯। ఇమం మే గంగే-సూక్తమయా। సితాసితే సరితే యత్ర సంగతే తత్రాప్లుతాసో దివముత్పతంతి। యే వై తన్వా౧ం విసృజంతి ధీరాస్తే జనాసో అమృతత్వం భజన్తే। ఇదం తేనాన్యాభిరసమాన మద్భిర్యాః కాశ్చ సింధుం ప్రవహంతి నద్యః। సర్పః జీర్ణామివ త్వచం జహాతి పాపం సశిరస్కో౽భ్యుపేత్య।

౨౦। యాః ప్రవతో నివత ఉద్వత ఉదన్వతీ రనుదకాశ్చ యాః। తా అస్మభ్యం పయసా పిన్వమానాశ్శివా దేవీరశిమిదా భవంతు సర్వా నద్యో అశిమిదా భవంతు॥ గంగే చ-కురు॥ శ్లో॥ గంగా గోదావరీ చైవ తుంగభద్రా సరస్వతీ। భాగీరథీ నర్మదా చ యమునా కృష్ణవేణికా। మలాపహారీ కావేరీ చంద్రభాగా కుముద్వతీ। పయోష్ణీ ఫల్గునీ రమ్యా నదీ భీమరథీ శుభా। పంపా పవిత్రమణీ నదీ చర్మణ్వతీ శుభా। అర్జునీ వంజులా దేవీ యాశ్చాన్యాస్సర్వగాశ్శుభాః। ఏతాః పుణ్యా మహానద్యః నిత్యం కలశమాశ్రితాః। సర్వే సముద్రాస్సరితః తీర్థాని జలదా నదాః। ఆయాంతు దేవపూజార్థం దురితక్షయకారకాః। ఇతి పుణ్యతీర్థాన్యావాహ్య।

౨౧। ఋతస్య ప్రేషాః-పురాణు। మోతే స్పందత్రం-సిషానసి। ఆపో హిష్ఠా-చనః తదంగ ప్రతిమాశోధనం కరిష్యే। తాడదభేదనకౌర్యాది నివృత్త్యర్థం పంచగవ్యైః పంచామృతైశ్చాభిషిచ్య। అగ్నిస్సప్తిం వాజంభరం దదాత్యగ్నిర్వీరం శ్రుత్యం కర్మనిష్ఠాం। అగ్నీ రోదసీ విచరత్సమంజన్నగ్నిర్నారీం వీరకుక్షిం పురంధిం। అగ్నేరప్నసస్సమిదస్తు భద్రాగ్ని ర్మహీ రోదసీ ఆవివేశ। అగ్నిరేకం చోదయత్సమత్స్వగ్నిర్వృత్రాణి దయతే పురూణి। అగ్నిర్హ త్యం జరతః కర్ణమావాగ్నిరద్భ్యో నిరదహజ్జరూథం। అగ్నిరత్రింఘర్మ ఉరుష్యదంతరగ్నిర్నృమేధం ప్రజయాసృజత్సం। అగ్నిర్దాద్ద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిరృషిం యస్సహస్రా సనోతి। అగ్నిర్దివి హవ్యమాతతానాగ్నేర్ధామాని విభృతా పురుత్రా। అగ్నిముక్థైరృషయో విహ్వయంతేగ్నిం నరో యామని

బాధితాసః । అగ్నింవయోఅంతరిక్షేప తంతో౽గ్నిస్సహసా౽పరీ యాథిగోనాం । అగ్నింవిశఈళతేమానుషీర్యా । అగ్నింమనుషోనహుషోవిజాతః అగ్నిర్గాంధర్వీంపథ్యా మృతస్యాగ్నేర్గవ్యూతి ఘృతఆనిషత్తా । అగ్నమెబ్రహ్మాఋభవస్తతక్షురగ్నిం మహామవోచామాసువృక్తిం । అగ్నేపాత్రిః రితారం యవిష్ఠాగ్నే మహిద్రవిణమాయజస్వ । ఇత్యగ్నిపదహితే నరహితేనచాభిషిచ్యసప్తిం వాజ భరందదాశ్వీరం కృత్యంకర్మనిష్టాం-ప్రాసజరితారం యవిష్టమహిద్రవిణమాయజస్వ । ఇత్యగ్నిపదరహితసూక్తంజపిత్వా । అగ్న్యుత్తారణంకృత్వా । ప్రతిమాఃవస్త్రేణపంమృజ్య । వస్త్రస్యోపరిఅష్టదళపద్మే నిధాయప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా । ధ్రువంతేరాజా-ధ్రువమితిప్రతిష్ఠాప్య శ్రీరామజన్మోత్సవ సర్గంపఠిత్వా। కలశపూజాశంఖపూజాంచకృత్వా శంఖోదకేన దేవమాత్మానం పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య । పుష్పాక్షతాన్గృహీత్వా । ధ్యాయేత్ ।

అథ ధ్యానాదిషోడశోపచారపూజా.

శ్లో॥ మాతుః పార్శ్వేచరంతం మణిమయశయనే మంజుభాషం చితాంగం మందం మందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తన్యమన్యస్తనాగ్రం। అంగుళ్యాగ్రైః స్పృశంతం సుఖపరవశయా సుస్మితాలింగితాంగం గాఢంగాఢంజనన్యాః కలయతు హృదయం మామకంరామబాలం ॥ ఇతి దశరథ కౌసల్యాంకగతం శ్రీరామం బాలరూపిణంధ్యాత్వా । పుష్పాంజలిమానీయ॥ సహస్రశీర్షేతి ప్రతిమాయాం సంయోజయన్ పుష్పాంజలిందత్వా వాహయేత్ । కోమలాంగం విశాలాక్షమింద్రనీలసమప్రభం దక్షిణాంగేదశరథంపుత్రావేక్షణతత్పరం। పృష్టతోలక్ష్మణందేవం సచ్ఛన్నంకవకప్రభం । పార్శ్వేభరతశత్రుఘ్నౌ చామరవ్యజనాన్వితౌ। అగ్రేవ్యగ్రంహనూమంతం రామానుగ్రహకాంక్షిణం । ఇతివాధ్యాయేత్ ।

శ్లో॥ అవాహయామి విశ్వేశం జానకీవల్లభంప్రభుం । కౌసల్యాతనయంవిష్ణుం శ్రీరామం ప్రకృతేఃపరం । సహస్రశీర్షా-

గులం॥ ఆవాహ్య ఓం దశరథాయనమః। కౌసల్యాయైనమః। దశరథకౌసల్యాంకగతం శ్రీరామమావాహయామి॥ ఇత్యావాహ్య। అష్టదళేషు। భరతాదీనావాహయేత్। పూర్వదళేషు భరతాయనమః। భరతమావాహయామి। దక్షిణదళే లక్ష్మణాయనమః। లక్ష్మణమావాహయామి। పశ్చిమదళే। శత్రుఘ్నాయనమః। శత్రుఘ్నమావాహయామి। ఉత్తరదళే ఓం సుమిత్రాయైనమః। కైకెయైనమః। సుమిత్రాకైకేయీమావాహయామి। ఈశాన్యదళే। ఓం దుర్గాయైనమః దుర్గామావాహయామి। ఆగ్నేయదళే, గణపతయేనమః। గణపతిమావాహయామి। నిరృతిదళే। ఓం క్షేత్రపాలకాయనమః। క్షేత్రపాలకమావాహయామి। వాయవ్యదళే। ఓం సరస్వత్యైనమః। సరస్వతీమావాహయామి। అష్టదళాగ్రేషు। ప్రాగాదిక్రమేణ, ఇంద్రాదిలోకపాలకాన్ తద్బహిర్వస్త్రాణ్యావాహయేత్। ఓం ఇంద్రాయనమః। అగ్నయేనమః యమాయనమః। నిరృతయేనమః। వరుణాయనమః వాయవ్యేనమః। కుబేరాయనమః। ఈశానాయనమః। ఇత్యష్టలోకపాలకానావాహ్య। తద్బహి ఓం వజ్రాయనమః। శక్తయేనమః। ఓం దండాయనమః। ఓం కుంతాయనమః। ఓం పాశాయనమః। ఓం అంకుశాయనమః। ఓం ఖడ్గాయనమః। ఓం శూలాయనమః। ఏవం వస్త్రాణ్యావాహ్య। మధ్యే రామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః॥

శ్లో॥ పరిపూర్ణపరానంద నమోరామాయవేధసే। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం కృష్ణవిష్ణోజనార్దన। త్రిపాదూర్ధ్వ= అభి—అర్ఘ్యం స—మి॥

శ్లో॥ నమస్సత్యాయశుద్ధాయ నిత్యాయజ్ఞానరూపిణే। గృహాణాచమనంనాథ సర్వలోకైకనాయక। తస్మాద్విరాడ.... = పురః — ఆచమనీయం స—మి॥

వా॥ సరావణాంతకరాఘవ। యావత్పూజాంసమాప్యేహం। తావత్వంసన్నిధౌభవ। ఇతిసన్నిధా॥

శ్లో॥ రఘునాయకరాజర్షేనమోరాజీవలోచనం। రఘునందనమేదేవ శ్రీరామాభిముఖోభవ। ఇతి సంముఖీకరణం॥ సహస్ర=గులం॥

శ్లో॥ రాజాధిరాజరాజేంద్ర రామచంద్రమహీపతే । రత్నసింహాసనంతుభ్యం దాస్యామిస్వీకురుప్రభో । పురుష.... = హతి । ఆసనం । స....మి ।

శ్లో॥ త్రైలోక్యపావనానంత నమస్తే రఘునాయక । పాద్యం గృహాణరాజర్షే నమోరాజీవలోచన । ఏతవానస్య=దివి పాద్యం సమర్పయామి ।

శ్లో॥ తప్తకాంచనసంకాశం పీతాంబరమిదంహరే । సంగృహాణజగన్నాథ రామచంద్రనమోస్తుతే । తంయజ్ఞం= శ్చయేవస్త్రం సమర్పయామి ।

శ్లో॥ శ్రీరామాచ్యుతయజ్ఞేశ శ్రీధరానంతరాఘవ బ్రహ్మసూత్రంచోత్తరీయం గృహాణరఘునందన । తస్మాద్యజ్ఞా – శ్చయే ఉపవీతం । స— మి ।

శ్లో॥ బ్రహ్మాండోదరమధ్యస్థ తీర్థైశ్చరఘునందన । స్నాపయిష్యామ్యహంభక్త్యా త్వంగృహాణజనార్దన । యత్పురుషేణ – హవిః। స్నానం శ్లో॥ నమశ్శ్రీవాసుదేవాయతత్వజ్ఞానరూపిణే। మధుపర్కంగృహాణేదం మధురంమధుసూదన....మధుపర్కం । స.... మి ।

శ్లో॥ పంచామృతంమయానీతం పయోదధిఘృతం మధు । శర్కరాసహితంచైవ రామత్వంప్రతిగృహ్యతాం । ఆప్యాయస్వేత్యాదినాపంచామృతస్నానంపరికల్ప్య । చందనం । పుష్పం । ధూపం దీపం । నైవేద్యం సమర్ప్య । సంప్రార్థ్యనిర్మాల్యంవిసృజ్య । పురుషసూక్తైర్విష్ణుసూక్తైశ్చాభిషించేత్ । స్నానానంతర మాచమనీయం సమర్పయామి ।

పురుషసూక్తంపఠిత్వా తదుపరి విష్ణుసూక్తమ్ హరి ఓం । అతోదేవాఅవంతునో యతోవిష్ణుర్విచక్రమే । పృథివ్యాస్సప్తధామభిః ।౧। ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం । సమూఢమస్యపాంసురే ।౨। త్రీణిపదావిచక్రమే విష్ణుర్గోపాఅదాభ్యః । అతోధర్మాణిధారయన్ ।౩। విష్ణోఃకర్మాణిపశ్యత యతోవ్రతానిపస్పశే । ఇంద్రస్యయుజ్యస్సఖా ।౪। తద్విష్ణోఃపరమంపదం సదాపశ్యంతిసూరయః ।

దివీవ చక్షురాతతమ్ । ౫ । తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంసస్సమింధతే । విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్ ।౬। హరిః ఓం తత్సత్ ।

శ్లో॥ కుంకుమాగరుకస్తూరీ కర్పూరం చందనం తథా । తుభ్యం దాస్యామి రాజేంద్ర శ్రీరామ స్వీకురు ప్రభో । తాస్మాద్యజ్ఞాత్సా-దజాయత । పరిమళగంధం సమర్పయామి ।

శ్లో॥ అక్షతాన్ హీరకనిభాన్ రక్తాన్ శ్వేతాన్ యథారుచి । శోభార్థం సంప్రదాస్యామి సంగృహాణ సుమనోహరాన్ । ఆయనే తే-ఇమే । అక్షతాన్ సమర్పయామి ।

శ్లో॥ తుళసీకుందమందార జాజీపున్నాగచంపకైః । కదంబకరవీరైశ్చ కుసుమైశ్శతపత్రకైః నీలాంబుజైర్బిల్వపత్రైశ్చం పత్రైః రాఘవం విభుం పూజయిష్యామ్యహం భక్త్యా సంగృహాణ జనార్దన । తస్మాదశ్వా-అజావయః । పుష్పపత్రాణి సమర్పయామి ।

శ్లో॥ తులసీకుందమందార పారిజాతాంబుజైర్యుతాం । వనమాలాం ప్రదాస్యామి గృహాణ జగదీశ్వర । పుష్పవనమాలాం స....మి ।

అథాంగపూజా

శ్రీరామచంద్రాయ నమః । పాదౌ పూజయామి । రాజీవలోచనాయ నమః । గుల్ఫౌ పూజయామి । రావణాంతకాయ నమః । జానునీ । వాచస్పతయే నమః । ఊరూ । విశ్వరూపాయ నమః । జంఘే । లక్ష్మణాగ్రజాయ నమః । కటిం । విశ్వమూర్తయే నమః । మేఢ్రం । విశ్వామిత్రప్రియాయ నమః నాభిం । పరమాత్మనే నమః । హృదయం । శ్రీకంఠాయ నమః । కంఠం । సర్వాస్త్రధారిణే నమః । బాహూన్ । రఘూద్వహాయ నమః । ముఖం । పద్మనాభాయ నమః । ఓష్ఠంపూ । దామోదరాయ నమః । దంతాన్ । సీతాపతయే నమః । లలాటం । జ్ఞానగమ్యాయ నమః । శిరః । సర్వాత్మనే నమః । సర్వాణ్యంగాని పూజయామి ॥

ఇతి రామాష్టోత్తరశతనామావళి

అతః శక్త్యా సహస్రతులసీ సమర్పణం కార్యం యత్పురుషం - ఉచ్యతే ।

శ్లో॥ వనస్పతిరసోద్భూతో గంధాఢ్యో గంధ ఉత్తమః । రామచంద్ర మహీపాల ధూపోఽయం ప్రతిగృహ్యతాం .... । ధూపమాఘ్రాపయామి ।

శ్లో॥ జ్యోతిషాంపతయేతుభ్యం నమోరామాయవేధసే । గృహాణదీపకంచైవ త్రైలోక్యతిమిరాపహ ॥ బ్రాహ్మణోస్య=జాయత । దీపందర్శయామి ॥

శ్లో॥ ఇదందివ్యాన్నమమృతం రసైష్షడ్భిస్సమన్వితం । లేహ్యపేయంచనైవేద్యం సీతేశప్రతిగృహ్యతాం ॥ చంద్రమా=రజాయత। నైవేద్యం స—మి । మధ్యేమధ్యేపానీయం । ఉత్తరాపోశనం హస్తప్రక్షాళనం। కరోద్వర్తనార్థంచందనం ॥ పునరాచమనీయం। సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ నాగవల్లీదళైర్యుక్తం పూగీఫలసమన్వితం । తాంబూలంగృహ్యతాంరామ కర్పూరాదిసమన్వితం ॥ తాంబూలం ॥ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ ఇదం ఫలంమయాదేవ స్థాపితంపురతస్తవ । తేనమసఫలావాప్తిర్భవేజ్జన్మనిజన్మని ॥ యాఃఫలినీ=హసః । ఫలార్పణం । హిరణ్యగర్భ=విధేమ । దక్షిణాం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ దక్షిణాంసర్వరత్నాఢ్యాం స్వర్ణరౌప్యపరిష్కృతాం । విపులాంబహుతోషార్థం స్థాపయామితవాగ్రతః — దక్షిణాం ॥ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ మంగళార్థంమహీపాల నీరాజనమిదంహరే । సంగృహాణజగన్నాథ। రామచంద్రనమోస్తుతే। ఓంనాభ్యాఅసీ=ల్పయన్ కర్పూరనీరాజనం । సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ మంత్రపుష్పాంజలింపూజా న్యూనత్వాధిక్యపూరణం। దదామితంచపౌరాణమంత్రోచ్చారణపూర్వకం। యజ్ఞేనయజ్ఞ= దేవాః మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ పదేపదేశ్వమేధస్య ఫలంభవతికుర్వతాం । తాంకరోమితవప్రీత్యై । ధ్యానపూర్వంప్రదక్షిణాః । ప్రదక్షిణనమస్కారాః ।

శ్లో॥ అశోకకుసుమైర్యుక్తం రామార్ఘ్యం సమర్పయేత్ దశాననవధార్థాయ ధర్మసంస్థాపనాయచ రాక్షసానాంవధార్థాయ దె

త్యనా నిధనాయచ । పరిత్రాణాయసాధూనాం జాతో రామస్స్వయం
హరి:॥ గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం భ్రాతృభిస్సహితోనఘ । శ్రీ
రామచంద్రాయ సాంగాయ సపరివారాయనమః । ఇదమర్ఘ్యంసమ
ర్పయామి॥ శ్లో॥ నృత్తైర్గీతైశ్చవాద్యైశ్చ పురాణపఠనాదిభిః। రాజో
పచారైరఖిలైస్సంతుష్టో భవ రాఘవ। ఛత్రం చామరం నృత్యంగీతం
వాద్యం నాట్యం ఆందోళనం అశ్వానారోపయామి గజానారోప
యామి రథానారోపయామి సమస్తరాజోపచారాన్సమర్పయామి ।
యశ్యస్మృత్యేత్యాది ॥ అనేనయథాజ్ఞానేన కృతపూర్వోత్తరారాధ
నేన భగవాన్ శ్రీరామచంద్రః ప్రీయతాం అథ బ్రాహ్మణ సువా
సినీపూజనం కుర్యాత్ । ఏవందివా సంపూజ్య ఉపవాసం కృత్వా
రాత్రౌప్రదోషపూజానంతరం జయంతీ మహాత్మ్యశ్రీరామకథా
పఠనశ్రవణాదిభిః డోలాగీతమంగళగీతవాద్యాది మహోత్సవై:
డోలోత్సవంకుర్వన్ చాతుర్యామపూజా పురస్సరంజాగరణం కు
ర్యాత్ ఏవంశుభతిథౌ శ్రీరామచంద్రప్రీతయేపూజిత వస్త్రకలశం
ప్రతిమాదానంకరిష్యే । తత ఆచార్యం వస్త్రాభరణాద్యైస్సం
పూజ్య। శ్రీరామచంద్రస్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం భాగ
రామాహోగంధాః। ఇమానివః । పుష్పాణి సకలారాధనైః స్వర్చిత
మస్తు శ్లో॥ ప్రతిమాంవస్త్రసంయుక్తాం కల్పోక్తఫలసిద్ధయె తుభ్యం
దాస్యామివిప్రేంద్ర యథోక్తఫలదోభవ । ఇమాంస్వర్ణమయీం
రామప్రతిమాంసమలంకృతాం చిత్రవస్త్రయుగచ్ఛన్నాం రామో
హం రాఘవాయతే। శ్రీరామప్రీతనొదాస్యే తుష్టోభవతు రాఘవః ।
తిమంత్రముచ్చార్యాచార్యాయ దద్యాత్ ॥ బ్రహ్మాదిఋత్విజాన్
యథావిభవం సంపూజ్య । ఏవం శ్రీరామభక్తా శ్రీరామనవమ్యాం
రామజన్మోత్సవం సకృత్సర్వదావా యథావిధి పరయాభక్త్యాయః
కురుతే । శ్రీరామప్రసాదాదిహ భోగేష్విష్టాన్ భుక్త్వాఅంత్యే శ్రీరా
మసాయుజ్య గచ్ఛతీతి । ఇతిశ్రీరామజన్మోత్సవవిధిః ।

అథ రాజోపచారాః

తతః ఏకముద్రారామతో భద్రమండలంవిలిఖ్య । తన్మధ్యే
వ బ్రహ్మరూపిణే సపరివారాయ సానుజాయ శ్రీసీతారామచం

నమః। ఇతిపూగీఫలేనాద స్వరూపిణం శ్రీరామమావాహ్య । తత్రైవరామస్య దక్షిణతః నారదాయనమః । పర్వతాయనమః । తుంబురవేనమః ఇత్యావాహ్య ఉత్తరతః । వాల్మీకయేనమః । కుశలవాభ్యాంనమః। భరద్వాజాయనమః। ఇత్యావాహ్య। పశ్చాత్ । వసిష్ఠ విశ్వామిత్రాది పరమఋషిభ్యోనమః । శుకసనకసనందనాది పరమయోగిభ్యోనమః । ప్రహ్లాదవిభీషణాది పరమభాగవతేభ్యోనమః । ఇత్యావాహ్య పురతః । సప్తస్వరాధిదేవతాభ్యోనమః । తాళరాగాధిదేవతాభ్యోనమః। గంధర్వాప్సరోభ్యోనమః । ఇత్యావాహ్య । నాదస్వరూపిణే శ్రీరామాయ సపరివారాయనమః । ఇతిషోడశోపచారైస్సంపూజ్య । వేదికాదధః । మృదంగవేణువీణా తాళాదికం సంస్థాప్య । మృదంగవేణుతాళాదిదేవతాభ్యోనమఇతి । ధ్యానాది షోడశోపచారైస్సంపూజ్య। అనంతరం రామభజనార్థం ఋత్విజో । వృణుయాత్ । అస్మిన్ శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవే శ్రీరామభజనార్థం వాల్మీకింత్వామహంవృణే। ఇతిసఫలాక్షతైర్వృణుయాత్।

శ్లో॥ యథాగాయతివాల్మీకీ రామచరిత్రమన్వహం । కళ్యాణోత్సవఏతస్మిన్ శ్రీరామభజనంకురు। ఇతిప్రార్థ్య।అస్మిన్ శ్రీరామ-త్సవే శ్రీరామభజనార్థం । కుశంత్వామహంవృణే । లవంత్వామహంవృణే । భరద్వాజంత్వామహంవృణే । సర్వత్రవృతోస్మికరిష్యామీతి ప్రతివచనం । ఏవంవృత్వా ।

శ్లో॥ యథా రామాశ్వమేధేషు వీణావాదనతత్పరౌ । భరద్వాజేనసహితౌ శుభౌకుశలవౌముదా । తంత్రీలయసమాయుక్తం రామాయణమనుగాయతః। కల్యాణోత్సవఏతస్మిన్ రామనామసప్రగాయతుః । ఇతిప్రార్థ్య । తాన్ వస్త్రమాల్య గంధమధూపకాదినా పూజయిత్వా। తత్సాహాయ్యార్థమన్యానుపగాతౄన్వృత్వా । పూజయిత్వా। సర్వాన్ప్రార్థయేత్ ।

శ్లో॥ ప్రార్థయేభవతస్సర్వాన్ । నస్మిన్వైవాహికోత్సవే । వీణాతాళమృదంగాద్యైః గీతనర్తనతత్పరైః । ఉపగాతృభిరన్యైశ్చ యుక్తారామైకమానసాః శ్రీరామభజనంకృత్వా త్వవిరామ మహర్నిశం। అస్మాననన్యాం సదాశ్లోతుష్టాః కృతార్థాన్కురుతాదరాత్ ।

ఇతిప్రార్థయేత్ । తేచవీణాతాళ మృదంగాద్యైః భజనారంభంకుర్యుః॥

మంగళాచరణమ్.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం....-శాంతయే । గురుర్బ్రహ్మా-గురవేనమః । శరదిందువికాస మందహాసాం స్ఫురదిందీవరలోచనాభిరామాం । అరవిందసమాన సుందరాస్యామరవిందాసన సుందరీముపాసే । కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరం । ఆరుహ్యకవితాశాఖాం వందేవాల్మీకికోకిలం । వాల్మీకేర్మునిసింహస్య కవితావనచారిణః । శృణ్వన్ రామకథానాదం కోనయాతి పరాంగతిం । యః పిబన్సతతం రామ చరితామృతసాగరం । అతృప్తస్తం మునింవందే ప్రాచేతసమకల్మషం । గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం । రామాయణమహామాలా రత్నంవందేఽనిలాత్మజం ।శ్లో। వామేభూమిసుతాపురస్తు హనుమాన్పశ్చాత్సుమిత్రాసుతః । సుగ్రీవశ్చవిభీషణశ్చ యువరాట్తారాసుతో జాంబవాన్మధ్యే నీలసరోజకోమలరుచిం రామంభజేశ్యామలం । ఇత్యాద్యైశ్లోకైర్మంగళాచరణమాదౌకృత్వా ।

తత్ప్రతిపాదక మంగళగీతానిగాయన్ ।, గానానందనిమగ్న మానసాస్సంతః శ్రీసీతారామభజనంకుర్యుః. శ్రీసీతాకాంతస్మరణం । జయజయరామ॥

శ్రీదేవదేవోత్తమ దేవతాసార్వభౌమ అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయక॥ గణపతిప్రార్థనమవధారయ ॥

అమీరుకల్యాణిరాగః — రూపకతాళః

శ్రీమహాగణపతి నినునెరనమ్మితిరా ॥ నామనోరథము లొసగి నెరదాతనీవేరా। శ్రీ ।

గజవరదనా గిరిజతనయ సుజనపాలనా । అజరుద్రాదులు పొగడే ఆపద్బాంధవుడనినే ॥ శ్రీ ॥ సరస్వతీ గురుసీతారామ భజనంకుర్యుః॥

శ్రీరామజన్మోత్సవం సమాప్తము.

.... (౦) ....

కల్యాణోత్సవమ్

యజుర్వేదుల ప్రకరణ

హరిః ఓమ్। ఏవం నవమ్యాం మధ్యాహ్నే శ్రీరామజన్మోత్సవంకృత్వా। జన్మోత్సవానంతరం కల్యాణోత్సవాచరణ స్యావశ్యకత్వాత్-నవమ్యాం రాత్రౌ దశమ్యాం వా కల్యాణోత్సవః కార్యః। సయథా। కదళీ స్తంభైర్వితానతోరణ ధ్వజపతాకాదిభిః కల్యాణ మంటపంనిర్మాయ తదంత ర్వివాహవేదింకృత్వా। రంగవల్ల్యాదిభి రలంకృత్య తత్రకల్యాణ పీఠం సంస్థాప్య తదుపరి వస్త్రం వితత్య ప్రస్థ పరిమితం తండులం నిక్షిప్య తదుపరికలశం సంస్థాప్య తం గోధూమఫలపుష్పాదిభి రాపూర్య - కౌశేయేన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తదుపరి తండులపూరితం పూర్ణపాత్రం నిధాయ। తస్మిన్ కుంకుమాదినాఽష్టదళపద్మం లిఖిత్వా-తత్ర శ్రీసీతారామ ప్రతిమాం సౌవర్ణీం ప్రాజ్ఞైః ప్రతిష్ఠాపితాం సంస్థాప్య షోడశోపచారై స్సంపూజ్య-కల్యాణోత్సవం కుర్యాత్। అశక్తౌ పుస్తకంవా సంస్థాప్య। తత్రైవ సర్వం కుర్యాత్। తదిత్థం। శ్లో। అథోచ్యతేచ సీతాయాః పాణిగ్రహణముత్తమమ్। సర్వకల్యాణజనకం సౌఖ్యశ్రీకీర్తివర్ధనమ్। వివాహ దివసే ప్రాప్తేముహూర్తే దేశికోత్తమః। పృథగ్దేవస్య దేవ్యాశ్చ బధ్నీయాత్కరకౌతుకమ్। బ్రాహ్మణాన్ బంధూంశ్చాహూయ। గణపతి మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనంచ కుర్యాత్। పూర్వోక్తప్రకారేణ వివాహప్రయోగం కుర్యాత్। ఆదౌ సంకల్ప విశేషః। ఆచమ్య ప్రాణా నాయమ్య - శ్రీభగవత్ప్రీత్యర్థం లోక సంరక్షణార్థం - శ్రీసీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్రప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ ....ష్యే। తతః కంకణబంధనాదిసర్వం వివాహప్రయోగానుసారేణ కుర్యాత్। ప్రతిమాయాం అసంభవే పుస్తకోపరి కల్యాణోత్సవ కరణపక్షే। మహీద్యౌరితి మంటపాంతర్భూమిం స్పృష్ట్వా। మహీద్యౌః పృథివీచన....భరీమభిః। అభివస్త్రాసువసనానీతి వస్త్రమభిమంత్ర్య। అభివస్త్రాసువసనా — దేవసోమా। ఓషధయ ఇతి తండులా నభిమంత్ర్య। ఓషధయః — పారయామసి। ఆకలశేష్వితి

కలశం స్పృష్ట్వా । ఆకలశేషుధా....వర్ధతే । తస్మిన్ కుంకుమాది నావిలిఖితాష్టదళేషు విమలాదిశక్త్యష్టక మావాహయేత్ । ఓం విమలాయైనమః - ఉత్కర్షిణ్యైనమః - జ్ఞానాయైనమః - క్రియాయైనమః - యోగాయైనమః - బ్రహ్వ్యైనమః - సత్యాయైనమః - ఈశానాయైనమః - మధ్యే అనుగ్రహాయైనమః - ఏవ మావాహ్య-పూజయిత్వా । తతః పాణిగ్రహణ విధి ప్రకారేణ తత్తన్మంత్రాన్ వాచయేత్ ।

ఆదా కౌతుకధారణమ్

అస్య దేవస్య చతుర్దశభువనాధీశ్వరస్య శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య జగత్కుటుంబినః సకలలోకజనన్యా సీతాయాశ్చ పాణిగ్రహణాధికార సిద్ధ్యర్థం జగద్రక్షణార్థంఆదాకౌతుకధారణాఖ్యం కర్మ కరిష్యే । సువర్ణకౌతుకం సుగంధేనానులిప్య । అర్యమణ మితి మంత్రేణాభి మంత్ర్య । అర్యమణం బృహస్పతి మింద్రం దానాయ చోదయ । వాచం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచ వాజినమ్ । సోమగ్ం రాజానం వరుణమగ్ని మన్వారభామహే । ఆదిత్యాన్ విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిమ్ । విష్ణోరరాటమ సీత్యష్ట వారమభి మంత్ర్య । విష్ణోరరాట మసి విష్ణవేత్వా । కౌతుక దేవతాభ్యోనమః । ధ్యానావాహనాది షోడశోపచారాన్ సమర్పయామి ।

పాణిగ్రహణే ప్రవరనిర్ణయః

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత వసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ త్రిభువనాధీశాయ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ తత్త్వాతీతాయ సచ్చిదానందమూర్తయే సూర్యవంశ పావనాయ శ్రీమదిక్ష్వాకువంశోద్భవస్య రఘుమహారాజవర్మణో నప్త్రే-అజమహారాజవర్మణఃపౌత్రాయ —దశరథమహారాజవర్మణః పుత్రాయ । శ్రీరామచంద్ర వర్మణే సాక్షాన్నారాయణ స్వరూపవరాయ ।

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినీం - ఆంగీరసా యాస్య గౌతమ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవాం చతుర్దశభువనాధీశ్వరీం అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయికాం తత్త్వస్వరూపిణీం- చంద్రవంశప్రదీపికాం నిమివంశోద్భవస్య స్వర్ణరోమ మహారాజవర్మణో నప్త్రీం । హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణః పౌత్రీం । జనకమహారాజవర్మణః పుత్రీం । శ్రీసీతానామ్నీం నాక్షాల్లక్ష్మీరూపిణీం కన్యామ్ ।

ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ । ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా । పతివ్రతా మహాభాగా చాయే వానుగతా సదా ॥ కన్యాదానసమయే ఆదా కన్యావరగోత్రనామాన్యుక్త్వా । తతః గోదానభూదానాది షోడశమహాదానాని కుర్యాత్ । సుముహూర్తే మంగళాష్టకాని చూర్ణికాని పఠిత్వా । సుముహూర్తే వధూవరయో శ్శిరసి సజీరకగుడం నిక్షిపేత్ । అఘోరచక్షురితి శ్రీరామ స్సీతాం దృష్ట్వా । అఘోరచక్షు — చతుష్పదే । తతస్సీతాం । వస్త్రభూషణాదిభి రలంకృత్య । తతః మాంగల్యతంతునానేతి మంగళసూత్రం కంఠే బధ్నాతి । మాంగల్యపూజాంకృత్వా । మాంగల్యతంతు నానేన జగజ్జవనహేతునా । కంఠే బధ్నామి సుభగే సాజీవ శరద శ్శతమ్ । ఇతి మంగళసూత్రం బద్వా । తతః ఏకస్మిన్ స్వర్ణాదిపాత్రే ప్రస్థపరిమితి మంగళాచార తండులం నిధాయ । సఘృతేన క్షీరేణ శ్రీసీతారామయోరంజల్యోరుపస్తీర్య ద్విస్తండులా నోప్యాద్భి రభిఘార్య బ్రాహ్మణై ర్వైష్ణవైస్సహ కపిలాగ్ ప్రారయేత్ । దక్షిణాః పాంతు బహుదేయం చాస్తు, పుణ్యాం పద్గతాగ్ం శాంతి రస్తు, పుష్టిరస్తు; తుష్టి రస్తు, వృద్ధి రస్తు, అవిఘ్న మస్తు. ఆయుష్య మస్తు; ఆరోగ్య మస్తు, దంపత్యోర్నామ జన్మనక్షత్రే శతభిషక్పునర్వసూ నక్షత్రే - శనిచంద్రగ్రహే - వరుణాదితిదైవతే - సహామేన క్రియేతాగ్ం శాంతి రస్తు — ప్రజాపతిః స్త్రియాంయశః....ప్రజా మే కామ స్సమృధ్యతాం । ఇతి వధూవరయో శ్శిర స్యక్షతారోపణం కృత్వా । పశవో మే కామ

సమృధ్యతాం । యజ్ఞో మే—తామ్ । ద్వితీయం తృతీయం మంత్రవత్కృత్వా । తూష్ణీం చతుర్థమ్ । ఏవమక్షతారోపణం కృత్వా యోవైతామితి బ్రహ్మగ్రంథిం కుర్యాత్ । యో వైతా....దదుః । అనంతరం శ్రీసీతారామయోః కల్యాణోత్సవ ప్రయుక్త షోడశోపచారపూజాం కృత్వా మహానీరాజనం దద్యాత్ । ఏవం కల్యాణోత్సవం కృత్వా — తత్పీఠకలశ వస్త్రసహిత శ్రీరామప్రతిమాం వాచకాయాచార్యాయ దద్యాత్ । బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ।

శ్లో। సీతావివాహసర్గే తు పఠ్యమానే సదాదరైః । ఆచార్యస్తు సుసంపూజ్యస్తథాఽన్యే ద్విజసత్తమాః । సీతాసమేత ప్రతిమాం రాఘవస్య స్వశక్తితః । జాంబూనదమయీం కృత్వా వాంఛితార్థప్రసిద్ధయే । నిధాయ పూర్ణకలశే శుభ్రవస్త్రేణ వేష్టితే । యథావిధి సుసంపూజ్య సద్భక్త్యా దక్షిణాయుతమ్ । ధరణీగర్భసంభూతే ధరణీధరవల్లభే । ధరణీం మే ప్రయచ్ఛాశు ప్రీతా భవ శుచిస్మితే । కౌసల్యాగర్భసంభూత భూభారోత్తారణాయ చ । ప్రతిమాదానతుష్టస్త్వం వాంఛితం యచ్ఛ రాఘవ । మంత్రద్వయం సముచ్చార్య దద్యాద్భక్త్యా ద్విజన్మనే । ఏవం సంపూజ్య విధివద్వక్తారం శ్రావకస్సుధీః । తతో విప్రాన్ సమభ్యర్చ్య సర్వాన్ మిష్టాన్నైస్సుభోజయేత్ । విత్తశాఠ్యమకృత్వైవ తాంస్తైశ్చారాధయేన్ముదా । ఏవం కృత్వా నరో భక్త్యా తతః శ్రవణమారభేత్ । తస్య పుణ్యఫలం నాహం వక్తుం శక్తో మునీశ్వర । కిమత్ర బహునోక్తేన స వై రామో భవేద్ధ్రువమితి । ఇతి శ్రీరామాయణమాహాత్మ్యే సారసంగ్రహే చోక్తమ్ ।

శ్రీ సీతారామ కల్యాణోత్సవ ప్రయోగ స్సమాప్తః

సీతారామ కల్యాణోత్సవ ప్రయోగః

(పురాణోక్తమార్గః)

దేవాలయేవా, నదీతీరేవా, స్వగృహేవా, కార్యం - చైత్ర శుక్ల నవమ్యాం ప్రాతరుత్థాయ - ప్రయోగంవక్ష్యతే.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం .... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః । ఆచమ్య ఏవంగుణ.... శుభతిథౌ । లోకసంరక్షణార్థం శ్రీ సీతారామ కల్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః । తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం.... మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి నమః । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి నమః ॥ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కృత్వా । ఏవంగుణ .... శుభతిథౌ । లోకసంరక్షణార్థం శ్రీ సీతారామ కల్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మ కరిష్యే । అఖండ దీపారాధనం కుర్యాత్ । శ్లో । కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే । శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయమంగళమ్ । ధర్మప్రజాసంపత్త్యర్థం స్త్రియముద్వహే । ఇతి సంకల్ప్య । పాణిగ్రహణాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి నమః । రక్షాబంధనపూజాంకృత్వా । శ్లో॥ ఆమ్రాతపత్రం శుభకంకణం వా పినాకిరక్షావిధిలక్ష్య కంకణం । లక్ష్మీనృసింహస్య కటాక్ష కంకణంకరోతు దంపత్యభివృద్ధికంకణమ్ । శ్లో । యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః తేనత్వాంప్రతిబధ్నామి రక్షమాలేవరంత్విమమ్ । రక్షాబంధనముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు । ఏవంగుణ ....తిథౌ । లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ కల్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మ కరిష్యే । సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యామి । పూజాంకృత్వా । శ్లో । ఆయుష్యంసర్వకల్యాణం సర్వసంపత్ప్రవర్ధనమ్ । శుచిత్వమధికం భూయాద్ధారణేనసదా మమ । ఇత్యుక్త్వా యజ్ఞోపవీత ధారణముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు । శ్లో । వేదశాస్త్రాదిసంపన్నాన్ శ్రుతశీల గుణాన్వితాన్ । కార్యసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేద్వధూమ్ । వదరంకన్యాంవృణీధ్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్ ।

మదర్థంకన్యాంవృణీధ్వం। వృణీమహే ఇతివిప్రాః। కన్యావరణానిదత్వా శ్లో। అస్మాకమిదోద్రదాంపత్యం కర్మణంప్రియత తేమహత్ । భోబ్రాహ్మణాస్సః యత్వం గత్వాయాయం మహాత్మనః। ఏవంగుణ....శుభతిథౌ, లోకసంరక్షణార్థం.... గౌరీకంకణపూజాం కరిష్యామినమః। శ్లో। గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మసువాసినీమ్ । పాశాంకుశధరాంభాతి ధరాంచశివవల్లభామ్ । గౌరీమావాహయామి, స్థాపయామి పూజయామి। ఇత్యావాహ్య । శ్లో। శిరశ్శోత్రిం తథానాసామోష్ఠం జిహ్వాంతథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయంకటి బాహూస్తథాం గుళ్ఫ ఊరూజానూచపాదాంతం తత్తన్న్యాసంవినిర్దిశేత్ । ఇతిప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా । గౌరీకంకణదేవతాయైనమః। ధ్యానాద్యావాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య । శ్లో। అమూతిపత్రిం శుభకంకణం పాపినాశిరక్షావిఘ్ని లక్ష్మ్యాకంకణం । లక్ష్మీనృసింహస్య కటాక్షకంకణం కరోమిదంపత్యోర్వృద్ధి కంకణం । యేనబద్ధోబలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః। తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాలేవధూమిమ్మాం । ఇతి కన్యాయాః వామకరేకంకణంబధ్నీయాత్ । రక్షాబంధనమ్ముహూర్తాస్సుముహూర్తోఽస్తు । అత్రవధూవరయో ర్గోత్రనామాని వదేత్ శ్లో। చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాతృవరాన్వయా। వృద్ధ్యైతాం సర్వకల్యాణ భాజినావిహభూతలే। అచమ్య – ఏవంగుణ ....శుభతిథౌ । ఆగతిమిమంవరం మధుపర్కపూజాంకరిష్యే । తతః వరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనందదామి । ఉభాభ్యామిదంతే పాద్యందదామి। ఆదౌ పాదప్రక్షాళనంకుర్యాత్ । దక్షిణపాదపూర్వకంగ్రాహ్యం । శ్లో। నమోస్త్వనంతాయ... యుగధారిణేనమః। అచమ్య। వరః అర్ఘ్యనమ ఇతి ఉదకాంజలిందృష్ట్వా భూమావిసృజేత్ । తతఃవరస్య చందనాది వస్త్రాభరణానిదద్యాత్ । శ్లో । యువాంవస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాంయువమోశ్శుభం । మిత్రావరుణవాయూనాం ప్రదిశేతాంనిరంతరం । ఇతిమంత్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామోక్త్వా వస్త్రాణిదద్యాత్ । వస్త్రాణి

ధృత్వాచమ్య। దధిమధుపాత్రేనిధాయ। తతఃమధుపర్కమభి మంత్ర్య వరస్యదక్షిణహస్తేనిధాయ। సవిత్రేసమ ఇతి ప్రతిగృహ్యమధుపర్కో మధుపర్కో మధుపర్కః। ఇతి త్రిః ప్రాశ్య। ఆచమ్య। అథగౌః ఇత్యుక్తే ప్రతిగృహ్య। రుద్రాణాం మాత్రేవసూనాందుహిత్రే ఆదిత్యస్యస్వసే గవేనమః। ఇతిగాంవిసృజేత్। అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం దర్భాంవాఫలంవా విసృజేత్॥ భూతార్థంతండులాన్ దర్శయిత్వా। దేవాయనమః ఇతితండులాన్ విసృజేత్। ఆచమ్య.... ఏవంగుణ .... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం .... కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనంకరిష్యామి। మహాసంకల్పముచ్చార్య। కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం। దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా। కన్యేమమాగ్రతోభూయాః కన్యేమదేవిపార్శ్వయోః। కన్యేమేసర్వభూయాస్త్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాత్। విశ్వంభర .... ధర్మకామార్థసిద్ధయే॥ శ్లో॥ గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తివిభూషితాం। వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్వాముక్తి సమాశ్రయే। యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతనూపరి। తావద్వర్ష సహస్రాణి స్వర్గలోకేమహీయతే। వధూపూర్వకంప్రవరంవదేత్। వరపూర్వకం ద్వితీయం। యథా॥ శ్లో॥ చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాతృవరాన్వయా। వృద్ధ్యైతాం సర్వకళ్యాణభాజనావిహభూతలే శ్రీసీతారామకళ్యాణ ప్రవరనిర్ణయః

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత వసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ త్రిభువనాధీశాయ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ తత్త్వాతీతాయ సచ్చిదానందమూర్తయే సూర్యవంశ పావనాయ శ్రీమదిక్ష్వాకువంశోద్భవస్య రఘుమహారాజవర్మణో నప్త్రే- అజమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ — దశరథమహారాజవర్మణః పుత్రాయ। శ్రీరామచంద్ర వర్మణే సాక్షాన్నారాయణస్వరూపవరాయ।

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినీం- ఆంగీరసా ఽ యాస్య గౌతమ

త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవాం చతుర్దశభువనాధీశ్వరీం అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయికీం తత్త్వస్వరూపిణీం చంద్రవంశప్రదీపికాం నిమివంశోద్భవస్య స్వర్ణరోమ మహారాజవర్మణో నప్త్రీం । హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణః పౌత్రీం । జనక మహారాజవర్మణః పుత్రీం । శ్రీసీతానామ్నీం సాక్షాల్లక్ష్మీరూపిణీం కన్యామ్ । సర్వేజనాఃనమస్కారంకుర్యాత్ ।

తుభ్యంప్రజాసంపత్త్యర్థం ప్రతిపాదయామి । కన్యాముదకాక్షతసువర్ణపూర్వకఫలానిదత్వా । సాలంకృత సహిరణ్యోదకకన్యాదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే । శ్లో । కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతు కన్యాయైనదదామితే । కన్యాయాస్తారకోభాభ్యాం కన్యాయాం ప్రతిగృహ్యతామ్ । శ్లో । దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణాత్వర్యమతుష్టయే । బాహుభ్యాం పుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మప్రసూతయే । వరః ప్రతిగృహ్ణాతు । ఇత్యుక్త్వాభువంస్పృశేత్ । శ్లో । మమవంశే సుతాజాతా పాలితాశుభలక్షణా । తుభ్యం అద్యమయాదేయం పుత్రపౌత్రప్రవర్ధనీం । ఇతిదాతావదేత్ । కన్యాదానసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాం తుభ్యమహంసంప్రదదే (నమమ) । అథ దశదానానికుర్యాత్ । ధర్మేచార్థేచకామేచ ఇమాంత్వైపరిపాలయ ఇతికమలాకరోక్తేః । నాతిచరితవ్యా ఇతిదాతా । నాతిచరామీతివరోక్తిః । తతః గుడజీరామిళిత్వా । చూర్ణికాంచోక్త్వా సుముహూర్తకాలంకారయేత్ । దంపత్యోశ్శిరసినిధాయ । లగ్నాష్టకాన్పఠేత్ । అయంముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు । అత్రకల్యాణమంటపస్థితాస్సర్వే బ్రాహ్మణాస్సర్వేబంధుజనాః నమస్కారంకుర్యాత్ । చూతపర్ణమాదాయ యుగచ్ఛిద్రాభిషేచనే గన్యామంగళసిద్ధ్యర్థం కన్యాభిషేచనంకుర్యాత్ । శ్రీకాళ్యాంగకయా.... యోగ్యంఫలమ్ । కన్యాయాః నూతనవస్త్రధారణం । శ్లో । సుమంగలీరియాంసర్వాః వధూంపశ్యత సంయుతాః । సౌభాగ్యమస్యైదత్వాథ వధూంసంప్రీణయేత్విమామ్ । ఇతిఆచార్యతత్రిదాతృ నామంపఠేత్ । [illegible] లోకసంరక్షణార్థం

....మాంగల్యపూజాంకరిష్యే। షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ।శ్లో। మాంగల్యతంతునానేన లోకరక్షణహేతునా । కంఠేబధ్నామి సుభగే త్వం పూరాష్టైశ్వర్యవర్ధనీ ॥ శ్లో ॥ కనక కమలవిరచితా గంధ పుష్పాక్షతపూజాబహువిధ శుభనాదం బ్రాహ్మణాశీర్వచోవా । సకల గృహశుభస్త్రై కన్యకాకంఠమధ్యే ఉభయకులపవిత్రం మంగళం సూత్రబంధమ్। మంగళసూత్రంబధ్వా । సర్వేజనాః నమస్కారంకుర్యాత్ ।తతఃఆర్ద్రాక్షతారోపణంకుర్యాత్ । ఉభయోః పూర్ణాంజలౌ సోదకం కలశం నిధాయ । కల్యాణంభవంతో బ్రువంతు। కల్యాణమస్తు। శాంతిరస్తు పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్త్వవిఘ్నమస్త్వా యుష్యమస్త్వారోగ్యమస్తు, కర్మసమృద్ధిరస్తు, దంపత్యోఃనక్షత్రదేవతాః ప్రీతిరస్తు । శ్లో। లక్ష్మిశ్చైవసధాకామో శ్రీమోలక్ష్మ్యక్షస్తథా । శరసాధారయిష్యామ్యక్షతారోపణంకురు । శ్రీయామేకామ స్సమృధ్యతామ్। ప్రజామేకామ స్సమృధ్యతామ్ । పశవోమేకామ స్సమృధ్యతామ్ । అన్యోన్యంయుగపత్ అక్షతారోపణంకుర్యాత్। తతఃబ్రహ్మగ్రంథింకుర్యాత్ ।శ్లో। కంగమూలఫలైర్యుక్తం క్రముకైర్దక్షిణాదిభిః। వధూవరేణవర్ధంతే బ్రహ్మగ్రంధిర్విధీయతే । శ్లో। అక్షతాని సువర్ణాని క్రముకైఃఫలసంయుతైః । దంపత్యోర్దీర్ఘ మాయుష్యం బ్రహ్మగ్రంధిర్విధీయతే । బ్రహ్మగ్రంధి ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు । సుముహూర్తకాలే సూర్యాదీనాం నవానాంగ్రహాణా మానుకూల్యఫలసిద్ధిరస్తు। ఆశీర్వాదః । ఫలప్రదానిదద్యాత్ । తతఃసీతారామార్చనం కుర్యాత్ ।

ఆచమ్య ....అస్మిన్ గ్రామే-అస్మిన్ పట్టణే--దేశారిష్ట - గ్రామారిష్టాది-నానావిధ భయనివృత్తి సంరక్షణార్ధం భగవత్సన్నిధౌ సర్వేజనాస్సుఖినోభవంతుసమస్తసన్మంగళానిభవంతు । విధిప్రకారేణ షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య ।

ఏకహారతి - ఉద్దీప్యస్వ జాతివేదోపఘ్నం నిఋృతింమమ । పశూగ్ంశ్చమహ్యమావహః । జీవనంచదిశోదిశ ॥ ౧

నేత్రహారతిమంత్రః-ఋధ్యాస్మహవ్యైర్నమసోపసద్య । మిత్రం దేవంమిత్రధేయంనోఅస్తు । అనూరాధాన్ హవిషావర్ధయంతశ్శతం జీవెమశరదస్సవీరాః ॥ ౨

బిల్వహారతిమంత్ర త్రీణిత్రీణివై దేవానామృద్ధానిత్రీణి ఛందాగ్ంసిత్రీణిసవనాని త్రయఇమెలోకాః । ఋధ్యామేవ తద్వీర్య ఏషులోకేషు ప్రతితిష్ఠతి । ౩

నాగహారతిమంత్రః - నమోఅస్తుసర్పేభ్యో ఏకేచపృథివీమను । యేఅంతరిక్షేయెదివితేభ్యస్సర్పేభ్యోనమః । ౪

పంచహారతిమంత్రః- ఆత్మన్నాత్మన్నిత్యామంత్రయత:తస్మై పంచగ్ంహోతః ప్రత్యశృణోత్ । సపంచహూతోభవత్ । పంచహూతోహవైనామైషః । తంవాఏతంపంచహోతగ్ంసంతం । పంచహోతేత్యాచక్షతే । పరోక్షేణపరోక్ష ప్రియాఇవహిదేవాః । ౫

తతఃసద్యోజాతాది పంచహారతింకరోతిచేత్

సద్యోజాతాయ వామదేవాయ । అఘోరాయనమః । తత్పుషాయ । ఈశానాయ । నమఇత్యాది । పంచమంత్రైః । కుర్యాత్ ।

కుంభహారతి - పూర్ణాపశ్చాదుతపూర్ణాపురస్తాత్ । ఉన్మధ్యతః పౌర్ణమాసీజిగాయ । తస్యాందేవాఅధిసంవసంతః ఉత్తమెనాక ఇహమాదయంతామ్ ।

అథనక్షత్రహారతిమంత్రః-అగ్నిర్నఃపాతుకృత్తికాః । నక్షత్రం దేవమింద్రియం । ఇదమాసాంవిచక్షణం । హవిరాసంజుహోతన । యస్యభాంతిరశ్మయోయస్యకేతవః । యస్యేమావిశ్వాభువనానిసర్వా । సకృత్తికాభిరభిసంవసానః । అగ్నిర్నోదేవస్సువితేదధాతు ।

అథరథహారతిమంత్రః- సాంగ్రహణ్యేష్ట్యాయజతే । ఇమాం జనతాగ్ంసంగృహ్ణానీతి । ద్వాదశారత్నీరశనాభవతి । ద్వాదశమాసాస్సంవత్సరః । సంవత్సరమేవావరుంధే । మౌంజీభవతి । ఊర్గ్వై

ముంజాః । ఊర్జమేవారుంధే । చిత్రానక్షత్రంభవతి । చిత్రంవా ఏతత్కర్మ యదశ్వమేధస్సమృద్ధ్యై ।

అథకర్పూరకలాహారతిః- సోమోవావేతస్య రాజ్యమాధత్తే । యోరాజాసంరాజ్యోవాసోమేనయజతే । దేవసువామేతానిహవీగ్ంషిభవంతి । ఏతావంతోవై దేవానాగ్ంసవాః । తఏవాస్మైసవాం ప్రయచ్ఛంతి తఏనంపునస్వంతే రాజ్యాయ । దేవసూరాజాభవతి ।

అథమంత్రపుష్పః- ఓం ధాతా పురస్తాద్య ముదాజహార । శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః ॥ తమేవంవిద్వానమృతఇహభవతి । నాన్యః పంథాఅయనాయవిద్యతే । సహస్రశీర్షం దేవం - విష్ణు ప్రచోదయామ్ । విష్ణోర్నుకం-విష్ణవేత్వా । యోపాంపుష్పంవేద । పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశూమాన్ భవతి । యోప్సునావంప్రతిష్ఠితాంవేద - ప్రతిష్ఠాయైస్వాహేతి ॥ పురుషస్యవిద్మ సహస్రాక్షస్య - తన్నోరుద్రఃప్రచోదయాత్ । రాజాధిరాజాయ - ప్రజాందదుః । శ్రీ సీతా లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్న హనుమత్సమేత శ్రీ రామచంద్రస్వామినే నమః వేదోక్త మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ।

ప్రదక్షిణం - పాపోహంపాపకర్మాహం పాపాత్మాపాపసంభవఃసి త్రాహిమాంకృపయా దేవశరణాగతవత్సల అన్యథాశరణం నాస్తి త్వమేవశరణం మమ । తస్మాత్కారుణ్య భావేన రక్షరక్ష జనార్దన । ఇతి ప్రార్థనం కుర్యాత్ ।

అథక్షమాపణం - అపరాధ సహస్రాణిక్రియంతే హర్నిశం మయా । దాసోహమితిమాం మత్వాక్షమస్వరఘునందన । ఆత్మప్రదక్షిణత్రయం కృత్వా ।

వసంతనవరాత్రోత్సవః

రామప్రీతికరాణాం నవవిధానాం ఫలకుసుమభక్ష్యాన్నాదివస్తూనాం తిథివారాదీనాంచ తద్వైభవనవాయతనపూజాయాశ్చ ప్రతిపాదికా కారికావళిర్లిఖ్యతే ।

శ్లో॥ మాసేషు చైత్రమాసస్తు రాఘవస్యాతివల్లభః । పక్షయోస్సితపక్షస్తు రాఘవస్యప్రియో మతః । సర్వాసు తిథిషు శ్రేష్ఠా నవమీ రాఘవప్రియా । సూర్యవంశసముద్భూత స్తస్మాచ్చ రవివాసరః । ప్రియో హి రాఘవస్యైవ నక్షత్రేషు పునర్వసూ । చంపకః పుష్పజాతౌ హి తులసీ చ తథైవ చ ।

అథ నవవిధ పుష్పాణి

శ్లో॥ అథవా నవకంచాపి పుష్పాణాం రాఘవప్రియం । జాతీ చంపక మందారా తులసీ మునిమాలతీ । దమనః కేతకీసిహ్మా పుష్పాణాం నవకం స్మృతం ॥

నవవిధ భక్ష్యాణి

శ్లో॥ తథా నవవిధం భక్ష్యం రాఘవస్యాతివల్లభం । మోదకో లడ్డుకో మాండో పూర్ణగర్భదఫేణికాః । వటకః పర్పటః ఖాద్యం ఘృతపక్వం నవత్వితి ।

నవవిధధాన్యాని

శ్లో॥ అథవాన్నప్రవక్ష్యామి దివ్యాన్ననవకం శుభం మోదకోడ్డుకో మాండో । వటకః ఫేణికా తథా । వరాన్నమోదనం శాకః పాయసం నవకం శుభం ।

నవాన్నమ్

శ్లో॥ అస్యచ్ఛృణుష్వ భోశిష్య నవాన్నం రాఘవప్రియం । ఏకాశీతి కుడుపంచ గోక్షీరం తండులాస్తథా । సపాదద్వికుడుపాశ్చ ముద్గాశ్చవితుపాస్తథా । కుడుపస్త్వేకవేనాథ శర్కరా కుడుపానవ ।

కుడుపంచమధుప్రోక్తం ఘృతంచకుడుపద్వయం । మరీచంకుడుపాష్టాంశ మితంజాతీఫలంతథా । కుడుపస్త్వేకవనాత్ర జాతీపత్రంతథైవచ । గ్రాహ్యంమరీచిమానేన నవాన్నంనవభిస్త్విదం। తోషదంరామచంద్రస్య భక్త్యాకార్యంతథ నరైః ॥

లఘునవాన్నమ్

శ్లో॥ లఘునవాన్నంవక్ష్యామి నైవేద్యార్థంనిరంతరం । కుడుపానవగోక్షీరం తండులాఃకుడుపస్యచ । చతుర్థాంశమితాగ్రాహ్యాః కుడుపాష్టాంశసమ్మితాః । గ్రాహ్యావితుషముద్గాశ్చ కుడుపార్థం సితాస్మృతా ఘృతంముద్గసమంగ్రాహ్యం తావన్మానంమధుస్మృతం। తావన్మానంశ్రీఫలంచ మరీచంటంకసమ్మితం । టంకార్ధాజాతిపత్రీ చ నవాన్నంలఘుకీర్తితం । కుడుపార్ధజాగళ్చ టంకోమాషచతుష్టయం లఘునవాన్నమేతచ్చ రాఘవాయనివేదయేత్ । నిరంతరంహిపూజాయాం రాఘవస్యాతిహర్షదం ।

నవవిధఫలాని

శ్లో॥ చూతజంబుకపిత్థాశ్చ బీజపూరంచదాడిమం । ఖర్జూరీనారికేళంచ కదళీఫలమేవచ । పనసంచేతిగామాయ ఫలానినవసర్వదా ।కించ । సీతాఫలంచజబీరం నారంగంస్నిగ్ధమాజ్జకం । జాతీఫలంమాతులుంగం తథాద్రాక్షాఫలంశుభం । ఉర్వారుకంతథాధాత్రీఫలం చైతానివైనవ । ఫలాని రామపూజాయా ముక్తానిమునిభిస్సదా ।

నవవిధి తాంబూలాని

శ్లో॥ నవోపచారతాంబూలం రాఘవాయనివేదయేత్ । నాగవల్లీశ్చక్రముకం ఖదిరసైన్ధవవచ । జాతిపత్రీలవంగంచ జాతీఫలవరాంగకే ఏలాః చేతినవవిధస్తాంబూలఃకీర్తితోబుధైః ॥

నవవిధరాజోపచారాః

శ్లో॥ నవరాజోపచారాశ్చ రాఘవయనివేదయేత్ । ఛత్రం సింహాసనంయానం చామరవ్యజనంతథా । పానతాంబూలపాత్రంచ పాత్రంనిష్ఠీవనస్యచ । వస్త్రంకోశశ్చేతిరాజ్ఞాముపచారానవస్మృతాః ॥

నవవిధ భోగ్యవస్తూని.

శ్లో॥ భోగ్యవస్తూనిచనవ రాఘవాయనివేదయేత్ । చందనం పుష్పమాలాంచ దివ్యంపరిమళంతథా । అనంతంసోఫలంచాపిసుగంధం తైలముత్తమం । తాంబూలంచసకస్తూరీ తథారక్తాక్షతాశ్శుభాః । ఏతానిభోగ్యవస్తూని రాఘవాయనివేదయేత్ ॥

నవవిధశయ్యోపచారాః

శ్లో॥ నవోపచారశ్శయ్యాయాః రాఘవాయసమర్పయేత్ । పర్యంకస్తూలికాగమ్యా నితానంచోపబర్హణం । ఆదర్శోదీపికాతోయపాత్రంప్రావరణంశుభం । వ్యజనశ్చైవశయ్యాయాః శయ్యోపచారానవస్మృతాః ॥

నవవిధవస్త్రాణి.

శ్లో॥ నవవస్త్రాణిరామస్య దేయాన్యతిమహాంతిచ । పీతాంబరంచోత్తరీయముష్ణీషంకంచుకంతథా । ఉష్ణీషోర్ధ్వస్థితందివ్యం తథాచకటిబంధనం । ముఖశోధనవస్త్రంచ త్రిముఖోహ్యంకయోగ్యకం తథాప్రావరణందివ్యం వస్త్రాణినవభోద్విజ ॥

అథనవవిధాభరణాని

శ్లో॥ నవదివ్యాన్యలంకారా దేయాశ్రీరాఘవాయచ । కుండలేకంకణేమాలే కేయూరేనూపురేతథా । తద్వత్కటిసూత్రంచ శృంఖలాముద్రికేతిచ । ఏతేనవత్వలంకారా దేయారామాయభక్తితః । ఏవంశిష్యమయారామ ప్రీతిదానిమహాంతిచ । నవకాన్యతిరమ్యాణి తవాగ్రేకీర్తితానిహి । ముఖ్యాస్త్వతిప్రియార్థాహి నవకేషుమయాస్మృతాః । ఏభ్యస్త్వన్యేపదార్థాశ్చ యేయేసంతిసహస్రశః । తేసర్వేరాఘవాయాతిభక్త్యాదేయాస్తుభోజనే ॥

ఏవంశ్రీరామాయణపఠనపూర్వకం నవరాత్రోత్సవం కర్తుమసమర్థశ్చేత్ త్రిరాత్రమేకరాత్రంవాకుర్యాత్ । త్రిరాత్రపక్షే సప్త

ర్యామారంభః। అష్టమ్యాః సీతాజన్మోత్సవః। నవమ్యాం రామజన్మోత్సవః। తద్రాత్రౌ కల్యాణోత్సవో దశమ్యాం పట్టాభిషేకోత్సవః కార్యః। ఏకరాత్రిపక్షే। నవమ్యాం ప్రాతరారంభః। మధ్యాహ్నే జన్మోత్సవః। తద్రాత్రౌ కల్యాణోత్సవః। దశమ్యాంపట్టాభిషేకోత్సవః॥ అస్మిన్ పక్షే తత్తదుత్సవ సమయే తత్తత్కథామాత్ర పఠనం కృత్వా తత్తదుత్సవాదికం కుర్యాత్। అథవాధ్యాత్మరామాయణాది లఘుగ్రంథపారాయణం వా కృత్వా। తత్తదుత్సవాదీన్ సమాచరేత్॥ ఏవం నవగ్రహజనిత పీడానివారణార్థీ శత్రుచోరరాజాగ్ని మహారోగబాధాదిమహాపస్నిహారణార్థీ శ్రీకామధనధాన్యకామః పుత్రకామ ఆయురారోగ్య కామో విద్యాకామస్తత్తన్మనోభిలషిత అర్థసిద్ధికామః తత్తత్కామాన్ లబ్ధ్వా అంతే శ్రీరామసలోకతామాప్నోతీతి॥ శ్రీదక్షిణామూర్తి ప్రసాదసమాసాదితఖర్మబ్రహ్మకుతూహలస్య శ్రీసీతాజన్మ శ్రీరామజన్మ శ్రీసీతారామయోః కళ్యాణోత్సవాది మహాసామ్రాజ్య సామ్రాజ్యపట్టాభిషేకాద్యుపయుక్తమేతత్సమ్యగ్విజయతేతరామ్॥

వసంతనవరాత్రోత్సవస్సమాప్తః

మహాసంకల్పః

1. అస్య శ్రీభగవతో మహాపురుషస్య శ్రీమదాదినారాయణస్య అచింత్యాపరిమిత శక్త్యాభ్రియమాణస్య మహాజలౌఘస్య మధ్యే. పరిభ్రమమాణానాం అనేకకోటి బ్రహ్మాండానామేకతమే ౨. వ్యక్తావ్యక్త; మహదహంకార పృథివ్యాపస్తేజో వాయురాకాశైరావృతేఽస్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండఖండయోర్మధ్యే. ౩. ఆధారశక్తి

శ్రీకూర్మ, వరాహానంతాష్టదిగ్గజోపరిప్రతిష్ఠితే. 4. అతల, వితల సుతల, తలాతల, రసాతల, మహాతల పాతాళాఖ్యానాముపరితలే. 5. భూర్భువస్సువర్మహర్జన స్తపస్సత్య మిత్యూర్ధ్వసప్తలోకానామధోభాగే. 6. చక్రవాలశైలమధ్యగత మహాసుమేరోస్సహస్రశిఖరానువర్తిని మహానాళాయమాన ఫణిరాజస్య సహస్రఫణామణిమండల మండితే. 7, ఐరావత పుండరీక వామన కుముదాంజన పుష్పదంత సార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్దంతి శుండాదండోత్తంభితే అమరావత్యశోకవత్యం భోగవతీ రైవతీ సిద్ధవతీ గాంధర్వవత్యలంకావత్యాది పుణ్యపురీ విరాజితే. 9. ఇంద్రాగ్ని యమ నిర్ఋతి వరుణవాయు కుబేరైశానాష్టదిక్పాలక పాలితే. 10. మహేంద్రమలయ సహ్యశుక్తిహిమవదృక్ష వింధ్యపారియాత్ర సప్తకులాచల. 11. మతంగహిరణ్యశృంగ మాల్యవత్కిష్కింధ ఋష్యశృంగాఖ్య పంచమహానగాధిష్ఠితే. 12, రామశిబీరంతి పృథుమరుత్ భగీరథ భరత శశిబిందు గజాంబరీషదిలీప పరశురామాది షోడశమహారాజైః పరిపాలితే. 13, కార్తవీర్య సగర పురూర పురుకుత్సనల హరిశ్చంద్రాఖ్య షట్చక్రవర్తిభిరధిష్ఠితే. 14. అంగవంగ కళింగ కాశ్మీరకాంభోజ సౌవీరసౌరాష్ట్ర మగధ మాలవ నేపాళ కేరళ చోళ పాంచాల గౌళమళయాళ సింహళద్రవిడ ద్రావిళ కర్ణాటనాట కర్హాట మర్హాట పానాట నాటపాండ్య పుళిందాంధ్రహూణదశార్ణ భోజకుక్కురకురు గాంధార విదర్భ విదేహ బాహ్లీక బర్బర కేకయ కోసల కుంతల కిరాత శూరసేన సేవన టెంకణ కొంకణ మత్స్య మద్ర పార్శ్వ ఘూర్జర యావన జాలాధ్ర సాల్వచేది సింధ్వవంత్యాద్యనేక విశేష దేశభాషా భూమిపాల విచిత్రితే. 15. భాగీరథీ గౌతమీ నర్మదా యమునా సరస్వతీ కృష్ణవేణీ బాహుదా భీమరథీ తుంగభద్రా రేణుకా మలాపహారీ కావేరీ కృతమాలా తామ్రపర్ణీ విశోకా కౌశికీ గండకీ [illegible] సిప్రప్రవరా కాశ్యపీ సరయూ సర్వపాపహా కుశావతీ ఫల్గునీకరతోయా పుష్యతా ప్రణీతాద్యనేక పుణ్యనదీ పవిత్రితే

౧౬. అయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాంచీ అవంతికాపురీ ద్వారావత్యాది పుణ్యపురీ విరాజితే. [illegible] సగర గుల్మల స్వామి పుష్కరతీర్థ సహిత శేషాచల శ్రీశైలాది పుణ్యాచలాధిష్ఠితే. ౧౮. జంబూ ప్లక్ష శాల్మల కుశ క్రౌంచ శాక పుష్కరాఖ్య సప్తద్వీపదీపితే. ౧౯. ఇంద్రకశేరు తామ్రనాగ గభస్తిసౌమ్య గాంధర్వచారణ భారతేతి నవవర్షాత్మికే ప్రత్యేకం నవసహస్రయోజన విస్తృతే. 20. భారత కింపురుషేలావృత కురుభద్రాశ్వక రమణక మందహారణ కేతుమాలాఖ్య నవఖండమండితే. 21. దండక వింధ్యక చంపక బదరిక నహుషగుహ దేవదారు కారణ్యాది దశారణ్యయుతే; లోకాలోకాచలవలయితే. 22. లవణేక్షు సురాసర్పి దధిక్షీర శుద్ధోదకార్ణవ సప్తభిరుదధిమండల మండితే. 2౩ లక్ష యోజన విస్తీర్ణ జంబూద్వీపే, భరతవర్షే భరతఖండే, పంచాశత్కోటి విస్తీర్ణ భూమండలే. 24. మహామానస సరోరుహ అమరావతి శ్వేతముఖే తాది చిత్రకూట త్రికూట చంద్రద్రోణకూట చక్రవాళాది శ్రీశైల కైలాసాదీనాముపరి భూమధ్యే రేఖాయాః పూర్వదిగ్భాగే, వింధ్యస్య దక్షిణదిగ్భాగే శ్రీశైలస్య ఆగ్నేయదిగ్భాగే కృష్ణాకావేర్యోర్మధ్య దేశే. (౨౫) కాంచిమండలే, సింధోః పశ్చిమతటే సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణహరిహరసన్నిధౌ. వివిధ సురతరుక్రీడా విరాజమాన దళదిశాబహుళపరిమళ పటలభ్రమర ఝంకారనికర కదంబితకలకంఠ కూజితసనాథ కేకికుల ముఖరీకృత విజిత సారస్వతస్వన తరుషండే అతులవిమల సత్కులధౌత కల్పతరుచ్ఛాయావిన్యస్త దేదీప్యమాన రత్నసింహాసనస్య పరిస్థితయంత్రాశిశ్చతుర్దశవర్ణవర్ణిత సహస్రయోజనోన్నత విస్తారస్య పూర్వతశ్శిఖరీకృత ధ్వజపతాకాయుత యోజనోన్నత కదంబవృక్షదీపితస్య మందారస్యపార్శ్వే తే. ౨౬. అప్సు క్షీరజలజమధ్యమధ్యాసీనస్య శ్రీమతి క్షీరజలధిమధ్యే అధ్యాసిత భుజగభోగ్యపర్యంక వనజనాభ నాభీసరోరుహాంబుధివసతః దేవతిర్యఙ్మనుష్యాది సకల జగత్సృష్టి స్వామినో పరార్ధద్వయజీవినః, ఆద్యబ్రాహ్మణ, ద్వితీయ పరార్ధే, పంచా

శదాదివర్షే, ప్రథమమాసే, ప్రథమపక్షే; ప్రథమేఽహని ద్వితీయ యామే తృతీయేముహూర్తేఽత్రయోదశ ఘటికాద్విచత్వారింశద్వి ఘటికాగత ఏవ్యద్విఘటికాయాం ప్రథమ ప్రాణాయామకాలే. ㉘ పార్థివ కల్పానంత కల్పకూర్మకల్ప బ్రహ్మ కల్పవరాహ కల్ప శ్వేత వరాహకల్ప ప్రళయకల్ప పాద్మకల్ప సావిత్ర్యాదికల్పానాం మధ్యే, శ్వేతవరాహకల్పే 29. స్వాయంభువస్వారోచిషోత్తమతామస రైవతచాక్షుష వైవస్వత సూర్యసావర్ణి అగ్నిసావర్ణి బ్రహ్మసావర్ణి రుద్రసావర్ణి దక్షసావర్ణిరౌచ్య, భౌచ్యేతిచతుర్దశమన్వంతరాణాంమధ్యే సప్తమే వైవస్వంతమన్వంతరే. ౩0. శ్రీమదాదివిష్ణోర్మత్స్యకూర్మవరాహ నారసింహవామన భార్గవరాఘవకృష్ణ బౌద్ధకల్కి-దశావతారాణాం మధ్యేనవమే బౌద్ధావతారే. ౩1. యుధిష్ఠిరవిక్రమార్క- శాలివాహనవిజయాభినందన నాగార్జునకుల వట్పకానాంమధ్యే తృతీయే శాలివాహనశకే. ౩2. ఇదానీమష్టవింశస్మహాయుగే అష్టావింశత్సహస్రాన్విత సప్తదశలక్షాన్వితే కృతయుగే యాతే। షణ్ణవతిసహస్రాన్విత ద్వాదశలక్షాబ్దే త్రేతాయుగేయాతే। చతుష్షష్టిసహస్రాన్విత అష్టలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగేయాతే। ద్వాత్రింశత్సహస్రాన్విత చతుర్లక్షాబ్దేకలియుగే ప్రథమపాదే ప్రభవాదిషష్టిసంవత్సరాణాంమధ్యే. ౩౩. వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన సంవత్సరే ఆయనే ఋతౌ మాసే పక్షే తిథౌ వాసర యుక్తాయాం శుభనక్షత్ర శుభయోగ శుభకరణ ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ, ౩4. అస్మాకం మమకుమారికా యాశ్శతవర్ష దీర్ఘసౌమంగళ్యాభివృద్ధ్యర్థం ౩ . గంగావాలుకాభిస్సప్తర్షిమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్షే సహస్రావసానే ఏకైకవాలుకాపకర్ష సమ్మితగాలే బ్రహ్మలోకేనివాస సిద్ధ్యర్థం ౩6. తిలైస్సూర్షిమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైకతిలాపకర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకేనివాస సిద్ధ్యర్థం. ౩7, యవైర్గ్రహమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైకయవాపకర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్షసమ్మితకాలేబ్ర

హ్మలోకే నివాససిద్ధ్యర్థం. 38. మాషైధాన్యైర్వ మండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్షః సహస్రావసానే ఏకైకమాషాపకర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకేనివాస సిద్ధ్యర్థం. 39. పంచాశద్గవ్యూతిగణనా సమ్మిత దేశే వృషలోమభిర్నిర్మితమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైకలోమాపకర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకేనివాస సిద్ధ్యర్థం. 40. త్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమ అతిరాత్ర ఆప్తోర్యామ సాంతపనవాజపేయ పౌండరీకాశ్వమేధాదిక్రతుపుణ్యఫలావాప్త్యర్థం. 41. సుయాసహదశ పూర్వేషాం, దశాపరేషాం; మధ్యంశ్యానాం పితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వతబ్రహ్మలోకేనివాససిద్ధ్యర్థం. 42. అనాద్యవిద్యావాసనయాస్మిన్ సంసారే వినిత్రాభిర్విచిత్రాసు నానాయోనిషు పునఃపునరనేకధా జనిత్వా కేనవాపికర్మవిశేషేణ ఇదానీం మనుష్యజన్మవిశేషం ప్రాప్తవతో అస్మిన్ వంశేజాతస్య నామధేయస్య మమజన్మాభ్యాసాది జన్మప్రభృత్యేతత్క్షణపర్యంతం మనోవాక్కాయకర్మభిః జ్ఞానతో అజ్ఞానతః కృతానాం మహాపాతకోపపాతకాదీనాం నవవిధానాం పాపానాంసద్యః అపనోదనద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం స్వగృహోక్తప్రకారేణ మత్స్యపురాణోక్త షోడశమహాదానాంతర్గత సహిరణ్యోదకధారాపూర్వకం సాలంకృతకన్యాదానమహంకరిష్యే ।

మహాసంకల్పస్సమాప్తః

అథాథర్వణీ సీతోపనిషత్.

ఓం భద్రంకర్ణేభిరితిశాంతి.

ఓం దేవాహవైప్రజాపతి మబ్రువన్ కాసీతాకింరూపమితి । సహోవాచప్రజాపతిః । సాసీతా ఇతి మూలప్రకృతి రూపత్వాత్సాసీతాప్రకృతిస్స్మృతా । ప్రణవప్రకృతి రూపత్వాత్ సాసీతా ప్రకృతిరిత్యుచ్యతే । సీ ఇతి త్రివర్ణాత్మాసాక్షాన్మాయా మయాభవేత్ । విష్ణుఃప్రపంచబీజంచమాయా ఈకారఉచ్యతే । సకారస్సత్యమమృతం ప్రాప్తిఃసోమశ్చకీర్త్యతే । తకారస్తారలక్ష్మ్యాచ వైరాజః ప్రస్తరస్స్మృతః । ఇకారరూపిణీసోమామృతావయవదేవ్యలంకారస్రఙ్మౌక్తికాద్యాభరణాలంకృతా మహామాయాఽవ్యక్తరూపిణీవ్యక్తాభవతి । ప్రథమాశబ్దబ్రహ్మమయీస్వాధ్యాయకాలేప్రసన్నా ఉద్భావనకరీసాత్మికా । ద్వితీయాభూతలేహలాగ్రేసముత్పన్నా । తృతీయాఈకారరూపిణీ అవ్యక్తస్వరూపాభవతీతి సీతాఇత్యుదాహరంతి శౌనకీయే । శ్రీరామసాన్నిధ్యవశాజ్జగదానందకారిణీ । ఉత్పత్తిస్థితిసంహారకారిణీసర్వదేహినాం । సీతాభగవతీజ్ఞేయా మూలప్రకృతిసంజ్ఞితా । ప్రణవత్వాత్ప్రకృతిరితివదంతి । బ్రహ్మవాదినఇతి । అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసేతిచ । సాసర్వవేదమయీసర్వదేవమయీసర్వలోక మయీసర్వకీర్తి మయీసర్వమయీసర్వధర్మ మయీసర్వాధారకార్యకారణమయీ మహాలక్ష్మీర్దేవేశస్యభిన్నాభిన్నరూపా చేతనాచేతనాత్మికాబ్రహ్మస్థావరాత్మాతద్గుణకర్మవిభాగ భేదాచ్ఛరీరరూపాదేవర్షి మనుష్యగంధర్వరూపా అసుర రాక్షసభూతప్రేతపిశాచభూతాది భూతశరీరరూపాభూతేంద్రియమనః ప్రాణరూపేతి చవిజ్ఞాయతే । సాదేవీత్రివిధాభవతిశక్త్యాత్మనా । ఇచ్ఛాశక్తిక్రియాశక్తిస్సాక్షాచ్ఛక్తిరితి । ఇచ్ఛాశక్తిస్త్రివిధాభవతి । శ్రీభూమినీలాత్మికా । భద్రరూపిణీ ప్రభావరూపిణీ సోమసూర్యాగ్ని రూపాభవతి । సోమాత్మికాఓషధీనాం ప్రభవతి కల్పవృక్షపుష్పఫలలతాగుల్మాత్మికా ఔషధభేషజాత్మికా । అమృతరూపాదేవానాం మహా

స్తోమఫలప్రదా అమృతేనతృప్తింజనయతి । దేవానామన్నేన పశూనాంతృణేనతత్తజ్జీవనాం పూర్వాదిసకలభువన ప్రకాశినీ దివాచరాత్రిః కాలకలానిమేషమారభ్య ఘటికాష్టయామదివసవారరాత్రిభేదేన పక్షమాసర్త్వయన సంవత్సర భేదేనమనుష్యాణాంశతాయుః కల్పనయా ప్రకాశమానావిరక్తిప్రవ్యపదేశేన నిమేషమారభ్యపరార్ధపర్యంతం కాలచక్రంజగచ్చక్రమిత్యాది ప్రకారేణచక్రవత్పరివర్తమానా సర్వస్యైవ తస్యైవ కాలస్యవిభాగవిశేషాః । ప్రకాశరూపాః కాలరూపాభవంతి । అగ్నిరూపా అన్నపానాదిప్రాణినాం క్షుత్తృష్ణాత్మికా దేవానాం ముఖరూపా వనౌషధీనాంశీతోష్ణ రూపా కాష్ఠేష్వంతర్బహిశ్చ నిత్యానిత్యరూపాభవతి । శ్రీదేవీత్రివిధం రూపంకృత్వా భగవత్సంకల్పానుగుణ్యేనలోకరక్షణార్థంరూపంధారయతి। శ్రీరితిలక్ష్మీరితిలక్ష్యమాణా భవతీతివిజ్ఞాయతే। భూదేవి పనాగకాంభస్సు ప్తద్వీపావసుంధరా భూరాదిచతుర్దశ భువనానామాధారా ధేయాప్రణవాత్మికాభవతి । నీళాచముఖవిద్యున్మాలినీ సర్వౌషధీనాం సర్వప్రాణినాం పోషణార్థం సర్వరూపాభవతి । సమస్తభువనస్యాధోభాగేజలాకారాత్మికా మండూకమయీతి భువనాధారేతి విజ్ఞాయతే క్రియాశక్తిస్వరూపం । హరేర్ముఖాన్నాదః । తన్నాదాద్బిందు బిందోరోంకార ఓంకారాత్పరతో రామ వైఖానసపర్వతే స్తస్పర్వతేకర్మజ్ఞానమయీభిర్బహుశాఖాభవంతి । తత్రయీమయగ్ సర్వార్థదర్శనం ఋగ్యజుస్సామరూపత్వాత్త్రయీతిపరికీర్తితా । కార్యసిద్ధేనచతుర్ధాపరికీర్తితా । ఋచోయజూంషిసామాన్యథర్వాంగిరసస్తథా : చతుర్హోతృ ప్రధానత్వాల్లింగాది త్రితయం త్రయీ। అథర్వాంగిరసః రూపంసామ ఋగ్యజురాత్మకం । తథాదిశంత్యభి చారసామాన్యేన పృథక్పృథక్ । ఏకవింశతిశాఖాయా మృగ్వేదఃపరికీర్తితః । శతంచనవశాఖాస్స్యుర్యజుషామేవ జన్మనాం । సామ్నస్సహస్రశాఖాస్స్యుః పంచశాఖా అథర్వణః। వైఖానసమతస్తస్మిన్నాదౌప్రత్యక్షదర్శనం । స్మర్యతేమునిభిర్నిత్యం వైఖానస మతఃపరం । కల్పోవ్యాకరణంశిక్షా నిరుక్తా

జ్యోతిషం ఛందః ఏతానిషడంగాని । ఉపాంగమయనంచైవమీమాంసా న్యాయవిస్తరః ॥ ధర్మజ్ఞసేవితార్థంచ వేదవేదోదితంతథా । నిబంధాస్సర్వశాఖాచ సమయాచారసంగతిః । ధర్మశాస్త్రంమహర్షీణామంతఃకరణసంభృతం । ఇతిహాసపురాణాఖ్యముపాంగశ్చ ప్రకీర్తితః । వాస్తువేదో ధనుర్వేదో గాంధర్వశ్చతథామునే । ఆయుర్వేదశ్చపంచైతే ఉపవేదాఃప్రకీర్తితాః । దండనీతిశ్చవార్తాచవిద్యావాయుజయఃపరః । ఏకవింశతిభేదోయం స్వప్రకాశఃప్రకీర్తితః । వైఖానసఋషేఃపూర్వంవిష్ణోర్వాణీసముద్భవేత్ । త్రయీరూపేణసంకల్ప్య ఇత్థం దేహీవిజృంభతే । సంఖ్యారూపేణసంకల్ప్య వైఖానసఋషేఃపురా । ఉదితోయాదృశఃపూర్వంతాదృశం శ్రుతిమేఖలం శబ్దబ్రహ్మమయంరూపంక్రియాశక్తిరుదాహృతా । సాక్షాచ్ఛక్తిర్భగవతః స్మరణమాత్రరూపా విగ్రహప్రాదుర్భావాత్మకానిగ్రహానుగ్రహ రూపాశాంతితేజో రూపావ్యక్తావ్యక్తాకారణచరణ సమగ్రావయవముఖ వర్ణభేదాభేద రూపాభగవత్సహచారిణీ అనపాయినీఅనవరతసహాయాక్రియణీ ఉదితానుదితాకారానిమేషోన్మేష సృష్టిస్థితిసంహార తిరోధానానుగ్రహాది సర్వశక్తిసామర్థ్యాత్సాక్షాచ్ఛక్తిరితిగీయతే । ఇచ్ఛాశక్తిస్త్రివిధాప్రళయావస్థాయాం విశ్రమణార్థం భగవతోదక్షిణవక్షస్థలే శ్రీవత్సాకృతిర్భూత్వా విశ్రామ్యతీతిసాయోగశక్తిః । భోగశక్తిర్భోగరూపా కల్పవృక్షకామధేను చింతామణి శంఖపద్మసిద్ధ్యాదినవనిధిసమాశ్రితా భగవదుపాసకానాం కామనయా అకామనయావాభక్తియుక్తనరంనిత్యనైమిత్తికకర్మభిరగ్ని హోత్రాదిభిర్వాయమనియమాసనప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధ్యానధారణసమాధి భిర్వాలయసన్న్యాసిగోపుర ప్రాకారాదిభిర్విమానాదిభిస్సహ భగవద్విగ్రహార్చాపూజాకర్మకరణై రర్చనైః స్నానాదిభిర్వా పితృపూజాదిభిరన్నపానాదిభిర్వా భగవత్ప్రీత్యర్థమ క్ష్వాపర్వం క్రియతే । అథాతోవీరశక్తిశ్చతుర్భుజా భయవరద పద్మధరాకిరీటాభరణాది యుతాసర్వదేవైః పరివృతాకల్పతరు మూలేచతుర్భిర్గజైః రత్నఘటైరమృత

-: విష్ణుదేవునిస్తోత్రం :-

శ్లో॥ శాంతాకారం భుజగశయనం పద్మనాభం సురేశ్వరం విశ్వాకారం గగనసదృశం మేఘవర్ణం శుభాంగం। లక్ష్మీకాంతం కమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యం వందే విష్ణుం భవభయహరం సర్వలోకైకనాథం॥

-: లక్ష్మీస్తోత్రం :-

శ్లో॥ లక్ష్మీం క్షీరసముద్రరాజతనయాం శ్రీరంగధామేశ్వరీం। దాసీభూతసమస్తదేవవనితాం లోకైకదీపాంకురాం। శ్రీమన్మందకటాక్షలబ్ధవిభవబ్రహ్మేంద్రగంగాధరాం త్వాం త్రైలోక్యకుటుంబినీం సరసిజాం వందే ముకుందప్రియాం।

భగవత్సన్నిధియందు గానము

బాలకాండః— శుద్ధబ్రహ్మపరాత్పరరామ కాలాత్మకపరమేశ్వర.... శేషతల్పసుఖనిద్రిత.... బ్రహ్మాద్యమరప్రార్థిత.... భక్తబృందపాలన.... ముక్తిప్రదసురమునినుత.... చండకిరణకులమండన.... శ్రీమద్దశరథనందన .... కౌసల్యాసుఖవర్ధన .... విశ్వామిత్రప్రియధనరా ఘోరతాటకాఘాతక రా మారీచాదినిపాతక.. కౌశిక.. శ్రీమదహల్యోద్ధారక .... గౌతమముని సంపూజిత.... సంస్తుత.... శంరాదింసశేవిత .... పంకజాక్షపర... జగదుద్ధారక.... హిమధామనిభాననశ్రీ.... నావికధా మిథిలాపురజనమోహన.... విదేహమానసరంజక .... భంజక .... సీతార్పితవనమాలిక .. కృతవైవాహి దర్పకనాశక .... శ్రీమదయోధ్యానంపకరామ

అయోధ్యాకాండః— దేవరాజసంసేవితరర్థిత .... 30 అగణితగుణగణభూషిత.... అవనీ[illegible]మిసి చంద్రసమానన.... పితృవాక్యాశ్రితకానన.... ప్రియగుహా తతాలితనిజమృదుపద .... భరద్వాజదృగానందన .. చిత్రకూ కేశన.... దశరథసంతతచింతిత.... కైకేయీసుతప్రార్థిత.... శం వి నిజపితృకర్మక.... భరతార్పితనిజపాదుక .... జనకస్నేహితనూజాదిప .... దనుజకులాటవిదాహన.... దండకావనజనపావనరామ

అరణ్యకాండః — దుష్టవిరాధవినాశన రామ శరభంగసుతీక్ష్ణ
ర్చిత....అగస్త్యానుగ్రహవర్ధిత....గృధ్రాధిపసంసేవిత.... పంచవటీతట
సుస్థిత....౫౦ శూర్పణఖార్తివిధాయక ....ఖరదూషణముఖసూదక ....
సీతాప్రియహరిణానుగ .... మారీచార్తికృదాశుగ.... వినష్టసీతాన్వే
షక....గృధ్రాధిపగతిదాయక....శబరీదత్తఫలాశన.... కబంధబాహు
చ్ఛేదన....భూరివిభ్రుతసంపూజిత....సారసాభబుధసన్నుత.... ౬౦

కిష్కింధాకాండః — హనుమత్సేవితనిజపద రామ నతసుగ్రీవ
భీష్టద .. గర్వితవాలిసంహారక .... వానరదూతప్రేషక .... హితక
లక్ష్మణసంయుత.... కపివరసంతతసంస్మృత రామ

సుందరకాండః — తద్గతివిఘ్నధ్వంసక రామ పరమభక్త పరిపా
క....నతపరేంద్రసన్నుతశ్రీ ఇంద్రాదిత్రిదశవందిత....౭౦ సాంద్ర
గంభీరశ్రీ....సీతాప్రాణ ధారక .... దుష్టదశాననదూషిత ....
హనుమద్భాషిత .... సీతోదితకాకానన ....కృతచూడామణిర
ప్రాపిత రామ

గ్రంథసమాప్తమ్

ఉగాది రోజున :-

1) పుణ్యాహవచన Ⓐ అఖండ దీపారాధన. ⓑ మంత్రకా పూజ.

2) ప్రాతఃకాల పూజ :- రుద్రము, పంచసూక్తములు, మన్యుసూక్తము, దశశాంతులు

3) మాధ్యాహ్నిక పూజ :- పంచసూక్తములు, సహస్ర నామార్చన (పూలతో)

4) సాయంత్రం ప్రదోష పూజ :- పంచసూక్తములు, సహస్ర నామార్చన (కుంకుమతో)
ప్రదోష - షోడశోపచార పూజలు, మంగళహారతి,
మంత్రపుష్పము - రాజోపచార పూజలు

ప్రతి రోజు :-

పై ప్రాతఃకాల, మాధ్యాహ్నిక, సాయం పూజలు పై సూచించిన ప్రకారమే.

శ్రీరామ నవమి :-

1) ప్రాతఃకాల, మధ్యాహ్నిక పూజానంతరం. శ్రీసీతా రామచంద్ర స్వామి కల్యాణము.
2) సాయం పూజా విధానం యథాతథంగా చేయవలెను.

దశమి రోజు :-

1) రామాయణ కావ్యార్చన శ్రీ రామచంద్ర స్వామి పట్టాభిషేకము.
2) మహానీరాజనము.
3) దశశాంతుల పఠనము.
4) మహా మంత్ర పుష్పము.
5) ఉద్వాసన.

(PTO)

ప్రశ్నావచన విధానం

పీట మీద రవికె దానిపై బియ్యం దానిమీద యంత్రం వ్రాయాలి. రెండు కలశాలు దానిపై ఉంచి ఒక గణపతి విగ్రహాన్ని కలశాల ముందు వుంచి పూజలు ప్రారంభవలెను. కలశంలో పంచ పల్లవాలు (మామిడి, మేడి, మర్రి, జువ్వి, రావి), ముత్యాలు, పగడం, బంగారం మొ॥గు. వస్తువులు కలశంలో వుంచవలెను.

ప్రశ్నావాచక యంత్రం "పులికట్టు గీతలే గీయాలి" కాని పులికట్టులో వలె చెవులు మాత్రం గీయరాదు.

ప్రశ్నావాచక యంత్రం

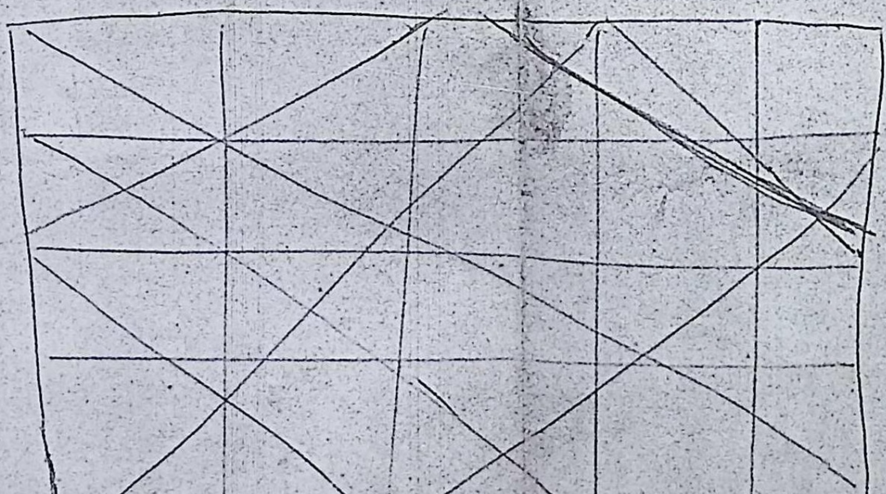

तेलुगु - देवनागरी वर्णमाला

అ अ　ఆ आ　ఇ इ　ఈ ई　ఉ उ

ఊ ऊ　ఋ ऋ　ౠ ॠ　ఌ ऌ　ౡ ॡ

ఎ ऎ　ఏ ए　ఐ ऐ　ఒ ऒ　ఓ ओ

ఔ औ　అం अं　అః अः

క क　ఖ ख　గ ग　ఘ घ　ఙ ङ

చ च　ఛ छ　జ ज　ఝ झ　ఞ ञ

ట ट　ఠ ठ　డ ड　ఢ ढ　ణ ण

త त　థ थ　ద द　ధ ध　న न

ప प　ఫ फ　బ ब　భ भ　మ म

య य　ర र　ల ल　వ व　శ श

ష ष　స स　హ ह　క్ష क्ष　ఱ र